

INGINGO NGENDERWAKO Z'UBUBASHA

IKIGANIRO MPUZAMAKUNGU C'IGIHE C'IYIMBURWA

Iki cigwa kiri mu bigize **ikigo mpuzamakungu citwa Harvestime**, porogarama yagenewe gutegura abemera kugira ngo bashobore kwimbura neza mu vy'impwemu.

Insiguro y'ishimikiro y'ayo mahugurwa ni iyo kwigisha ivyo Yesu yigishije, ivyo vyafashe abagabo bari abarovyi, abatozakori n'ibindi, bikabahindura abakristo b'ivyaruka bashitse mw'isi yabo n'Ubutumwa Bwiza mu kwerekana ububasha.

Iki gitabu ni inyigisho imwe muri kimwe mu bice vyinshi vy'inyigisho bituma abemera bava mu vyo kwiyumvira biciye mu guserukira, mu kugwiza, mu gutunganya no mu gukoranya abantu kugira ngo bashike ku ntumbero yo kwamamaza ubutumwa bwiza.

Ikigo mpuzamakungu ca Harvestime

<http://www.umwimbu.org>

IBIRIMWO

Uko Wokoresha Iki Gitabo	3
Ivyiyumviro vyo Kwiga mu Mugwi.	4
Intangamarara	5
Intumbero z'Ivyigwa	7
1. Ubuzima Inyuma y'Idini	8
2. Isoko Y'Ububasha	20
3. Ivy'Ikinyoma Bigoranye	31
4. "Nta Muntu Yigeze Avuga Nk'uko Avuga"	44
5. Ububasha bwatanzwe	52
6. Intumbero z'Ububasha	60
7. Ingingo ya mbere y'ububasha: Ububasha bw'Ubutumwa Bwiza	74
8. Ingingo ya kabiri y'ububasha: Ububasha bwa Mpwemu Yera.	82
9. Ingingo ya gatatu y'ububasha: Ububasha bw'urukundo	93
10. Ingingo ya kane y'ububasha: Ugusigwa kw'ububasha	103
11. Ingingo ya gatanu y'ububasha: Ububasha, Ukwizera, n'Ibikorwa	116
12. Ingingo y'ububasha ya gatandatu: Ububasha mw'izina rya Yesu	124
13. Ingingo y'ububasha y'indwi: Ububasha bw'amasengesho	142
14. Ingingo y'ububasha y'umunani: Ububasha bw'ijambo.	164
15. Ingingo y'Ububasha Icenda: Ububasha Bw'Ubukuru.	174
16. Ingingo y'Ububasha Icumi: Ububasha Bw'Izuka Ryiwe.	185
17. Ingingo y'ububasha cumi n'umwe: Ububasha bw'imibabaro	193
18. Uko Womenya Ububasha Bw'Imana	211
19. Ugutakaza amashanyarazi	217
20. Guhangana n'Abarwanya	226
Inyishu Ku Myimenyerezo	234

INGENE WOKORESHA IKI GITABO

UBURYO BW'IBITABO

Icigwa cose gifise:

Intumbero: Izo ni zo ntumbero ukwiye gushikako mu kwiga igice. Bisome imbere y'uko utangura icigwa.

Umurongo w'ingenzi: Uyu murongo urashimika ku cyumviro nyamukuru kiri muri ico kigabane. Bifate mu mutwe.

Ibiri mu kigabane: Niwige igice cose. Koresha Bibiliya yawe kugira ngo urondere ibisobanuro vyose bitacapwe muri ico gitabu.

Kwisuzuma: Ukore umwimenyerezo umaze kwiga ikigabane. Gerageza kwishura ibibazo udakoresheje Bibiliya yawe canke iki gitabu. Niwamara gusozera umwimenyerezo wo Kwisuzuma, nusuzume inyishu zawe mu gice c'inyishu kiri ku mpera y'igitabu.

Kugira Uronke Ibindi Vyigisha: Iki gice kizogufasha kubandanya wiga Ijambo ry'Imana, uryohore ubuhanga bwawe bwo kwiga, wongere ushire mu ngiro ivyo wize mu buzima bwawe no mu busuku bwawe.

Ikibazo ca nyuma: Nimba wanditswe muri iri shure kugira ngo ubone amanota, wararonse ikizame ca nyuma hamwe n'iri shure. Uhejeje iri shure, ukwiye kurangiza iki kibazo ukagisubiza kugira ngo kiguhe amanota nk'uko vyategetswe.

IVYO KWONGERAKO BIKENEWE

Uzokenera Bibiliya y'igitabu ca King James.

IVYIYUMVIRO VYO KWIGIRA MU MIGWI

IKORANIRO RYA MBERE

Gufungura: Gufungura n'isengesho n'intangamarara. Mumenye kandi mwandike abanyeshure.

Gushinga Inzira z'Imigwi: Numenye uwuzorongora amakoraniro, isaha, ahantu n'amatariki y'ibiganiro.

Guhimbaza No Gusenga: Tumira ukuhaba kwa Mpwemu Yera mu gihe c'imyimenyerezo yawe.

Gutanga Ibitabu Ku Banyeshure: Numenyeshye umutwe w'igitabu, uburyo giteye be n'intumbero z'amashure zitangwa ku mapaji makeyi ya mbere y'ico gitabu.

Gukora Inshingano Ya Mbere: Abanyeshure bazosoma ibigabane bashinzwe maze bakore Ivyigwa vyo Kwisuzuma imbere y'ikoraniro rikurikira. Igitigiri c'ibigabane uzokwihweza mw'ikoraniro ryose kizovana n'uburebure bw'ibigabane, ibirimwo be n'ubushobozi bw'umugwi wawe.

IKORANIRO RYA KABIRI N'IRIKURIKIYE

Intango: Gusenga. Ikaze kandi mwandike abanyeshure bashasha bose mubahe igitabu. Fata ukuza. Mugire umwanya wo guhimbaza no gusenga.

Isubiramwo: Nushireho incamake y'ivyo mwize mw'ikoraniro ryaheruka.

Icigwa: Muganire ku gice kimwekimwe cose c'ikigabane mukoresheje **IMITWE IRI MU NDOME NINI NINI** nk'urutonde rw'inyigisho. Baza abanyeshure ibibazo canke ivyo bavuge ku vyo bize. Shira mu ngiro icigwa mu buzima n'ubusuku bw'abanyeshure bawe.

Kwisuzuma: Subiramwo Ivyiyumviro vy'ukwigerageza abanyeshure barangije. (Iciyumviro: Nimba udashaka ko abanyeshure bashobora kuronka inyishu z'Ibibazo vy'Ukwisuzuma, urashobora gukuraho amapaji y'inyishu inyuma y'igitabu cose.)

Gukora: Mushobora gukora iki gice mu mugwi canke mu muntu ku giti ciwe.

Ikibazo ca nyuma: Nimba umugwi wawe wanditswe muri iri shure kugira ngo ubone amanota, wararonse ikizame ca nyuma n'iri shure. Gusubiramwo kopi y'umunyeshure wese no gutanga ikizame iyo iki cigwa kirangiye.

ICIGWA: Gukuza

INYIGISHO: Ingingo ngenderwako z'ububasha

INTANGAMARARA

Yesu yabibwiye abarongozi b'idini bo mu bihe vy'Isezerano Rishasha. . .

Murazimiye, kuko mutazi ivyanditswe canke ubushobozi bw'Imana. (Matayo 22:29).

Ukuri kw'Ubutumwa Bwiza ni inzira zibiri. Ubwa mbere, ni Ijambo ry'Imana nk'uko riri muri Bibiliya Yera. Kugira ngo umenye Ivyanditswe utegerezwa kuvyiga, ukabihura, ukabishira mu ngiro.

Ariko ukuri kw'Ubutumwa Bwiza kuraruta Ivyanditswe. Ni kandi ububasha bw'Imana. Kugira umenye ububasha bw'Imana utegerezwa gutahura no gushira mu ngiro ingingo ngenderwako z'ububasha. Ububasha bw'Imana butegerezwa kuba ukuri mu buzima bwawe biciye mu vyo ubona.

Ishengero rya mbere ryavukiye mu kwerekana ububasha bw'Imana, atari biciye mu bavugishwa cane mu ruhamwe canke mu mpari z'ivy'idini. Paulo yanditse ati:

Kandi imvugo yanje n'ivyo namamaza ntivyari mu majambo y'ubwenge bw'abantu anyosha, ariko vyarimwo ukwigaragaza kw'Umwuka n'ubushobozi.

kugira ngo ukwemera kwanyu kutashingiye ku bwenge bw'abantu, ahubwo ku bubasha bw'Imana. (I Ab'i Korinto 2:4-5)

Paulo yaravyemeye. . .

. . . Ubwami bw'Imana si mu majambo ahubwo ni mu bubasha. (I Ab'i Korinto 4:20)

Yesu yasigiye abizera ubutumwa bukomeye bwo gushikira isi yose n'Ubutumwa bwiza bw'Ubwami. Ico gikorwa ntikizorangurwa n'amajambo gusa. Nk'uko vyari mw'ishengero rya mbere, na ho nyene hategerezwa kubaho ukwerekana ububasha bw'Imana.

Abantu benshi barazi ijambo ry'Imana ariko ntibamenye ububasha bw'Imana. Ntibatahura vy'ukuri ububasha bw'Ubutumwa Bwiza. Abasuku benshi muri iki gihe barize cane. Bamamaza bakoresheje amajambo akwegera y'ubwenge bw'umuntu, ariko nta kwerekanwa kwa Mpwemu Yera n'ububasha bihari.

Mu mashengero amwe amwe ivy'igitangaza vyasubiriwe n'ivyiyumviro vy'abantu bisaba insobanuro yumvikana y'ikintu cose kiba. Ububasha kwasubiriwe n'impaka z'ivy'idini ku

vyerekeye nimba ibitangaza ari ivy'ubu canke vyari ivy'ishengero rya mbere gusa. Iyo ivyiyumviro n'impaka bifata ikibanza c'ibitangaza, uruja n'uruza rw'ubuzima bw'Imana rurasubirizwa n'idini ryakozwe n'abantu. Abantu barahazagiye n'idini be n'imigenzo ijana na ryo. Bashaka kwibonera ukuri. Barakeneye kwibonera ukwigaragaza kuboneka kw'ububasha bw'Imana.

Nimba ukwizera kwawe guhagarara mu bubasha bw'Imana aho guhagarara mu bwenge bw'umuntu, utegerezwa gushikirwa n'ugutamba kw'ububasha nk'uko vyagenze mw'ishengero rya mbere. Abemera mw'ishengero rya mbere. . .

. . . baragenda bamamaza hose, Uh akorana na bo, aremeza Ijambo n'ibimenyetso bikurikira. (Mariko 16:20) .

Twaravuze ivy'ugukorera Imana. Turategura ubusuku bwacu kandi tugasaba Imana ngo bubuhezagire. Ariko uburyo bwa Bibiliya bwo gukora ubusuku bwiza ni Uhoraho akorana natwe, yemeza Ijambo ryiwe n'ibimenyetso vy'igitangaza.

Isi ntiyitaho ivyo wakoreye Imana. Isi irakwegwakwegwa na Yesu iyo ibonye ingaruka ziboneka z'ububasha bw'Injili yahinduye ubuzima bwawe. Isi irakwegwakwegwa n'ukwerekana ububasha bw'impwemu uko Umukama akorana nawe kugira ngo wemeze Ijambo ryiwe n'ibimenyetso vy'igitangaza.

Ingingo ngenderwako z'ububasha zigishwa muri iri shure zizogufasha kwibonera ububasha bwo mu vy'impwemu bwigishwa muri Bibiliya. Iryo shure ryishura amarira y'umutima w'abashonje ukuri aho gusonza idini. Bizotuma uva mu kuba umuntu abona ibintu, ugaca ugira uwugaragaza ububasha bw'Imana.

INTUMBERO Z'ICIGWA

Uhejeje iri shure uzoshobora:

- Kumenya isoko y'ububasha nyakuri bw'impwemu.
- Kumenya ububasha bw'umwansi bw'ikinyoma.
- Guca irya n'ino ububasha Imana yahaye Yezu Kristu.
- Kwakira ububasha Yezu yahaye abemera.
- Kumenya intumbero za Bibiliya z'ububasha bw'impwemu.
- Sigura kandi ushire mu ngiro ingingo ngenderwako z'ububasha zikurikira:
- Ububasha bw'Ubutumwa Bwiza

- Ububasha bwa Mpwemu Yera
- Ububasha bw'urukundo
- Gusigurwa amavuta y'ububasha
- Ububasha, ukwizera, ibikorwa
- Izina rya Yesu
- Ububasha bw'amasengesho
- Ububasha bw'Ijambo
- Kuba mu butegetsi uri muni y'ubutegetsi.
- Ububasha bw'izuka ryiwe.
- Ugusangira imibabaro yiwe.
- Sigura ingene wogira ububasha bw'Imana mu buzima bwawe no mu gikorwa cawe.
- Kumenya impamvu zituma amashanyarazi abura.
- Uhangane n'abakurwanya maze utsinde Shetani iyo arwanya ubukuru bwawe bwo mu mpwemu.

IGICE CA MBERE

UBUZIMA BW'IDINI .

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Kwandika Imirongo y'Ingenzi mu mutwe.
- Gusigura itandukaniro riri hagati y'idini n'ukwerekana vy'ukuri ububasha bw'Imana.
- Kumenya imiterere y'ububasha bwo kw'isi.
- Gutanga igitabu ca Bibiliya gisobanura itandukaniro riri hagati y'ububasha bwo mw'isi n'ubwa Bibiliya.
- Gusobanura ububasha bwa Bibiliya.

- Gusobanura ubukuru bwa Bibiliya.
- Kumenya inguvu zidasanzwe ari zo zituma umuntu aronka ububasha bw'impwemu.
- Kumenya ibice bibiri vy'isezerano ryose ryo muri Bibiliya.
- Gutanga urutonde rw'intambwe zo kugira amasezerano y'Imana.

IMIRONGO NKURU:

Ewe Mana, ni Wewe Mana yanje, nzokurondera kare; umutima wanje urakwipfuzwa inyota, umubiri wanje urakwipfuzwa mu gihugu cumutse gifise inyota, ata mazi arimwo;

Kugira ngo mbone ububasha bwawe n'ubuninahazwa bwawe, nk'uko nakubonye mu rusengero. (Zaburi 63:1-2).

INTANGAMARARA

Nk'uko hariho itiro n'ubushuhe bihenda biza ku muntu ariko arapfa n'imbeho mu gukonja gushika apfuye, ni ko biri no mw'isi y'impwemu. Hariho ugutahura n'agatima ko kutagira ico bitwararika iyo abantu bariko barapfa mu vy'impwemu.

Idini ni ukugerageza kw'umuntu kumenya Imana. Ni umugenzo n'amabwirizwa, ibikorwa n'amajambo ata bubasha. Idini rizana urupfu rwo mu mpwemu.

Ububasha bw'Imana ni ikimenyetso kiboneka c'icipfuzo cayo co kwihishurira umuntu. Ububasha bwo mu vy'impwemu ni Ubwami bw'Imana bukora. Bizana ubuzima bwo mu mpwemu.

Benshi barashikiwe n'ivy'idini. Baciye bifatanyaga n'amadini atandukanye be n'amashengero atandukanye. Iyo miryango yarabateye ubwoba ngo babe mu nyifato yo mu vy'impwemu itagira ico bitaho. Ntibamenye ububasha bw'Injili bushobora guhindura ubuzima bwabo. Baratsinzwe kandi baracitse intege, bararwaye kandi barakomeretse. Bariko barapfa mu vy'impwemu. Umutima wabo urira ni nk'uw'umwanditsi wa Zaburi Dawidi yanditse. . .

Ewe Mana, ni Wewe Mana yanje, nzokurondera kare; umutima wanje urakwipfuzwa inyota, umubiri wanje urakwipfuzwa mu gihugu cumutse gifise inyota, ata mazi arimwo;Kugira ngo mbone ububasha bwawe n'ubuninahazwa bwawe, nk'uko nakubonye mu rusengero. (Zaburi 63:1-2).

Abo bantu barakeneye kwibonera ubuzima inyuma y'idini.

UBWOKO BW'UBUSHOBOZI

Hari ubwoko bwinshi bw'ububasha kw'isi muri iki gihe:

Ububasha bwa politike bufiswe n'abagenzura amashirahamwe, imiryango, imihana, ibisagara, intara, intara n'amahanga yose.

Ububasha bw'ubwenge butuma habaho ibintu bishasha, hakabaho ibitabu n'umuziki, hakaba n'ibigo vy'inyigisho.

Ububasha bwo ku mubiri bufiswe n'abagabo bakomeye, benshi muri bo bakaba abakinnyi b'umwuga.

Ububasha bw'ivy'amahera bufiswe n'abakozi bo mu mabanki n'abacuruzi bayobora amashirahamwe n'ibihugu bikomeye vy'ivy'amahera.

Ububasha bwa gisirikare bufiswe n'ingabo zikomeye burakoreshwa mu kurwanira no kuronka intara nshasha.

Ububasha bw'inguvu burafasha abantu mu buryo bwinshi kuva ku muriro woroshe wo gushushanya gushika ku muyagankuba ukorera igisagara cose.

Ububasha bw'idini buvamwo amashengero akomeye n'imico kama y'idini.

Ivyo vyose ni ububasha bukomeye bukora mw'isi yacu y'ubu. Ariko umuhamagararo uva kuri Yesu si uwo ku bubasha bw'isi. Ni ku bubasha bw'impwemu. Ni ububasha butabaza ngo "Noba gute shebuja?", ahubwo ngo "Noshobora gute gukorera?"

ITANDUKANIRO MU MIBUMBANO

Yesu yarasiguye itandukaniro riri hagati y'imiterere y'ububasha bw'isi n'ubw'Ubwami bw'Imana. Yavuze ati:

. . . Murazi yuko abatware b'amahanga bayatwaza igitugu, n'abakuru bayo bayatwaza ububasha. Ariko muri mwebwe si ko bimeze; ariko uwugomba kuba mukuru muri mwebwe n'ababere umusuku wanyu; Kandi uwugomba kuba mukuru muri mwebwe n'aba umusuku wanyu; Nk'uko Umwana w'umuntu atazanywe no gukorerwa, ariko yaje gukorera abandi no gutanga ubugingo bwiwe ngo bube incungu ya benshi. (Matayo 20:25-28).

Umuhamagararo uva kuri Yesu ni uguheba ububasha bwo mw'isi kugira ngo ubone ububasha bwo mu mpwemu buhabwa intumbero yo gukorera isi iri mu mibabaro, yazimiye, kandi iriko irapfa.

UBUSHOBOZI BW'IMPWEMU

Iyo tuvuga ububasha muri iki cigwa ntituvuga amashengero canke amashirahamwe y'idini yashizweho n'abantu. Ntituriko turavuga ububasha buhabwa biciye ku matora y'abantu benshi. Si ubukuru buhabwa n'izina ry'icubahiro canke ibanga. Si ububasha bushingiye ku nyigisho canke ku bushobozi.

Iyo tuvuga ububasha muri iki cigwa, tuba turiko tuvuga icyumviro co muri Bibiliya c'ububasha bwo mu vy'impwemu. Insobanuro ya Bibiliya y'ijambo "ububasha" ni ububasha bw'impwemu, ubushobozi, inguvu n'inkomezi. Ni ubutegetsi burengeye ubw'abantu buvamwo ibikorwa bikomeye n'ibitangaro.

Ijambo risa n'iryo, « ubukuru », na ryo nyene rirakoreshwa muri iri shure. Nk'uko biri muri Bibiliya, rifitaniye isano cane n'ijambo "ububasha" kandi rifise insobanuro isa n'iryo. Ububasha bujanye n'ububasha butegekanijwe n'amategeko kandi bubereye bwo gukora mw'izina ry'uwundi. Gufata ubukuru ni igikorwa co kwerekana ububasha. Ni ukugira uburenganzira bwo gukoresha ububasha bwahawe mu mipaka yashinzwe.

INGUVU Z'UBUSHOBOZI BW'IMPWEMU.

Hariho inguvu zitari nke zidasanzwe zikora mu bubasha bwo mu vy'impwemu. Isoko rya Bibiliya ry'ububasha bw'impwemu ni Imana y'ukuri kandi nzima ihishurirwa muri Bibiliya Yera. Imana ni ubutatu bugizwe n'Imana Data, Imana Umwana Yesu Kristo, n'Imana Mpwemu Yera. Imana Data ni yo soko y'ubushobozi:

Umuntu wese n'agamburukire abamuganza. Kuko ata bushobozi buva ku Mana; ububasha buriho bushizweho n'Imana. (Abaroma 13:1).

Imana yahaye ububasha Umwana wayo Yesu Kristo:

Yesu arabegera, ababwira ati: «Nahawe ububasha bwose mw'ijuru no kw'isi. (Matayo 28:18).

Yesu yahaye ububasha bw'impwemu abizera biciye muri Mpwemu Yera:

Ariko muzoronka inkomezi, Mpwemu Yera ni yamara kuzirukirako, kandi muzombera ivyabona i Yerusalemu, i Yudeya yose n'i Samariya no ku mpera y'isi.» (Ivyakozwe n'intumwa 1:8)

Hariho izindi nguvu z'ububasha bw'impwemu, ariko ni inguvu mbi. Ni ryo soko ry'ububasha bubi bwo mu vy'impwemu kandi ni ryo rituma haba ubupfumu, ubuvumo n'ibindi bikorwa bibi vyose. Iyo nguvu ni Shetani. Shetani ni ububasha bw'impwemu, ariko ububasha bwiwe ni bubi, si bwiza:

Kuko tunigana atari ab'inyama n'amaraso, ariko tunigana n'abakuru n'abafise ububasha n'abaganza iyi si y'umwiza n'impwemu mbi zo mw'ijuru. (Abanyefeso 6:12).

Uzomenya vyinshi ku bijanye n'ico "kinyoma gitera ingorane" c'ububasha bw'Imana mu kigabane ca gatatu c'iri shure.

UKWEREKANA UBUSHOBOZI.

Igihe Yesu yatangura igikogwa ciwe bwo mu buryo bugaragara, cari igikorwa c'ibitangaza. igikorwa ciwe nticaroraniwe kubera ko cari gitunganiywe cane. Yatanguye n'abigishwa cumi na babiri, arangiza n'icumi n'umwe. Ntiyashoboye kuroranirwa kubera ko abantu benshi bari babikunda cane. Mu mpera, bose baramuhindukiriye harimwo n'abayoboke biwe bwite. Ubutumwa bwiwe bwakoze ku mutima amasinzi kubera ububasha bwiwe;

Batangazwa n'inyigisho ziwe, kuko ijambo ryiwe ryari rifise ububasha. (Luka 4:32).

Bose barumirwa, barabazanya bati : « Mbega iri jambo ni irihe! Kuko ategeka impwemu zihumanye ububasha n'ububasha zigasohoka. (Luka 4:36).

Murazi ingene Yesu w'i Nazareti Imana yaronse Mpwemu Yera be n'inganji, hanyuma akagenda igihugu cose agira ineza, abohora abari mu ngoyi za Shetani; kuko Imana yari kumwe na We. (Ivyakozwe n'intumwa 10:38)

Ishengero rya mbere ryavukiye mu kwerekana ububasha. Vyavuzwe kuri bo ngo:

. . . Abo bahinduye isi, na bo nyene baraje ng'aha. (Ivyakozwe n'intumwa 17:6)

Ishengero rya mbere ryarakoze ku bisagara vyose n'amahanga yose, ariko ntibabigira mu kwamamaza gusa. Abantu barateze amatwi ubuzima burahinduka kubera ko babonye ukuntu ububasha bw'Imana bwagaragajwe:

. . . ishengero ry'abantu ryitamirana umutima umwe ivyo Filipino avuga, bumva kandi babona n'ibimenyetso yakoze.

Kuko impwemu zihumanye zava mu bari bazirimwo zisemerera n'ijwi rirenge; kandi abamugaye benshi n'abacumbagira barakira.

Nuko haba umunezero mwinshi muri ico gisagara. (Ivyakozwe n'intumwa 8:6-8).

Petero ashitse i Lida, asanga umuntu yitwa Eneya yari amaze imyaka umunani aryamye.

**Petero aramubwira ati: «Eneya, Yesu Kristo aragukijije; haguruka, wisasire igitanda cawe.»
Na we aca arahaguruka buno nyene. Abatuye i Lida n'i Saroni bose bamubonye,
barahindukirira Uhoraho. (Ivyakozwe n'intumwa 9:34-35).**

I Yopa, Petero yarazuye mu bapfuye umugore yitwa Doruka. Igihe ico gitangaro cabaye. . .
. . . bimenyekana i Yopa hose, benshi bizera Umukama. (Ivyakozwe n'intumwa 9:42)

Iyerekanwa ryose ry'igitangaza ry'ububasha bw'Imana ryatuma umuntu yibanda ku Mwami Yesu Kiristo. Igihe cose ububasha bwahuye bwatuma ishengero rigwira.

Inkurikizi za politike si zo dukeneye kugira ngo ushikire isi yose n'Ubutumwa Bwiza. Ishengero rya mbere ntiryari rifise ububasha buhagije bwo gutuma Petero akurwa mw'ibohero, ariko ryari rifise ububasha buhagije bwo kumusenga ngo asohoke.

Kwamamaza cane si vyo bizoshika kw'isi. Ishengero rya mbere ryarasenze imisi, ryamamaza iminota mikeyi, ubugingo 3.000 burakizwa (Ivyakozwe n'intumwa 1-2). Uyu musi dusenga iminota cumi, tubwiriza ivyuka vy'imisi cumi, tukabona mirongo itatu gusa bakijijwe.

Amahera menshi y'ubusuku ntatuma umuntu ashobora gushikira isi ubutumwa bw'Ubutumwa Bwiza. Naho ari ukuri ko amahera ari ngirakamaro ku gikorwa c'ubusuku, si yo ahambaye cane.

Igihe Petero na Yohani baca mw'irembo ry'urusengero i Yerusalemu, umwe w'umucumbagira yasavye ibiceri bikeyi. Petero na Yohani ntibari bafise mbere n'ayo mahera makeyi, ariko baratanga ivyo bari bafise:

Petero aramwishura ati: «Nta feza n'inzhabu mfise; ariko ico mfise ndakiguha: mw'izina rya Yesu Kristo w'i Nazareti haguruka ugende. Na we amufata ukuboko kw'iburyo, aramuhagurutsa; buno nyene ibirenge vyawe n'ubugombambari birakomera. Na we arabaduka, arahagarara, aratambuka, yinjirana na bo mu rusengero, agenda asimbuka, ahimbaza Imana. (Ivyakozwe n'intumwa 3:6-8).

Ico bari bafise n'ububasha n'ububasha mw'izina rya Yesu. Nta n'ingengo y'imari bari bafise yo kwamamaza kugira ngo bashike mu gisagara ca Yerusalemu. Nta nkuru z'inkuru nziza canke Bibiliya zacapuwe bari bafise, nta n'imihora ya televiziyo bari bafise. Ariko bari bafise ububasha. Biciye mu kwerekana ububasha bw'Imana, igisagara cose carashikiwe n'ubutumwa bw'Ubutumwa Bwiza (Ivyakozwe n'intumwa 3-4).

Ishengero rya mbere ryaratahuye ko Ubutumwa Bwiza bw'Ubwami atari iyo mu majambo gusa ariko ko ari iyo mu bubasha:

**Kuko Ubwami bw'Imana si ubwo mu majambo, ahubwo bushingiye ku bushobozi.
(I Ab'i Korinto 4:20)**

UBUSHOBOZI BW'AMAHITAMWO

Igihe Imana yarema isi, yaremye ubwoko bwinshi bw'ibiremwa. Yaremye ibikoko, ifi, udukoko n'innyoni (Itanguriro 1). Ariko ikiremwa c'Imana gihambaye kuruta ibindi vyose n'umuntu yaremwe mw'ishusho yayo bwite. Umuntu ni uwudasanzwe mu biremwa vyose kuko afise umubiri, ubugingo n'impwemu. Yaremewe gusenga no gusangira n'Imana y'ukuri kandi nzima (Itanguriro 2-3).

Umuntu, mu kuremwa, ni umugenzi wa Data akora ibitangaza, Imana y'ukuri kandi nzima. Umuntu, yihanganiye impwemu y'Imana kandi yaremwe mw'ishusho yayo, afise ubushobozi bwo kugira ububasha butandukanye n'ikindi kiremwa cose. Ico kibanza gikora ibitangaro gikwiye kuba ari kibanza c'akameremere k'umuntu.

Umuntu afise ubwenge bukomeye kandi bufise ubwenge kuruta ibiremwa vyose vy'Imana. Umuntu afise ububasha bwo kwihitiramwo. Umuntu arashobora guhitamwo gukora iciza canke ikibi. Arashobora guhitamwo kugamburukira Imana canke Shetani. Igerageza rya mbere ry'umuntu na Shetani mw'itongo rya Edeni ryibanze kuri ubwo bubasha bwo guhitamwo (Itanguriro 3). Kubera uguhitamwo nabi gukora icaha, kamere y'icaha y'ishimikiro yaravuye kuri Adamu na Eva ikaja ku bantu bose.

ISHINGIRO RY'UBUSHOBOZI BW'IMPWEMU.

Nimba umuntu ashaka kuronka ububasha nyakuri bwo mu mpwemu, ategerezwa guhitamwo gukorera Imana. Ko bose ari abanyavyaha, bose barakeneye imbabazi :

Bose barakoze ivyaha ntibashikira ubgiza bg'Imana. (Abaroma 3:23).

Imbabazi ziza mu kwihana no kwizera Yesu Kristo:

Tuvuze ngo nta caha dufise, tuba twizimiza, kandi ukuri ntikuba kuri muri twebw.

Iyo twaturiye ivyaha vyacu, ni iyo kwizigirwa kandi ni intungane, kugira ngo iduharire ivyaha vyacu, yongere itwoze ukugabitanya kwose. (I Yohana 1, 8-9)

Ukwihana icaha ni ryo shingiro ry'ububasha bw'impwemu. Ntushobora kwibonera ububasha bw'Imana iyo ugumye mu rupfu rw'impwemu rw'icaha.

Igihe abigishwa bariko baramamaza mu gisagara kimwe, umuntu yitwa Simoni yariboneye ububasha bw'Imana bukora. Yaciye aha Petero amahera, amubwira ati:

. . . Nanje umpe ubwo bushobozi kugira ngo uwo nzorambikako ibiganza wese aronke Mpwemu Yera.» (Ivyakozwe n'intumwa 8:19)

Petero yishura ati:

. . . Amafeza yawe arapfana nawe, kuko wiyumvira yuko ingabire y'Imana yoyigura amahera.

Nta mugabane canke umugabane ufise muri ivyo; kuko umutima wawe utagororotse mu nyonga z'Imana. Niwihane rero ureke ubwo bubu bwawe, usenge Imana, nimba bishoboka ko yobiharirwa uwo mugambi wo mu mutima wawe. Kuko mbona ko uri mu nda y'umururazi, kandi uri mu munyororo w'ibigabitanyo. (Ivyakozwe n'intumwa 8:20-23).

Ukwihana ni ryo shingiro ry'ububasha nyakuri bwose bw'impwemu. Ntuzokwigera ubona ububasha bw'Imana kiretse ubanje kwihana. Gukiza icaha ni ikimenyetso gikomeye c'ububasha bw'Imana.

Imana ntisuka ububasha bwayo mu bikoresho vy'ivyaha. Ntakora biciye ku bantu bagarageza .

kugira ngo batere imbere mu buzima bwabo biciye mu kwihatira (Matayo 9:16-17). Imana yerekana ububasha bwayo biciye mu bikoresho vyeranda vyihana kandi biriko birayikorera.

KUGIRA AMASEZERANO

Abemera barasezeranywe ububasha bw'impwemu, ariko umuhango wose w'Imana ufise ibice bibiri:

Umuhango: Ibirimwo, amajambo nyayo n'insobanuro y'umuhango.

Ugutunga uwo muhango: Ntushobora gukoresha ivyo udafise. Utegerezwa kwitwaza amasezerano y'Imana kugira ngo abe ukuri mu buzima bwawe.

None amasezerano y'Imana muvuyivugira gute? Raba intambwe:

1. UTEGEREZA GUHITIRAMWO GUKORA UBWO:

Ufise ububasha bwo kwakira umuhango w'Imana, kuwanka canke kuwurengagiza. Abantu benshi baranka umuhango w'ububasha bw'impwemu. Bemera ko vyari vy'ishengero rya mbere gusa. Abandi baravyirengagije. Basoma amasezerano muri Bibiliya, ariko ntibayashire mu ngiro. Abo bantu nta kwerekanwa kw'ububasha bw'Imana bafise mu buzima bwabo kuko bakoresheje ububasha bwabo bwo kwihitiramwo kandi bananirwa kwitwaza umuhango.

Igihe cose habaye isezerano mw'ijambo ry'Imana ridasohotse mu buzima bwawe ntibisigura ko atari ukuri canke atari kuri wewe. Ntusingire Bibiliya wisunze ivyo wiboneye. Kubera gusa

utarashikirwa n'isezerano ry'Imana ntibisigura ko atari isezerano ry'ukuri kandi rifise akamaro. Isezerano ry'ububasha ni ingabirano iva ku Mana, ariko utegerezwa guhitamwo kwakira iyo ngabirano.

2. UTEGEREZA GUTAHURA INGINGO:

Kugira ngo ugire umuhango uwo ari wo wose wo muri Bibiliya, utegerezwa gutahura ingingo ngenderwako ushingiyeko. Amasezerano y'Imana yama ashingiye ku ngingo ngenderwako zimwe zimwe zama zirimwo inyishu iva ku muntu.

Nk'akarorero, amasezerano menshi y'Imana ashingiye ku ngingo ngenderwako ya "nimwa/maze". Imana iti "Nimwakora iki kintu nyaco, muzoronka umuhango." (Raba Gusubira mu vyagezwe 28 kugira ngo ubone akarorero k'iyi ngingo ngenderwako).

Kugira ngo ubone umuhango w'ububasha bwo mu mpwemu, utegerezwa gutahura ingingo ngenderwako zo muri Bibiliya zijanye n'ububasha. Mu bidukikije, bisa n'ugusoma amabwirizwa azana n'ikintu kugira ngo umenye ingene wogikoresha neza canke nk'ugukoresha ingene wobitegura kugira ngo umenye ingene wotegura ivyokurya bimwebimwe.

3. UTEGEREZA GUSHIRA MU NGIRO IZI INGINGO:

Hari umuntu ashobora kuguha ingabirano y'urukundo mw'isi kavukire. Ushobora guhitamwo kuvyemera. Izana n'amabwirizwa. Ushobora gusoma amabwirizwa maze ukayatahura neza. Ariko kiretse ukoresheje amabwirizwa yo gukoresha iyo ngabirano, ico kintu kiracari ata co kimaze kuri wewe.

Gutahura gusa ingingo ngenderwako z'ububasha zo muri Bibiliya zigishwa muri iki cigwa ntibihagije. Utegerezwa gukurikiza izo ngingo ngenderwako mu buzima bwawe bwite no mu busuku bwawe.

BIRENZE UMUGISHA KU BUSHOBOZI

Abemera benshi ntibaronka ububasha kuko batigera barenga urugero rw'umuhezagiro wo mu mpwemu. Mpwemu Yera atangura kubagenderako maze bumva umunezero mwinshi. Bashobora kuvyerekana mu kuriramba, mu gusemerera, mu gutamba canke mu kurira. Barahezagirwa n'Imana kandi baravyishura mu mutima.

Nta kibi kiri muri ivyo. Bibiliya yuzuyemwo ibintu nk'ivyo vyo mu vy'impwemu. Ariko Imana ishaka gutuma abantu bayo barenga urugero rw'umuhezagiro bakaja mu karere k'ububasha bw'impwemu, bakarenga inyiyumvo bakaja mu kwerekana.

Hariho inkuru mw'isezerano rya Kera yerekana uku kuri. Irerekana kandi isano riri hagati y'umuhango n'ukugira uwo muhango. Ihanga rya Isirayeli ryamaze amezi menshi riva mu Misiri riciye mu bugaragwa rishika mu gihugu Imana yabasezeraniye. Bashitse ku nkengera y'ico gihugu c'isezerano, Mose yararungitse abatasi kugira ngo baje gusuzuma ico gihugu. Icumi muri abo batasi baragarutse bazana raporo mbi. Bavuga ko hariho ibihangange mu gihugu kandi ko ata buryo Isirayeli yokwinjira ngo yigarure igihugu. Abatasi babiri gusa ni bo bahimiriza abantu kwinjira mu gihugu no kugitunga nk'uko Imana yari yabisezeranye.

Isirayeli yahisemwo kwumviriza iyo raporo mbi. Kubera ivyo, naho nyene rwari urugendo rw'imisi cumi n'umwe gusa kuva aho bari bakambitse gushika mu gihugu c'isezerano, vyatwaye Isirayeli imyaka mirongo ine kugira ngo ikore urwo rugendo (Gusubira mu vyagezwe 1:2).

Imana yashikanye Isirayeli ku rugero rwo guhezagira. Bari ku nkengera y'Igihugu c'isezerano. Ububasha bw'Imana bwariho bwo gutsinda umwansi. Ariko Isirayeli yanse gutera imbere mu bubasha bw'Imana. Nta kibi cari muri uwo muhango. Ikibazo cari uko Isirayeli yanse kuyitunga.

Ntubwirizwa guhagarara iyo ugeze ku rugero rw'umuhezagiro mu buzima bwawe. Utegerezwa guca mu karere k'ububasha k'impwemu. Niwaba utabigira, uzobandanya kuyerera mu bugaragwa bwo mu vy'impwemu bw'ubuzima bwumye kandi butagira ububasha.

Utegerezwa kurenga urugero rw'umuhezagiro ukaja mu karere k'ububasha. Utegerezwa kuba uwugaragaza aho kuba uwurorera; umukozi aho kuba uwumva gusa. Niwabigenza gutyo, uzokwibonera ugutemba kw'ukuri kw'ububasha bw'Imana. Uzobona inguvu z'ubuzima n'ugusigurwa muri wewe utigeze umenya. Uzobona ubuzima inyuma y'idini.

ABANTU BASANGANA

Ushobora kwibaza ko udashobora kuronka ubwo bubasha kubera ko utagira inyigisho. Kumbure nta vyemezo vy'ubusuku ufise n'idini iryo ari ryo ryose. Ushobora kuba uba mu gisagara kiri kure cane y'ishure ryisumbuye rya gikirisu kandi ntushobora kuronka inyigisho zo mw'ishure rya Bibiliya. Nta na kimwe muri ivyo gikeneye guhagarara mu nzira yawe yo kuronka ububasha bwo mu vy'impwemu. Ijambo ry'Imana ryuzuye uburorero bw'abagabo n'abagore basanzwe bakoreshejwe n'Imana mu buryo bukomeye:

Aburahamu. . . yabeshe ko Sara atari umugore wiwe kubera ubwoba, yamara yarakoreshejwe n'Imana kugira ngo ashinge ihanga rikomeye rya Isirayeli.

Mose. . . ntiyari umuvugizi mwiza maze yica Umunyegiputa afise ishavu, yamara Imana yamukoresheje kugira ngo ayobore ihanga ryose ry'abantu barenga imiliyoni zibiri aja mu gihugu c'isezerano.

Petero. . . yarohamyeye mu gihe yariko aragenda hejuru y'amazi, yama avuga ibintu bibi ku gihe kitabereye, amaherezo agahakana ko azi Yesu. . . yamara uwo murovyi asanzwe yarahagaze atanga intahe ikomeye ku musu wa Pentekote yatumye abantu 3.000 bakizwa.

Gideyoni. . . umusore yari yihishije mu bwoba kugira ngo akubite intete z’umwimbu yahamagawe kugira ngo akize ihanga ryose abamuhagaritse umutima.

Umwami Dawidi. . . yasambanye, atwara umugore w’uwundi mugabo aca yica uwo mugabo, yamara yari Umwami mukuru wa Isirayeli kandi yahamagaye umuntu akurikije umutima w’Imana ubwayo.

Petero na Yohani. . . bompzi bari abarovyzi b’abakene kandi ata mahera canke amashuri bari bafise, ariko ububasha bw’Imana bwo gukiza bwabacamwo kugira ngo buvuyire ibisagara vyose.

Intumwa Pawulo. . . vyavuzwe kuri we ko amakete yiwe yari afise ububasha, ariko icyo ari ku mubiri yari afise intege nke, kandi ko imvugo yiwe ari mbi (II Ab’i Korinto 10:10).

Yakobo. . . yari umubeshi, umubeshi kandi w’umunyamigambi. Ariko Imana imukozeko, aca aba «umwami afise ububasha ku Mana no ku bantu».

Nimba abantu nk’abo bashobora kwizigirwa ububasha bwo mu vy’impwemu bari kumwe n’Imana n’abantu, nawe urashobora, naho wewe ushobora kunanirwa nk’abantu! Imana ihamagaza abagabo n’abagore basanzwe ibagira abadasanzwe. Ntakubona nk’uko wibona. Ntakubona nk’uko abandi bakubona. Imana irakubona uko ushobora kuba icyo wambaye ububasha bwo mu mpwemu. Imana ikoresha abantu basanzwe, ivyo Bibiliya yita « ibikoresho vy’ibumba » kugira ngo...»**ububasha burengeye ubw’abandi bube ubw’Imana, ntibube ubwacu» (II Ab’i Korinto 4:7).**

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Imirongo y’Ingenzi mu mutwe.

---

2. Ni itandukaniro irihe riri hagati y’idini n’ukugaragaza ububasha bw’Imana?

---

3. Vuga imibumbe y’ububasha bw’isi imwe imwe iri muri iki cigwa.

---

4. Ni igitabu ikihe gisigura itandukaniro riri hagati y'imiterere y'ububasha bwo mw'isi n'iyoy muri Bibiliya?

---

5. Tanga insobanuro zo muri Bibiliya zivuga ububasha n'ubukuru.

---

6. Menya neza inguvu zidasanzwe ari zo soko y'ububasha bw'impwemu.

---

7. Ni ibihe bice bibiri biri mu muhango wose wo muri Bibiliya?

_____kandi_____

8. Tanga urutonde rw'intambwe zitatu zitanze muri iki cigwa, zo kugira amasezerano y'Imana.

---

9. Ishingiro ry'ububasha bw'impwemu ni.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Inkuru ya mbere yo muri Bibiliya yerekeye umuntu yambara ububasha bwo mu vy'impwemu ni Yakobo. Vyavuzwe kuri we ko afise ububasha n'Imana n'abantu. Iga inkuru y'ivyo bintu vyabaye mw'itanguriro 32 no muri Hoseya 12:3-4. Wandike incamake y'ivyo wize muri ibi bice:

---

2. Yesu yaranse ububasha bwo mw'isi. Raba Luka 4:1-13, Yohana 6:15, na Yohana 7:2-6.
Wandike incamake y'ivyo wize muri ibi bice:

IGICE CA KABIRI

ISOKO RY'UBUSHOBOZI

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

-Kwandika Umurongo w'Ingenzi mu mutwe.

-Kumenya isoko y'ububasha.

-Gutanga urutonde rw'uburyo umunani Imana igaragaza ububasha bwayo kw'isi.

-Gutanga igisomwa c'Ivyanditswe gisobanura igituma Imana ihishura ububasha bwayo kw'isi.

UMURONGO W'INGENZI:

**Imana yaravuze rimwe; ivyo naravyumvise incuro zibiri; ubwo bubasha ni ubw'Imana.
(Zaburi 62:11).**

INTANGAMARARA

Kugira ngo dutahure neza ingingo ngenderwako z'ububasha dutegerezwa gutangura mu ntango nyene. Tubwirizwa kuvumbura isoko y'ububasha. Inkomoko y'ikintu ni intango yaco canke aho

cakomotse. Iki gice kirerekana Imana y'ukuri kandi nzima yerekanwa muri Bibiliya Nyeranda nk'isôko ry'ububasha bwose. Dawidi yanditse ati:

Imana yaravuze rimwe; ivyo naravyumvise incuro zibiri; ubwo bubasha ni ubw'Imana. (Zaburi 62:11).

Iyo Imana isubiyemwo ikintu ni uko gihambaye cane.

ISOKO RY'UBUSHOBOZI

Imbere y'uko ikindi kintu cose kibaho, hariho Imana. Itanguriro I-2 havuga intango y'isi n'ibinyabuzima vyose. Imana yaremeye isi ku bubasha bwayo:

Yaremeye isi ububasha bwiwe; Yashinze isi ubwenge bwiwe, iramvura ijuru ubwenge bwiwe. (Yereimiya 10:12).

Naremeye isi n'abantu n'ibikoko vyo kw'isi, n'ububasha bwanje buhambaye n'ukuboko kwanje kuramvura, ndabiha uwo nshaka. (Yereimiya 27:5).

Kuko muri we ari ho vyose vyaremewe, ibiri mw'ijuru n'ibiri kw'isi, ibiboneka n'ibitaboneka, ari intebe z'ubwami, ari ubutware, ari ubutware, ari ububasha: vyose vyaremewe nawe, kandi kubw'iwe. (Ab'i Kolosayi 1:16).

Ko Imana yaremeye vyose, nta kintu na kimwe kirenze urugero rw'ububasha bwayo:

Ewe Mukama Mana! Raba, ni wewe waremye ijuru n'isi ububasha bwawe bukomeye n'ukuboko kwawe kuramvura, kandi nta kintu na kimwe kikunanira. (Yereimiya 32:17).

Imana ni yo soko y'ububasha buri inyuma y'ibintu vyose uko biri ubu:

Ni wewe ukwiriye, Mukama, guhabwa ubuninahazwa n'icubahiro n'ububasha: kuko ari Wewe waremye vyose, kandi ku bw'ugushimisha vyarariho kandi vyaremewe. (Ivyahishuwe 4:11)

Vyose biva kuri We, vyose bibeshwaho na We kandi vyose birora kuri We; uwo n'ubuninahazwa bube ubw'ibihe bidashira. (Abaroma 11:36).

Uwo ari mu muco w'ubuninahazwa bwiwe, n'ishusho y'umuntu wiwe, kandi ashigikira vyose n'Ijambo ry'ububasha bwiwe . . . (Abaheburayo 1:3).

Imana ifise ibihe n'ibihe mu bubasha bwayo:

Arabishura ati: «Ntibereye kumenya ibihe canke ibihe Data yashizeho mu bubasha bwiwe bwite. (Ivyakozwe n'intumwa 1:7)

Isi n'ibirimwo vyose ni ivy'Uhoraho;

Isi n'iy'Uhoraho be n'ibiri kuri yo vyose; isi n'abayibamwo. (Zaburi 24:1).

Mu gitabu c'Itanguriro 14:22, Imana yitwa nyen'Ijuru n'isi. Kugira ikintu ni ukugira ububasha kuri co.Hariho ubwami n'intwari nyinshi muri iyi si. Ariko Ubwami bw'Imana ni bwo bugaba. Ivyo bisigura ko atwara vyose:

Uhoraho yateguye intebe yiwe mw'Ijuru; kandi ubwami bwiwe buganza vyose. (Zaburi 103:19).

Mwami, ubukuru n'ububasha n'ubwiza n'intsinzi n'icubahiro ni ivyawe; kuko ibiri mw'ijuru n'ibiri mw'isi vyose ar'ivyawe; Ubwami ni ubwawe, Mana, kandi ni wewe ushizwe hejuru, ukaba umutwe usumba bose.

Ubutunzi n'icubahiro vyose biva kuri wewe, ni wewe uganza vyose; kandi mu kuboko kwawe hari ububasha n'ububasha; kandi mu kuboko kwawe ni kwo gukura bose, no guha inkomezi bose. (I Ngoma 29:11-12)

Kubera ko Imana yaremeye umuntu, niyo yonyene ifise ububasha ku mpwemu y'umuntu:

Nta muntu afise ububasha ku mpwemu ngo ayigumye; kandi nta bubasha afise ku musu w'urupfu . . .(Umusiguzi 8:8)

Imana irafise ububasha bwo kuzigama abagenwe gupfa:

Kuniha kw'ifungwa nikuze imbere yawe; nk'uko ububasha bwawe bungana, uzigame abagenewe gupfa. (Zaburi 79:11).

Imana ni yo iha ububasha abacitse intege;

Ni we aha ububasha abacitse intege, kandi abatagira inkomezi ni we abongera inkomezi. (Yesaya 40:29).

. . . Imana ya Isirayeli ni Yo iha inkomezi n'ububasha abantu bayo. (Zaburi 68:35).

Ububasha bw’Imana ntibugira ico bukoze ku bubasha canke ukubura ububasha kw’umuntu:

. . . Mwami, nta co umaze gufasha, haba ku benshi canke ku batagira ububasha . . . (II Ngoma 14:11)

Imana irafise ububasha bwo gucungura. Bibiliya yuzuye inkuru zivuga ingene Imana yarokoye abantu mu bihe vy’amagorwa mu buryo budasanzwe. Uburorero bwiza bubiri dusanga mu gitabu ca Daniyeli. Soma ingene Imana yarokoye abasavyi bayo mw’itanure ry’umuriro muri Daniyeli 3 no mu ntare muri Daniyeli 6.

Ububasha bwiwe ntibugira aho bugarukira:

Uhoraho arateba kurakara, afise ububasha bwinshi...(Nahumu 1:3)

Ububasha bwiwe ni bwiza cane:

Dukora ku Mushoboravyose, ntidushobora kumumenya; Ni we mwiza cane mu bubasha, mu rubanza no mu butungane bwinshi . . . (Yobu 37:23).

Ububasha bw’Imana ni ubw’ibihe bidahera. Paulo yanditse ko Imana...

. . . afise ukudapfa, aba mu muco ata muntu ashobora kwegera; uwo ata n’umwe yigeze abona, kandi nta wushobora kumubona: icubahiro n’ububasha bibe ivyiwe ibihe bidashira. (I Timoteyo 6:16)

Mu gitabu ca nyuma ca Bibiliya turasoma ivy’ikintu kizoshika mw’Ijuru igihe . . .

. . . urusengeru rwuzuye umwotsi uva ku cubahiro bw’Imana n’ububasha bwayo . . . (Ivyahishuwe 15:8)

Ingabo zo mw’Ijuru zica zisemerera . . . Avuga ati: «Imana yacu ishimwe n’ubwiza n’ubwenge n’ugukenguruka n’icubahiro n’ubushobozi n’ubushobozi bibe ivy’imyaka yose. Amen. (Ivyahishuwe 7:12)

Hanyuma y’ivyo numva ijwi rirenga ry’ishengeru ryinshi mw’ijuru rivuga riti: Aleluya, ubukiriro n’ubuninahazwa n’icubahiro n’ububasha ni ivy’Umukama Imana yacu. (Ivyahishuwe 19:1)

Incuro nyinshi, kuva mu ntango gushika mu mpera, Bibiliya irashimika ku vy’uko Imana ari yo soko y’ububasha.

INGENE IMANA IHISHIRA UBUSHOBOZI BWAYO .

Bibiliya ni inyandiko yerekana ingene Imana ihishura ububasha bwayo mw'isi. Ehe uburyo butandukanye Imana yerekana ububasha bwayo:

KAMERE:

Imana yariyerekanye mu kameremere. Ibimera n'ibikoko, ibiyaya n'imisozi, amazi n'ubugaragwa, mbere n'ijuru ryo hejuru, vyose ni ibimenyetso biboneka vy'ububasha bwiwe bwo kurema:

Mushimire Imana ahera hayo; muyishimire no mw'itazanure ry'ubushobozi bwayo(Zaburi 150:1).

Uwo akomeza imisozi n'inkomezi ziwe; kuba bakenyeje ububasha;Ni ryo ricecekesha urusaku rw'ibiyaga, urusaku rw'imiraba yavyo . . .(Zaburi 65:6-7).

Imana iri mu muyaga, mu kiyaga no mu misozi:

Atera umuyaga wo mu buseruko mw'Ijuru; kandi ku bubasha bwiwe, azana umuyaga wo mu bumanuko. (Zaburi 78:26).

. . . Uhoraho afise inzira yiwe mu gihuhusi no mu gihuhusi, kandi ibicu ni umukungugu w'ibirenge vyawe.

Akarira ikiyaga, akakiyuma, akayuma inzuzi zose . . .

Imisozi iranyiganyiga imbere yiwe, imisozi irashonga, isi irasha imbere yiwe . . . (Nahumu 1:3-5)

Ni we agenzura ibintu vyose vyo mu kamere:

Iyo avugije ijwi ryawe, amazi aragwiriye mw'ijuru, kandi atuma imyuka iduga iva ku mpera y'isi; Ni we atera imiravyo n'imvura, asohora umuyaga mu bubiko bwiwe. (Yeremiya 10:13).

Yobu ikigabane ca 38-40 kiratanga inkuru ido n'ido y'ingene Imana ihishurirwa mw'isi y'ibidukikije. Imana yarahishuye ububasha bwayo mu buryo bugaragara cane mu kameremere ku buryo abantu ata mpamvu bafise yo kutayizera:

Kuva isi iremwa, ububasha bwiwe budahera n'ubumana bwiwe, bigaragara neza, bimenyekana ku vyo yaremye. ku buryo ata co biregura. (Abaroma 1:20).

IJAMBO RYIWE RYANDITSE:

Kuva mu ntango gushika mu mpera, Ijambo ry’Imana ryanditse rihishura ububasha bwayo. Rifungura n’ububasha bwiwe bwo kurema. Rifunga n’ububasha bwiwe bwo guseniyura, gucira urubanza no gusubira kurema. Hagati y’Itanguriro n’Ivyahishuriwe Yohana, Ijambo ry’Imana ryanditse ububasha bwayo buhora bukora mw’isi no mu buzima bw’abagabo n’abagore.

Inkuru zanditswe mw’Ijambo ry’Imana ntizigaragaza ububasha bwayo gusa, ahubwo amajambo zivugwamwo arakomeye:

Kuko Ijambo ry’Imana rifise ubuzima, rifise ububasha, rikaba rirusha gukariha inkota y’ubugi bubiri, rikanyengetera gushika aho umutima n’impwemu bihanira imbibe, gushika aho ingingo zitandukanira n’imisokoro; (Abaheburayo 4:12).

URUBANZA:

Ibikorwa vy’urubanza vy’Imana birerekana ububasha bwayo. Ububasha bwiwe bwagaragajwe ubwa mbere mu rubanza igihe yacira urubanza Adamu na Eva inyuma y’icaha cabo (Itanguriro 3).

Ryahishuwe ku rugero runini igihe Imana yatikiza isi yose n’umwuzure mu misi ya Nowa (Itanguriro 6-9).

Bibiliya ni inyandiko idahera y’ububasha bw’Imana bwahishuriwe biciye mu rubanza rw’icaha. Yarungikiye urubanza abantu biwe igihe bacumura. Yarungikiye kandi urubanza ku mahanga mabi. Ivyo ushobora kubisoma mu gitabu c’Abacamanza no mu bitabo vyanditswe n’abahanuzi.

Igihe cose Imana yarungika urubanza, yerekana neza ko intumbero yarwo ari uko abantu bomenya ububasha bwayo (nk’akarorero, raba Kuvayo 7:17).

UGUCUNGURA:

Mu mateka yose, Imana yarahishuye ububasha bwayo mu bikorwa vy’igitangaza vyo gucungura.

Naho Imana yaciriye urubanza Adamu na Eva, yabaronkeje inzira y’agakiza (Itanguriro 3:15).

Naho yatikije isi mbi n’umwuzure, yatanze ubwato bwo gukingira (Itanguriro 6-9).

Imana yacunguye Isirayeli mu buja mu Misiri ku bubasha bwayo:

Kandi kuko yakunze ba sogokuruza bawe, ni co gituma yatoye uruvyaro rwabo inyuma yabo, ikagukura mu Misiri imbere yiwe n'ububasha bwayo bukomeye.

(Gusubira mu vyagezwe 4:37).

Imana yarahagurukije abacamanza, abami n'abahanuzi yakoresheje kugira ngo icungure abantu bayo ibakure mu maboko y'umwansi. Nehemiya yavuze ku vyerekeye Isirayeli ati:

None aba ni abasavyi bawe n'abantu bawe wacunguje ububasha bwawe buhambaye be n'ukuboko kwawe gukomeye. (Nehemiya 1:10).

Igihe cose Imana yacungura abantu bayo, yagira umugambi. Iyo ntumbero yari icyo guhishura ububasha bwiwe:

Ariko rero, yarabakijije kubera izina ryiwe, kugira ngo amenyekane ububasha bwiwe buhambaye. (Zaburi 106:8).

YESU KRISTO:

Umugambi w'Imana uhambaye wo gucungura abantu wahishuwe muri Yesu Kristo we abantu bose bashoboye gucungurwa icaha rimwe rizima.

Ububasha bw'Imana bwahishuwe biciye mu buhanuzi bwerekeye ivuka rya Yesu no mw'ivuka ryiwe ry'igitangaza. Vyabonetse mu buzima, mu nyigisho no mu busuku bw'Umukama hamwe no mu rupfu rwiwe n'izuka ryiwe.

Ihishurwa rikomeye ry'ububasha bw'Imana ryari muri Yesu Kristo:

Numva ijwi rirenga rivugira mw'ijuru riti: Ubu agakiza n'inkomezi n'ubwami bw'Imana yacu biraje, n'ububasha bwa Kristu wayo, kuko uwarega benewacu, yabarega imbere y'Imana yacu ku murango no mw'ijoro, yarakorowe hasi. (Ivyahishuwe 12:10)

Mu gice ca kane c'iri shure uzokwiga mu buryo burambuye ingene ububasha bw'Imana bwahishuriwe muri Yesu Kristo.

MPWEMU YERA:

Yesu yasezeraniye abamwizeye biwe ati:

Ariko muzoronka ububasha Mpwemu Yera ni yamara kuzirukirako, kandi muzombera ivyabona i Yerusalemu n'i Yudaya yose n'i Samariya no ku mpera y'isi.»

(Ivyakozwe n'intumwa 1:8)

Ivyakozwe n'intumwa 2 ni inyandiko y'ukuza kwa Mpwemu Yera, yarungitswe n'Imana nk'uko Yesu yari yabisezeranye. Biciye muri Mpwemu Yera Imana irabandanya guhishura ububasha bwayo. Uzomenya ingene uko wiga ububasha bwa Mpwemu Yera mu nyuma muri iri shure.

IBITANGAZA BIDASANZWE:

Mwaramaze kumenya ko Imana yerekanye ububasha bwayo biciye mu rubanza no mu gucungura abantu bayo. Ariko kandi Imana irahishura ububasha bwayo mu bundi buryo budasanzwe. "Ibirengeye ibisanzwe" bisigura ibirenze ububasha bw'isi kavukire. Ni ikintu kidashobora gukorwa n'ububasha bw'umuntu.

Ububasha bw'Imana bwahishuwe biciye mu gukiza abantu mu buryo bw'igitangaza, mu gucungurwa ububasha bw'amadayimoni, mu gusubira kubaho abapfuye--mbere no mu muriro uva mw'Ijuru. Bibiliya yose ni inyandiko y'ibimenyetso bidasanzwe vy'Imana yerekana ububasha bwayo. Ububasha bw'Imana buracahishurwa biciye ku bimenyetso nk'ivyo n'ubu.

ABIZERA:

Yesu yavuze ko ibimenyetso nk'ivyo bikomeye bizokorwa n'Imana biciye ku bemera:

Kandi ivyo bimenyetso bizokurikira abemera; Izina ryanje bazosenda abadayimoni; bazovuga mu ndimi nshasha.

Bazofata inzoka; kandi ni banywa ikintu na kimwe cica, nta co kizobagirira nabi; bazorambika ibiganza ku barwaye, bakire. (Mariko 16:17-18).

Kuva mu ntango y'Ijambo ryayo ryanditse, Imana yarakoze kuri iyi si biciye ku bagabo n'abagore. Umuntu afise ubushobozi bwo kugira ububasha butandukanye n'ikindi kiremwa cose. Urubanza rw'Imana rwaje biciye ku bagabo n'abagore babi. Gucungurwa kwaje biciye ku bacamanza bubaha Imana, ku bahanuzi, ku bami, n'ubwa nyuma biciye kuri Yezu Kristu.

Igihe Yesu yaza kw'isi kugaragaza ububasha bw'Imana yavyawe n'umugore yigize umubiri w'umuntu. Gucungurwa gukomeye kuruta ibindi vyose, ugucungurwa icaha, kwaje biciye ku wakoze mu buryo bw'umuntu.

Yesu amaze gusubira mw'Ijuru, Imana yarabandanije kwerekana ububasha bwayo kw'isi biciye ku bagabo n'abagore. Igitabo c'Ivyakozwe n'Intumwa ni inyandiko y'ububasha bw'Imana bukora biciye mu bemera.

Baragenda, bamamaza hose, Umukama akorana na bo, akomeza ijambo ryabo n'ibimenyetso vyakurikiye . . . (Mariko 16:20).

Ububasha bw'Imana bwagaragajwe biciye ku bubasha bw'Inkuru Nziza ihindura ubuzima bw'abagabo n'abagore. Vyerekanwe mu bitangaro vyo gukiza no gucungurwa. Ububasha bwiwe bwarerekanwe naho yariko arashikirwa n'imibabaro n'uruhamo.

Igihe cose Imana ihagurutsa umuntu canke ubusuku ni kugira ngo yerekane ububasha bwayo. Imana ibwira Musa iti:

Iki ncatumye nkuzura, ni ukugira ngo nkwereke ububasha bwanje, kandi ngo izina ryanje rimenyekane kw'isi yose. (Kuvayo 9:16).

Imana irabandanya guhishura ububasha bwayo muri iki gihe biciye mu bizera bari mu bagize Ishengero y'ukuri. Agaragaza ububasha bwiwe biciye ku barongozi badasanzwe ashiraho muri Ekleziya no biciye ku ngabire z'impwemu aha abemera. Uzokwiga vyinshi kuri ivyo mu kigabane ca gatanu ku "Ububasha bwahawe."

IGITUMA IMANA IHISHURA UBUSHOBOZI BWAYO

Ni kuki Imana ihishura ububasha bwayo kw'isi? Ni kuki yerekana abantu ibimenyetso vy'igitangaza? Hariho intumbero nyinshi z'ububasha bw'Imana bukora mw'isi. Ivyo uzovyiga mu kigabane ca gatandatu ku "Intumbero z'ububasha."

Ariko iyo migambi myinshi y'ububasha bw'Imana ishobora kuvugwa mu ncamake mu ntumbero imwe ihambaye. Iyo ntumbero, kuva mu ntango y'ibihe, yari iyo gucungura abantu b'abanyavyaha biciye muri Yesu Kristo. Intumbero y'uguhishurirwa kw'ububasha bwayo ni ukukwegera abantu bose kuri we biciye kuri Yesu:

Yatumenyesheje ibanga ry'ubugombe bwayo, nk'uko yavyishimiye, ivyo yabigabiye muri we nyene;Kugira ngo, igihe ibihe vyuzuye, akoranirize hamwe vyose muri Kristu, ivyo mw'ijuru n'ivyo kw'isi; mbere no muri We. (Abanyefeso 1:9-10).

Nk'uko umugambi wayo w'ibihe bidahera uri muri Kristo Yesu Umwami wacu.

(Abanyefeso 3:11).

IZINDI NGERO Z'UBUTUNGANE

Imana ni yo soko y'ubushobozi bwose. Ni we mukuru kandi afise ubukuru bwose mw'ijuru n'ijuru.

Imana yarashizeho izindi nzego z'ubukuru mw'isi. Yahaye ububasha Umwana wayo Yezu Kristu. Aha ububasha abizera biciye muri Mpwemu Yera. Imana yashizeho ingero z'ubukuru mu kibano, mu butegetsi, mu bucuruzi, mu rugo no mw'ishengero. Izo ntambwe z'ubukuru zose ni ngirakamaro. Kugira ngo utahure neza ingingo ngenderwako z'ububasha bwo mu vy'impwemu,

utegerezwa kwemera urutonde rw'ubukuru bwashinzwe n'Imana. Uzokwiga kimwe cose muri ivyo mu nyuma muri iki cigwa.

Ariko mbere na mbere, ivyiyumviro bitegerezwa kwibanda ku kuri guhambaye guhishurirwa muri Bibiliya. Naho Imana ari yo soko y'ububasha, ubukuru bwayo ntibugenda ata co buvuguruzanya. Ingero z'ubukuru yashizeho mw'isi na zo nyene ntizigenda zitagira aho zigarukira. Hariho inguvu mbi zirwanya ubukuru bw'Imana. Ntibatera ubwoba ubukuru bwiwe mu buryo na bumwe, ariko baguma baburwanya naho biri ukwo. Niwashiramwo "Ingingo ngenderwako z'ububasha" zo muri Bibiliya mu buzima bwawe rero uzoshikirwa n'izo nguvu nyene. Ikigabane gikurikira, "Ikinyoma gitera ingorane", kiravuga kuri iyo nkuru.

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. "Isoko" ry'ikintu ni irihe?

---

3. Ni nde atanga ububasha bwose?

---

4. Tanga urutonde rw'uburyo umunani Imana yerekana ububasha bwayo kw'isi.

---

5. Mbega aya majambo ni Ukuri canke Ni Ikinyoma? "Imana ni yo bubasha bwonyene mw'isanzure ry'ikirere. Nta yindi ntambwe y'ububasha iriho." Iryo jambo ni _____.

6. Tanga igisomwa c'lyanditswe gisobanura umugambi nyamukuru w'Imana mu guhishura ububasha bwayo kw'isi.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Dawidi yari Umwami ahambaye kuruta abandi bose batwara ihanga rya Isirayeli. Yaremera ko Imana ari yo soko y'ububasha bwose. Nuvuge muri make ivyo wigira muri ibi Vyanditswe:

II Samweli 22:33; Zaburi 59:11,16; 62:11; 63:2; 65:6; 68:35; 78:26; 79:11; 90:11; 106:8; 110:3; 111:6; 145:11; 150:10.

---

2. Dawidi yaseruye icipfuzo ciwe bwite gifitaniye isano n'ububasha bw'Imana. Icipfuzo yaseruye muri Zaburi 71:18 cari ikihe?

---

3. Uko wiga Bibiliya, wandike ingene Imana ihishura ububasha bwayo biciye mu:

Kamere

Yesu Kristo

Urubanza

Mpwemu Yera .

Gucungura

Ibimenyetso bidasanze

Ijambo ryiwe ryanditse

Abemera .

IGICE CA GATATU

IKINYOMA GITERA URUGAMBA

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

-Kwandika Imirongo y'Ingenzi mu mutwe.

-Kumenya Shetani nk'ikinyoma gitera urugamba c'ububasha nyakuri bw'Imana.

-Sigura ico bisobanura "ububisha bwo mu mpwemu mu bibanza vy'ijuru."

-Mu ncamake ingene satani yigana ububasha bw'Imana biciye mu bubisha bw'impwemu mu bibanza vy'ijuru.

IMIRONGO NKURU:

Kandi nta gitangaje; kuko Shetani ubwiwe yihindura umumarayika w'umuco. Ntibitangaje rero nimba abasuku biwe na bo bihindura nk'abasuku b'ubugororotsi; (II Ab'i Korinto 11:14-15)

INTANGAMARARA

Mu gice ca nyuma mwamenye ko Imana ari yo soko y'ububasha n'uburyo igaragaza ububasha bwayo kw'isi. Ariko ububasha buhambaye bw'Imana ntibugenda ata co buvuze. Hariho urugamba rw'ubutegetsi ruriko ruraba mw'isi muri iki gihe. Si intambara y'abantu n'amaraso. Ni urugamba rw'ikinyoma kigoye cane kugarariza Imana.

IVYO KIBINDIKA BIGORANE

Satani yama arwanya ububasha Imana ifise mw'ijuru n'isi. Ni we mubeshi atera ingorane kuko mu vy'ukuri ntaco atera ubwoba Imana. Mu ntango Shetani yaremwe n'Imana ari umumarayika mwiza cane yitwa Lusiferi. Soma ivyerekeye ukuntu yari ameze mu ntango n'ikibanza yari afise muri Ezekiyeli 28:12-17. Ariko satani yaragararije ububasha n'ubukuru bw'Imana. Yashaka kuba nk'Imana ubwayo. Ushobora gusoma inkuru y'ubugarariji bwiwe muri Ezekiyeli 28:17 no muri Yesaya 14:12-15. Imana yari gushobora gukubita Shetani ikamwica

kubera ubwo bugarariji. Ariko iyo amanukana umwansi wa mbere muri ubwo buryo, hariho ubushobozi bwo kugaruka kugarariza kandi amateka y'Ijuru yari gupfukwa n'ivyago nk'ivyo.

Ahubwo Imana yirukanye Shetani mw'Ijuru, ireka ivyo yivugira ko afise ububasha bikageragezwa bimwe bishitse kw'isi. Imana yarirukanye n'abandi bamarayika bagize uruhara mu bugarariji bwa Shetani. Ubu ni abamarayika babi bazwi nka "amadayimoni" canke "amadayimoni" akora mw'isi y'ubu.

Haciye igihe gito Imana iremye umugabo n'umugore ba mbere, iyo ntambara yaratanguye kw'isi. Ushobora gusoma ku ngorane ya mbere mw'Itanguriro ikigabane ca 3. Ukugwa kwa Adamu na Eva mu caha kwashingiye ku kugarariza ubukuru n'ububasha bw'Imana. Adamu na Eva barondeye ubumenyi bungana n'ubw'Imana. Ubumenyi nk'ubwo bwozanana n'ububasha.

Kuva icyo gihe, Shetani yarahakana ubukuru bw'Imana kw'isi. Biciye mu caha, Shetani arondera gukwegera abagabo n'abagore ngo babe intahemuka kuri we aho kuba intahemuka kuri we nyene aho kuba intahemuka kuri Imana. Ivyigwa vy'Ikigo c'Ivyimbura, "Ingingo z'Impwemu: Igitabo c'Intambara y'Impwemu", bivuga ku cyumviro ca Shetani mu buryo burambuye. Nimba uriko urafata amashuri vy'Ikigo mu buryo buteganyijwe, waramaze kwiga iri shuri. Niba atarivyo, turagusavye ko uyironka kugira ngo ufashe mu gutahura uwo mwansi n'ingene wovyifatamwo mu buryo bwihariye bwo gutsinda ububasha bwiwe.

Bumwe mu buryo nyamukuru Shetani akoresha mu kurwanya ububasha bw'Imana ni ukubugira nk'ububeshi. Ikinyoma ni ikintu cigana kandi gigenewe guhenda. Nk'akarorero, amahera y'ikinyoma arahingurwa kugira ngo asa n'ay'ukuri. Abagizi ba nabi barayashira ku bandi nk'amahera nyayo kugira ngo babahende.

Shetani yihenda ku bubasha bw'Imana. Arigana ububasha bw'Imana bwo guhenda abantu. Akoresha abamarayika biwe (amadayimoni) kugira bamufashe gushitsa iyo ntumbero. Shetani n'amadayimoni yiwe rimwe na rimwe baboneka ko ari beza aho kuboneka nk'ababi. Turagabishijwe:

Kandi nta gitangaje; kuko Shetani ubwiwe yihindura umumarayika w'umuco.

Ntibitangaje rero nimba abasuku biwe na bo nyene bihindura nk'abasuku b'ubugororotsi;

(II Ab'i Korinto 11:14-15)

Mu misi ya nyuma y'ibihe kw'isi, ukwo kwigana ububasha bw'Imana na Shetani kuzogwira. Azozimiza benshi akoresheje ibimenyetso n'ibitangaza; Uwo azoza afise ububasha bwose n'ibimenyetso n'ibitangaza vy'ibinyoma. azoshira ubuhemu bwose bw'ukugabitanya abari mu mahonero, kuko batemeye gukunda ukuri ngo bakizwe. Ni co gituma Imana ibarungikira inkomezi zizimiza, kugira ngo bemere ikinyoma. (II Ab'i Tesalonike 2:9-11)

Ico canditswe kirahishura ingene Shetani ikora. Ahisha ububasha bw'Imana n'ububasha bwose n'ibimenyetso n'ibitangaza vy'ibinyoma." Uburyo bumwe rudende womeya ubuhendanyi bwiwe ni ukuri kw'Ijambo ry'Imana.

IBITEGEKO N'UBUSHOBOZI

Kuko tunigana atari ab'inyama n'amaraso, ariko tunigana n'abakuru n'abafise ububasha n'abaganza iyi si y'umwiza n'impwemu mbi zo mw'ijuru. (Abanyefeso 6:12).

Umuntu afashwe n'iyi ntambara ya satani yigometse ububasha bw'Imana. Turi mu ntambara y'ububasha n'ububasha butaboneka bwa Shetani. Ariko ububasha bw'Imana buraruta « intebe z'ubwami, ubutware, ubukuru n'ububasha » (Ab'i Kolosayi 1:16) kandi buraruta « ubukuru n'ububasha bwo hejuru » bwose (Abanyefeso 6:12). Ariko ukeneye kuba maso ku bubasha bwo guhenda bwa Shetani bubesha ububasha bw'Imana. Utegerezwa kumenya . . .

UBUBI BW'IMPWEMU MU BIHANGA VY'IHEJURU

Igihe Paulo avuga "ububisha bwo mu vy'impwemu mu bibanza vy'agaciro", aba yerekeza ku mpwemu mbi zarinjiye mu madini yo kw'isi. Shetani yaratunganiye inguvu ziwe mbi kugira ngo yigane imitunganirize y'Ishengero ry'Imana ry'ukuri. "ibibanza vy'agaciro" vy'idini ritunganijwe.

Shetani na we nyene yashinze urutonde rwiwe nyene muri Ekleziya y'ukuri biciye ku bantu babi «baje binyegeje» (Yuda 4). Satani afise uburenganzira muri Ekleziya abagaragaza ububasha, ariko si ububasha bw'Imana. Intunganyo Shetani yashizeho mu bibanza vy'agaciro vy'idini ishingiyeye ku kwigana no ku guhenda.

SATANI AFISE UBUTATU BWIWE:

Imana ni ubutatu bwa Data, Umwana na Mpwemu Yera. Mu butatu bwa Shetani burimwo Shetani ubwiwe, ca gikoko hamwe n'umuhanuzi w'ikinyoma.

SATANI AFITE ISHENGERO RYIWE:

Imana yashinze Ekleziya y'ukuri izwi nka «Umubiri wa Kristu» Yezu ari we mutwe wayo:

None mwebwe muri umubiri wa Kristu, kandi umwe wese muri urugingo rwawo.

(I Ab'i Korinto 12:27)

Satani afise ishengero ryayo ryitwa «isinagogi ya Satani»:

**. . . Ndazi ukuntu abavuga ko ari Abayuda, ariko atari bo, ariko bakaba ari isinagogi ya Satani.
(Ivyahishuwe 2:9)**

Izina «isinagoga ya Shetani» ntiriyama rikoreshwa ku mugaragaro, ariko isinagoga yiwe ishingwa ahantu hose Inkuru Nziza y'Umukama Yezu Kristu y'ukuri itavugwa.

SATANI AFITE INYIGISHO:

Imana ifise inyigisho ihishurirwa mw'Ijambo ryayo ryeranda Bibiliya:

Ivyanditswe vyose vyahumetswe n'Imana, kandi biragira akamaro mu nyigisho...

(II Timoteyo 3:16)

Inyigisho ya Shetani yitwa «inyigisho y'abadayimoni»:

Ariko Mpwemu aravuga yerukana yuko mu bihe vy'iherezo bamwe bazova ku kwemera, bakumvirize impwemu zizimiza n'inyigisho za rohani. (I Timoteyo 4:1)

Inyigisho y'abadayimoni ni inyigisho iyo ari yo yose ishikirizwa nk'ukuri idahuye n'Ijambo ry'Imana ryanditswe.

SATANI AFITE UBURYO BWO GUTANGA IKIMAZI :

Mu Baroma 12 :1, tubwirwa kwitanga ku Mana nk'ikimazi kizima. Ivyo bisigura ko dutegerezwa kwitanga mu budahemuka bwose ku Mana. Shetani asaba n'ibimazi :

Ariko mvuga yuko ibimazi abanyamahanga bashikanira abadayimoni, ntibabishikanira Imana; (I Ab'i Korinto 10:20)

Shetani asaba ko umubiri, ubugingo n'impwemu biba intahemuka bimwe bishitse. Mu vy'ukuri hariho ibikorwa vy'ugutanga ikimazi bibera aho abagabo n'abagore bitanga ngo bakorere Shetani. Ikimazi c'amaraso y'abantu n'ibikoko na co nyene kirakorwa.

SATANI AFITE UBWO BURI WE:

Ugusangira umukate n'umuvinyu w'ugusangira vyatangujwe na Yesu nk'uburyo bwo kwibuka inkuka yiwe kubera ivyaha vy'abantu bose ku musaraba (I Ab'i Korinto 11:23-34). Ivyo Shetani abihenda mu gikorwa ciwe c'ugusangira:

Ntimushobora kunywa igikombe c'Umwami n'igikombe c'abadayimoni; ntimushobora gusangira ku meza y'Umukama no ku meza y'abadayimoni. (I Ab'i Korinto 10:21)

SATANI AFISE ABAKOZI:

Imana ihamagarira abemera bamwebamwe gukora nk'abapasitori no gukorera Ekleziya yayo mu kwamamaza Inkuru Nziza (I Ab'i Korinto 12:28). Shetani na yo irafise abasuku:

Kandi nta gitangaje; kuko Shetani ubwiwe yihindura umumarayika w'umuco.

Ntibitangaje rero nimba abasuku biwe na bo nyene bigira nk'abasuku b'ubugororotsi; abo iherezo ryabo rizoba nk'ibikorwa vyabo. (II Ab'i Korinto 11:14-15)

Abasuku ba Shetani bamenyesha "ubutumwa bwiza" bwiwe bunyuranye n'Ubutumwa bwiza bw'Umukama Yezu Kristu:

Ico atari ikindi; ariko hari abagomesha, bagomba kugoreka Inkuru Nziza ya Kristu.

Ariko naho twebwe canke umumarayika avuye mw'ijuru yobaza ubundi butumwa bwiza mwebwe kuruta ivyo twababwirije, avumwe. (Ab'i Galatiya 1:7-8).

Kubera gusa ubutumwa bushikirizwa mu buryo bukomeye bwo kubushikiriza ntibisigura ko ari ubutumwa bw'Injili y'ukuri.

SATANI AFITE INTEBE Y'UBWAMI :

Imana ifise intebe y'ubwami mw'ijuru. Shetani na yo nyene irafise intebe y'ubwami, naho nyene tutabwirwa aho iri nyabuna :

Kandi ca gikoko nabonye cari kimeze nk'ingwe, ibirenge vyaco bisa n'ibirenge vy'idubu, akanwa kaco kameze nk'ak'intambwe, ca gisato (Satani) kigiha ububasha bwaco n'intebe yaco n'ububasha bukomeye. (Ivyahishuwe 13:2)

SATANI AFITE ABASENGIRA:

Hariho benshi basenga Imana y'ukuri. Shetani kandi arafise abamusenga:

. . . barasenga ca gikoko bati: «Ni nde ameze nk'iki gikoko? (Ivyahishuwe 13:4)

Abasenga Shetani bamwebamwe bigira abayoboke ba Yesu:

Umurima ni isi; imbuto nziza ni abana b'ubwami; ariko icatsi kibi ni abana ba wa Mubi;

Umwansi yazibivye ni shetani; ivyimbirwa ni umuhera w'isi; abagenyi na bo ni abamarayika. (Matayo 13:38-39).

Shetani avanga "uruvyaro" rubi n'"uruvyaro" rwiza (abizera b'ukuri).

SATANI AFITE ABAVUGISHWA:

Imana yashizeho abahanuzi mw'ishengero, abagabo barobanuwe cane cane kugira ngo bazane ubutumwa buva kuri yo butaziguye mw'ishengero (I Ab'i Korinto 12:28). Shetani kandi arafise abahanuzi b'ibinyoma:

Kandi hazokwaduka abigira abavugishwa n'Imana benshi, bazimize benshi. (Matayo 24:11).

SATANI AFITE ABIGISHWA:

Imana yarobanuye abantu bamwe ngo babe abigisha kugira ngo basigurire abandi Ijambo ryayo (I Ab'i Korinto 12:28). Ariko abigisha bose ntibava ku Mana. Shetani afise abigisha b'ibinyoma bakwiragiza inyigisho yiwe mbi:

Ariko hariho abahanuzi b'ibinyoma mu bantu, nk'uko hazoba abigisha b'ibinyoma no muri mwebwe, bazinjiza mu mpisho amadini ateye isoni, bakihakana Umwami wacu yabaguze, bakikwegera kurimbuka vuba.

Kandi benshi bazokurikira ingeso zabo z'ubusambanyi; ni bo bazotuka inzira y'ukuri.

Kandi kubera ukunzi kw'inda bazobagurisha amajambo y'ubuhendanyi . . . (II Petero 2:1-3).

Abigisha ba Shetani bazana «ubuhakanyi buteye isoni», inyigisho z'ikinyoma kandi zitera amacakubiri. Bavuga ibinyoma kandi ni abahinga mu kuvanga ukuri n'amakosa mu buryo butuma amakosa yemerwa.

SATANI AFITE INTUMWA:

Intumwa ni umuntu akwiragiza Inkuru Nziza, ashinga amashengero (I Ab'i Korinto 12:28). Satani arafise kandi intumwa zikora igikorwa ciwe kw'isi yose. Bahenda abantu mu kwigana intumwa z'ukuri:

Kuko abo ari intumwa z'ibinyoma, abakozi b'abahendanyi bihindura nk'intumwa za Kristu. (II Ab'i Korinto 11:13)

Intumwa za Satani zica zicika indongozi z'amadini y'ibinyoma kandi zikinjira mu mashengero mbere zikaba indongozi mu mashengero.

SATANI AHAZURA ABAKRISTO B'IKINYOMA:

Shetani mbere yariganye Umukama Yesu Kirisitu mu guhagurutsa abakirisu b'ikinyoma. Yezu yagabishije ati:

. . . **Muraba maso, ntihagire uwubahenda.**

Hazozza benshi biyitirira izina ryanje, babagira ngo: i jewe! kandi bazozimiza benshi. (Matayo 24:4-5).

Abo bakirisu b'ibinyoma boshobora gukoresha izina rya Yezu. Bashobora gukora ibimenyetso n'ibitangaza vyinshi. Ariko ni abigana ububasha bw'Imana.

SATANI AFITE UBURYO BWO GUTUMA:

Bibiliya ni inkuru yerekana ingene Imana yavugana n'umuntu kera. Imana irabandanya kuvugana n'abantu muri iki gihe. Shetani na yo nyene ivugana n'umuntu. Amajambo ya mbere yabwiye abantu yatumye bagwa mu caha (Itanguriro igice ca 3).

Abemera barasenga Imana ku bijanye n'ivyo bakeneye. Imana yishura isengesho ry'umugororotsi (Yakobo 5:16). Abayoboze ba Shetani baramusenga kandi bakavugana n'impwemu mbi. Rimwe na rimwe Shetani yishura n'ibintu bidasanze nk'amajwi, ukwinyigana kw'ibintu, urusaku, n'ibindi Shetani arafise ububasha nyakuri kandi arashobora kwerekana ubwo bubasha mu buryo buboneka mw'isi yacu.

Imana yavuganye n'umuntu biciye kw'Ijambo ryayo ryanditse ari ryo Bibiliya. Ubutumwa bwa Shetani buriko buramenyeshwa kandi biciye kw'Ijambo ryanditse biciye ku binyamakuru bibi, ibitabu, amasanamu n'umuziki. Uguhanahana amakuru kuva ku Mana biciye mw'Ijambo ryayo ryanditse no kuvugwa biratanga ubuyobozi ku muntu mu bijanye n'ubuzima.

Shetani afise urutonde rw'ubuyobozi bw'ikinyoma buranguka biciye ku buryo nk'ubu bukurikira:

Ivy'inzenyeri n'ivy'inzenyeri: Bikoresha inzenyeri kugira ngo bimenye ibizoba no gutanga ubuyobozi.

Ivyo gusoma amababi y'icayi, amashusho, ibitonyanga ku mutwe, ikiganza n'imipira y'amabuye y'agaciro: Bivugwa ko amababi y'icayi, imirongo iri mu kiganza c'umuntu, imipira y'amabuye y'agaciro be n'amashushokugira ngo batange ubuyobozi.

Uburozi: Gukoresha imiti, imiti, imigenzo, imigenzo, ubupfumu, uburyo bwo kuroga, iyerekwa, ibishushanyo be n'ubundi buryo nk'ubwo butashingiye ku Vyanditswe kugira umuntu aronke ubuyobozi.

SATANI AFITE UBUSHOBOZI BURENZE UBWO MU BWO:

Yesu yasezeraniye abayoboze biwe ububasha burengeye ubw'abantu bamaze kwuzuzwa Mpwemu Yera (Ivyakozwe n'intumwa 1:8). Shetani kandi itanga ububasha n'ububasha

bidasanzwe (Ivyahishuriwe Yohana 13:2). Amadayimoni yiwe arema inkomezi n'inguvu zidasanzwe. Shetani aratanga ububasha n'ubukuru (Ivyahishuwe 13:2), nk'uko Yezu yabigize. Shetani ashobora gukora ibimenyetso n'ibitangaro vyinshi bidasanzwe:

Kuko ari impwemu za shetani zikora ibitangaza...(Ivyahishuriwe Yohana 16:14)

Yezu yavuze ati:

Benshi bazombwira kuri wa musu bati: Mukama, Mukama, mbega ntitwahanuye mw'izina ryawe? ntitwasenda abadayimoni mw'izina ryawe? ntitwakora ibitangaza vyinshi mw'izina ryawe?

Maze nzobabwira nti: «Sinigeze mbamenya, nimuve kure yanje, mwa bakora ibibi mwe!» (Matayo 7:22-23).

Zirikana ko Yesu yavuze ngo "Sinigeze mbamenya." Abo bantu n'ivyerekanwa vyabo bitangaje vy'ububasha ntibari bwigere baba ab'Imana Bariko bahenda ibinyoma.

UBUSHOBOZI BUKOMEYE

Mu vy'ukuri Shetani ni umwigana agoranye. Arafise ishirahamwe rikomeye cane. Abayoboke biwe barashobora gukora ibikorwa vy'ububasha. Yesu yaragabishije ku bijanye n'ububasha bwiwe ati:

Ariko ndababwira uwo mukwiye gutinya: mutinye uwumaze kwica afise ububasha bwo kuroha muri Gehinomu; ego ndabibabwiye, ni we mutinya. (Luka 12:5).

Ariko Imana irafise ububasha burengeye ubw'abandi. Yesu yavuze ati:

. . . Uwo (Yesu) ari muri mwebwe araruta uwo (Satani) ari mw'isi. (I Yohana 4:4)

Uzokwiga mu kigabane gikurikira ingene Yesu yaje afise ububasha n'ububasha bwinshi gusenya ibikorwa bibi vya satani. Uzokwiga mu bice bizokurikira ingene Yezu yahaye ububasha bwose bw'umwansi abizera.

GUHANGANA N'INGORANE Z'IKINYOMA

Akira ingingo ngenderwako zimwe zimwe zo muri Bibiliya zo guhangana n'ububasha bw'ikinyoma giteye ingorane:

MENYE KO SATANI ARI UMWIGANA:

Intambwe yambere yo gutsinda ububasha bwa satani ni ukwemera yuko satani yigana ububasha bw'Imana.

KORESHA UBUTAHURO:

Hariho ingabire idasanzwe ya Mpwemu Yera yitwa gutandukanya impwemu. Ni ubushobozi budasanzwe buhabwa n'Imana bwo guca ubona impwemu y'uwundi muntu ukamenya nimba ari mwiza canke mubi. Ni waba ufise iyo ngabire y'impwemu, uyikoreshe umenye ko impwemu z'abantu ari iz'Imana canke za satani.

Nimba udafise iyo ngabire, Imana yaraguhaye ubundi buryo bwo kuyimenya. II Petero 2 n'igitabu ca Yuda biratanga urutonde rw'ibiranga abantu bafise impwemu zikwegera kugira ngo bigufashe kubamenya. Uko umuntu yoba asa n'uwufise ivy'impwemu gute canke afise ububasha gute, numusuzume wisunze Ijambo ry'Imana.

SUZUMA IVY'IBIMENYETSO BIRENZE KU BIMENYETSO:

Kubera ko Shetani yigana ububasha bw'Imana biciye mu bitangaro, ibimenyetso n'ibitangaza bitangaje, Imana yaratanze uburyo bwo gusuzuma igikogwa. Yesu yagereraniye abantu n'ibiti vy'ivyamwa:

Igiti ciza ntigishobora kwama ivyamwa bibi, eka n'igiti kibi ntigishobora kwama ivyamwa vyiza. Nuko muzobamenyera ku vyo bama. (Matayo 7:18, 20).

Shetani arashobora kwigana ingabire z'impwemu n'ububasha bw'Imana, ariko nta kwigana afise ku buzima bweranda bugaragaza ivyamwa vya Mpwemu Yera birimwo . . .

. . . urukundo, umunezero, amahoro, ukwihangana, ubugwaneza, ubugwaneza, ukwizera, ubugwaneza, ukwirinda . . . (Ab'i Galatiya 5:22-23).

Suzuma ubusuku ukoresheje ivyamwa vy'impwemu aho gusuzuma ububasha burengeye ubw'abantu.

MWIGE IJAMBO RY'IMANA:

Kugira ngo umenye inyigisho z'ibinyoma z'abigisha ba Satani, intumwa, abahanuzi, n'abakozi bayo, utegerezwa kumenya ivyigishwa mw'ijambo ry'Imana. Paulo yabwiye Timoteyo ati:

Ugire umwete wo kwiyerekana uwashimwe n'Imana, umukozi adakwiye guterwa isoni, aramiriza neza ijambo ry'ukuri. (II Timoteyo 2:15)

Naho Paulo yari umurongozi akomeye mu vy'impwemu mw'ishengero rya mbere, abemera bo mu gisagara ca Bereya barasuzuma ivyo yavuze vyose bakoresheje Ijambo ry'Imana ryanditse:

Abo bari abanyabuntu kurusha abo muri Tesalonike, kuko bakiriye Ijambo n’umutima ukunze wose, bagasesangura Ivyanditswe ku musi ku musi, ngo barabe ko ivyo ari ukuri. (Ivyakozwe n’intumwa 17:11)

Kugira wirinde guhendwa n’ububasha bwa Shetani, nusuzume ikintu cose cigishwa ukoresheje Ijambo ry’Imana. Suzuma ubuzima bw’abariko bigisha inyigisho zikomeye canke bakora ibimenyetso n’ibitangaza.

Ntuze wemere inyigisho iyo ari yo yose, inyigisho iyo ari yo yose, ivyo wahishuriwe canke igitangaro ico ari co cose kidahuye n’Ijambo ry’Imana. Ububasha bwa Shetani akenshi burakwegera abemera biciye mu vyitwa “uguhishurirwa kudasanzwe kw’ukuri gushasha.” Abantu bavuga ko barota indoto zidasanzwe, ko baboneka n’abamarayika, ko babonetse, amajwi canke ibindi bintu bidasanzwe. Ariko Paulo yaragabishije ati:

. . . ariko hari abagomesha, bagomba kugoreka Inkuru Nziza ya Kristu. Ariko naho yoba ari twebwe canke umumarayika avuye mw’ijuru, ababwira ubutumwa bunyuranye n’ubwo twababariye, arakavumwa. (Ab’i Galatiya 1:7-8).

Ntiwemere ubuhanuzi bwose bwitwa ko butajanye n’ukwizera (Abaroma 12:6) kandi butazoshika (Gusubira mu vyagezwe 18:22). Ntukemere ihishurirwa iryo ari ryo ryose rigujana kure y’Imana n’ukuri kw’ijambo ryayo (Gusubira mu vyagezwe 13:1-5):

Umuntu yazimiye akava mu nzira y’ubwenge azoguma mw’ishengero ry’abapfuye. (Imigani 21:16).

IRINDA INKORA ZOSE ZA SATANI:

Imana yaburiye Isirayeli kwirinda ubwoko bwose bw’inkurikizi za Shetani:

. . . musambure ibishushanyo vyabo vyose, musambure ibishushanyo vyabo vyose vy’ivyuma, musambure rwose ibibanza vyabo vyose vy’agaciro. (Guharūra 33:52).

Soma amabwirizwa y’inyongera Imana yatanze mu Gusubira mu vyagezwe 18:9-14. Isirayeli ntiyari ikwiye kugiranira ubucuti n’igikorwa ca Shetani mu buryo ubwo ari bwo bwose. Sambura ikintu cose ufise gifitaniye isano n’ubupfumu canke igikorwa ca shetani. Ivyo birimwo ibigirwamana, ibimenyetso vy’amahirwe, imiti, ibimenyetso, imipira y’amabuye y’agaciro, udukino, ibikoresho vyo kuragura be n’ibindi bintu bisa n’ivyo. Murandure ibitabu vyose bibi n’umuziki wose udahimbaza Imana. Ivyo nivyo abantu bo mw’Isezerano Rishasha bakoze igihe babaye abemera:

Benshi mu bakora ivy’ubupfumu bakoranya ibitabo vyabo, babiturira imbere ya bose, baharura igiciro cavyo, babona ibiceri ibihumbi mirongo itanu vy’ifeza. (Ivyakozwe n’intumwa 19:19)

Ntumare umwanya mu bibanza hari ingeso mbi. Bibiliya yanditse ko Imana yigaragaje ahantu hadasanzwe nk'urusengeru rw'Isezerano rya Kera no mu cumba co hejuru c'inzu ku musu wa Pentekote. Ni ukuri nk'ukwo nyene ko ububasha bwa Shetani bushobora kugaragarira mu bibanza bidasanzwe vyerekeye ikibi. Ivyo birimwo n'aho amashusho mabi yerekanwa, aho inzoga n'ingeso z'ubusambanyi ziriko ziraba, ama séances ariko araba, ugusenga Shetani biriko biraba--aho hose ibikorwa vy'icaha biriko biraba. Irinde ibibanza nk'ivyo, kuko ububasha bwa Satani ari ho cane cane bukomeye. Ntushobora gusenga uti: «Ntunjana mu kigeragezo», hanyuma ukishira mu kibanza nk'ico:

. . . kandi sinshaka ko mufatanye n'abadayimoni. (I Ab'i Korinto 10:20)

Ntimwifatanye n'abarongozi b'ibinyoma, abigisha, abahanuzi, abasuku canke intumwa:
Mwirinde ikibi cose kigaragara. (I Ab'i Tesalonike 5:22)

MWEMERE KO UBUSHOBOZI BW'IMANA BARUSHIJE SATANI:

Ishirahamwe ry'Imana, ari ryo shengero ry'ukuri, rirakomeye kuruta irya Satani:

(Imana) yashize vyose muni y'ibirenge vyayo (Yesu), imuha (Yesu) ngo abe umutwe wa vyose ku shengero. Uwo ni umubiri wiwe . . . (Abanyefeso 1:22-23).

Kugira ngo ubu abatware n'abafise ububasha bo mu bibanza vyo mw'ijuru bamenyeshejwe n'Ishengero ubwenge bw'Imana bw'uburyo bwinshi. (Abanyefeso 3:10).

Yesu ni umutwe w'Ishengero. Abizera ni umubiri. Nimba vyose (harimwo Satani n'imiterere y'idini yiwe) biri muni y'ibirenge vya Yesu, rero navyo nyene biri muni y'ibirenge vyacu kuko turi umubiri. «Muni y'ibirenge» bisigura ko bari muni y'ububasha n'ubukuru Imana yaduhaye. Yesu yavuze ko dufise ububasha ku « bubasha bwose bw'umwansi » (Luka 10:19).

Ivyo birimwo n'ububasha bwo mu vy'impwemu mu bibanza vy'ikirere. Shetani n'ingabo ziwe bararwanya ububasha bw'Imana, ariko nta gukeka ko atari ikintu co gutera ubwoba yo canke abantu bayo. Ishengero mu vy'ukuri ni iryo kugaragaza ububasha bw'Imana kuri izo ntwaro n'ububasha bubi!

MWIGE INGINGO NGENDERWAKO Z'UBUSHOBOZI ZO BIBILIYA:

Uzokwiga ingingo ngenderwako zo muri Bibiliya muri iki cigwa. Ni watahura ingingo ngenderwako z'ubushobozi bw'Imana, ntuzohendwa n'ibikorwa vy'ibinyoma vya Satani.

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Imirongo y'Ingenzi mu mutwe.

---

2. "Ububisha bwo mu mpwemu mu bibanza vy'ijuru" bisobanura iki?

---

3. Nuvuge mu ncamake ivyo wibuka vyose ku bijanye n'ukwihenda kw'ububasha bw'Imana na Shetani biciye mu bubisha bw'impwemu mu bibanza vyo hejuru.

---

4. Nimushire ku rutonde ingamba umunani zo muri Bibiliya zitanzwe muri iki kigabane zo gutsinda ububasha bw'umwigana w'urugamba.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Inyigisho ya II Petero igice ca 2 n'igitabu ca Yuda. Ibi bigabane bizogufasha kumenya abigana satani mw'ishengero.

2. Uronke inyigisho y'Ikigo Mpuzamakungu ca Harvestime "Ingingo z'Impwemu: Igitabo c'Intambara y'Impwemu." Bizogufasha kumenya vyinshi ku bijanye n'ikinyoma kigoye no kuguha ingamba zitomoye zo kunesha ububasha bwiwe.

3. Nk'umwigana ububasha bw'Imana, Shetani arondera guhenda mw'isi y'ubu. Kubesha" ni ukuzimiza canke gutuma umuntu yemera ikintu kitari ukuri.

-Satani ntahenda abantu gusa ahubwo ahenda amahanga: Ivyahishuriwe Yohana 20:8-10

-Satani akora n'"ubuhendanyi bwose bw'ukutagororoka": II Ab'i Tesalonike 2:10 - Turagabishijwe ko ubuhendanyi buzokwongerekana: II Timoteyo 3:13

-Kubera ko ubuhendanyi buzokwongerekana, turategekwa kumenya ivyabaye vyerekana ukugaruka kwa Kristo: Matayo 24; Mariko 13; II Ab'i Tesalonike 2:3.

-Turagabishijwe kuvyerekeye abo satani akoresha mu guhenda: II Ab'i Korinto 11:13; Tito 1:10; II Petero 2:13; II Yohani 7

-Umutima w'umuntu urahenda: Yerehiya 17:9.

-Umuntu wese atakijijwe arazimizwa: II Ab'i Korinto 4:4; Abaheburayo 3:13

-Ntiwemere "amajambo meza" ahendana adahuye n'ijambo ry'Imana: Abaroma 16:18; II Ab'i Korinto 4:2.

Urahendwa iyo . . .

-Mwumviriza filozofiya z'ubusa: Abakolosayi 2:8.

-Mwizigiye ubutunzi, mukareka ivyipfuzo vy'umubiri: Matayo 13:22; Mariko 4:19; Abanyefeso 4:22

-Uri uwumva Ijambo ry'Imana, ntukurikiza: Yakobo 1:22.

-Uvuga ngo nta caha ufise: I Yohana 1:8.

-Mwumviriza abantu babi: II Timoteyo 3:13.

- Wibaza ko uhambaye kandi mu vy'ukuri ntaco uri: Ab'i Galatiya 6:3.
- Mwibaza ko mutazosarura ivyo mubivye: Abagalatiya 6:7.
- Mwibaza ko abatari bagororotse bazoragwa Ubwami bw'Imana: I Ab'i Korinto 6:9.
- Mwibaza ko muri abanyabwenge kuko mufise ubwenge bw'isi: I Ab'i Korinto 3:18
- Wibaza ko uri impwemu ariko ururimi rutaneshajwe ruhishura ukuri kwawe ivyabaye: Yakobo 1:26
- Ntimwemera ko Yesu Kristo yaje afise umubiri: II Yohana 7
- Ubona ko gukorana n'icaha ataco bizogira kuri wewe: I Ab'i Korinto 15:33

IGICE CA KANE

"NTA MUNTU YIGEZE AVUGA NK'UKO AVUGA".

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Kwandika Umurongo w'Ingenzi mu mutwe.
- Kumenya isoko y'ububasha bwa Yesu.
- Mu ncamake ivyo Bibiliya yigisha ku bijanye n'ububasha n'ubukuru bwa Yesu.

UMURONGO W'INGENZI:

**Yesu arabegera, ababwira ati: «Nahawe ububasha bwose mw'ijuru no kw'isi.
(Matayo 28:18).**

INTANGAMARARA

Imana ni ubutatu bugizwe na Data, Umwana na Mpwemu Yera. Inkomoko y'ubushobozi ni Imana Data. Imana yarahaye ububasha Umwana wayo Yesu Kirisitu. Mpwemu Yera yaje kwihanganira abemera ububasha bwahawe n'Umwana.

Muri iki gice uzomenya ububasha n'ubukuru bwa Yesu. Vyari bikomeye cane ku buryo abarongozi b'idini bo mu gihe ciwe bavuga bati: «Nta muntu yigeze avuga nka We» (Yohana 7:46).

AVUKIYE MU BUSHOBOZI

Yesu yavukiye mu bubasha bwa Mpwemu Yera:

**Umumarayika aramwishura ati: «Mutima Mweranda azokuzako, ubushobozi
bw'Umusumbavyose bugutwikire, ni co gituma uwo uzovyara azokwitwa Umwana w'Imana.
(Luka 1:35) .**

Yesu yari ikimenyetso kiboneka c'ububasha bw'Imana:

**Ariko ni abahamagawe. . . Kristo ububasha bw'Imana, n'ubwenge bw'Imana.
(I Ab'i Korinto 1:24)**

BABATIZWE MU BUBAZI .

Yohani yaremeye ububasha bwa Yezu. Yavuze ati:

**. . . Haje uwundusha ububasha, sinbereye kwunama ngo mpfundurure imigozi y'inkweto
ziwe.Jewe ndababatirishije amazi koko; ariko azobabatirisha Mpwemu Yera. (Mariko 1:7-8)**

.

Igihe Yesu yabatizwa na Yohani mu ruzi rwa Yorodani, Mpwemu Yera yamanukiye kuri we afise ishusho y'inuma:

**Yohani araheza ashinga intahe ati: «Nabonye Mpwemu amanuka ava mw'ijuru asa n'inuma,
atinda kuri we. (Yohani 1:31)**

Imana yari yabwiye Yohana . . .

. . . Uwo uzobona Mpwemu amanukako, akaguma kuri we, ni we abatiza muri Mpwemu Yera. (Yohana 1:33)

Ivyo vyaremejwe igihe Mpwemu Yera yaruhukira kuri Yesu mu buryo bw'inuma. Yesu ntiyari yuzuye ububasha bwa Mpwemu Yera gusa, yari akwiye kubatiza ububasha.

UBUSHOBOZI BUGERANYE

Ubwo nyene Yesu amaze kubatizwa, aca aja mu bugaragwa kugira ngo ageragezwe na Satani:

Yesu yuzuye Mutima Mweranda ava kuri Yorodani, Mutima amujana mu bugaragwa. (Luka 4:1) .

Ushobora gusoma ivyo vyabaye muri Luka 4:1-13.

Ububasha bugaragazwa n'ukugerageza. Igerageza ryose rya Shetani ryarashimika ku bubasha n'ubukuru bwa Yezu. Yezu yaratsinze neza umwe wese muri bo kandi... . .

. . . asubira i Galilaya afise ububasha bwa Mpwemu, inkuru yiwe irakwiragira mu ntara yose. (Luka 4:14).

ISOKO YIWE Y'UBUSHOBOZI

Imana Data yari isoko y'ububasha n'ubukuru bwa Yesu. Yesu yavuze ati:

Mutima w'Umukama ari kuri jewe, kuko yansize amavuta ngo menyeshe Inkuru nziza aboro; Yantumye gukiza abamenetse imitima, kumenyesha abari imbohe ko bacunguwe, no kubwira impumyi ko zihumuka, kubohora abababajwe. Kugira ngo bamenyeshe umwaka ushimwa n'Umukama. (Luka 4:18-19).

Yesu ntiyakoresheje ububasha yigenga ku Mana Data. Ubudasiba, mu busuku bwiwe bwose bwo kw'isi, Yesu yavuga ko Imana ari yo isoko y'ububasha bwiwe:

Yesu arabishura ati: «Naberetse ibikorwa vyiza vyinshi biva kuri Data. (Yohana 10:32)

UBUSHOBOZI BUTAGIRA UMUGAMBI

Nta n'aho ububasha bwa Kristo bwari bufise aho bugarukira. Yahawe ububasha bwose mw'Ijuru no kw'isi:

**Yesu arabegera, ababwira ati: «Nahawe ububasha bwose mw'ijuru no kw'isi.
(Matayo 28:18).**

Yesu arafise ububasha. . .

Asuma kure abatware bwose n'ububasha bwose n'ububasha bwose n'inganji zose, n'izina ryose ryavuzwe, atari muri iyi si gusa, ariko no mu bizoza. Kandi (Imana) yashize vyose muni y'ibirenge vyawe, imuha Ekleziya ngo abe Umutwe wa vyose. (Abanyefeso 1:21-22)

Yesu ni umutwe w'izindi bubasha zose:

Namwe mwuzuye muri we, ari we mutwe w'ubukuru bwose n'ubushobozi bwose. (Ab'i Kolosayi 2:10).

Yesu yari afise ububasha butagira aho bugarukira. Yarahawe:

UBUSHOBOZI BWO KWIGISHA MUFISE UBUTUNGANE:

Abanditsi bashingira ububasha bwabo ku vyanditswe vyo mw'Isezerano rya Kera. Yesu ashingira ubukuru bwiwe ku Mana ubwayo:

**Batangazwa n'inyigisho ziwe, kuko yigisha nk'uwufise ububasha, atari nk'abanditsi.
(Mariko 1:22) .**

Batangazwa n'inyigisho ziwe, kuko ijambo ryawe ryari rifise ububasha. (Luka 4:32) .

UBUSHOBOZI KU CAHA:

Yesu yari afise ububasha bwo kubabarira icaha:

**Ariko mumenye yuko Umwana w'umuntu afise ububasha kw'isi bwo kurekura ivyaha.»
(Matayo 9:6) .**

UBUSHOBOZI BWO KU NDWARA:

Bugorobye, bamuzanira abantu benshi bafashwe n'amadayimoni, na we yirukana abadayimoni n'ijambo ryawe. . . kandi akiza abarwaye bwose. (Matayo 8:16) .

UBUSHOBOZI KU BIMENYETSO:

Aravyuka, akankamira umuyaga, abwira ikiyaga ati: «Ceceka, ceceka.» Nuko umuyaga urahera, haba ugutuzwa gukomeye. (Mariko 4:39)

UBUSHOBOZI KU MUBIRI WOSE:

Nk'uko wamuhaye ububasha ku bari n'umubiri bose, kugira ngo abo wamuhaye bose abaha ubuzima budahera. (Yohani 17:2)

UBUSHOBOZI KU BANSI BIWE:

Pilato aramubwira ati: «Nta co umbwira? Ntuzi yuko mfise ububasha bwo kukubamba, kandi mfise ububasha bwo kukurekura?» Yezu aramwishura ati: «Nta bushobozi wari kugira kuri jewe iyo utabuhawe buva mw'ijuru. . . (Yohani 19:10-11) .

UBUSHOBOZI KU RUPFU:

Yesu yavuze ati:

Jewe ndi izuka n'ubuzima: uwunyizera naho yoba yarapfuye, azoba muzima. (Yohani 11:25)

Kubera urupfu rwiwe bwite n'izuka ryiwe, Yesu. . .

. . . amaze gusambura ubukuru n'ububasha, abigaragaza ku mugaragaro, abanesha muri co. (Ab'i Kolosayi 2:15).

UBUSHOBOZI KU BUZIMA BWIWE BWITE:

Yesu yasiguye ku bijanye n'ubuzima bwiwe ati:

Nta n'umwe abunyaka, ariko ndaburekura ku bwanje. mfise ububasha bwo kubutanga, kandi mfise ububasha bwo kubugarura. . . (Yohani 10:18)

UBUSHOBOZI BWO GUSHIRA URUBANZA:

Imana yahaye Yesu ububasha bwo guca urubanza:

Kandi yamuhaye ububasha bwo guca imanza, kuko ari Umwana w'umuntu. (Yohani 5:27)

UBUSHOBOZI KU BADAYIMONI:

Yesu yari afise ububasha n'ububasha ku ngabo z'amadayimoni:

Bose baratangara, barabwirana bati: «Mbega .

ijambo ni iri! kuko ari yo ategeka impwemu zihumanye ububasha n'ubushobozi, zigasohokamwo. (Luka 4:36).

Bose barumirwa, barabazanya bati: «Ibi ni ibiki? iyo ni inyigisho iyihe nshasha? kuko ategeka n'impwemu zihumanye ububasha, zikamwumvira.» (Mariko 1:27)

Murazi ingene Yezu w'i Nazareti Imana yaronse Mutima Mweranda be n'inganji, hanyuma akagendura igihugu cose agira ineza, abohora abari mu ngoyi za Shetani; kuko Imana yari kumwe na We. (Ivyakozwe n'intumwa 10:38)

UBUSHOBOZI KU BIKORWA VYOSE VY'UMWANSI:

Intumbero Yesu yaje kw'isi kwari ugusambura ibikorwa vyose vya Sekibi:

Ico catumye Umwana w'Imana yerekanwa, ni ukugira ngo atikize ibikorwa vya Sekibi. (I Yohana 3:8)

UBUSHOBOZI BW'UBU

Amaze gupfa no kuzuka, Yesu yasubiye mw'Ijuru. Aho ni ho abandanya akorera mu bubasha no mu bukuru ari iburyo bw'Imana:

Uhereye ubu Umwana w'umuntu azokwicara iburyo bw'ubushobozi bw'Imana. (Luka 22:69)

Aravuga ati: «Ehe ndabona ijuru rikinguye, n'Umwana w'umuntu ahagaze iburyo bw'Imana.» (Ivyakozwe n'intumwa 7:56)

Yesu kandi arabandanya gukorera biciye ku bubasha yahawe abemera. Imbere y'uko Yesu asubira mw'Ijuru, yahaye abayoboke biwe ububasha n'ubukuru. Bategerezwa gukora ibikorwa yakoze, mbere n'ibikorwa bikomeye kuruta (Yohana 14:12). Uzokwiga ivyerekeye ubwo bubasha bwahawe mu kigabane gikurikira.

UBUSHOBOZI BWO KAZOZA

Umusi umwe, Yesu azogaruka kw'isi afise ububasha n'ubuninahazwa bwinshi:

Ni ho ikimenyetso c'Umwana w'umuntu kizoboneka mw'ijuru, niho amoko yose yo kw'isi azaboroga, azobona Umwana w'umuntu aje mu bicu vyo mw'ijuru afise ububasha n'ubuninahazwa bwinshi. (Matayo 24:30).

Ico gihe ububasha bwose bwo mw'Ijuru no mw'isi buzoshikirizwa Yesu:

Hanyuma hazoshika iherezo, aho azoba amaze guha Ubwami Imana, ari yo Data; igihe azoba amaze gukuraho ubutegetsi bwose n'ububasha bwose n'ububasha bwose.

(I Ab'i Korinto 15:24)

Isanzure ryose rizokwemera ububasha bw'Imana Data n'Umwana Yesu Kristu:

Bavuga n'ijwi riranga bati: «Wa Mwagazi w'intama yagandaguwe arabereye guhabwa ububasha n'ubutunzi n'ubwenge n'inkomezi n'icubahiro n'ubuninahazwa n'umuhezagiho.»

Numvise ivyaremwe vyose vyo mw'ijuru no kw'isi no muni y'isi n'ivyo mu kiyaga n'ibiri muri vyo vyose bivuga bita: «Umuhezagiho n'icubahiro n'ubuninahazwa n'ububasha bibe ivy'uwuyagiye ku ntebe y'ubwami no kuri wa Mwagazi w'intama mu myaka n'imyaka. (Ivyahishuwe 5:12-13).

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Ni aho ububasha bwa Yezu bwari bugarukira?

---

3. Ni nde yari isôko ry'ububasha n'ubukuru Yesu yari afise?

---

4. Nuvuge mu ncamake ivyo wize muri iki gice ku bijanye n'ububasha n'ubukuru bwa Yesu.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

Bandanya kwiga ububasha n'ubukuru bwa Yesu mu kwiga ubuzima bwiwe n'ubusuku bwiwe mu bitabo vya Matayo, Mariko, Luka na Yohani.

Gumana urutonde rw'incuro Yezu avuga ko ububasha bwiwe buva ku Mana Data. None igitigiri cose ni ikihe?

Bika urutonde rw'ibimenyetso vy'ububasha bwiwe mu kwigisha, mu gukiza, mu kwirukana amadayimoni, mu bitangaro, mu kugenzura ibidukikije, n'ibindi Koresha iyi mbonerahamwe:

Ivyerekeye

Uko Ububasha Bwerekanye

Ivyavuyemwo

IGICE CA GATANU

UBUTUNGANE BWATANZWE

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Kwandika Umurongo w'Ingenzi mu mutwe.
- Kumenya isoko turonka ubukuru bw'impwemu.
- Gusigura isano riri hagati y'inshingano n'ubukuru.
- Gusigura inshingano Yesu yashinze abayoboke biwe.
- Gusigura amajambo abiri y'ikigiriki asobanura ububasha.

UMURONGO W'INGENZI:

Ehe ndabahaye ububasha bwo gukandagira inzoka na sikorupiyo no gutsinda ububasha bwose bw'umwansi; kandi nta kintu na kimwe kizobagirira nabi. (Luka 10:19).

INTANGAMARARA

Imana ni yo soko y'ubushobozi. Yashize "ububasha bwose" mumwana wayo Yesu Kristu. Yesu yaciye aha abayoboke biwe ububasha bwo mu vy'impwemu. Ubwo bubasha bwaratumye bashobora kurangura ibanga rihambaye bari bajejwe.

INSHINGANO N'UBUTUNGANE

Igihe Yesu yarangiza ubusuku bwiwe bwo kw'isi, agasubira mw'Ijuru, yasize abayoboke biwe inshingano ikomeye cane. Yavuze ati:

Nuko ni mugende muhindure amahanga yose abigishwa, mubabatize mw'izina rya Data n'irya Mwana n'irya Mpwemu Yera; Mubigishe kwitondera ivyo nabageze vyose; Nanje ndi kumwe namwe ubutakibavirira, gushitsa ku muhero w'isi. (Matayo 28:19-20).

Inshingano Yesu yahaye abayoboke biwe kwari ugushikira isi yose Inkuru Nziza y'Ubwami bw'Imana.

Hariho isano ritomoye hagati y'inshingano n'ubukuru. Iyo umuntu ahawe inshingano yo gukora ikintu, ategerezwa kandi guhabwa ububasha bwo kugikora. Ubwo bubasha butegerezwa guhabwa n'uwumuruta.

Nk'akarorero, umupolisi ahabwa ibanga ryo kubungabunga umutekano mu gisagara canke mu gisagara. Ahabwa kandi ububasha na leta bwo gushitsa iyo nshingano. Ahabwa ububasha bwo gutwara ibirwanisho kugira ngo amuhe ububasha bwo gushitsa igikorwa ciwe. Uwo mupolisi nta bubasha afise muri we. Ububasha bwiwe abushikirizwa (abuhabwa) n'abamukuruye. Ni umuntu akora afise ububasha yahawe n'uwumusumba. Ni we aserukira intwari.

Yesu yahaye abayoboke biwe inshingano yo gushikira isi yose Inkuru Nziza. Yarabahaye kandi ububasha bwo kurangura ico gikorwa. Ntushobora guha umuntu inshingano utamuhaye ububasha bwo gukora iyo nshingano. None ubwo bubasha bwari ubuhe? Yari ububasha bwo mu vy'impwemu. Yesu yavuze ati:

. . . Ububasha bwose nabuhawe mw'Ijuru no kw'isi. (Matayo 28:18).

Araheza aravuga ati:

Nuko ni mugende muhindure amahanga yose abigishwa, mubabatize mw'izina rya Data n'irya Mwana n'irya Mutima Mweranda; Mubigishe kwitondera ivyo nabageze vyose; Nanje ndi kumwe namwe ubutakibavirira, gushitsa ku muhero w'isi. (Matayo 28:19-20).

UBUTUNGANE BWO GUTANGA ABANDI .

Igihe Yesu yaza muri iyi si, yaje afise ububasha n'ububasha. Yesu yari afise "ububasha bwose" yahawe n'Imana. Kubera ivyo, We (Yesu) yari afise ububasha bwo guha abayoboke biwe ububasha n'inshingano:

Ahamagara abigishwa biwe icumi na babiri, abaha ububasha bwo kwirukana roho mbi no gukiza indwara zose n'ubumuga bwose. (Matayo 10:1).

**Araheza atora cumi na babiri, ngo babe kumwe na we, kandi ngo abatume kwamamaza;
Kandi kugira ububasha bwo gukiza indwara no kwirukana amadayimoni. (Mariko 3:14-15).**

**Ahamagara bamwe cumi na babiri, atangura kubatuma babiri babiri; kandi abaha ububasha
ku mpwemu zihumanye. (Mariko 6:7)**

**Araheza ahamagara abigishwa biwe icumi na babiri, abaha ububasha n'ububasha bwo gukura
amadayimoni yose no gukiza indwara. (Luka 9:1).**

Si ivy'inyiyumvo canke imihezagiro y'ivy'umubiri Yesu yashinze abigishwa biwe. Ntiyashinze ikibanza gitunganijwe co gukoreramwo i Yerusalemu. Yari azi ko ivyo vyonyene bitazoheza ico gikorwa. Yarahaye ububasha abandi.

Mu kigabane ca gatatu mwarize ivyerekeye ububasha bwa Satani. Ububasha Yesu yahaye abayoboke biwe buraruta ububasha bw'umwansi:

**Ehe ndabahaye ububasha bwo gukandagira inzoka na sikorupiyo no gutsinda ububasha
bwose bw'umwansi; kandi nta kintu na kimwe kizobagirira nabi. (Luka 10:19).**

Shetani ntagutinya. Ntazokwubaha, ariko atinya ubukuru Imana yamuhaye.

Ubukuru bushingiye ku bucuti. NK'akarorero, uwo mupolisi arafise ubukuru kubera ubucuti afitaniye na leta. Ubukuru bwawe bushingiye ku bucuti ufitaniye n'Umukama Yezu Kristu. Inyuma yawe hari Yezu afise "ububasha bwose." Iyo utahuye uku kuri, ubuzima bwawe burahinduka. Yesu yabwiye abigishwa ati:

**Ehe ndabarungikiye ivyo Data yasezeranye, ariko mweho mugume mu gisagara ca
Yeruzalemu, mugeza aho mumwambikirwa ububasha buva mw'ijuru. (Luka 24:49).**

Abigishwa bamaze kwambara ubwo bubasha barahindutse bava mu bantu b'abanyabwoba, batemera, bakekeranya, baba abantu b'ububasha:

**. . . baragenda, bamamaza hose, Umukama akorana na bo, aremeza Ijambo n'ibimenyetso
bikurikira. (Mariko 16:20).**

Igitabo c'Ivyakozwe n'Intumwa kirandika ingene isezerano ry'ububasha bw'impwemu ryarangutse mu buzima bw'abizera. Ibitangaro, ibimenyetso n'ibitangaza bivugwa muri iki gitabu biratangaje. Iyerekanwa ryose ry'ububasha bw'Imana ryarafashije mu gushitsa inshingano ikomeye yo gushikira isi yose Inkuru Nziza.

AMAJAMBO ABIRI Y'UBUSHOBOZI

Mu Isezerano Rishasha, amajambo abiri atandukanye y'ikigiriki ahindurwa n'ijambo rimwe, ububasha. Insobanuro zibiri zirerekanwa muri uwo murongo:

Ehe ndabahaye ububasha (exousia) bwo gukandagira inzoka n'inzoka, no gutsinda ububasha bwose (dunamis) bw'umwansi. . . (Luka 10:19).

Ijambo ry'ikigiriki "exousia" risobanura ububasha canke ubukuru bwatanzwe. Ijambo "dunamis" ryerekeza ku bubasha buvukana. Ububasha "busanzwe" buva mu muzirikanyi no mu bwite. Ububasha buvukana (dunamis) burakoreshwa muri uyu murongo mu kudondora ububasha bwa Shetani. Ububasha bwahawe (exousia) bukoreshwa mu kudondora ububasha bwa Yesu bwahawe n'Imana. Ubwo bubasha ni bwo, bwahawe n'Imana, burengeye ububasha bw'umwansi. Ubwo bubasha bwahawe ni bwo bushikirizwa abemera. Ntiwavuka ufise ubwo bubasha. Ntimuyiragwa n'abavyeyi banyu. Ni wewe wabihawe na Yesu Kristu.

INSHINGANO Z'UBUSHOBOZI

Ububasha Yesu yahaye abayoboke biwe bwari bufise inshingano yihariye: bwari buzokoresha mu gukwiragiza Inkuru Nziza amahanga yo kw'isi:

**Ariko muzoronka inkomezi, Mpwemu Yera ni yamara kuzirukirako, kandi muzombera ivyabona i Yeruzalemu, i Yudeya yose n'i Samariya no ku mpera y'isi.»
(Ivyakozwe n'intumwa 1:8)**

Ubwo bubasha bufise intumbero yo gukwiragiza Inkuru Nziza mu mahanga yo kw'isi.

Yesu yaravuze umugani werekana uku kuri muri Mariko 13. Yavuze ati:

Kuko Umwana w'umuntu ameze nk'umuntu aja mu rugendo rwa kure, yasize inzu yiwe, agaha ububasha abasuku biwe, umwe wese akamuha igikorwa ciwe, agatega umurinzi w'irembo kuba maso. (Mariko 13:34)

Ububasha bwahawe kugira ngo umuntu arangize igikorwa. Uwo murimo ni ukwagura Inkuru Nziza mu mahanga yo kw'isi.

VYOBA VYAHEZE?

Abantu bamwe bamwe bavuga ko iyo nzira ikomeye yo kwihanganira ububasha bw'impwemu yari iyo ishengerero rya mbere gusa. Bavuga ko vyari vy'abigishwa gusa. Bavuga ko umusi w'ibitangaro waheze.

Ariko rimbura iki kibazo: Mbega isi yose yarashikirijwe Inkuru Nziza? Igikorwa Yesu yasize abayoboke biwe ntikirahera. Turacari n'ibanga ryo gushikira isi yose Inkuru Nziza y'Ubwami. Yesu ntiyokuyeho ubukuru imbere y'uko iyo nshingano iranguka.

Soma inkuru y'urupfu n'izuka rya Lazaro muri Yohana 11. Yesu ashitse Lazaro amaze gupfa, Marita aramusanganira amubwira ati:

. . . Mukama, iyo uba hano, musazanje ntiyari gupfa. (Yohani 11:21)

Yesu aramubwira. . .

. . . Murumuna wawe azozuka. (Yohani 11:23) .

Marita ati:

. . . Ndazi ko azozuka mw'izuka ryo ku musi w'iherezo. (Yohani 11:24) .

Hanyuma Yesu amubwira ati:

. . JEWE NDI izuka n'ubuzima; Unyizera naho yoba yarapfuye, azoba muzima. (Yohana11:25)

Marita yarizera ko Yesu yari gushobora kuzura Lazaro kera (" . . . iyo uba uri hano"). Yarizera ko Yesu ashobora kumuzura muri kazoza («mu musi wa nyuma»). Ariko Yesu yaramubwiye ukuri guhambaye cane. Yavuze ati «Ndi» izuka n'ubuzima. "Ndi" ni ukuvuga mu gihe c'ubu. Hanyuma azura Lazaro mu bapfuye.

Nta kintu nk'ico c'umusi uheze w'ibitangaro. Nta kintu nk'ico c'umusi wo muri kazoza w'ibitangaro. Mu bihe vyose hari ububasha bwo gukora ibitangaza kugira ngo abantu baronke ivyo bakeneye. Mu misi yose no mu bihe vyose, Imana iriko yerekana ububasha bwayo. Akubwira ati: «Ndiho»--igihe c'ubu.

UBUZIMA BUVA KU MUZABIBU

Ni jewe muzabibu, namwe muri amashami. Uwuguma muri jewe, nanje nkaguma muri we, ni we yama vyinshi; kuko ata co mushobora gukora mutamfise. (Yohani 15:5)

Mu isi kavukire, ubuzima buva ku muzabibu. Umuzabibu urungika ubuzima buja mu mashami y'igitegwa kugira ngo kivyare ivyamwa. Iryo shami ntiriyera imbuto ubwaryo. Iyo itandukanijwe n'umuzabibu mukuru, irahagarika kwera, amaherezo igapfa.

Aka ni karorero Yesu yakoresheje kugira ngo yerekane ukuntu ububasha bw'Imana bugenda mw'isi y'impwemu. Ni twebwe amashami yera ivyamwa. Yesu ni we muzabibu. Ntuyara ivyamwa, uvyara gusa (raba Yohana 15).

Ibitangaro bikomeye vyo mu bihe vy'Isezerano Rishasha ntiyari ibitangaro vya Petero. Si ibikorwa vy'amaboko ya Paulo. Yari ingaruka y'ubuzima bw'Imana bwatembera muri bo nk'amashami y'impwemu yera ivyamwa vy'impwemu.

Abo bagabo bakora ivyo Imana yari yabategetse. Bamamaza Ijambo. Bararambika ibiganza ku barwayi. Bategetse amadayimoni kurekura ubuzima bw'abagabo n'abagore. Baragamburitse, ivyo vyavuyemwo babisiga Imana.

Umvira Imana ibizovamwo ubireke mu minwe yayo. Si wewe ukora igitangaza. Imana ni yo soko y'ubushobozi. Iyo wumvira Imana ugakora Ijambo ryayo, niho rero biba ari yo. Aravyara ububasha biciye kuri wewe.

Igihe abigishwa babaza bati "Twokora iki kugira ngo dukore ibikorwa vy'Imana?", " Yezu arishura.

..

... Ng'iki igikorwa c'Imana: ni uko mwemera uwo yatumye. (Yohani 6:29)

Yesu ni We akora biciye muri wewe. Ni We yashinze ububasha. Si ngombwa ngo ukoreshe ububasha biciye ku nyiyumvo. Si ngombwa ngo "uyisenge hasi". Ni ububasha bw'Imana bukora muri wewe no muri wewe:

... baragenda, bamamaza hose, Umukama akorana na bo, aremeza Ijambo n'ibimenyetso bikurikira. (Mariko 16:20).

Akenshi mu busuku iyo nzira irahindurwa. Benshi baragerageza gukorera Imana. Ariko uburyo buzana ingaruka zikomeye ni «Umukama akorana na bo».

Yesu abwira abigishwa ati:

Ehe ndabarungikiye ivyo Data yasezeranye, ariko mweho mugume mu gisagara ca Yerusalemu, mugeza aho mumwambikirwa ububasha buva mw'ijuru. (Luka 24:49).

Ibikorwa vyinshi birananirwa kubera ko bigenda imbere y'uko bironka ukwihangana kw'ububasha bw'impwemu. Nimba dushaka guhangana n'ingorane z'ibanga rikomeye Yezu yadushinze, dutegerezwa kubigira mu bubasha n'ububasha vy'Imana.

INTUMBERO

Abantu ntibaha abandi ububasha kiretse bafise imvo yo kubigira. Igihe ubukuru bushikirijwe uwundi, hama hariho intumbero.

Mwarize muri iki gice ko intumbero nyamukuru y'ububasha bw'impwemu ari ukwagura Inkuru Nziza. Ariko hariho n'izindi ntumbero nyinshi zihambaye z'ubwo bubasha bwahawe. Uzomenya izo ntumbero z'ububasha mu kigabane gikurikira.

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Ni nde uwizera akura ubukuru bw'impwemu?

---

3. Ni isano irihe riri hagati y'inshingano n'ubukuru?

---

4. Ibanga rihambaye Yezu yashinze abayoboke biwe ryari irihe?

---

5. Hari amajambo abiri y'ikigiriki akoreshwa mu kuvuga ububasha.

Ijambo "dunamis" risigura iki?

Ijambo « exousia » risigura iki?

6. Mbega aya majambo ni Ukuri canke Ni Ikinyoma?

"Umusi w'ibitangaro waraheze. Ntitugifise ibimenyetso vy'ububasha abigishwa bashikiwe."

Iryo jambo ni _____.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka mu nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

Soma igitabu c'Ivyakozwe n'Intumwa kugira ngo ubone ingene Abigishwa baranguye inshingano yabo bafise ububasha bahawe na Yesu.

Nimushire ku rutonde aho iyerekanwa ryose ry'ububasha budasanze bw'Imana rivugwa mu nkingi ya mbere iri musi. Nuvuge muri make ivyabaye mu nkingi ya kabiri. Mu nkingi ya gatatu, nusigure ingaruka z'ububasha bw'Imana. Akarorero karatanze kugira ngo ukurikire.

Muzobona ingene ububasha Yezu yashinze bwatumye Abigishwa bashobora kurangura ibanga yari yabashinze ryo gushikira isi yose Inkuru Nziza.

Ivyakozwe n'intumwa	Ingene Ububasha bw'Imana .	Ivyaranguwe
Urutonde	Yarerekanwe	
Ivyakozwe n'intumwa 2	Mpwemu Yera aratanze.	Petero, uwahoze ari umuntu w'ubwoba, . iratanga intahe ikomeye bituma abantu 3.000 bakizwa . abantu.

IGICE CA GATANDATU

INTUMBERO Z'UBUSHOBOZI

INTUMBERO :

Uhejeje iki gice uzoshobora:

-Wandike Umurongo w'Ingenzi mu mutwe.

-Sigura ingene ububasha bwo mu mpwemu butandukanye n'ububasha bwo mw'isi.

-Tanga igisobanuro ca Bibiliya cemeza ko ingingo ngenderwako zo mw'isi zitandukanye n'iz'

Ubwami bw'Imana.

-Kumenya intumbero z'ububasha bw'impwemu.

UMURONGO W'INGENZI:

Baragenda bamamaza hose, Umukama akorana na bo, aremesha Ijambo ryiwe n'ibimenyetso bikurikira. (Mariko 16:20) .

INTANGAMARARA

Ububasha butarongowe burashobora kuba akaga. Ububasha bw'uruzi runini burashobora gukoreshwa mu ntumbero nziza. Ishobora kuzana amazi ku barimy. Amato manini manini arashobora kugendera ku mazi yaco. Mu mibano imwimwe ikoreshwa mu gutanga inguvu zikomeye mu buryo bwitwa "umuyagankuba."

Ariko urwo ruzi nyene, iyo rutarongowe, rurashobora gusesagura inkengera zarwo maze rugatuma habaho ingorane nyinshi. Ishobora kwonona ibiterwa n'ubutaka, igasambura amazu, igatwara abantu. Ni urwo ruzi nyene. Ni ububasha bumwe. Uruzi ni inguvu nziza iyo iyobowe ku ntumbero zibereye, kandi rurasambura iyo rutayobowe.

Ububasha bwo mu vy'impwemu bukoreshwa mu ntumbero mbi burateye akaga nka kurya kw'uruzi runini rwoseseka ata co rushobora gucungera. Kubera iyo mpamvu ni ngombwa gutahura intumbero zo mu Vyanditswe zijanye n'ububasha bw'impwemu.

INTUMBERO ZO MW'ISI

Nk'uko mwavyize mu ntangamarara y'iki cigwa, hari ubwoko bwinshi bw'ububasha bukora kw'isi muri iki gihe. Abantu bakoresha ubwo bubasha mu bintu bitandukanye:

Ububasha bwa politike bukoreshwa mu gufata uburongozi bw'imiryango, imiryango, imihana, ibisagara, intara, intara n'amahanga yose.

Ububasha bw'ubwenge burakoreshwa mu guhingura ibintu bikomeye, mu guhingura ibitabu n'umuziki, no mu gushinga amashure.

Inkomezi z'umubiri zituma umuntu agira izina rikomeye mw'isi y'amarushanwa y'imikino ngororamubiri.

Ububasha bw'ivy'amahera buratuma haba ubudandaji, amashirahamwe n'ibihugu bikomeye vy'ivy'amahera bizana inyungu.

Ububasha bwa gisirikare burakoreshwa mu kurwanira no kuronka intara.

Ububasha bw'inguvu burafasha umuntu mu buryo bwinshi kuva ku muriro woroshe wo gushushanya gushika ku muyagankuba ukorera igisagara cose.

Ububasha bw'idini buratuma haba amashengero akomeye n'amashengero y'idini.

Ariko nta na kimwe muri ivyo ari intumbero za Bibiliya z'ububasha.

SI NK'ABANYAMAHANGA.

Igihe kimwe Yesu yariko arigisha abigishwa biwe ivyerekeye uburongozi, yaravuze ati:

. . . Murazi yuko abatware b'amahanga bayatwaza igitugu, n'abakuru bayo bayatwaza ububasha.

Ariko muri mwebwe si ko bimeze: uwugomba kuba mukuru muri mwebwe, n'ababere umusuku;

Kandi uwushaka kuba mukuru muri mwebwe nabe umusuku wanyu. (Matayo 20:25-27).

Yesu yariko yigisha abayoboke biwe ingingo ngenderwako ihambaye ishobora gukoreshwa mu bindi bintu vyinshi vyo mu buzima uretse uburongozi. Ijambo "Abanyamahanga" rikoreshwa mu kumenya abantu n'amahanga atandukanye n'Imana. Yesu yasiguye yuko Ubwami bw'Imana bukorera ku ngingo ngenderwako zitandukanye rwose n'iz'isi.

Iryo hame nyene ni ryo nyene ku bijanye n'ikibazo c'ububasha. Intumbero z'isi z'ububasha sizo ntumbero z'ububasha mu Bwami bw'Imana. Ububasha bukoreshwa mu ntumbero z'ubwikunzi mw'isi. Mu Bwami bw'Imana, bukoreshwa mu ntumbero zitagira ubwikunzi kugira ngo Ubwami butere imbere.

Abantu bamwebamwe barakoresha nabi ububasha bwo mu vy'impwemu bakabukoresha mu kurema imigwi ikomeye y'idini n'iy'amashengero. Barayikoresha kugira ngo bareme ubwami bw'amahera kandi bamenyekane ku giti cabo. Ariko ivyo si intumbero z'ivyanditswe z'ububasha bwo mu vy'impwemu. Ni ugukoresha nabi intumbero nyazo Yezu yahaye ububasha abemera. Abanditsi n'Abafarisayo bo mu bihe vy'Isezerano Rishasha ni ingero z'ugukoresha nabi ububasha bw'impwemu. Yesu yavuze ati:

Muragowe, mwa Bafarisayo mwe! Kuko mukunda ivyicarwo vy'imbere mu masinagogi, n'ukuramukirwa mu tuguriro.

Muragowe, mwa banditsi n'Abafarizayo, mwa ndyarya mwe! Kuko mumeze nk'imva zitaboneka, abantu bakazigenderako batabizi.» (Luka 11:43-44).

Abanditsi n'Abafarizayo bari indongozi z'idini zikomeye cane. Ubwo bubasha babukoresha kugira ngo bironkere inyungu. Bicara mu ntebe z'imbere mu masinagogi. Bategetse ko abantu baramukanywa mu buryo budasanzwe mw'isoko. Bakoresha kandi ububasha bwabo kugira ngo bagenzure abantu:

Ariko muragowe, mwebwe abahinga b'ivyanditswe n'Abafarizayo, mwa ndyarya mwe! Kuko mukingira abantu Ubwami bwo mw'ijuru; kuko mwebwe ubwanyu ntimwinjiramwo, kandi n'abashaka kwinjira ntimubabuze kwinjiramwo (Matayo 23:13)

Muragowe, mwa banditsi n'Abafarisayo, mwa ndyarya mwe! Kuko mugendagenda mu kiyaga no mu misozi kugira ngo muhindure umuntu umwe, kandi iyo ahindutse mukamugira umwana w'ikuzimu barusha incuro zibiri. (Matayo 23:15).

Abafarisayo baragaragaza cane ububasha bw'idini bwo hanze, ariko bakabukoresha ku nyungu zabo bwite:

Muragowe, mwa banditsi n'Abafarisayo, mwa ndyarya mwe! Kuko barya ingo z'abapfakazi, kandi mugasenga amasengesho maremare kugira ngo mwitwaze; ni co gituma muzocirwa urubanza ruruta. (Matayo 23:14).

Bari bafise ububasha bwo gusenga, ariko ntibari bafise ububasha nyakuri bwo mu vy'impwemu. Yesu yavuze ko zimeze nk'imva zitagira ikimenyetso, zipfuye kandi zitagira ububasha ku buryo abantu bazigenderako batazi.

INTUMBERO ZO MURI BIBILIYA ZO GUTANGA UBUSHOBOZI

Ehe intumbero za Bibiliya zijanye n'ububasha bwo mu vy'impwemu:

AGAKIZA:

Intumbero nyamukuru y'ububasha bw'impwemu ni agakiza:

Ariko abamwakiriye bose, yabahaye ubushobozi bwo kuba abana b'Imana, abo ni abemera izina ryiwe. (Yohani 1:12) .

Kuko ubutumwa bw'umusaraba ari ubupfu ku bariko barahona; ariko kuri twebwe abakizwa, ni ububasha bw'Imana. (I Ab'i Korinto 1:18)

Ukwerekana ububasha bw'Imana bivamwo agakiza. Ibisagara vy'i Lida n'i Sharoni vyahindutse igihe Eneya, uwari amugaye yari amaze imyaka umunani aryamye ku buriri, yakizwa .

(Ivyakozwe n'intumwa 9).

GUSHINGA INTAHE:

Intumbero ikomeye y'ububasha bwo mu mpwemu bwahawe abemera yatanze igihe Yezu yasezeranya ubwa mbere ubwo bubasha:

**Ariko muzoronka inkomezi, Mpwemu Yera ni yamara kuzirukirako, kandi muzombera ivyabona i Yeruzalemu, i Yudeya yose n'i Samariya no ku mpera y'isi.»
(Ivyakozwe n'intumwa 1:8)**

Uzomenya vyinshi ku bubasha bwa Mpwemu Yera mu nyuma muri iri shure.

Ububasha Yesu yahaye abayoboke biwe bwari buzoza kuri bo inyuma y'ukuza kwa Mpwemu Yera. Intumbero y'ububasha yari iyo gushinga intahe y'Ubutumwa Bwiza ikomeye, guhera i Yeruzalemu gushika ku mpera y'isi.

Iyerekanwa rya mbere ry'ubwo bubasha bw'impwemu ryabonetse ku Ntumwa Petero. Amaze kwakira Mpwemu Yera, yaciye ashingira intahe bikomeye Ubutumwa Bwiza bwatumye abantu 3.000 baronka agakiza. Uwo ni we Petero nyene yahunze igihe Yesu yafatwa. Uwo ni we Petero nyene yihakana ko atazi Umukama. None vyari vyabaye iki?

Petero yari yambaye ububasha bwo mu vy'impwemu. Yibutse intumbero y'ubwo bubasha nk'uko Yesu yabivuze ati: «Muzoba ivyabona vyanje». Amaze kuronka ububasha yatanguye kubukoresha ku ntumbero ibereye---kwagura Inkuru Nziza ku bagabo n'abagore batakijijwe.

Mu rubanza, "icabona" gifise ibintu bibiri; ubuhamya bw'amajambo n'ibimenyamenya. No mu vy'impwemu ni ukwo nyene. Intahe yacu y'Injili itegerezwa kubamwo intahe n'ibimenyamenya. Ikimenyamenya ni iyerekanwa ry'ububasha bw'Imana:

Kandi abatumwa bariko barashingira intahe izuka ry'Umwami Yesu n'ububasha bwinshi, kandi ubuntu bwinshi bwari kuri bo bose. (Ivyakozwe n'intumwa 4:33)

Paulo yanditse ati:

Kuko ubutumwa bwiza twaje butabashikiriye mu majambo gusa, ahubwo bwabashikiriye n'ububasha. . . (I Ab'i Tesalonike 1:5)

Yesu yasezeranye gukorana n'abashitsa itegeko ryo kuja mw'isi nk'ivyabona ku kiremwa cose. Hari abantu barondera ibimenyetso bikomeye mu busuku bwabo, ariko ntibariko bararangura itegeko ryo kugenda. Ububasha Yesu yasezeranye ni ubw'abashitsa iryo tegeko.

UBUTWARIZI:

Kuko Imana itaduhaye umutima w'ubwoba; arikw'ububasha, n'urukundo n'ukwiyubara. (II Timoteyo 1:7)

Muri Ekleziya ya mbere Inkuru Nziza yarasohotse n'ubushizi bw'amanga kubera ukwihangana kw'ububasha bw'impwemu:

Bamaze gusenga, aho bari bateraniye hahinda umushyitsi; bose buzuzwa Mpwemu Yera, bavuga Ijambo ry'Imana bashize amanga. (Ivyakozwe n'intumwa 4:31)

Ariko Barunaba aramufata (Pawulo) amujana ku ntumwa, arazibwira. . . ingene yari yaramamaje n'ubushizi bw'amanga i Damasiko mw'izina rya Yesu (Ivyakozwe n'intumwa 9:27)

Nuko atangura kuvugana ubushizi bw'amanga mw'isinagoga. . (Ivyakozwe n'intumwa 18:26)

Nuko yinjira mw'isinagoga, avugana ubushizi bw'amanga, amara imisi itatu amezi, aharira yongera abemeza ivyerekeye Ubwami bw'Imana.(Ivyakozwe n'intumwa 19:8)

. . . twagize ubushizi bw'amanga mu Mana yacu kubabwira Inkuru Nziza y'Imana. . .

(I Ab'i Tesalonike 2:2)

GUKORA IBIKORWA VY'IMANA:

Abigishwa batangazwa n'ibikorwa vy'ububasha vya Yesu:

We (Yezu) ava ng'aho, aja mu gihugu ciwe; kandi abigishwa biwe baramukurikira.

Isabato igeze, atangura kwigisha mw'isinagoga, benshi mu bamwumvise baratangara, bati: «Ivyo uwo yabikuye hehe? Kandi ubwo bwenge yahawe ni ubuhe, ko n'ibikorwa y'ububasha nk'ivyo bikorwa n'amaboko yiwe? (Mariko 6:1-2) .

Yesu yavuze ati:

Ntegerezwa gukora ibikorwa vy'Uwantumye hakiri ku murango; ijoro rizoza, aho ata muntu ashobora gukora. (Yohani 9:4)

Yesu yari afise umugambi utomoye: Ategerezwa gukora ibikorwa vy'Imana. Ivyo ni vyo vyamuvyuriye umutima. Bamaze kwibonera ivyo bikorwa igihe gito, Abigishwa baraza kuri Yesu n'iki kibazo:

. . . None tugire iki ngo dukore ibikorwa vy'Imana? (Yohana 6:28) .

Yesu yishura ati:

. . . Igikorwa c'Imana ng'ico: ni uko mwemera uwo yatumye. (Yohana 6:29)

Igikorwa gihambaye kuruta ibindi vyose c'Imana cabonetse muri Yesu. Umukama yashize umutima w'Abigishwa biwe kuri ico kintu aho kwibanda ku kwerekana ibimenyetso n'ibitangaza biboneka. Ibitangaza vy'ukuri vyama bishira hejuru Yesu. Ico n'igikorwa c'Imana.

Mu nyuma, Yesu yabwiye abayoboke biwe ati:

Ni ukuri, ni ukuri, ndabibabwiye: uwunyizera, ibikorwa nkora na we azobikora; azokora ibiruta ivyo, kuko ngiye kwa Data. (Yohani 14:12) .

Abayoboke biwe bategerezwa gukora ibikorwa nyene yari yakoze. Ivyo kera ntivyari vyarangije ubushobozi bwo kuronka ububasha. Bazokora ibikorwa bikomeye kuruta. Ivyo bikorwa vyobaye vyinshi mu bwinshi, atari mu buryo--kuko Yesu ategerezwa gusubira mw'Ijuru.

Umuhango wiwe wararangutse. Mu gitabu cose c'Ivyakozwe n'Intumwa, turashingira intahe abemera bakora ibikorwa vy'Imana. Abarwayi barakira, abadayimoni barakirukanwa, inzugi z'ibohero zirakingurwa, abapfuye na bo barazuka.

IMANA IHISHIRA:

Wamenye ko imvo imwe ituma Imana yerekana ububasha bwayo kw'isi ari ukugira ngo yihishurire umuntu. Ububasha bwo mu mpwemu buhabwa abemera na bwo nyene ni ubw'iyoyi ntumbero:

Ishengero ribonye ivyo, rigira ubwoba, rininahaza Imana yahaye abantu ububasha nk'ubwo. (Matayo 9:8).

Biciye mw'Ishengero rikomeye, Imana yipfuzza kwihishurira isi yose:

Kugira ngo ubu abatware n'abafise ububasha bo mu bibanza vyo mw'ijuru bamenyeshejwe n'Ishengero ubwenge bw'Imana bw'uburyo bwinshi. (Abanyefeso 3:10).

Intumbero y'iryo hishurwa biciye ku bubasha ni:

. . . uhumurize amaso yabo, ubahindure bave mu mwijima baje mu muco, bave mu bubasha bwa Satani baje ku Mana, kugira ngo baharirwe ivyaha vyabo; iragi hagati y'aberanda kubw'ukwizera kuri jewe. (Ivyakozwe n'intumwa 26:18)

GUHISHURWA UBWAMI BW'IMANA:

Yesu yafatanije kwamamaza Ubwami bw'Imana n'ukubugaragaza. Igihe Yesu yabazwa ngo "mbega ni wewe yari akwiye kuza?" (Luka 7:19), Ntiyasubije n'imvo n'imvano canke n'ibintu bihuje n'ubwenge. Yavuze ati:

. . . Ni mugende mubarire Yohani ivyo mwumvise n'ivyo mubonye; ingene impumyi zibona, abacumbagira bakagenda, abanyamibembe bagakira, ibipfamatwi bumva, abapfuye bakazuka, aboro barabwirwa Inkuru Nziza. (Luka 7:22) .

Ububasha bwerekana Ubwami bw'Imana mu bikorwa. Ibitangaro vya Yezu vyerekanye yuko Ubwami bw'Imana bwari hafi. Yari ingero z'ingene Ubwami buzoba bumeze mu buryo buboneka igihe Ijuru Rishasha n'Isi Nshasha bizoremwa:

-Kwirukana amadayimoni ni ikimenyetso c'uko Imana igitero mu karere ka Shetani n'ugutikizwa kwiwe kwa nyuma: Matayo 12:29; Mariko 3:27; Luka 11:21; Yohana 12:31; Ivyahishuriwe Yohana 20:11.

-Gukiza abarwaye bitegereza umusi imibabaro yose izoherako: Ivyahishuriwe Yohana 21:4.

-Ugutunganywa kw'ibifungurwa kw'igitangaza kutubwira umusi ivyo umuntu akeneye vyose azohera: Ivyahishuriwe Yohana 7:11.

-Guhagarika ibihuhusi bitegerezwa gutsinda ububasha bukoresha ibidukikije kugira ngo butere ubwoba isi: Ivyahishuriwe Yohana 21:1.

-Kuzura abapfuye bimenyeshako urupfu ruzokurwaho ubuziraherezo: I Ab'i Korinto 15:26

KWEMEZA IJAMBO:

Ibimenyetso n'ibitangaza bikomeye vyemeza Ijambo ry'Imana:

Bamarayo igihe kirekire, bigisha bashize amanga mu Mukama, na we ashingira intahe ijambo ry'ubuntu bwiwe, abaha gukora ibimenyetso n'ibitangaza. (Ivyakozwe n'intumwa 14:3)

None rero, Mukama, raba ibyo badukangiriza, maze uhe abasavyi bawe kuvuga ijambo ryawe bashize amanga. Urambuye ukuboko kwawe gukiza abarwayi, ibimenyetso n'ibitangaza bikorwe kw'izina ry'Umusavyi wawe mweranda Yesu. (Ivyak. 4:29-30).

Nuko baragenda bamamaza hose, Umwami akorana na bo, aremesha ijambo ryabo ibimenyetso bikurikira. (Mariko 16:20) .

UBUKWIRIZWA KU BANDI:

Ububasha bw'Imana bwari kuri Yesu kugira ngo bumutegurire ubusuku:

Kandi impwemu w'Uhoraho azoba kuri we, impwemu y'ubwenge n'ubuhanga, impwemu y'inama n'ubushobozi, impwemu y'ukumenya no kwubaha Umukama. (Yesaya 11:2) .

Mpwemu w'Uhoraho Imana ari kuri jewe; kuko Uhoraho yansize amavuta ngo menyeshe abagwaneza Inkuru nziza; Yantumye gupfuka abamenetse imitima, menyesha imbohe ko zirekuwe, no kubwira ababoshwe ko bazokingurwa. (Yesaya 61:1) .

Murazi ingene Yesu w'i Nazareti Imana yarobanuje Mpwemu Year be n'inganji, hanyuma agendura igihugu cose agira ineza, abohora abari mu ngoyi za Shetani; kuko Imana yari kumwe na We. (Ivyakozwe n'intumwa 10:38)

Batangazwa n'inyigisho ziwe, kuko yigisha nk'uwufise ububasha, atari nk'abanditsi. (Mariko 1:22) .

Ubwo bubasha nyene bwagaragaye mu bikorwa vy'abizera mw'ishengero rya mbere. Paulo yavuze ati:

Nacitse umukozi wayo, nk'uko ingabire y'ubuntu bw'Imana nahawe n'ubushobozi bwayo bukora. (Abanyefeso 3:7) .

Gukora neza kw'ububasha bw'Imana muri wewe bivamwo ubusuku. Ubusuku bwawe buraza kandi bugatera imbere bukaja mu kukura biciye ku bubasha bw'Imana bukora muri wewe. Paulo yavuze ati:

Kandi imvugo yanje n'inyigisho zanje ntivyari mu majambo anyosha y'ubwenge bw'abantu, ariko vyarimwo ukwigaragaza kw'Umwuka n'ubushobozi;

kugira ngo ukwemera kwanyu kutashingiye ku bwenge bw'abantu, ahubwo ku bubasha bw'Imana. (I Ab'i Korinto 2:4-5)

Ishengero rya mbere ryavukiye mu kwerekana ububasha bw'Imana, atari biciye mu bavugabutumwa bakomeye canke mu mpari z'ivy'idini. Ivyo vyatuma ukwizera kwabo kuba ku Mana aho kuba ku bushobozi bwo kuvuga bw'ubuhinga bw'abantu.

Ububasha bw’Imana burashoboza imice yose y’ubusuku bw’impwemu: Gukwiragiza Inkuru Nziza, gufasha abarwaye, abahahazwa, n’ababoshwe n’ububasha bw’amadayimoni:

Yesu arabegera, ababwira ati: «Nahawe ububasha bwose mw’ijuru no kw’isi. Nuko ni mugende mwigishe amahanga yose abigishwa. . . (Matayo 28:18-19).

Kandi ibi bimenyetso bizokurikira abazokwizera: Bazosenda abadayimoni mw’izina ryanje; bazovuga mu ndimi nshasha; Bazofata inzoka; kandi ni banywa ikintu na kimwe cica, nta co kizobagirira nabi; bazorambika ibiganza ku barwaye, bakire. (Mariko 16:17-18).

Araheza ahamagara abigishwa biwe icumi na babiri, abaha ubushobozi bwo kurwanya roho mbi no kuzirukana no gukiza indwara zose n’ubumuga bwose. (Matayo 10:1).

Uremezwa n’ububasha bw’Imana nk’umukozi w’Imana;

Ariko muri vyose tukagaragaza ko turi abasuku b’Imana. . . kubg’Ijambo ry’ukuri kubw’ububasha bw’Imana. (II Ab’i Korinto 6:4,7)

KU BIJANYE N’INTAMBARA YO MU MPWEMU:

Uko uzoshitsa intumbero y’ububasha bwo kwagura Inkuru Nziza, uzohura n’ukurwanywa na Shetani. Yezu yaraguhaye ububasha bwo kurwana mu vy’impwemu. Yaguhaye ububasha bwo gutsinda ububasha bwose bw’umwansi:

Ehe ndabahaye ububasha bwo gukandagira inzoka na sikorupiyo no gutsinda ububasha bwose bw’umwansi; (Luka 10:19).

Ikindi rero, nimukomere mu Mwami no mu bubasha bw’ubushobozi bwiwe. Mwambare ibirwanisho vyose vy’Imana, kugira ngo mushobore guhangana n’uruyeri rwa Sekibi.

Kuko tunigana atari ab’inyama n’amaraso, ariko tunigana n’abakuru n’abafise ububasha n’abaganza iyi si y’umwiza n’impwemu mbi zo mw’ijuru. (Abanyefeso 6:10-12).

GUKIRIZA AMAKOSA YO MU MPWEMU:

Abantu bagwa mu makosa yo mu vy’impwemu kubera imvo zibiri:

Yesu arabishura ati: «Mwarazimiye, kuko mutazi ivyanditswe canke ubushobozi bw’Imana. (Matayo 22:29).

Ikosa ryo mu mpwemu riva iyo utazi ijambo ry’Imana kuko wiyugururiye inyigisho zihenda n’inyigisho z’ikinyoma. Ikosa ryo mu mpwemu na ryo riva iyo utazi ububasha bw’Imana. Urafunguye ku bubasha bwo guhenda bw’umwansi. Ugwa mu mutego w’ububasha bwiwe bugukorera igihe ata bubasha bwo mu vy’impwemu ufise bwo kurwanya ingabo ziwe.

Bamwe bafise ishusho y'ukwubaha Imana mbere barazi ivyanditswe, ariko bahakana ububasha bw'Imana. Bibiliya iragabisha yuko abo bantu bafise. . .

. . . ni uburyo bwo kwubaha Imana, ariko muhakana ububasha bwabwo: mwene abo nimubaveko. (II Timoteyo 3:5)

INTSINZI KU CAHA:

Ububasha bw'impwemu buratsinda icaha:

Kuko icaha kitazobaganza. . . (Abaroma 6:14).

UBWUBAKIRO:

Paulo yandikiye Abakorinto ati:

Naho nokwirata gatoyi ku bubasha Umukama yaduhaye bwo kwubaka, atari ubwo kubasambura. (II Ab'i Korinto 10:8)

Ni co gituma ndabandikiye ivyo ntari kumwe, kugira ngo ninaba ndi kumwe, sinzokaze nk'uko ububasha Umukama yampaye bwo kwubaka, atari ubwo guseniyura. (II Ab'i Korinto 13:10)

Paulo yari azi ko ubukuru bwiwe butabwirizwa gukoreshwa mu kugenzura abantu canke ngo abatikize uko ashatse. Biboneka ko yari afise impengamiro yo kuvuga ibintu bikomeye, ni co gituma yandikiye Abakorinto ibijanye n'ibintu bigoye. Ntiyashaka gukoresha nabi ububasha bwo mu vy'impwemu Imana yari yamuhaye. Ububasha buva ku Mana bwahawe Paulo kugira ngo bubake abandi, ntibubasenyure. "Kwubaka" bisigura kwubaka no guteza imbere ugukura mu vy'impwemu.

Ivyo ntibisigura ko tutagira ububasha bwo guhana neza mw'ishengero. Ububasha bw'impwemu buhabwa abarongozi kugira ngo bahane bisunze amabwirizwa atangwa mw'ijambo ry'Imana. Ishengero ritagira ububasha rizovamwo ukubura mwene iyo ndero.

GUREMA UBUSHAKE:

Umuntu wese afise ubugombe bwiwe bwite. Ubwo bushake ni ububasha bwo guhitamwo. Ukwerekana ububasha kurema ubushake canke ukwiyugururira Imana:

Abantu bawe bazogira umutima ukunze ku musi w'ububasha bwawe. . . (Zaburi 110:3).

GUSHOBOZA IMANA GUKORA:

Imana ikora bivanye n'ingero wemera ko ububasha bwayo bukora muri wewe:

Ariko rero, ishobora gukora ibirenze ivyo dusaba vyose canke ivyo twiyumvira vyose, nk'uko ubushobozi bwayo bukorera muri twe buri. (Abanyefeso 3:20).

Ivyo usaba Imana vyose--ivyo wiyumvira vyose ku bijanye n'ukuri kw'impwemu--bishikirwa n'ububasha bw'Imana bukora muri wewe.

INKOMEZI ZO MU MPWEMU:

Ububasha bw'Imana si inguvu zikora biciye muri wewe gusa, ahubwo ni inkomezi zigukomeza. Paulo yavuze ko turi. . .

Muremeshwe n'ubushobozi bwose, nk'uko ububasha bw'ubuninahazwa bwayo buri, kugira ngo mwihanganire vyose, mwihangane, munezerewe. . . (Ab'i Kolosayi 1:11).

Ububasha bw'Imana buragukomeza mu bihe bigoye iyo ukeneye kwihangana mu mibabaro. Ushobora guhangana n'ibintu bigoye ufise umunezero kubera ububasha bwiwe bw'ubwiza bukora muri wewe. Si ingero gusa y'inkomezi (zifise aho zigarukira). Ukomezwa n'"ububasha bwose"--ububasha bwose n'inkomezi vyose biva ku Mana ni ubutunzi bwo mu mutima ushobora kuronka mu gihe ukeneye. Ni umugambi uhambaye w'ububasha bwiwe bukora muri wewe.

Araheza ambwira ati: «Ubuntu bwanje buraguhagije, kuko ubushobozi bwanje buhingurirwa muntege nke. Nuko cane cane nzonezerwa integer nke zanje, ng'ubushobozi bwa Kristo bunzako (II Ab'i Korinto 12:9)

KUZIGA:

Murazigamyeye, canke murindwa biciye ku bubasha bw'Imana, gushika kw'iherezo ry'ibihe:

Murindwa n'ububasha bw'Imana kubwo kwizera, kugira ngo muronke agakiza kazohishurwa mu gihe c'iherezo. (I Petero 1:5)

IZUKA:

Uba mu mubiri upfa uzopfa kiretse Yesu abanje kugaruka kw'isi. Ni ububasha bw'impwemu buzozura umubiri wawe upfa mu kuzuka:

Uwo (umubiri) ubibwa mu ntege nke: uzurwa mu buninahazwa: ubibwa mu ntege nke; rirazurwa mu bubasha. (I Ab'i Korinto 15:43)

Kandi Imana yarazuye Umukama, natwe izotuzura ku bubasha bwayo. (I Ab'i Korinto 6:14)

UBUZIMA BUDASHIRA:

Ububasha bw'Imana burashoboza ubuzima butagira iherezo:

Uwo ntiyabaye akurikije itegeko ry'itegeko ry'umubiri, ariko akurikije ububasha bw'ubuzima budahera. (Abaheburayo 7:16).

KU BINTU VYOSE:

Iyerekeye ubugingo n'ukwubaha Imana vyose, mubibihawe kubw'ububasha bw'Imana.

Nk'uko ububasha bwiwe bw'Imana buri, ni we yaduhaye vyose bijanye n'ubuzima n'ubumana, biciye mu kumenya uwaduhamagariye ubuninahazwa n'ingeso nziza. (II Petero 1:3).

Iyumvire ibintu vyinshi bijanye n'ubuzima. Iyumvire ingeso nziza nyinshi zijanye n'ukwubaha Imana. Intumbero y'ububasha bwiwe bw'ubumana ni ukuguha ivyo bintu bintu vyose.

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Ni gute ububasha bwo mu vy'impwemu butandukanye n'ububasha bwo mw'isi?

---

3. Tanga igisomwa ca Bibiliya cigisha ko ingingo ngenderwako zo mw'isi zihushanye n'iz'Ubwami bw'Imana.

---

4. Mwarize intumbero nyinshi z'ububasha bw'impwemu muri iki cigwa. Wandike paragarafu ngufi ivuga mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'izo ntumbero zitatu.

(Inyishu z'ikigeragezo zitangwa ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Yesu yavuze ko abemera bazokora ibikorwa yakoze. Soma Matayo, Mariko, Luka na Yohana. Kora urutonde rw'ibikorwa vyose Yesu yakoze. Ivyo ni vyo bikorwa nyene ushobora gukora biciye ku bubasha bw'Imana.

2. Aha hepfo hari urutonde rw'intumbero z'ububasha zivugwa muri iki kigabane. Suzuma urugero rwawe rwo mu vy'impwemu. Ni iyihe muri izo ntumbero ubu igaragara mu buzima bwawe no mu busuku bwawe? Shira ikimenyetso co kwongerako (+) ku bo ubu ugaragaza mu buzima bwawe. Shiraho akamenyetso (-) ku vyo bikeneye kugaragazwa.

Agakiza	Intsinzi ku caha .
Gushingira intahe	Ubwubatsi
Ubushizi bw'amanga	Gutuma umuntu agira umutima ukunze
Gukora ibikorwa vy'Imana	Gushoboza Imana gukorera muri wewe .
Guhishura	Imana Inkomezi zo mu mpwemu
Guhishura	Ubwami bw'Imana Kuzigama
Kwemeza Ijambo ry'Imana	Izuka
Gukorera abandi	Ubuzima budahera
Intambara yo mu mpwemu	Ibintu vyose bijanye n'ubuzima .
Gukingira amakosa yo mu vy'impwemu .	

3. Dawidi avuga kenshi ibikorwa vy’Imana mu gitabo ca Zaburi. Iga ibi bitabu bikurikira:

8:6; 9:1; 14:1; 26:7; 28:5; 33:4,15; 40:5; 46:8; 66:3,5; 71:17; 73:28; 75:1; 77:11; 78:4,7,11,32;
86:8; 92:4,5; 103:22; 104:13,24,31; 105:2,5; 106:13,22,35,39; 107:8,15,21,22,24,31;
111:2,4,6,7; 118:17; 119:27; 138:8; 139:14; 141:4; 143:5; 145:4,5,9,10,17

Mu ncamake ivyo wize muri ibi bice:

IGICE C'INDWI

INGINGO YA MBERE Y’UBUSHOBOZI: UBUSHOBOZI BW’UBUTUMWA BWIZA

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

-Wandike Umurongo w’Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

-Sigura "Ubutumwa bwiza."

-Kumenya igisomwa co mu Vyanditswe kivuga mu ncamake ibintu vy’ishimikiro vyo mu Nkuru Nziza.

-Sigura igituma Inkuru Nziza ifise ububasha.

-Kumenya inyungu z'ububasha buri mu maraso ya Yesu.

-Kumenya ukwizera nk'ikintu gikenewe kugira ngo umuntu yivugire ububasha bw'ubutumwa bwiza.

-Iyumvire ububasha bw'ubutumwa bwiza.

UMURONGO W'INGENZI:

Kuko Inkuru Nziza ya Kristu ntaterwa isoni; kuko ari ububasha bw'Imana bwo gukiza uwizera wese; ubwa mbere ku Muyuda, hanyuma ku Mugiriki. (Abaroma 1:16).

INTANGAMARARA

Warize akamaro k'ububasha mu buzima bwawe. Wabonye isoko y'ububasha mu Mana kandi wiga ivyerekeye ububasha bwahawe Yesu Kristu. Mu gice ca nyuma mwarize ingene ububasha bw'impwemu bwahawe abemera. Ariko none ubwo ububasha uburuka gute? None wovyivugira gute ku buzima bwawe bwite no ku busuku bwawe? Ni ingingo ngenderwako izihe zo mu vy'impwemu ikoresha? Iki gice gitangura urutonde rw'inyigisho zitwa "Ingingo ngenderwako z'ububasha." Icigwa cose gisuzuma ingingo ngenderwako itandukanye ikenewe kugira ngo uronke ububasha bwo mu vy'impwemu kandi ubugumye. Ingingo ya mbere ni "Ububasha bw'ubutumwa bwiza."

UBUTUMWA BWIZA

Ijambo «Ubutumwa bwiza» mu vy'ukuri risobanura «inkuru nziza». Iyo tuvuze Inkuru Nziza mu buryo bushingiye kuri Bibiliya, tuba tuvuga inkuru nziza y'Ubwami bw'Imana n'agakiza ka Yesu Kristo. Ibintu nyamukuru vyo mu Inkuru Nziza bivugwa mu ncamake n'Intumwa Paulo:

Kuko ubwa mbere nabashikirije ivyo nanje nemewe, yuko Kristu yapfiriye ivyaha vyacu, nk'uko vyanditswe; Kandi ko yahambwe, akazuka ku musi ugira gatatu nk'uko vyanditswe. (I Ab'i Korinto 15:3-4)

Ibintu nyamukuru vyo mu Inkuru Nziza vyibanda ku buzima n'igikorwa ca Yesu. Birimwo urupfu rwiwe kubera ivyaha vyabantu bose, uguhambwa kwiwe, n'ukuzuka kwiwe mu bapfuye nk'uko inkuru yanditswe mw'ijambo ry'Imana ibivuga. Hari ububasha bukomeye mu butumwa bwiza. Paulo yavuze ati:

Kuko Inkuru Nziza ya Kristu ntaterwa isoni; kuko ari ububasha bw'Imana bwo gukiza uwizera wese; ubwa mbere ku Muyuda, hanyuma ku Mugiriki. Nkako muri vyo ari ho ukugororoka

kw'Imana guhishurirwa, kuva ku kwizera kukajana ku kwizera, nkuko handitswe ngo Umugororotsi azobeshwaho n'ukwizera. Kuko uburake bw'Imana buza buvuye mw'ijuru buza butera ubutubaha Imana bwose n'ukugabitanya kwose kw'abantu, bazibira ukuri mu kugabitanya kwabo. Kuko ivyo umuntu ashobora kumenya ku vyerekeye Imana vyerekanwa muri bo; kuko Imana yabibamenyesheje. (Abaroma 1:16-19).

Iyo mirongo irahishura igituma Inkuru Nziza ifise ububasha. Ni ububasha kuko:

- Ni uguhishurirwa ububasha bw'Imana ku muntu.
- Rizanira abantu bose agakiza, bataravye ubwoko, ibara ry'urukoba, canke ukwemera.
- Rihishura ivyo abantu bashobora kumenya ku Mana.
- Rihishura urubanza n'ishavu ry'Imana ku caha.
- Bihishura ukugororoka kw'Imana.
- Rerekana ingene umuntu ashobora gutsindanishirizwa n'ukwizera.
- Ni ryo shingiro ry'ukwemera tubayeho.

UBUSHOBOZI BURI MU MARASO .

Umusaraba ni igikoresho c'urupfu, inyubakwa y'ibiti Yezu yapfiriye. Ububasha bw'Ubutumwa bwiza ntibutandukanywa n'ububasha bw'umusaraba n'amaraso yamenetse kuri wo.

Ububasha bw'umusaraba ntiburi mu gishushanyo c'ibiti ubwaco. Ububasha ntabwo buri mu kimenyetso na kimwe c'umusaraba twambara canke dushira ku nyubakwa z'ishengero ryacu. Ububasha bw'umusaraba buri mu vyabaye kuri uwo musaraba. Ni mu maraso ya Yesu yasheshe ku musaraba kubera ivyaha vyabantu bose.

Bibiliya yigisha ko ubuzima bw'umuntu n'ubw'ibikoko buri mu maraso (Abalewi 17:11,14). Kuko igihano c'icaha ari urupfu (Abaroma 6:23), kandi ko ubuzima buri mu maraso, Imana yashizeho ingingo ngenderwako y'uko imbabazi z'ivyaha ziza gusa mu kumena amaraso:

Kandi hakurikijwe ivyagezwe, hafi vyose vyo zwa amaraso; kandi ata maraso aseseka nta kubabarirwa (kuva ku caha). (Abaheburayo 9:22).

Mw'isezerano rya kera, amaraso y'ibikoko yatangwa nk'ikimazi c'icaha. Ibimazi vy'amaraso vyatangwa incuro nyinshi igihe cose umuntu yacumuye. Ariko mw'isezerano rishasha, Imana yarungitse Yesu gusesa amaraso yiwe kubw'icaha rimwe rizima. Ntibikiri ngombwa ko amaraso y'ibitungwa atangwa ngo abe ikimazi c'icaha;

Kandi n'amaraso y'impene canke y'ibimasa ntiyinjiranye ahera, ariko yinjiye amaraso yiwe rimwe gusa, aduronkera ugucungurwa kw'ibihe bidahera. (Abaheburayo 9:12).

Ububasha bw'umusalaba buri mu maraso ya Yesu. Ni ububasha ubuhe bwo mu vy'impwemu buri muri ayo maraso? Amaraso:

-Yamenetse kugira ngo benshi bababarirwe ivyaha vyabo: Matayo 26:28.

-Yazanye ugucungurwa kw'icaha: Abanyefeso 1:7; 2:13; I Petero 1:2,18-19;

Ivyahishuriwe Yohana 5:6-9.

-Ni ivy'agaciro, kuko vyaducunguye: I Petero 1:18-19.

-Atwoza ivyaha: I Yohana 1:7.

-Isukura ijwi ryacu ryo mu mutima icaha: Abaheburayo 9:14.

-Aratuvugira: Yesu ni umuvugizi wacu kandi amaraso yiwe araturira canke aratuvugira:

Abaheburayo 12:24

-Itanga uburyo bwo gushika aho Imana iri kugira ngo dushobore kuyiyegera: Abaheburayo 9:12;

10:19-22; Abanyefeso 2:13

-Yagize Yesu umuhuza hagati y'Imana n'abantu: Abaheburayo 12:24.

-Atweza: Abaheburayo 13:12-13.

-Ni uburyo bwo gutsindanishirizwa: Abaroma 3:24-25.

-Ni igikombe c'imihezagiro yo mu mpwemu: I Ab'i Korinto 10:16

-Aducungura icaha n'indwara: Yesaya 53:4.

-Ashigikira amasezerano ya Kristo: Igihe Yezu yafata igikombe c'umuvinyu akavuga ngo "Iki gikombe ni

isezerano rishasha mu maraso yanje" yariko aravuga "Isezerano ryose riri muri iryo .

isezerano rizokurikizwa kubera amaraso yanje bwite": Luka 22:20

-Ni ububasha buri inyuma y'izuka rya Yesu: Abaheburayo 13:20

-Izana ubuzima: Yohana 6:53-57.

-Idushoboza gukora ivyo Imana igomba: Abaheburayo 13:20-21

-Bidushoboza gutsinda ububasha bwose bw'umwansi: Ivyahishuriwe Yohana 12:11

-Itanga uburinzi: Igihe amaraso y'intama ya Pasika yashirwa ku miryango y'

Abisirayeli bari mu Misiri, ikibi nticari gishobora kwinjiramwo: Kuvayo 12:21-23.

Izo mpamvu ni zo zatumye Paulo avuga ngo:

Kuko ubutumwa bw'umugaraba ari ubupfu ku bariko barahona; ariko kuri twebwe abakizwa, ni ububasha bw'Imana. (I Ab'i Korinto 1:18)

IKIBAZO C'AMAHITAMWO

Igihe Yesu yabambwa ku musaraba, ivyo vyoba bisobanura ko abansi biwe bari bafise ububasha bumuruta kuko bamubabaje cane, amaherezo bakamwica? Soma ivyo Bibiliya yandika ku bijanye n'ivyo:

Pilato aramubwira ati: «Nta co umbwira? Ntuzi yuko mfise ububasha bwo kukubamba, kandi mfise ububasha bwo kukurekura?»

Yezu aramwishura ati: «Nta bubasha wari kugira kuri jewe utabuhawe buvuye mw'ijuru. (Yohani 19:10-11) .

Nta n'umwe abunyaka, ariko ndaburekura ku bwanje. mfise ububasha bwo kubutanga, kandi mfise ububasha bwo kubugarura. Iryo tegeko nahawe na Data. (Yohani 10:18)

Abansi ba Yesu ntibari bafise ububasha burengeye ubwo. Yesu yahisemwo gutanga ubuzima bwiwe kubwivyaha vyabantu bose nkuko Imana yabiteguye. Yesu ntiyabwirizwa kubigira. Yari afise ububasha bwo kwibohora ku musaraba. Yarahevye ubuzima bwiwe abikunze.

IZUKA .

Urufu rwa Yesu ku musaraba ntirwari iherezo ry'inkuru. Ububasha bw'Injili ntibuhera aha. Hacye imisi itatu Yesu apfuye, yarazutse mu bapfuye. Ivyo ushobora kubisoma muri Luka 24:1-12.

Ariko Imana yaramuzuye, imubohora mu migozi y'urufu, kuko bitashoboka ko urufu rumugumya. (Ivyakozwe n'intumwa 2:24)

Urugero rukomeye rw'ububasha bw'Imana rwari mu kuzuka kwa Yesu Kristu:

Kuko naho yabambwe kubera intege nke, ari muzima kubera ububasha bw'Imana. Kuko natwe turi abagoyagoya muri we, ariko tuzobana na we kubw'ububasha bw'Imana ku bwanyu. (II Ab'i Korinto 13:4)

Izuka rya Yesu ni igice gihambaye cane c'ububasha bw'Injili kuko biciye muri yo. . .

. . . mutunganye muri we, ari we mutwe w'ubukuru bwose n'ububasha bwose.

Kandi amaze gusahura abakuru n'ububasha, abigaragaza ku mugaragaru, abanesha muri co. (Ab'i Kolosayi 2:10,15).

Kubera izuka ryiwe, Yesu yaratsinze ububasha bw'umwansi. Kubera ryo, turafise ububasha ku bubasha bwose bw'umwansi. Mbere turafise ububasha ku rupfu, kuko imibiri yacu ipfa na yo nyene izobona izuka. Hari ububasha bukomeye mw'izuka. Paulo yavuze ku kumenya Yesu mu bubasha bw'izuka (Abafilipi 3:10). Uzomenya vyinshi kuri iyo ngingo mu kigabane ca cumi na gatandatu, "Ububasha bw'izuka ryiwe."

IKIBAZO C'UKWIZERA

Hari ikintu kimwe gikenewe kugira ngo umuntu yibonere ivyiza bikomeye biva ku maraso ya Yezu Kirisitu. Utegerezwa kwizera amaraso:

Batsindishirizwa ku buntu ku buntu bwiwe, kubw'ugucungurwa kuri muri Kristo Yesu;

Uwo Imana yamushizeho ngo abe ikimazi c'ukwizera amaraso yiwe, kugira ngo yerekane ukugororoka kwayo, kubw'ukwihangana kw'Imana, kugira ngo iharirwe ivyaha vya kera.

Kugira ngo yerekane, muri iki gihe, ukugororoka kwiwe: kugira ngo abe umugororotsi, kandi atsindanishirize uwizera Yezu. . .

Ni co gituma tubona ko umuntu atsindanishirizwa n'ukwizera, bitavuye ku bikorwa vy'ivyagezwe. (Abaroma 3:24-26,28)

Ntibihagije ko hariho ububasha mu Nkuru Nziza. Ubwirizwa gukoresha ubwo bubasha mu buzima bwawe bwite. Ivyo mubigira biciye mu kwizera. Mu bisanzwe, ukwizera ni ukwizera.

Utegerezwa kwemera ububasha bw'Injili kugira ngo uyibone. Uzomenya vyinshi ku bijanye n'isano riri hagati y'ukwizera n'ububasha mu nyuma muri iki cigwa.

KUMENYA UBUSHOBOZI BW'UBUTUMWA BWIZA .

Nimba utakiriye Yesu Kristu nk'Umukiza wawe bwite kandi ukaba ubabariwe ivyaha vyawe, rero ntushobora kwibonera ububasha bw'ubutumwa bwiza. Kugira ngo ubone ububasha bw'Ubutumwa bwiza utegerezwa:

1. WEMERE KO WACUMUYE:

Bose barakoze ivyaha ntibashikira ubgiza bg'Imana. (Abaroma 3:23).

2. WIZERE KO YESU YAPFUYE IVYAHA VYAWA:

Kuko Imana yakunze abari mw'isi gushika itanze Umwana wayo w'ikinege, kugira ngo uwumwizera wese ntapfe, aronke ubuzima budahera. Kuko Imana itatumye Umwana wayo mw'isi gucira abari mw'isi urubanza; ariko ngo isi ikizwe na we. (Yohani 3:16-17).

3. KWATURIRA IMANA IVYAHA VYAWA UYISABA IKUBABARIRE:

Tuvuze ngo nta caha dufise, tuba twizimiza, kandi ukuri ntikuba kuri muri twebwe. Iyo twaturiye ivyaha vyacu, ni iyo kwizigirwa kandi ni intungane, kugira ngo iduharire ivyaha vyacu, yongere itwoze ukugabitanya kwose. (I Yohana 1, 8-9)

4. GUHINDUKA UBUZIMA:

Reka ububasha bw'Ubutumwa bwiza bukore muri wewe kugira ngo uhindure ubuzima bwawe bwa kera, ibikorwa vyawe vy'icaha, inyifato zawe n'ivyiyumviro vyawe:

Ni co gituma umuntu wese ari muri Kristu, aba ari icaremwe gishasha, ivya kera biba bihise; raba, vyose vyabaye bishasha. (II Ab'i Korinto 5:17)

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Sigura ijambo «Ubutumwa bwiza».

---

3. Ni icanditswe ikihe kivuga neza cane mu ncamake ibintu nyamukuru vyo muri iyo Inkuru Nziza?

---

4. Ni kuki Inkuru Nziza ifise ububasha bwinshi cane?

---

5. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bubasha buri mu maraso ya Yesu.

---

6. Ni igiki gikenewe kugira ngo umuntu yivugire ububasha bw'Ubutumwa bwiza?

---

7. Woshobora gute kwibonera ububasha bw'ubutumwa bwiza?

---

8. Mbega aya majambo ni Ukuri canke Ni Ikinyoma? "Abansi ba Yesu bari bafise ububasha burengeye ubw'ubwenge kuko bari bashoboye kumwica." Iryo jambo ni _____.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

Nimwige vyinshi ku vyerekeye Inkuru Nziza. Nuvuge muri make ivyo Ivyanditswe bikurikira vyigisha:

Matayo 4:23; 9:35; 24:14

Mariko 1:14

Ivyakozwe n'intumwa 20:24

Abaroma 1:1-3,9; 15:16,19

II Ab'i Korinto 4:4.

Abanyefeso 1:13; 6:15

I Ab'i Tesalonike 2:2,9.

II Ab'i Tesalonike 1:8.

I Timoteyo 1:11

I Petero 4:17.

Ivyahishuriwe Yohana 14:6.

IGICE C'UMUNANI

UBUSHOBOZI INGINGO YA KABIRI: UBUSHOBOZI BWA MPWEMU YERA

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.
- Tanga igisomwa ca Bibiliya kigaragaza isano riri hagati ya Mpwemu Yera n'ububasha.
- Kumenya intumbero nyamukuru y'ububasha bwa Mpwemu Yera.
- Kumenya ingabire za Mpwemu Yera.
- Tanga urutonde rwa Bibiliya ruvuga ivyamwa vya Mpwemu Yera.
- Gutanga urutonde rw'ingingo ngenderwako zo mu Vyanditswe zo kwakira ibatisimu ya Mpwemu Yera.

UMURONGO W'INGENZI:

Ehe ndabarungikiye ivyo Data yasezeranye, ariko mweho mugume mu gisagara ca Yeruzalemu, mugeza aho mumwambika ububasha buva mw'ijuru. (Luka 24:49).

INTANGAMARARA

Yesu yahaye abayoboke biwe umuhango uhambaye ku bijanye n'ububasha bwo mu mpwemu:

Kandi raba, ndabarungikiye ivyo Data yasezeranye, ariko mwebwe mugume mu igisagara ca Yeruzalemu, gushitsa aho muzomwambikwa ububasha buva mw'ijuru. (Luka 24:49).

Ububasha bw'Injili n'ububasha bwa Mpwemu Yera ni ingingo ngenderwako zibiri z'ingenzi mu gutahura icyumviro ca Bibiliya c'ububasha. Kugira ivyo vyose bibe ngombwa kugira ngo umuntu aronke ububasha bwo mu vy'impwemu. Mwaramaze kumenya akamaro k'ububasha bw'Injili. Ariko hariho ikindi kintu gihambaye cane co mu vy'impwemu utegerezwa kuronka. Ni ububasha bwa Mpwemu Yera yasezeranywe na Yesu. Iki kigabane kiravuga kuri iyo ngingo ngenderwako ihambaye. Iki gice ni intangamarara gusa ya Mpwemu Yera. Kugira ngo wige iki cigwa mu

buryo bwimbitse, rondera inyigisho y'Ikigo Mpuzamakungu c'Ivyamwa, "Ubusuku bwa Mpwemu Yera."

ISEZERANO RY'UBUSHOBOZI .

Yesu yabwiye abayoboke biwe ko azobigira. . .

. . . mwisabe Data, azobaha uwundi Mufasha, kugira ngo .

agumane nawe ibihe vyose; Mbere Mpwemu w'ukuri; uwo isi idashobora kwakira, kuko itamubona, kandi itamuzi; ariko mwebwe muramuzi; kuko abana namwe, kandi azoba muri mwebwe. (Yohani 14:16-17).

Uwo Mpwemu Yezu yavugaga ni umuntu agira gatatu mu butatu bw'Imana, ari we Mutima Mweranda. Mpwemu Yera yari «kwihanganira» canke mu buryo nyabwo «akambara» Abigishwa ububasha bw'impwemu:

Ehe ndabarungikiye ivyo Data yasezeranye, ariko mweho mugume mu gisagara ca Yeruzalemu, mugeza aho mumwambika ububasha buva mw'ijuru. (Luka 24:49) .

ISANO RYA MPWEMU YERA N'UBUSHOBOZI

Zirikana ko ubwo bubasha bukomeye bw'impwemu bwari buzokwiyumvamwo umuntu amaze kwakira Mpwemu Yera:

Ariko muzoronka ububasha Mpwemu Yera niyamara kubazako; muzombera ivyabona i Yeruzalemu n'i Yudaya hose n'i Samariya; no gushika ku mpera y'isi. (Ivyakozwe n'intumwa 1:8)

Ububasha ni impwemu:

Ariko Imana ntiyaduhaye umutima w'ubwoba; arikw'ububasha, n'urukundo n'ukwiyubara. (II Timoteyo 1:7)

Yesu asubira i Galilaya yuzuye Mpwemu, inkuru yiwe ikwiragira mu ntara yose. (Luka 4:14).

Uwo « mpwemu w'ububasha » ni Mpwemu Yera:

Murazi ingene Yesu w'i Nazareti Imana yaronse Mpwemu Year be n'inganji, hanyuma akagenda igihugu cose agira ineza, abohora abari mu ngoyi za shetani; kuko Imana yari kumwe na We. (Ivyakozwe n'intumwa 10:38)

INTUMBERO Z'UBU BUSHOBOZI

Mpwemu Yera akora mu buryo bwinshi bukomeye mu buzima bw'abizera. Mpwemu Yera:

Iba muri we: (I Ab'i Korinto 6:19) Mu vy'ukuri turi urusengero canke uburaro bwa Mpwemu Yera.

Imuhuza mu mpwemu imwe n'Imana n'abandi bemera: (I Ab'i Korinto 6:17) Hari ububasha bukomeye mu bumwe nk'uko vyerekanwa mu nkuru y'umunara wa Babeli (Raba Itanguriro 11; cane cane umurongo wa 6).

Aramusabira: (Abaroma 8:26) Uwo musabira w'ububasha aradusengera nk'uko Imana igomba.

Amuyobora: (Yohani 16:13) Mpwemu Yera aradushoboza kugenda mu bubasha atari mu muvurungano. Aratuyobora mu kibanza c'ububasha, ubugombe bw'Imana butunganye.

Imuha urukundo rwa Kristo kandi biciye kuri we: (Abaroma 5:5) Uzomenya vyinshi ku bijanye n'ububasha bw'urukundo mu kigabane gikurikira.

Amuhishurira ukuri kwo muri Bibiliya: (I Ab'i Korinto 2:10) Uguhishurirwa kw'impwemu gukomeye kuza biciye muri Mpwemu Yera.

Aramuhoza: (Ivyak. 9:31 na Yohani 14:17, 26) Arahumuriza mu bihe vy'intuntu.

Amuhuza n'ishusho ya Kristo: (II Ab'i Korinto 3:18) Nta bushobozi dufise bwo kwihindura ngo tube ishusho ya Kristo. Imigambi yo kwiteza imbere iracitse intege. Ariko biciye ku bubasha bwa Mpwemu Yera, turashobora gushushanywa n'ishusho ya Yezu.

Amwigisha: (Yohana 14:26) Umwigisha akomeye cane aba muri twebwe iyo twambaye ububasha bwa Mpwemu Yera. Ubumenyi burakomeye, kandi Mpwemu Yera atanga ubumenyi bw'impwemu.

Imuhumekera mu gusenga kw'ukuri: (Yohani 4:24) Gushemeza no gusenga ni ubuhinga bukomeye bwo mu vy'impwemu. Mu ntambara zimwe zimwe zo mw'Isezerano rya Kera ni bwo buryo nyamukuru bwakoreshwa mu kurwanya abansi b'Imana.

Imuzura: (Abaroma 8:11) Ububasha nyene bwazuye Yezu mu bapfuye burakora muri twebwe kugira ngo buduhe ubuzima. Ivyo bisigura ko twambaye ububasha bumeze nk'ubw'izuka tukiri muri iyi mibiri ipfa.

Imweza: (II Ab'i Tesalonike 2:13-14) Ntitubwirizwa kugerageza kubaho ubuzima bweranda biciye mu kwitanga. Ububasha bwa Mpwemu Yera burahazagira ivyiyumviro vyacu n'ibikorwa vyacu. Ni we ashoboza kubaho kwera.

Imuhindura: (Tito 3:5) Ububasha burakenewe kugira ngo umuntu agire ihinduka kandi Mpwemu Yera atanga ububasha bwo guhindura neza.

Amucira urubanza rw'ikibi: (Yohani 16:8-11) Uzomenya mu nyuma muri iki cigwa ko icaha kivamwo ukubura ububasha bwo mu vy'impwemu. Mpwemu Yera araducira urubanza ikibi, akatujana mu kwihana. Ivyo bituma ububasha bw'Imana bubandanya gutemba.

Bitanga icizigiro c'agakiza: (Abaroma 8:16) Kumenya ikibanza cawe biguha ububasha. Mpwemu Yera arakwemeza ikibanza ufise mu Mana.

Bimuha umwidegemvyo: (Abaroma 8:2) Umwidegemvyo ni wo utanga akaryo kanini kuruta ayandi yose ko kugira ububasha. Mpwemu Yera atanga umwidegemvyo biciye kuri Yezu Kristu.

Avuga biciye kuri we: (Mariko 13:11) Ntitugabanywa n'ubushobozi bwacu bwite bwo kuvuga. Mpwemu Yera avuga Amajambo y'Imana y'ubushobozi n'ububasha biciye muri twebwe.

Igaragaza ububasha bw'Imana: (I Ab'i Korinto 2:4) Mpwemu Yera arashoboza kwerekana ububasha bw'Imana mu mice yose y'ubuzima.

Iramukomeza: (Abanyefeso 3:16) Iyo ugoyagoya, inkomezi z'Imana ziragaragara.

INTUMBERO IKOMEYE .

Izo zose ni intumbero zihambaye, ariko hari intumbero imwe nyamukuru y'ububasha bwa Mpwemu Yera. Intumbero zose za Mpwemu Yera zigamije gushitsa iyo ntumbero ihambaye kuruta. Intumbero ikomeye cane ya Mpwemu Yera igaragara mw'isezerano rya Yesu:

Ariko muzoronka ububasha Mpwemu Yera niyabazirukirako, kandi muzombera ivyabona i Yeruzalemu, i Yudeya yose n'i Samariya no ku mpera y'isi.» (Ivyakozwe n'intumwa 1:8)

Ububasha bwo kuba ivyabona vya Yesu ni co kimenyamenya nyakuri ca Mpwemu Yera. Yari ihari ubwo nyene mu buzima bw'Intumwa Petero. Imbere y'ivyo Mpwemu Yera abona, Petero yarahakanye n'ubwoba ko atazi Yesu. Petero amaze kwakira ukwihangana kw'ububasha bwa Mpwemu Yera, yarahagurutse atanga intahe ikomeye y'Ubutumwa Bwiza bwatumye abantu 3.000 bakizwa.

Ububasha bwa Mpwemu Yera mw'ishengero rya mbere ni bwo bwatumye Inkuru Nziza ikwiragira kw'isi yose. Igitabo c'Ivyakozwe n'Intumwa ni inyandiko y'intaha ikomeye yari ikimenyamenya c'ukubatzwa muri Mpwemu Yera.

IBATISIMU YA MPWEMU YERA .

Ukwo kwihanganira ububasha kuza biciye mu bintu vyitwa «ibatisimu ya Mpwemu Yera». Yesu yavuze ku bijanye n'iryo batisimu ati:

Kuko Yohani yabaturiza mu mazi; ariko mweho muzobatizwa muri Mpwemu Yera, hasigaye imisi mikeyi.» (Ivyakozwe n'intumwa 1:5)

Petero yavuze ku bijanye n'iryo batisimu ati:

Maze nibuka ijamba ry'Umukama, ry'uko yavuze ati: «Yohani yabaturiza mu mazi; ariko mwebwe muzobaturizwa muri Mpwemu Yera. (Ivyakozwe n'intumwa 11:16)

IKIMENYETSO C'UMUBIRI

Ikimenyamenya nyaco c'ibatisimu ya Mpwemu Yera ni ububasha bwo mu mpwemu, ariko kandi ivyo bimenyetso bijana n'ikimenyetso c'umubiri. Hari ahantu hatatu mw'isezerano rishasha hatubwirwa ivyabaye igihe abantu babaturizwa muri Mpwemu Yera. Ivyo birimwo uguhabwa kwa mbere kwa Mpwemu Yera kwanditswe mu Vyakozwe n'intumwa 2:2-4; kwa Koruneliyo mu Vyakozwe n'intumwa 10:44-45; n'igihe abahindutse i Efeso baronse Mpwemu Yera nk'uko vyanditswe mu Vyakozwe n'intumwa 19:6.

Mu kugereranya ivyo bice, ikimenyetso kimwe c'umubiri gihuriye kuri vyose uko ari bitatu: Abaronse Mpwemu Yera bavugaga mu zindi ndimi zitari ururimi rwabo kavukire. Izo si indimi bari barize. Zari indimi zatanze biciye ku bubasha bwa Mpwemu Yera. "Indimi" za Mpwemu Yera zishobora kuba mu ndimi nyazo zikoreshwa kw'isi:

Bose baratangara baratangara bati: «Mbega aba bese bavugaga si Abanyagalileya?

None bite se, umuntu wese yumva avugaga ururimi rwiwe kavukire?

(Ivyakozwe n'intumwa 2:7-8).

Izo ndimi zirashobora kandi kuba mu rurimi umuntu atazi. Ivyo vyitwa "ururimi rutazwi":

Kuko uwuvugaga ururimi rutamenyekana ntabarira abantu, ariko abarira Imana; ariko mu mpwemu avugaga amabanga. (I Ab'i Korinto 14:2)

INTUMBERO Z'INDIMI

Indimi zitangwa na Mpwemu Yera zifise intumbero zikomeye mu buzima bw'abizera. Zimwe mu ntumbero z'indimi zitandukanye ziboneka muri I Ab'i Korinto 14 ni:

-Isengesho ry'Imana: Umurongo wa 2

-Kwiyubaka: Kwiyubaka si ukwishira hejuru, ahubwo bisigura kuremesha, gutera imbere, no gutera imbere. Umurongo wa 4.

-Iyo zisobanuwe, zubaka Ekleziya: Umurongo wa 12

-Ugusenga: Umurongo wa 14. Raba kandi Abaroma 8:26-27

-Ishimwe: Umurongo wa 15,17.

-Iranguka ry'ubuhanuzi: Umurongo wa 21. Raba kandi Yesaya 28:11-12.

-Ikimenyetso ku batizera: Umurongo wa 22. Raba kandi Ivyakozwe n'intumwa 2

IMPANO ZA MPWEMU YERA .

Yesu yasize abayoboke biwe inshingano yo gukwiragiza Inkuru Nziza gushika ku mpera y'isi:

Nuko ni mugende muhindure amahanga yose abigishwa, mubabatize mw'izina rya Data n'irya Mwana n'irya Mutima Mweranda;Mubigishe kwitondera ivyo nabageze vyose;

ehe ndi kumwe namwe ubutakibavirira gushika ku muhero w'isi. (Matayo 28:19-20).

Ububasha bwa Mpwemu Yera bwatanzwe kugira ngo bufashe Abigishwa gushitsa ico gikorwa (Ivyak. 1:8).

Igice c'ubwo bubasha bwa Mpwemu Yera ni ingabire z'impwemu Mpwemu Yera aha abemera kugira ngo abategurire gukora neza. Ico gikorwa ni kinini cane ku buryo coshobora gukorwa n'ubushobozi busanzwe.

Izo ngabire zo mu mpwemu ntizisa n'italanto z'akameremere. Italanto n'ubushobozi biva ku kamere bitangwa mu gihe c'ivuka ry'umubiri kandi/canke biterwa n'utwigoro kamere. Bishobora no gukoreshwa mu busuku, ariko ntibisa n'ingabire z'impwemu.

Ingabire z'impwemu ni ubushobozi bukomeye butangwa na Mpwemu Yera kugira ngo bishoboze igikorwa c'ubusuku. Ingabire za Mpwemu Yera ni ubushobozi umuntu yahawe n'Imana. . .

Kugira ngo aberanda batunganywe neza, ngo bakore igikorwa c'ubusuku, bongere bubakwe umubiri wa Kristu.

Gushitsa aho twese tuzoshika mu bumwe bw'ukwemera no kumenya Umwana w'Imana, tuzoshika ku muntu atunganye, dushike ku rugero rw'igihagararo c'ukunengesera kwa Kristo; Kugira ngo ntitube tukiri abana bato batwarwa irya n'ino n'imiyaga yose y'inyigisho. . . Ariko tuvuga ukuri mu rukundo, dukure muri we muri vyose, ari we mutwe, ari we Kristo. (Abanyefeso 4:12-15).

Ibice nyamukuru bivuga ingabire z'impwemu abemera bashobora kuronka biciye muri Mpwemu Yera ni ibi: Abaroma 12:1-8; I Ab'i Korinto 12:1-31; Abanyefeso 4:1-16; I Petero 4:7-11.

Aha niho hari urutonde rw'ingabire z'impwemu. (Bibiliya ntizishira ku rutonde hakurikijwe imigwi yatanzwe ngaha. Ukwo gushiramwo imigwi gukorerwa inyigisho gusa).

Ingabire zidasanzwe

Intumwa
Abahanuzi
Abavugabutumwa
Abapasitori
Abigisha

Ingabire zivuga

Ubuhanuzi
Kwigisha
Guhimiriza
Ijambo ry'ubwenge
Ijambo ry'ubumenyi

Gutanga Ingabire

Impwemu zitahura Gutanga
Uburongozi Ifasha
Ubuyobozi Gukorera
Ukwizera Ubwakiranyi Ikigongwe

Gushirako umukono ku ngabire

Ibitangaza
Gukira
Indimi
Gusobanura indimi zitamenyekana

Ivyigwa vy'ikigo Mpuzamakungu Harvestime, "Ubusuku bwa Mpwemu Yera", birasigura mu buryo burambuye imwe yose muri izo ngabire. Bizogufasha kumenya ingabirano zawe zo mu vy'impwemu. Gukoresha neza ingabirano zo mu vy'impwemu ni urufunguruzo nyarwo rwo kugira ububasha bwo mu vy'impwemu ngirakamaro. Iyo atavyo, ni nk'ukugerageza gukora akazi mw'isi y'ibidukikije ata bikoreho bikwiye.

IVYAMWA VYA MPWEMU YERA .

Ukwihangana kw'ububasha bwa Mpwemu Yera na kwo nyene kuragushoboza kubaho ubuzima bumeze nka Kristo. Ivyo bishikwako biciye ku mico Mpwemu Yera akuraho mu buzima bwawe. Izo kamere zitwa ivyamwa vy'impwemu. Ivyamwa vya Mpwemu Yera vyerekeye kamere ya Mpwemu Yera igaragara mu buzima bw'umwizera. Imana yipfuza ko ivyamwa vyose bigaragara mu buzima bwawe. Akira urutonde rw'ivyamwa vya Mpwemu Yera:

Ariko ivyo Mpwemu yama ni urukundo, umunezero, amahoro, ukwiyumanganya, ubugwaneza, ingeso nziza, kuba umwizigirwa.

Ubugwaneza, ukwifata; nta tegeko rirwanya mwene abo. (Ab'i Galatiya 5:22-23).

Ivyamwa vya Mpwemu Yera biravugwa mu buryo burambuye mu nyigisho, "Ubusuku bwa Mpwemu Yera." Izo kamere ziguha ububasha bwo mu vy'impwemu bwo kuba nka Yesu.

KWAKIRA IMPERUKA Y'UBUSHOBOZI

Nk'uko Yesu yabisezeranye, Mpwemu Yera yatanzwe na Se igihe abigishwa barindiriye i Yeruzalemu (Ivyakozwe n'intumwa 2). Mpwemu Yera yaramaze guhabwa, ariko umwizera wese arakeneye kwakira ubwo bubasha biciye mu kwibonera ubwiwe kw'ibatisimu ya Mpwemu Yera.

Akira amabwirizwa yo muri Bibiliya yo kwakira ibatisimu ya Mpwemu Yera:

IHANE MUBATIZWE:

Utegerezwa kubanza kwibonera ububasha bw'Ubutumwa bwiza mu kwihana icaha no kwakira Yesu Kristu nk'Umukiza wawe bwite. Ni vyiza kandi ko ubatizwa mu mazi:

Petero arabishura ati: «Nimwihane, umuntu wese muri mwebwe abatizwe kw'izina rya Yesu Kristu, ngo abashe kuronka ikigongwe c'ibicumuro vyawe, kandi muzoronka ingabirano ya Mutima Mweranda. (Ivyakozwe n'intumwa 2:38)

WIZERE KO ARI KURI WEWE:

Kuko isezerano ari iryanyu n'abana banyu, n'abari kure bose, n'abo bose Umwami Imana yacu azohamagara.» (Ivyakozwe n'intumwa 2:39)

BIZIFUZE:

. . . Yezu arahagarara, asemerera ati: «Uwufise inyota, n'aze aho ndi anywe.

Uwunyizera, nkuko ivyanditswe bivuga, inzuzi z'amazi y'ubugingo zizotemba zivuye mu nda yiwe.(Ariko ivyo yabivuze kuri Mpwemu abamwizera bazoronka, kuko Mpwemu Yera atari bwatangwe, kuko Yezu atari bwaninahazwe) (Yohana 7:37-39).

MUMENYE KO ARI INGABIRE:

Mpwemu Yera yaramaze gutangwa. Yarahawe Ishengero ku musu wa Pentekoti yanditswe mu Vyakozwe n'intumwa 2. Kubera ko ari ingabirano, ntaco ushobora gukora kugira ngo uyironke. Tanga guhimbaza no gushima Imana ku ngabire ya Mpwemu Yera.

WIHEBERE IMANA:

Uko ushimagiza Imana ku ngabire ya Mpwemu Yera, vuga amashemezo yawe yumvikana nk'uko vyavuzwe ku musi wa Pentekote mu Vyakozwe n'intumwa 2. Uko ushimagiza Imana wumvikana ushobora kubanza guhura n'iminwa ivuga ibijuru. Uhe ururimi rwawe Mpwemu Yera azovuga biciye muri wewe amajambo atari mu bwenge bwawe. Iminwa ivuga ibijuru izoca itera imbere vuba ibe ururimi uko uzobandanya gushemeza Imana:

Kuko azovugana n'aba bantu n'iminwa ivugana n'urundi rurimi. (Yesaya 28:11).

Bose buzuzwa Mutima Mweranda, batangura kuvuga izindi ndimi nk'uko Mpwemu yabahaye kuzivuga. (Ivyakozwe n'intumwa 2:4)

MUSABE AMASENGESHO Y'ABANDI BIZERA:

Mpwemu Yera ashobora no kwakirwa biciye mu kurambikako ibiganza n'abizera. Ivyakozwe n'intumwa 8, 9, na 19 vyerekana ingene abemera buzuye Mpwemu bashobora kugufasha kwibonera ukubatizwa muri Mpwemu Yera.

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Tanga igisomwa ca Bibiliya kigaragaza isano riri hagati ya Mpwemu Yera n'ububasha.

---

3. Intumbero nyamukuru y'ububasha bwa Mpwemu Yera ni iyihe?

---

4. Tanga urutonde rwa Bibiliya ruvuga ivyamwa vya Mpwemu Yera.

---

5. Tanga urutonde rw'ingingo ngenderwako zitandatu zo muri Bibiliya zitanzwe muri iki gice zo kwakira ububasha bwa Mpwemu Yera:

---

6. Koresha ibi bikurikira kugira ngo ushire ku rutonde ingabire za Mpwemu Yera ziboneka ku bemera: Abaroma 12:1-8; I Ab'i Korinto 12:1-31; Abanyefeso 4:1-16; I Petero 4:7-11.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka mu nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Soma Ivyakozwe n'intumwa 8:14-17. Abanya Samariya baronse agakiza biciye mu busuku bwa Filipo. Baronse ukubatzwa kwa Mpwemu Yera biciye mu busuku bwa Petero na Yohani.

Kwakira ibatisimu ya Mpwemu Yera vyari ikintu gitandukanye n'ukwakira agakiza. Ivyo vyerekana ububasha bw'Injili n'ububasha bwa Mpwemu Yera bikorana mu busuku.

Raba kandi Ivyakozwe n'intumwa 19:1-6. Raba ikibazo ca Paulo: «Mbega mwaronse Mpwemu Yera kuva mwizera?»

2. Uronke inyigisho y'Ikigo Mpuzamakungu ca Harvestime yitwa "Ubusuku bwa Mpwemu Yera." Ivyo ni inyigisho ido n'ido y'ubusuku bukomeye bwa Mpwemu Yera mu buzima bw'abizera. Urufunguruzo nyarwo rwo kuronka ububasha bwo mu vy'impwemu ni ukumenya ingabirano zawe zo mu vy'impwemu no gutsimbataza ivyamwa vy'impwemu mu buzima bwawe. Iryo shure rizogufasha muri ivyo bintu.

Niba uriko urafata amashure y'Ishure mu buryo butegekanijwe, waramaze kwiga "Ubusuku bwa Mpwemu Yera." Musubire kubisubiramwo n'intumbero yo kumenya uburyo Mpwemu Yera atunganya abemera ubusuku bukomeye.

IGICE C'ICENDA

INGINGO YA GATATU Y'UBUSHOBOZI: UBUSHOBOZI BW'URUKUNDO

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.
- Sigura "urukundo."
- Sigura ijambo "ubugwaneza."
- Kumenya urukundo nk'ingingo ngenderwako y'ububasha bw'impwemu.
- Kumenya itegeko rya mbere n'irya kabiri rikomeye.
- Sigura ingene isi izomenya ko turi abemera.

UMURONGO W'INGENZI:

None rero hagumyeho ukwizera, ukwizigira, n'urukundo, ivyo bitatu; ariko ikiruta vyose ni urukundo. (I Ab'i Korinto 13:13)

INTANGAMARARA

Mu gice ca nyuma mwarize ivyerekeye ububasha bwa Mpwemu Yera. Mwamenye ko ivyamwa vy'impwemu ari kimwe mu bimenyetso vy'ububasha buva kuri Mpwemu Yera mu buzima bw'umwizera. Kimwe muri ivyo vyamwa vyo mu vy'impwemu ni kamere isa n'iya Kirisitu y'urukundo. Ni co camwa ca mbere mu rutonde ruri mu Bagalatiya 5:22-23:

Ariko ivyo Mpwemu yama ni urukundo. . . (Ab'i Galatiya 5:22).

UBUSHOBOZI BUKOMEYE.

Soma I Ab'i Korinto 13:1-13 imbere yo gukomeza iki cigwa. Ijambo « ubugwaneza » muri iki gisomwa risobanura urukundo. Iki gice kivuga cane kuri imwe mu ngingo ngenderwako

zikomeye cane z'ububasha bw'impwemu, ni ububasha bw'urukundo. Ububasha bw'urukundo buraruta:

Indimi zitangwa na Mpwemu Yera: Umusi umwe izo ndimi zizohagarara. Waba uvuga mu ndimi zizwi n'abantu canke batazi, ni ubutumwa butagira ubushobozi butagira urukundo. (Umurongo wa 1 n'uwa 8)

Ubumenyi n'ugutahura : Ubumenyi burakomeye, ariko umusi umwe ubumenyi bw'abantu buzozimangana. Urukundo ruzogumaho. (Umurongo wa 2 n'uwa 8)

Ingabire y'ubuhanuzi: Mbega ingabirano y'ubuhanuzi ari ingabirano ikomeye--gushobora kuvuga ubutumwa butaziguye buva ku Mana no kuvuga imbere y'igihe ibintu bizoshika muri kazoza. Ariko ubuhanuzi umusi umwe buzohagarara. (Umurongo wa 2, 8-12).

Ukwizera: Naho woba ufise ukwizera guhagije kwo kwimura imisozi ntaco bimaze iyo udafise urukundo. (Umurongo wa 2)

Gutanga: Naho woba uha abandi gute, nta co bimaze kiretse utabihaye mu rukundo. (Umurongo wa 3)

Ubumaratiri: Naho wopfa kubera Inkuru Nziza, ni ikimazi kitagira akamaro kiretse gikozwe mu rukundo. (Umurongo wa 3)

Icizigiro: Icizigiro ni ikintu gihambaye kuko iyo kitagifise ubuzima buba bwuzuye ukwihebura. Ariko urukundo nirwo ruhambaye kuruta icizigiro. (Umurongo wa 13)

Warize kandi uzomenya vyinshi ku bijanye n'ububasha bw'impwemu muri iri shure. Ariko wibuke iki: Izindi ngingo ngenderwako zose z'ububasha bw'impwemu, ingabirano zose z'impwemu, ubusuku bwose bitegerezwa gukora biciye ku bubasha bw'urukundo, canke nta co bimaze. Ibindi vyose nivyananirwa, ububasha bw'urukundo buzororanirwa.

INSOBANURO N'IBIRANGA URUKUNDO

Urukundo ni inyiyumvo y'urukundo rwinshi, y'ukwitwararika, n'ukwitwararika ivyara mu buzima bwawe biciye muri Mpwemu Yera. Si ubwoko bw'urukundo woshobora kwitsimbataza. Ni ubwoko bw'urukundo rw'Imana rushobora guterwa imbere gusa n'ububasha bwa Mpwemu Yera:

. . . urukundo rw'Imana rwasutswe mu mitima yacu na Mpwemu Yera twahawe. (Abaroma 5:5).

Raba ibiranga urwo rukundo rw'Imana ruvugwa muri I Ab'i Korinto 13:

UMURONGO WA 4:

Urukundo rurababazwa igihe kirekire.

Urukundo ni rwiza.

Urukundo ntirwipfuza abandi.

Urukundo ntirugira ubwibone, ntirwishira hejuru.

UMURONGO WA 5:

Urukundo ntirwigenza nabi (inyifato mbi ku bandi).

Urukundo ntirwirondera (ntirugira ubwikunzi).

Urukundo ntirushavura (rushavura) vyoroshe.

Urukundo ntirwiyumvira nabi abandi canke ngo rwiyumvira ikibi muri rusangi.

UMURONGO WA 6:

Urukundo ntirunezerwa n'ububisha (ntirunezerwa no gukora ikibi canke kwumva ibibi bikorerwa abandi).

Urukundo ruhimbarwa n'ukuri (si ibinyoma n'urusaku).

UMURONGO WA 7:

Urukundo rwhanganira vyose (mbere n'ibintu bikomeye).

Urukundo rwizera vyose (rwizera abandi).

Urukundo rwizigira vyose (ntiruheba kwizigira Imana canke abandi, naho ibintu vyoba bimeze gute).

Urukundo rwhanganira vyose.

UMURONGO WA 8:

Urukundo ntirwigera rubura (utaravye uko ibintu vyifashe).

ICO BIBILIYA YIGISHA KU BIJANYE N'URUKUNDO

Kugira utahure ububasha bw'urukundo, utegerezwa kumenya ico Bibiliya yigisha ku bijanye n'ico kibazo. Ivyamwa vy'impwemu vy'urukundo, iyo nguvu ikomeye, si ubwoko bw'urukundo rw'igitsina canke rw'umubiri rugereranywa n'isi. Ni urukundo "rutagira uburyarya", bisobanura ko ari urukundo rweranda. Urukundo rudafise uburyarya ni bwo bwoko bw'urukundo ugomba kwereka abandi:

Ko mwatyoroye imitima yanyu mwumvira ukuri muri Mpwemu, kugira ngo mugire urukundo rudahemuka mufitiye bene Data, mwirabe ko mukundana n'umutima utagira agasembwa. (1 Petero 1:22)

Itegeko rya mbere kandi rihambaye ni uko ugomba gukunda Imana:

Urakunda Umukama Imana yawe n'umushaha wawe wose, n'umutima wawe wose, n'ubwenge bwawe bwose, n'inkomezi zawe zose; iryo ni ryo bwirizwa rya mbere. (Mariko 12:30)

(Raba kandi Gusubira mu vyagezwe 6:5; Luka 10:27; I Yohana 2:5,15; 3:11-17; 4:7-20; 5:2; II Yohana 1:5-6)

Urukundo ufitiye Imana rugeragezwa no kuyigamburukira:

Yezu aramwishura ati: «Uwunkunda azozigama ijambo ryanje, na Data azomukunda, duheze tuze iwe tumugire ingoro yacu. (Yohani 14:23)

Ariko uwuzigama ijambo ryayo wese, urukundo rw'Imana ruratunganirizwa muri we vy'ukuri. (I Yohana 2:5)

Itegeko rya kabiri rihambaye ni ugukunda abandi:

Irya kabiri ngiri: Urakunda mugenzawe nk'uko wikunda wewe nyene. Nta rindi tegeko riruta aya. (Mariko 12:31)

Yesu ashaka ko ukunda abandi nk'uko agukunda:

Ndabahaye icagezwe gishasha: mukundane; nk'uko nabakunze, abe ari ko namwe mukundane. (Yohani 13:34)

Nk'uko Data yankunze, ni ko nanje nabakunze, nimugume mu rukundo rwanje.

Ngiri ibwirizwa ryanje: mukundane nkuko nabakunze. (Yohani 15:9,12)

Narabamenyesheje izina ryawe, kandi nzoribamenyesha; kugira ngo urukundo wankunze rube muri bo, nanje mbe muri bo. (Yohani 17:26) .

Urukundo ni rwo rutuma umenyekana ko uri uwizera:

Ni mwagiriranira urukundo, ni ho bose bazomenyera ko muri abigishwa banje.» (Yohani 13:35)

Turazi yuko twavuye mu rupfu tukaja mu bugingo, kuko dukunda bene Data. Uwudakunda mwenewabo aguma mu rupfu. (I Yohana 3:14)

Niwaba udakunda abandi bizera, urukundo rw'Imana ntiruba muri wewe;

Uwuvuga ko ari mu muco, kandi akanka mwenewabo, aba akiri mu mwijima na bugingo n'ubu.

Uwukunda mwenewabo aguma mu muco, kandi nta gitsitaza kiri muri we. (I Yohana 2, 9-10)

(Ukwo ni ukuri guhambaye cane. Muvyige cane muri Yohana 13,34; 14,15,21,23,31; 15,9-17; 17,26; 21,15-17).

Urukundo rw'abandi bizera ruvumw ubumwe bwo mu mpwemu aribwo bukomezi bukomeye. Igihe bari bahurikiye hamwe mu gusenga, Pentekote yarabaye (Ivyakozwe n'intumwa 2). Bari bafise « umutima umwe n'ubwenge bumwe » kandi bafise ububasha babandanya gushingira intahe (Ivyakozwe n'intumwa 4:32-33). Barihebeye ubumwe bw'ubumwe kandi ibimenyetso n'ibitangaza vyinshi vyarakozwe (Ivyakozwe n'intumwa 2:42-43).

Muze mukunde abansi banyu:

Nanje ndababwiye mwebwe abumva, nimukunde abansi banyu, mugirire neza ababanka.

Nimuhezagire ababavuma, musabire ababagirira nabi. Kandi ni mwagirira neza ababagirira neza, muzoshimwa iki? Kuko abanyavyaha na bo bagira batyo. Mukunde abansi banyu, mugire ineza. . . (Luka 6:27,28,33,35)

Mwarumvise ko vyavuzwe ngo: «Urukunda mugenzawe, wanke umwansi wawe. Jehu ndababwiye nti: Mukunde abansi banyu, muhezagire ababavuma, mugirire neza ababanka, musabire ababahama. (Matayo 5:43-44).

Urukundo rwawe ruzokwiyongera, bisigura ko ruzokwama rugwira:

Iki nsaba, ni ukugira ngo urukundo rwanyu rurushirize kugwira mu bwenge no mu kujijuka kwose. (Ab'i Filipi 1:9).

Umukama n'abagize urukundo mufitaniye, n'urukundo mufitiye abantu bose. . . (I Ab'i Tesalonike 3:12)

Muzoshinga imizi mu rukundo:

Kugira ngo Kristu abe mu mitima yanyu kubw'ukwizera; kugira ngo mushinge imizi mu rukundo; Nimushobore gutahura hamwe n'aberanda bose ubwaguke n'uburebure n'uburebure n'uburebure; Kandi ngo mumenye urukundo rwa Kristo rurengeye ubwenge, kugira ngo mwuzure ukunengesera kw'Imana kwose. (Abanyefeso 3:17-19).

Nimba ugomba kwuzura ukunengesera kw'Imana n'ububasha bwayo, utegerezwa kugira urukundo. Ni ngombwa kugira ububasha kuko bikuraho ubwoba:

Nta bwoba buri mu rukundo; ariko urukundo rwuzuye rwirukana ubwoba, kuko ubwoba buzana ikibabaro. Uwutinya ntaba atunganye mu rukundo. (I Yohana 4:18)

Ugomba kugendera mu rukundo:

Kandi mugendere mu rukundo, nk'uko Kristu na we yabakunze, akatwigura, akatubera ishikanwa n'ikimazi bihabwa Imana, umubabwe umota neza. (Abanyefeso 5:2).

Ubwirizwa "kwihanganira" canke gufatanya n'abandi mu rukundo:

Mugire ukwicisha bugufi kwose, n'ukwicisha bugufi kwose, mwihangane, mwihanganirana mu rukundo. (Abanyefeso 4:2).

Ubwirizwa kuguma mu rukundo:

Mwizigame mu rukundo rw'Imana. . . (Yuda 21)

. . . ukurikize ukugororoka, ukwubaha Imana, ukwizera, urukundo, ukwihangana, ubugwaneza. (I Timoteyo 6:11)

Ukwemera, guhambaye cane ku bubasha, gukoreshwa n'urukundo:

. . . ariko ni ukwizera gukoreshwa n'urukundo. (Ab'i Galatiya 5:6).

Igikorwa ukorera Umukama ni igikorwa c'urukundo:

Twibuka ubudasiba igikorwa canyu c'ukwizera, n'ubutame bwanyu bw'urukundo. . .

(I Ab'i Tesalonike 1:3)

Kuko Imana idatunganye, ngo yibagire ibikorwa vyanyu n'urukundo mwagaragarije izina ryayo, mu gufasha abera, n'ubu mugikora. (Abaheburayo 6:10).

Uko twegereza iherezo ry'ibihe hano kw'isi, urukundo rwa benshi ntiruzogumaho. Bizo "gukonja," bisobanura ko abantu bazoba abatagira ico bitaho:

Kandi kuko ukugabitanya kuzogwira urukundo rwa benshi ruzokonja. (Matayo 24:12).

Ariko duhawe icizigiro c'uko ata kintu na kimwe gishobora kudutandukanya n'urukundo rw'Imana:

Ni nde azodutandukanya n'urukundo rwa Kristu? Mbega ni amarushwa, canke ni amarushwa, canke ni uguhamwa, canke ni inzara, canke ni ubusa, canke ni amakuba, canke ni inkota?

Kuko ndavyemeye ntakekereza, nta rupfu, nta buzima, nta bamarayika, nta n'ububasha, nta n'ibiriho canke ibizoza;

Nta kindi kiremwa na kimwe, nta kindi kiremwe, nta co kizoshobora kudutandukanya n'urukundo rw'Imana ruri muri Kristu Yezu Umukama wacu. (Abaroma 8:35, 38-39).

URUKUNDO RURUSHA RUTA RWO .

Urukundo rusumba izindi ni urukundo Imana yakunze isi y'abanyavyaha. Yarerekanye urwo rukundo mu kurungika Yesu ngo apfe:

Kuko Imana yakunze abari mw'isi gushika itanze Umwana wayo w'ikinege, kugira ngo uwumwizera wese ntapfe, aronke ubuzima budahera. (Yohana 3:16)

Yesu yerekanye urwo rukundo rukomeye uko yatanga ubuzima bwiwe ku musaraba ku bushake:

Nta wufise urukundo ruruta urwo; ko umuntu atanga ubuzima bwiwe ku bw'abagenzi biwe. (Yohani 15:13) .

Nkako, biragoye cane ko umuntu apfira umugororotsi, kandi kumbure umuntu mwiza hagira uwukubahuka kumupfira.

Ariko Imana yerekanye urukundo idukunda, kuko Kristu yadupfiriye tukiri abanyavyaha. (Abaroma 5:7-8).

Ni iyo nguvu ikomeye y'urukundo--urukundo rw'Imana--Mpwemu Yera yipfuza gutera imbere mu buzima bwawe:

. . . urukundo rw'Imana rwasutswe mu mitima yacu na Mpwemu Yera twahawe. (Abaroma 5:5).

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Urukundo ni iki?

---

3. Itegeko rya mbere be n'irya kabiri rihambaye kuruta ayandi ni ayahe?

---

4. Isi izomenya gute ko turi abemera?

---

5. Uzuza iyi nteruro:

"Izindi ngingo ngenderwako zose z'ububasha bw'impwemu, ingabire zose z'impwemu, ubusuku bwose bitegerezwa gukora biciye ku bubasha bwa _____ canke nta co bimaze."

6. Ni iyihe ngingo ngenderwako iruta izindi zose yerekeye ububasha bwo mu vy'impwemu?

---

7. Ijambo «urukundo» risobanura iki muri I Abakorinto 13?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka mu nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Dawidi yanditse vyinshi ku vyerekeye urukundo. Raba Zaburi 18:1; 31:23; 40:16; 97:10; 116:1; 119:97, 113, 119, 127, 132, 159.163, 165, 167; 122:6; 145:20.

2. Niwige igitabu ca I Yohani. Insiguro nyamukuru y'iki gitabu ni urukundo.

3. Aha niho hari I Ab'i Korinto 13 muri Bibiliya ya Amplified Version itanga insobanuro y'inyongera ku majambo yakoreshejwe mu canditswe:

Nimba (nshobora) kuvuga mu ndimi z'abantu n'iz'abamarayika, ariko ntagira urukundo (urwo gutekereza, ukwitanga kw'impwemu nk'ukwo guhumekeke n'urukundo Imana idufitiye no muri twebwe), ndi gusa gong igira urusaku canke ijwi ry'inanga rivuga.

Kandi nimba mfise ububasha bw'ubuhanuzi--ni ukuvuga iyo ngabire yo gusobanura ubugombe n'intumbero vy'Imana; kandi ntahura ukuri kwose n'amabanga yose y'ibanga kandi mfise ubumenyi bwose, kandi nimba mfise ukwizera (kuhagije) kugira ngo nshobore gukuraho imisozi, ariko ntagira urukundo (urukundo rw'Imana muri jewe) ntaco ndi--ntaco ata co ndi.

Naho notanga ivyo mfise vyose (ku bakene mu gutanga) ivyo kurya, nkatanga umubiri wanjye ngo uturirwe (canke kugira ngo niratare), ariko ntagira urukundo (urukundo rw'Imana muri jewe), ntaco nshobora kuronka.

Urukundo rwihangana kandi ruragira ubuntu; urukundo ntirwigera rugira ishari canke ngo rushire ishari; ntiyirata canke ngo ibe ubwibone bw'ubusa, ntiyigaragaza ubwibone.

Ntirigira ubwibone---rigira ubwibone kandi ryuzuye ubwibone; si ubujuju (butagira inyifato), kandi ntibukora ibidakwiye. Urukundo (urukundo rw'Imana ruri muri twebwe) ntirushimika ku burenganzira bwawo canke ku nzira yarwo, kuko ntirwirondera; ntibikora ku mutima canke ngo bibabaze canke ngo bibabaze; ntiyitaho ikibi yakorewe--ntiyitaho ikibi yababajwe.

Ntiyishimira akarenganyo n'ukutagororoka, ahubwo yishimira iyo ukugororoka n'ukuri bitsinze.

Urukundo rwihanganira muni y'ikintu cose n'ikintu cose kiza, rwama rwiteguriye kwemera ivyiza vy'umuntu wese, ivyizigiro vyarwo ntibizimangana mu bihe vyose kandi rwihanganira vyose (rutagoyagoya).

Urukundo ntirwigera rubura--ntirwigera ruzimangana canke ngo rube rwa kera canke ngo ruheze. Nayo ubuhanuzi (ni ukuvuga ingabire yo gusobanura ubugombe n'umugambi w'Imana), buzoranguka kandi buzohera; naho indimi zitamenyekana, zizozimangana ziheregete; naho ubumenyi buzohera (ni ukuvuga ko buzotakaza agaciro kabwo, buzosubirirwa n'ukuri).

Kuko ubumenyi bwacu ari ubw'ibice (budatunganye kandi butatunganye), n'ubuhanuzi bwacu (inyigisho yacu) bukaba ari ubw'ibice (budatunganye kandi butatunganye).

Ariko igihe ivyuzuye kandi bitunganye (total) bizozimangana--bibe ivya kera, bibe ubusa kandi bisubirizwe.

Igihe nari umwana, navuga nk'umwana, nkiyumvira nk'umwana, nkiyumvira nk'umwana; ubu ko nabaye umugabo, ingeso z'umwana ndazihejeje ndazishira ku ruhanda.

Kuko ubu turiko turaraba mu cirore gitanga gusa icyumviro gipfutse (gipfutse) (c'ukuri nk'uko biri mu nkuru canke mu nkuru y'uruyeri), ariko rero (igihe ubutungane buzoshika) tuzobona mu vy'ukuri kandi amaso mu yandi! None ndazi igice (atatunganye); ariko rero nzomenya kandi ntahure bimwe bishitse kandi bitomoye, mbere mu buryo bumwe nyene namenyekanye kandi bitomoye kandi bitomoye (n'Imana).

Ni co gituma ukwizera, n'ivyizigiro, n'urukundo bigumaho; (ukwizera, ukwemera n'ukwemera kwubahiriza ubucuti umuntu afise n'Imana n'ibintu vy'Imana; icizigiro, ukwitega agakiza k'ibihe bidahera n'umunezero kandi twizigiye; urukundo, urukundo nyakuri ku Mana n'abantu, rukura ruvuye mu rukundo Imana ikunda no muri twebwe), ivyo bitatu, ariko ikiruta vyose muri ivyo ni urukundo.

IGICE C'ICUMI

INGINGO YA KANE Y'UBUSHOBOZI: GUSIGUZWA AMAVUTA Y'UBUSHOBOZI

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.
- Sigura intumbero y'ugusigwa kwera mw'Isezerano rya Kera.
- Tanga ingero z'ingene amavuta yera yakoresheje mw'Isezerano rya Kera.
- Tanga insobanuro y'izina "Kristo."
- Guca irya n'ino intumbero z'ugusigwa kw'ububasha.
- Sigura akamaro ko kuvumbura amavuta yawe yihariye mu busuku.
- Sigura ingene umuntu yokwakira amavuta y'ububasha.
- Kumenya isoko y'ugusigwa mu mpwemu.

UMURONGO W'INGENZI:

Ariko amavuta mwaronse kuri we aguma muri mwebwe, kandi ntimukeneye ko umuntu abigisha, ariko nk'uko ayo mavuta abigisha vyose, kandi ari ukuri, atari ikinyoma, kandi nk'uko yabigishije, ni ko muzoguma muri we. (I Yohana 2:27)

INTANGAMARARA

Iki gice kivuga ku gusigurwa kw'Imana guha ubushobozi abagabo n'abagore kugira ngo bakore ubusuku bwiza. Iratanga kandi ubuyobozi bwo kwakira ukwo gusigwa kw'ububasha.

UMUGAMBI WO GUSIGA AMAVUTA.

"Gusiga" mu vy'ukuri bisigura gusiga amavuta ku muntu canke ku kintu. Ni umugenzo washinzwe mu bihe vy'Isezerano rya Kera. Mu ntango, ugusigwa kwari ubwoko butatu: Ubusanzwe, ubw'ubuvuzi n'ubweranda.

Gusigurwa bisanzwe vyari bifitaniye isano n'ukwitunganya kugira ngo umuntu anuke neza. Ushobora gusoma ukuntu ryakoreshwa muri Rusi 3:3, muri Zaburi 104:15 no mu Migani 27:9. Abashitsi bararobanurwa nk'ikimenyetso c'icubahiro (Luka 7:46) kandi abapfuye barategurwa guhambwa biciye mu gurobanurwa (Mariko 14:8; 16:1).

Gusiga amavuta mu vy'ubuvuzi vyakoreshwa mu gufasha abarwaye n'abakomeretse. Akarorero, raba Luka 10:34 .

Ugusigurwa kwera: Ubwoko bwa gatatu bw'ugusigurwa ni bwo buvugwa muri iki kigabane. Ni ugusigurwa ku bw'intumbero nyeranda canke z'impwemu. Ryakoreshwa mu kwegurira Imana ibintu canke abantu.

INGERO ZO MW'ISEZERANO YA KERA

Igihe ca mbere co gusigurwa kubera intumbero z'impwemu canditswe mw'Isezerano rya Kera kiri mw'Itanguriro 28:18. Yakobo amaze kubona iyerekwa rikomeye rivuye ku Mana, aca... . .

...avyuka kare mu gitondo, afata rya buye yari yashizeko umusego, arishinga nk'inkingi, arasuka amavuta hejuru yaryo. Aho hantu ahita Beteli (ingoro y'Imana). (Itanguriro 28:18-19).

Imana yaravuze mu nyuma ivyo bintu vyabaye maze iti:

Ndi Imana y'i Beteli, aho wasize amavuta ku nkingi, ukandahira indagano. . . (Itanguriro 31:13).

Mu nyuma, Imana yaratanze amabwirizwa yerekeye ukurobanuza abaherezi, abami n'abahanuzi kugira ngo abashire ku ruhande ku bw'intumbero z'impwemu. Ibiri mw'Ihema ry'ugusenga na vyo nyene vyari bikwiye gusigurwa. Ushobora kwiga vyinshi kuri ivyo mu gice ca "Ivy'Ivyigwa Bindi" c'iki kigabane.

Intumbero yo gusiga abo bantu n'ibintu yari iyo kubashira ku ruhande mu kwitanga ku buryo budasanzwe mu gikorwa c'Imana. Amavuta meranda yakoreshwa muri izo ntumbero zo mu vy'impwemu:

Uze uyahindure amavuta y'umubavu mweranda, amavuta amota neza nk'uko umuvuzi w'imibavu ameze; azoba amavuta yera yo gusigira.

Uheze ubwire Abisirayeli uti: Aya azomberera amavuta yera yo kunsigira mu bihe vyose.

(Kuvayo 30:25,31)

UGUSIZWA AMAVUTA KWA YESU .

Yesu akurikije akarorero kashinzwe n’Imana, yararobanuwe kugira ngo akore umurimo. Yesu yavuze ati:

Mpwemu w’Uhoraho ari kuri jewe, kuko yansize amavuta ngo menyeshe Inkuru nziza aboro; Yantumye gukiza imitima imenetse; kugira ngo menyeshe abari imbohe ko bacunguwe, n’impumyi ko zihumuka, no kubohora abavunaguwe;

Kugira ngo bamenyeshe umwaka ushimwa n’Umukama. (Luka 4:18-19).

Ivyo vyari iranguka ry’ubuhanuzi bwatanzwe muri Yesaya 61:1.

Vyemejwe n’Abigishwa ko... . .

. . . Yesu w’i Nazareti Imana yaronse Mpwemu Yera be n’inganji; yagendagenda hirya no hino agira ineza yongera akiza abari bahagaritswe umutima na wa Mubesheranyi bose; kuko Imana yari kumwe na We. (Ivyakozwe n’intumwa 10:38)

ISOKO RY’UGUSIGA AMAVUTA .

Ububasha buri mu gusigwa mu mpwemu ntiburi mu mavuta ubwayo. Ububasha ntibuba mu muntu akora amavuta canke ubushobozi bw’uwuyakira. Ububasha bw’amavuta buva ku isoko, ari ryo Mana Data. Zirikana ko Yezu yavuze ati: «Mpwemu w’Umukama ari kuri jewe kuko ari we yansize amavuta».

Paulo yavuze ati:

Imana ni yo idukomezanya namwe muri Kristu, kandi ni yo yadusize. (II Ab’i Korinto 1:21)

Imana ni yo yari isoko y’ugusigwa kwa Kristo. Ni we aracari isoko y’ugusigwa. Amavuta ni ikimenyetso gusa c’akameremere gikoreshwa mu kugereranya ukwo gusigwa. Yezu yarakoresha akamenyero ko gusiga amavuta, mugabo ntiyama akoresha amavuta. Impumyi yakijijwe na Yezu yaravuze ati:

Yishura ati: «Uwitwa Yezu yatobesheje utwondo, ansiga ku jisho, arambwira ati: ‘Genda kwiyuhagira ku kidengeri ca Silowamu.’ Nanje ndagenda ndiyuhagira, ndahumuka. (Yohani 9:11)

Uyu murongo wemeza ko atari ikintu gikoreshwa ahubwo ko ari ububasha buri inyuma y’umugenzo wo gusiga amavuta ari bwo bugira ico bukoze. Naho abagabo n’abagore basizwe amavuta mu buryo bw’ikigereranyo n’umuntu, ugusigwa kw’ukuri kw’ububasha kwari ku Mana. Imana yavuze ku vyerekeye Umwami Dawidi iti:

Nabonye umusavyi wanjye Dawidi; naramusize amavuta yanje meranda. (Zaburi 89:20).

Imyaka myinshi imbere y'uko Dawidi arobanurwa n'umuntu, yari yararobanujwe n'Imana:

Nuko Natani abwira Dawidi. . . Umukama Imana y'Israyeli agize ati: Nakwimikije amavuta ngo ube umwami w'Israyeli. . . (II Samweli 12:7)

INTUMBERO Z'UGUSIZWA AMAVUTA .

Ugusigurwa n'impwemu y'Imana ni ikintu gihambaye cane mu buzima no mu gikorwa c'uwizera. Ehe rero intumbero zimwe zimwe z'ugusigwa:

IGIKOGWA:

Igihe amavuta y'Imana yashika kuri Sawuli, yahindutse umuntu mushasha, akorera Isirayeli nk'umwami;

Samuweli afata agacupa k'amavuta, ayasuka ku mutwe wa Sawuli, aramusoma, aramubwira ati: «Mbega, si uko Umukama yakurobanuye ngo ube umugaba w'iragi ryiwe?

Mpwemu w'Umukama azokuzako, nawe uzohanura hamwe na bo, uhinduke uwundi muntu. (1 Samweli 10:1,6)

Yezu yarobanuwe n'Imana kugira ngo akore:

Mutima w'Umukama ari kuri jewe, kuko yansize amavuta ngo menyeshe Inkuru nziza aboro; Yantumye gukiza imitima imenetse; kugira ngo menyeshe abari imbohe ko babohowe, n'impumyi ko zihumuta, no kubohora abavunaguwe, menyesha umwaka w'Umukama uzohezagirwa. (Luka 4:18-19).

. . . Yesu w'i Nazareti Imana yaronse Mpwemu Yera be n'inganji; yagendagenda hirya no hino agira ineza yongera akiza abari bahagaritswe umutima na wa Mubesheryani bose; kuko Imana yari kumwe na We. (Ivyakozwe n'intumwa 10:38)

Iyo mirongo iratanga urutonde rw'intumbero z'ugusigurwa kugira ngo umuntu akore igikorwa. Ugusigurwa kuragushoboza:

-Kwimamaza Inkuru Nziza.

-Umusuku w'abakene.

-Ukize abavunitse umutima.

-Gukiza abarwaye ku mubiri. (Raba kandi Yakobo 5:14-15 na Mariko 6:13).

-Mwirize gucungurwa abari mu buja bw'impwemu.

-Ugurure amaso y'abari mu mpumyi zo mu Mpwemu.

-Mubohore abakomeretse, bakomerekejwe n'umwansi.

-Mwigishe umwaka ushimwa n'Umukama. (Raba II Ab'i Korinto 6:2).

-Genda ukore ivyiza.

-Mukize abo bose bahahazwa na Sekibi.

IBANGA:

Imana irobanuza abemera amabanga y'impwemu. Ivyo akuragije vyose, vyaba bikomeye canke bito, ntibiva ku bushobozi bwawe bwite. Si kubera amashure wize, kamere ufise canke ikibanza ufise mu kibano. Uronka inshingano yo mu vy'impwemu biciye ku gusigurwa:

Umukama abwira Aroni ati: «Abo na bo nyene nabashinze gucungera amashikanwa yanjye, ari yo bintu vyeranda vyose vy'Abanyisrayeli: wewe nabihaye n'abahungu bawe, bibe itegeko rizokwamaho. (Guharūra 18:8).

AMABWIRIZWA:

Ugusigurwa kukwigisha:

Ariko amavuta mwaronse kuri we aguma muri mwebwe, kandi ntimukeneye ko umuntu abigisha, ariko nk'uko ayo mavuta abigisha vyose, kandi ari ukuri, atari ikinyoma, kandi nk'uko yabigishije, ni ko muzoguma muri we. (I Yohana 2:27)

Ivyo ntibisigura ko udakwiye kuronka inyigisho zo mu Vyanditswe zivuye ku bandi. Imana yashize mw'Ishengero abigisha ku bw'iyi ntumbero (Abanyefeso 4:11). Mpwemu Yera arabasiga ngo bigishe Ijambo ry'Imana. Ariko iyo udafise akaryo ko kwakira ubusuku bw'abantu nk'abo batoranijwe n'Imana, amavuta ya Mpwemu Yera azoguma akwigisha.

Ukwo gusigurwa kuragufasha gusuzuma ukuri kw'inyigisho wumva ku bandi. Iraguhishurira kandi ukuri udatahura kandi ikagufungurira neza ihishurirwa ry'Ijambo ry'Imana ryanditse. Hari ububasha nk'ubwo mu gusigurwa ku buryo bukwigisha mu bijanye n'ubuzima bwose n'ubusuku bwose.

KUGUMAMWO:

Amavuta y'Imana aragushoboza kuguma muri Yesu. Raba iki gice c'umurongo twahejeje kwiga:

Ariko amavuta mwahawe na We aguma muri mwebwe. . . kandi nk'uko vyabigishije, muzoguma muri We. (1 Yohana 2:27)

Ni ikintu kimwe kwakira Yesu nk'Umukiza. Ni ikindi kwiga ingene twoguma muri we tukagenda mu kwumvira Ijambo ryiwe n'ubugombe bwiwe. Ugusigurwa kurakwigisha ingene ivyo wobigira.

UMWIDEGEMVYO:

Ingögo y'ubuja isenyuka n'ugusigurwa. Ingögo zakoresha kw'isi yose ya kera kugira ngo ibikoko bifatanye hamwe kugira ngo bikore mu mirima. N'ubu nyene birakoresha mu mahanga menshi ku bw'iyi ntumbero nyene. Yesu yavuze ku ngögo igihe yavugaga ati:

Mwebwe mwese murushe kandi muremerewe, nimuze kuri jewe nzobaruhutsa. Nimwemere inganji yanje, mukunde n'ivyo nigisha, kuko ndi umugwaneza kandi nkicisha bugufi bivuye ku mutima; ni ho muzoronka akoyoko k'imitima yanyu. Kuko ingogo yanje yoroshe, n'umutwaro wanje uhwahutse. (Matayo 11:28-30).

Twese turi muni y'ingögo y'ubwoko bumwe. Woba uri muni y'ingögo ya Shetani canke y'Imana. Ingogo y'ubuja bwa Shetani ifise imirongo itatu:

1. Ingogo y'icaha:

Ndi Uhoraho Imana yanyu, nabakuye mu gihugu ca Egipta kugira ngo ntimube abaja babo; kandi naravunye imigozi y'ingögo yanyu, ndabatuma mugenda mugororotse. (Abalewi 26:13).

«Ingogo ya Misiri» bisigura ingögo y'icaha. Iyo ngögo itegerezwa kuvunika nimba ushaka kuza muni y'ingögo na Yesu.

2. Ingögo y'ukwikunda:

Paulo yararwanye n'ingögo y'ukwikunda:

Kuko ivyo nkora sindabizi, kuko ivyo nshaka ari vyo ntakora; ariko ico nanka ni co nkora (Abaroma 7:15)

3. Ingogo y'umuntu:

Ingogo y'umuntu ni ubuja abandi babashizeko; Kuko bahambira imitwano iremereye, bakayishira ku bitugu vy'abantu; mugabo bo ubwabo ntibazobikoranya n'urutoke rwabo. (Matayo 23:4).

Ingogo y'umuntu ishobora kubamwo ubuja bw'ukwicira urubanza, imigenzo, ugushigikira idini, canke ingingo mfatirwako zidashoboka z'inyifato zishirwaho n'abandi. None ivyo bihome bishobora guseniyuka gute mu buzima bwawe no mu buzima bw'abo ukorera? Bavunitse n'ugusigwa:

Kuri uwo musu, umutwano wiwe uzokurwa ku bitugu vyawe, n'ingogo yiwe ikukure kw'izosi, ingogo izogukurwako baratikijwe kubera amavuta. (Yesaya 10:27).

Ntushobora kuvuna ingogo ya Satani mu bushobozi bwawe bwite. Ntimushobora kubigira mu majambo yanyu bwite y'ubwenge. Ingogo yose, ubuja bwose bw'umuntu, buvunirwa n'ugusigurwa.

UMUNEZERO:

Yesu yasizwe amavuta y'umunezero:

Ariko ku Mwana aravuga. . . Wakunze ukugororoka, wanka ukugabitanya, ni co gituma Imana, yo Mana yawe, yakurobanuza amavuta y'umunezero kurusha abagenzi bawe. (Abaheburayo 1:8-9).

Abakunda ubugororotsi banka ububi bazorobanuzwa n'uwo munezero nyene. Amavuta y'Imana azana umunezero mwinshi mu buzima bwawe. Umunezero w'Uhoraho ni inkomezi ziguha ubushobozi bwo gukorera Imana.

AMAVUTA ADASANZWE

Intumbero z'ugusigwa uhejeje kwiga ni iz'abizera bose. Ariko kandi, Imana irarobanuzwa abantu kugira ngo bakore ubusuku bwihariye be n'ibikorwa bidasanze. Bamwe barobanuwe ngo babe abavugabutumwa, abandi ngo babe abigisha. Bamwe ni abungere abandi ni abahanuzi. Hariho amavuta menshi atandukanye Imana iha abemera.

Yesu yari afise amavuta yihariye y'Imana yo gupfa kubera ivyaha vy'abantu. Izina «Kristo» risobanura «uwarobanuwe». Izina Yesu risobanura ngo «Umukiza». Iyo izina "Yesu Kristo" rikoreshejwe hamwe, bisigura ko ari we yarobanuwe n'Imana ngo abe Umukiza w'Isi. Imbere y'urupfu rwiwe, hari umugore yasize Yezu amavuta y'agaciro. Yesu yavuze ati:

Igitumye ansuka aya mavuta kumubiri n'ukuntegurira guhambwa. (Matayo 26:12).

Yesu yari azi ko yarobanujwe n'Imana ngo apfe kubera ivyaha vy'abantu. Nta wundi yarigeze agira ukwo gusigwa kwihariye.

Mu nyandiko yose yo muri Bibiliya, Imana yararobanuye abantu kugira ngo bakore ubusuku bwihariye (Raba II Ngoma 22:7). Iyo abantu bagerageje kwitwararika ubusuku bumwe bumwe ata gusigurwa n'Imana kugira ngo babikore, vyaratuma haba ingorane. Soma inkuru ya Miriyamu na Aroni mu Guharura 12 kugira ngo ubone akarorero k'ivyo. Miriyamu na Aroni biyumvira ko bafise amavuta nk'aya Musa kandi ko bashobora kurongora Isirayeli neza nk'uko nyene. Baciye bamenya ukundi. Akandi karorero kaboneka mu Guharura 16 mu nkuru ya Kora yagerageje kwivugira ko yarobanuwe nka Mose.

Vyinshi mu bitari vyo mu Mubiri wa Kristo biva ku bantu bagerageza kwimukira mu bice vy'ubusuku bataronse amavuta. Umuntu umwe ararobanurwa n'Imana mu buryo budasanze kandi bidatevye bese bariko barigana ubusuku bwiwe. Ariko ababigana ntibagira ingaruka zikomeye nk'izo. Baribaza ikibazo. Ivyo vyose bariko barabikora nk'uko uwundi muntu abikora, ariko nta ngaruka zimwe zigira. Inyishu tuyisanga mu gusigurwa kw'ububasha. Ugusigurwa kw'Imana kuri ku muntu umwe ku bw'igikorwa kidasanzwe, ariko ku wundi si ko biri. Kubera ivyo, umwe araroranirwa mu gihe uwundi ananirwa.

Kimwe mu vyaha vy'umubiri biri mu Bagalatiya 5:20 citwa "kwigana." Kwigana ni uburyo bw'ishari bugaragazwa mu kwigana abandi. Imana ntishobora guhezagira ukwigana. Imana irondera abazova mu caha co kwigana baje mu guhishurirwa biciye mu gusigwa kw'ububasha.

INGENE WOKWAKIRA AMAVUTA .

None wewe uronka gute ukwo gusigwa kw'ububasha?

MENYA ISOKO:

Nk'uko mwavyize muri iki cigwa, isoko y'ugusigwa kw'ububasha bw'impwemu ni Imana. Ntushobora kwizigira amashure wize, kamere yawe canke ikibanza ufise mu kibano. Nta wundi muntu uronka amavuta yawe.

Ntaco wokora kugira ngo uronke amavuta. Ntushobora kubikora biciye ku nyiyumvo. Imana ni yo soko yonyene y'ugusigwa mu buryo bw'impwemu. Kugira ngo uronke mwene ukwo kurobanurwa, utegerezwa kubanza kumenya isoko ryavuye.

MUMENYE KUVUKA BUSHASHA:

Kuko ubu ari ububasha bw'impwemu buva mw'isoko ry'Imana, utegerezwa kuvuka ubwa kabiri mu buryo bw'impwemu kugira ngo uburonge. Impamvu y'ivyo ni:

. . . Umuntu w'umubiri ntashobora kwakira ivy'impwemu y'Imana, kuko ari ubupfu kuri we, kandi ntashobora kubimenya, kuko vyiyumvirwa mu buryo bw'impwemu. (I Ab'i Korinto 2:14)

Ukwo gusigwa kw'ububasha kuva kuri Mpwemu w'Imana. Umuntu w'umubiri (umunyavyaha) ntashobora kuvyakira. Ntushobora kuvyakira kiretse uri umuntu w'impwemu.

SOMA IJAMBO RY'IMANA USENGE:

Kubera ko Imana ariyo nkomoko y'amavuta, utegerezwa kuguma uyibona biciye mu gusenga (aho uvugana nayo) no mw'ijambo ry'Imana (aho ivugana nawe). Uko uzoguma mw'Ijambo ryiwe, kandi rikaguma muri wewe, niko amavuta azorushiriza gutemba mu buzima bwawe.

MUVENE INGONGO:

Mwarize muri iki kigabane ko imwe mu ntumbero z'ugusigurwa ari uguca ingögo z'ubuja. Saba Imana ivune ingögo yose y'icaha, y'umuntu, canke iyo umuntu yashizeko. Utegerezwa kwibonera amavuta amenagura ingögo mu buzima bwawe bwite imbere y'uko ishobora guca muri wewe ikaja ku bandi.

MWAKIRE MPWEMU YERA:

. . . Yesu w'i Nazareti Imana yaronse Mpwemu yera be n'inganji, hanyuma agendura igihugu cose agira ineza abohora abari mu ngoyi za Sekibi; kuko Imana yari kumwe na We. (Ivyakozwe n'intumwa 10:38)

Uyu murongo urerekana ingene ugusigurwa kw'Imana gufitaniye isano n'igikorwa gikomeye ca Mpwemu Yera mu buzima bwawe. Kugira ngo ubone amavuta y'ububasha, utegerezwa kwakira Mpwemu Yera. Ivyo mwaravyize mu kigabane ca munani ku "Ububasha bwa Mpwemu Yera."

NTUKIBAZE KU BUSHOBOZI BWAVE:

Abantu benshi baguma ku bushobozi bwabo aho kwibanda ku bushobozi bafise biciye mu gusigurwa n'ububasha. Umwami Dawidi yigeze kuvuga ati:

Kandi uno musu ndagoyagoya, naho narobanuwe kuba umwami. . . (II Samweli 3:39) .

Dawidi yaremeye ko muri we yari afise intege nke, naho yari umwami. Ububasha yaronse bwari biciye mu gusigurwa. Rwarahinduye intege nke ziwe zikaba inkomezi. Ntiyashize umutima ku bushobozi bwiwe, ahubwo yibanze ku bushobozi bwiwe biciye mu gusigurwa n'ububasha. Ni co catumye ashobora kuvuga ati:

Kuko kubera wewe naciye mu ngabo; kandi n'Imana yanje nasimbutse uruhome. (Zaburi 18:29).

Abigishwa bari abantu mu ntango bari bafise ubwoba kandi batemera. Bose barahevye Yesu mu gihe ciwe co gukenera. Umwe mbere yarahakanye ko atamuzi. Uwo mugwi nyene ni wo Yesu yajeje ubutumwa bwo gushikira isi yose Inkuru Nziza. Yesu ntiyashize umutima ku vyo badashoboye. Ntiyashize umutima ku kubura amashure canke ikibanza bafise mu kibano. Ntiyaravye inyandiko y'ivyo bananiwe mu gihe ca kera. Yarabonye ico bazoba iyo baretse amavuta y'ububasha agahindura ubuzima bwabo. Yababona uko bazoba bameze bamaze kwakira Mpwemu Yera.

Reka kwibanda kuri wewe nyene. Umenye ko Mpwemu w'Imana ari muri wewe. Ni igikorwa ciwe, ni ubusuku bwiwe, ni ibitangaro vyiwe, ni ugusigurwa kwiwe. Musabe ngo areke amavuta akugende muri wewe. Tanga gushikira abandi mu busuku, uzotangura kwumva iyo nzira y'ububasha biciye muri wewe.

Imana ntigusiga ngo wicare udakora ku ntebe y'innyuma y'ishengero. Ugusigurwa kw'ububasha gutangwa kubera intumbero zidasanzwe mwarize mu kigabane ca gatandatu. Uko uzorushiriza kwerekeza inguvu zawe muri izo ntumbero, niko n'ugusigurwa kw'ububasha kuzorushiriza guca muri wewe.

MENYA AMAVUTA YAWA ADASANZWE:

Kugira ngo umenye amavuta yawe yihariye mu busuku, utegerezwa kuvumbura ingabire z'impwemu Imana yaguhaye. Raba inyigisho y'Ikigo Mpuzamakungu ca Harvestime, "*Ubusuku bwa Mpwemu Yera*," kugira ngo ubone ubuyobozi muri ivyo.

IKIBANZA C'ABAROBANUWE.

Kuba warobanuwe n'Imana bigushira imbere mu ntambara yo mu vy'impwemu. Bibiliya ihishura ko abarobanuwe n'ububasha n'Imana bazoshikirwa n'ukurwanywa n'umwansi:

Abami b'isi bariretse, abatware bagira inama yo kurwanya Umukama n'uwu yasize amavuta; Ingo tuvune iminyororo yabo, imigozi yabo tuyijugunye kure yacu. (Zaburi 2:2-3).

Dawidi ati:

Ivyo abansi bawe bagutuka, Mukama; ivyo batuka ibirenge vy'uwu wasize. (Zaburi 89:51).

Ariko Imana yaravuze ku barwanya uwu yarobanuje ngo:

. . . Uwicara mw'ijuru azotwenga, Umukama azobatwengera mw'ijigo; Ni ho azobabwira mu mujinya wiwe, abababaze mu mubabaro wiwe mwinshi. (Zaburi 2:4-5).

Imana ni inkomezi zawe iyo uhanganye n'ukurwanywa nk'ukwo:

UHORAHO ni we nkomezi zabo, kandi ni we nkomezi zikiza uwu yasize. (Zaburi 28:8).

None ndamenye yuko Umukama akiza uwu yasize; Azomwumva ari mw'Ijuru ryiwe ryeranda n'inkomezi zikiza z'ukuboko kwiwe kw'ukuryo. (Zaburi 20:6).

Niwitonde ivyo uvuga ku bandi bizera barobanuwe. Fata neza abo barobanuwe bari hejuru yawe. Imana ifata cane ugusigwa kw'ububasha. Aragabisha ati:

. . . Ntimukore ku uwu nasize, ntimugire nabi abahanuzi banje. (I Ngoma 16:22)

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Intumbero y'ugusigwa kwera mw'Isezerano rya Kera yari iyihe?

---

3. Tanga ingero zimwe zimwe zigaragaza ingene amavuta yera yakoreshwa mw'Isezerano rya Kera.

---

4. Izina «Kristo» risobanura iki?

---

5. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'intumbero z'ugusigwa kw'ububasha.

---

6. Ni kubera iki bihambaye kumenya ukuntu warobanuwe vyihariye mu busuku?

---

7. Woshobora gute kwakira amavuta y'ububasha?

---

8. Ni nde ari we soko ry'ukurobanurwa mu buryo bw'impwemu?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Niwige vyinshi ku bijanye no gusigurwa kubera intumbero z'impwemu mw'Isezerano rya Kera:

-Ugusigwa kw'abaherezi: Abalewi 8:12,30; Kuvayo 28:41; 29:7; 30:30

-Ugusiga amavuta kw'ihema n'ibikoresho vyaryo: Kuvayo 30:22-29; 40:9-11

-Gusiga amavuta abami: Hariho amakuru menshi yerekeye ivyo. Ingero raba I Samweli 9:16; 10:1; 16:1,12,13; II Samweli 2:7; I Abami 1:33-34.

-Ugusigwa kw'abahanuzi: I Abami 19:16; I Ngoma 16:22

2. Shetani yari yararobanuwe n'Imana. Soma ivyerekeye ivyo muri Ezekiyeli 28:14.

3. Kuba warobanuwe n'Imana ntibisigura ko usonewe igihano c'icaha. Raba Zaburi 89:38 .

4. Imana iraba mu maso h'abayisize, ikabibuka (Zaburi 84:9). Arabagirira imbabazi (Zaburi 18:50).

5. Umwami Dawidi yaratahura akamaro ko kutagirira nabi uwarobanuwe n'Imana. Raba I Samweli 24 na 26 na II Samweli 1:16,21.

6. Iki gice carashizeho urutonde rw'intumbero z'ugusigwa nk'uko biha ubushobozi abemera bwo gukora ubusuku. Suzuma ubusuku bwawe bwite mu bijanye n'izo ntumbero. Ni bangahe bagaragara mu busuku bwawe?

-Kwimamaza Inkuru Nziza.

- Umusuku w'abakene.
- Gukiza abarwaye ku mubiri.
- Ukize abavunitse umutima.
- Mwirize gucungurwa abari mu buja bw'impwemu.
- Ugurure amaso y'abari mu mpumyi zo mu Mpwemu.
- Mubohore abakomeretse, bakomerekejwe n'umwansi.
- Muvuge umwaka w'Umukama ushimwa
(Raba II Ab'i Korinto 6:2. Ivyo vyerekeye ubutumwa bw'agakiza).
- Genda ukore ivyiza.
- Mukize abo bose bahahazwa na Sekibi.

IGICE CA CUMI NA RIMWE

INGINGO YA GATANU Y'UBUSHOBOZI: UBUSHOBOZI, UKWIZERA N'IBIKORWA

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.
- Sigura ukwizera.
- Kumenya ingero z'ukwizera.
- Kumenya ubwoko bw'ukwizera.
- Sigura ingene ukwizera gushobora kwongerwa.
- Guca irya n'ino isano riri hagati y'ububasha, ukwizera n'ibikorwa.

UMURONGO W'INGENZI:

Sitefano yuzuye ukwemera n'ububasha, akora ibitangaza n'ibitangaza bikomeye mu bantu. (Ivyakozwe n'intumwa 6:8)

INTANGAMARARA

Muri Matayo 17, abigishwa baragerageje kwirukana dayimoni mu mwana, ariko ntivyakunda. Bamushikaniye Yesu, yarashoboye kumukiza.

Abigishwa baramubaza bati: «Ni kuki twebwe tutashoboye kuyirukana?» Yesu arishura. . .

. . . Kubera ukutagira ukwemera kwanyu, kuko ndababwire ukuri: ni mwaba mufise ukwizera kungana n'akabuto ka sinapi, mwobwira uyu musozi muti: 'Vuka hano, uje hariya; kandi rizokuraho; kandi nta kizobananira. (Matayo 17:20).

Muri iki kintu cabaye Yesu yarasangiye ingingo ngenderwako ihambaye y'ububasha bw'impwemu: Ububasha butegerezwa gukorera mu kwizera kugira ngo bukore ibikorwa vy'Imana. Ukwizera ni inyishu umuntu yishura ku bubasha bw'Imana:

. . . Vyose birashoboka ku wemera. (Mariko 9:23).

Iki gice kivuga ku bijanye n'isano riri hagati y'ububasha, ukwizera n'ibikorwa.

INSOBANURO

Ukwizera bisigura kwizera no kugira icizigiro c'ikintu. Kwemera bisigura kugira ukwizigira. Amajambo ngo «kwizera, kwizera, kwizigira» yose asobanura ikintu kimwe mu Vyanditswe.

Bibiliya isobanura ukwizera ngo:

. . . ni ukumenya ivyizigiwe, n'ukumenya neza ibintu bitaboneka. (Abaheburayo 11:1).

Bibiliya Amplified yongerako kuri iyo nsobanuro iti:

None ukwizera ni ukumenya neza, ni ugushingira intahe, ni ugushingira intahe ivyo twizigiye, ni ikimenyamenya c'ibintu tutabona n'ukwemera ko ari ukuri--ukwizera ni ugutahura nk'ukuri nyakuri ivyo bitahishuriwe ivyiyumviro. (Abaheburayo 11:1).

Ukwizera kuratanga icizigiro c'uko ibintu vyasezeranywe muri kazoza ari ukuri be n'uko ibintu bitaboneka ari ivy'ukuri.

Ukwemera si co kimwe n'"ubwenge burengeye ibintu" vyigishwa n'amadini amwe amwe. "Ubwenge hejuru y'ibintu" yigisha ko umuntu ashobora gutsinda ingorane zose zo mw'isi nyakuri (isi y'ibintu) akoresheje ubwenge bwiwe, ubwenge bwiwe canke ubushake bwiwe. Izo nyigisho zishingiye ku muntu. Bizigira ubwabo ntibizigira Imana. "Ubwenge ku kintu" ntibushingiye kw'Ijambo ry'Imana. Ukwemera gushingiye ku Mana, ntikushingiye ku muntu. Ukwizera si ikintu umuntu avyara biciye ku kwihatira kw'ubwenge bwiwe bwite.

Ukwemera Bibiliya ivuga si ukwizera kw'akameremere arivyo kwizigira ibintu vyo mw'isi y'akameremere wize mu vyo wiboneye akenshi ari ivyo kwizigirwa. Nk'akarorero, ukwizera yuko intebe wicayeko izogushigikira.

UBWOKO BW'UKWIZERA BURI BIBILIYA

Hari ubwoko butandukanye bw'ukwizera buvugwa mu Vyanditswe:

UKWIZERA GUKIZA:

Nuko rero, ko twatsindishirijwe n'ukwizera, turafitaniye amahoro n'Imana ku bw'Umwami wacu Yesu Kristu. (Abaroma 5:1).

Ukwizera gukiza birimwo ukwihana vy'ukuri icaha. Utegerezwa kwumva, ukemera, kandi ubwawe ukemera ubutumwa bwiza. Ukwizera gukiza bisaba ko umuntu yishura ku Mana.

Ukwizera ni ingabirano Imana yahaye abantu kugira ngo bashobore gukizwa:

Kuko mwakijijwe n'ubuntu kubwo kwizera; kandi ivyo ntivyavuye kuri mwebwe, ni ingabire y'Imana. . . (Abanyefeso 2:8).

Ntimushobora gukizwa mutagira ukwizera:

Uwizera akabatizwa azokizwa ariko uwutazokwizera azocirwako urubanza. (Mariko 16:16).

Ariko uwutagira ukwizera ntashobora kuyihimbara, kuko uwegera Imana akwiye kwizera yuko iriho, kandi ko ihemba abayirondera. (Abaheburayo 11:6).

UKWEZERA KWEZA:

Nabambanywe na Kristu, ariko ndiho; ariko si jewe, ahubwo ni Kristu abaho muri jewe, kandi ubuzima mfise ubu mu mubiri, mbeho mu kwizera Umwana w'Imana yankunze, akayitanga ku bwanje. (Ab'i Galatiya 2:20).

Ukwizera kweza bigushoboza kubaho ubuzima bwera umaze kwakira Yesu nk'Umukiza. Utegerezwa kwibonera ukwizera gukiza kugira ngo uronke ukwizera kweza.

UKWIZERA GUKINGIRA:

Ukwizera ni kimwe mu birwanisho vyo kwikingira umwansi wawe wo mu vy'impwemu, ari we Shetani:

ikiruta ivyo vyose mwakire inkinzo y'ukwizera, ni yo muzoshoboza kuzimisha imyampi ya wa mubi yose yaka umuriro. (Abanyefeso 6:16).

Shetani azotera ukwizera kwawe mu kurungika imyampi y'ukutemera mu muzirikanyi wawe. Ukwizera Imana biratanga uburinzi bwo mu vy'impwemu kuri ivyo bitero.

INGABIRE Y'UKWIZERA:

Hariho ingabire y'impwemu y'ukwizera itangwa na Mpwemu Yera:

Kuko umwe abihabwa na Mpwemu. . . ukwizera. (I Ab'i Korinto 12:8-9)

Umuntu afise ingabire y'impwemu y'ukwizera arafise ubushobozi budasanzwe bwo kwemera Imana. Arazi ko Imana igiye gukora ibidashoboka. Agaragaza ukwo kwizera mbere n'igihe abandi bamukikuje batemera.

IVYAMWA VY'UKWIZERA:

Ukwizera si ikintu woshobora kwiteza imbere. Ni ivyamwa vy'impwemu bitera imbere mu buzima bwawe na Mpwemu Yera:

Kuko ivyamwa vy'impwemu ni. . . ukwizera. (Ab'i Galatiya 5:22).

Ukwizera nk'imbutu ni ingeso. Ni inyifato y'ukwizera ku Mana. Bitera imbere biciye mu nzira y'ubuzima bwiwe muri wewe buzana ukura mu vy'impwemu.

Naho umuntu wese adafise ingabire y'impwemu y'ukwizera, ivyamwa vy'ukwizera bikwiye kugaragara mu buzima bw'abizera bose. Ni kamere ikenewe kugira ngo umuntu aronke ububasha bwo mu vy'impwemu.

INGERO Z'UKWIZERA

Bibiliya ihishura ko hariho ingero zitandukanye z'ukwizera. Yesu yavuze ku bantu batakoreshije ukwizera kwabo nk'abatagira ukwizera (Matayo 17:17). Yavuze n'abafise ukwizera guke (Matayo 6:30; 8:26; 14:31; Luka 12:28) be n'abafise ukwizera gukomeye (Matayo 8:10; 15:28; Luka 7:9).

Bibiliya yigisha ko umuntu wese afise urugero runaka rw'ukwizera yahawe nk'ingabire y'Imana:

. . . nk'uko Imana yamugereye umuntu wese ku rugero rw'ukwizera kwiwe. (Abaroma 12:3).

Ariko none wokwongerera gute iyo ngero y'ukwizera ku rugero ruzotuma ububasha bw'Imana butemba?

INGENE TWONGERA KWIZERA .

Bibiliya iravuga ingene twokwongerera ukwizera:

Ukwemera rero kuzanwa no kwumva, no kwumva kuzanwa n'Ijambo ry'Imana. (Abaroma 10:17).

Wongerera ukwemera kwawe mu kwumva ijambo ry'Imana. Ukwemera gukiza kuza mu kwumva Ijambo ry'Imana. Utegerezwa kubanza kwumva ijambo ry'Imana kugira ngo wihane ivyaha, wakire Yesu nk'umukiza. Ntushobora kuronka ububasha bw'impwemu kiretse ubonye ukwizera gukiza.

Uhejeje gukizwa, inyigisho n'ukwamamaza vya Bibiliya birabandanya kwongerera ukwizera kwawe. Uko uzorushiriza kwumva ijambo ry'Imana niko ukwemera kwawe kuzogwira. Ukwo kwizera kuzobandanya kukuhuzira n'ishusho ya Yesu biciye mu nzira y'ukwezwa.

Ukwezwa ni ukubaho ubuzima bweranda. Ubwirizwa kubaho mu bugororotsi kugira ngo ubone ububasha bw'impwemu. Kubandanya mu caha kizwi bizobuza ugutemba kw'ububasha bw'Imana mu buzima bwawe.

Uko ukwizera kuzorushiriza kwongerekana, niko bizoroha kubaho ubuzima bweranda no kwikingira ibitero vy'impwemu vy'umwansi. Abakristo batagira ububasha ni abakristo batsinzwe.

Ukwizera guke gusa kurakomeye cane:

Yesu arababwira. . . Kuko ndababwire ukuri: nimba mufise ukwizera kungana n'akabuto ka sinapi, mwobarira uyu musozi muti: 'Vuka hano, uje hariya; kandi rizokuraho; kandi nta kizobananira. (Matayo 17:20).

UKWIZERA, IBIKORWA N'UBUSHOBOZI.

Biroroshe kubona ingene ukwizera kugira ico gukoze ku gutembera kw'ububasha bw'Imana mu buzima bwawe. Iyo utagira ukwizera, uri mu kaga ko kwumviriza amajambo gusa utamenye ububasha bwayo:

Kuko natwe twabwiwe Inkuru Nziza nka bo, ariko ijambo bumvise ntiryabagiriye ikimazi, kuko ritarivanze n'ukwizera mu baryumvise. (Abaheburayo 4:2).

Ariko kandi, hariho isano rihambaye hagati y'ukwizera, ibikorwa be n'ububasha. Kugira ngo ubone ububasha, utegerezwa kugira ukwizera. Kugira ngo werekane ububasha utegerezwa kugira ukwizera. Kugira ngo ukwizera n'ububasha bibe vyiza mu gukwiragiza Inkuru Nziza, bitegerezwa kwerekana n'ibikorwa. Yakobo yanditse ati:

Bene Data, bimarira iki umuntu avuga ko afise ukwemera, nta bikorwa afise? Mbega ukwizera kwoshobora kumukiza? Ni ko n'ukwizera kwonyene, iyo kudafise ibikorwa, kuba gupfuye. Eka umuntu yovuga ati: Wewe ufise ukwizera, nanje mfise ibikorwa, nyereka ukwizera kwawe kutagira ibikorwa, nanje nzokwereka ukwizera kwanje biciye ku bikorwa vyanje. Nk'uko umubiri utagira impwemu uba upfuye, ni ko n'ukwizera kutagira ibikorwa kuba gupfuye. (Yakobo 2:14,17-18,26)

Ukwemera n'ibikorwa birafitaniye isano rya hafi nk'uko impwemu n'umubiri bifitaniye isano.

Sitefano yari yuzuye ukwizera n'ububasha bwamushoboje gukora ibikorwa bikomeye:

Sitefano yuzuye ukwemera n'ububasha, akora ibitangaza n'ibitangaza bikomeye mu bantu. (Ivyakozwe n'intumwa 6:8)

Ibikorwa vy'ukwizera bikorwa n'ububasha:

Ni co gituma tubasabira ubudasiba, ngo Imana yacu ibone ko mubabereye ukwo guhamagarwa, kandi ishitse n'ububasha ivyo ibahimbara vyose, n'igikorwa c'ukwemera. (I Ab'i Tesalonike 1:11)

Imana ishaka gukora ibikorwa vy'ukwizera ifise ububasha muri wewe no muri wewe. Iyo ugaragaje ukwizera, bihuza ububasha bw'Imana n'ibikorwa vyawe. Yesu ati: «Vyose birashoboka ku wemera!»

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Tanga insobanuro ya Bibiliya y'ukwizera.

---

3. Menya ingero z'ukwizera Yesu yavuze.

---

4. Tanga urutonde rw'ubwoko bw'ukwizera bwo muri Bibiliya buvugwa muri iki cigwa.

---

5. Ukwizera gushobora kwongerwa gute?

---

6. Nuvuge mu ncamake ivyo wize muri iki gice ku bijanye n'isano riri hagati y'ububasha, ukwizera n'ibikorwa.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Niwige cane ku bubasha bw'ukwizera mu gusoma Abaheburayo 11 bwitwa "Igice c'Ukwizera" muri Bibiliya. Mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'ububasha bw'ukwizera muri izi ngero:

---

2. Umwe mu karorero gakomeye k'ukwizera muri Bibiliya ni Aburahamu.

-Aburahamu yatsindishirijwe n'ukwizera: Yakobo 2:23

-Ukwizera kwiwe kwamuhaye icizigiro cuzuye c'amasezerano y'Imana: Abaroma 4:18-21.

-Imana yasanze umutima wa Aburahamu uri umwizigirwa: Nehemiya 9:8.

-Abizera bakurikiza akarorero kiwe na bo nyene ni abantu b'ukwizera: Abaroma 4:11-12

Mu ncamake ivyo wize kuri Aburahamu muri iyi mirongo:

IGICE CA CUMI NA KABIRI

INGINGO YA GATANDATU Y'UBUSHOBOZI: UBUSHOBOZI MW'IZINA RYA YESU

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Kwandika Imirongo y'Ingenzi mu mutwe.
- Sigura akamaro k'amazina mu bihe vya Bibiliya.
- Kumenya izina rikomeye kuruta ayandi yose.
- Menya insobanuro y'izina "Yesu."
- Sigura ingene Yesu yaronse izina ryiwe.
- Kumenya ingingo ngenderwako zo muri Bibiliya zijanye n'ugukoresha izina rya Yesu.

IMIRONGO NKURU:

Ni co catumye Imana imushira hejuru cane, ikamuha izina risumba ayandi mazina yose. Kugira ngo mw'izina rya Yesu ivi ryose ripfukame, ivyo mw'ijuru n'ivyo kw'isi n'ivyo mu kuzimu kw'isi; Kandi ururimi rwose rwature ko Yezu Kristu ari Umukama, kugira ngo Imana Data ihimbazwe. (Ab'i Filipi 2:9-11).

INTANGAMARARA

Mwamenye ububasha n'ububasha Imana yahaye Yezu Kristu n'ingene Yezu yashinze ubwo bubasha n'ububasha nyene abemera. Imwe muri izo ngingo ngenderwako z'impwemu zikomeye ni ugukoresha izina ryiwe bwite. Iki gice kivuga cane ku bubasha bwo mw'izina rya Yesu.

AKAMARO K'AMAZINA.

Mu bihe vya Bibiliya amazina yari afise akamaro adafise muri iki gihe. Mu mico kama myinshi ya none, izina rikoreshwa kenshi nk'ikimenyetso c'umuntu. Mu bihe vya Bibiliya, izina ry'umuntu ryari rifise insobanuro ikomeye cane. Izina umuntu yahabwa kenshi ryagenwa n'ibintu bimwebimwe vyabaye igihe yavuka (Itanguriro 19:22). Rimwe na rimwe iryo zina ryaserura icizigiro canke ubuhanuzi (Yesaya 8:1-4; Hoseya 1:4).

Kubera ko amazina yari afise akamaro mu bihe vya Bibiliya, Imana yarahinduye amazina y'abantu batari bake. Yahinduye izina rya Aburamu amwita Aburahamu abonye iherezo ryiwe:

Kandi ntuzosubira kwitwa Aburamu, uzokwitwa Aburahamu; kuko nkugize se w'amahanga menshi. (Itanguriro 17:5).

Izina Aburahamu risobanura ngo «se w'abantu benshi cane». Imana nayo yahinduye izina rya Sarayi ngo Sara, Yakobo na we ngo Isirayeli kubera imvo nk'izo nyene. Mu Isezerano Rishasha iyo nzira nyene irabandanya. Simoni yitwa «Petero» Sawuli na we aba «Pawulo». Amazina yabo yerekana iherezo ryabo mu mugambi w'Imana.

Kubera akamaro k'insobanuro y'amazina, Imana yarahisemwo izina ridasanze cane ry'Umwana wayo w'ikinege.

IZINA RYA YESU

Izina rya Yesu ryahawe Umwana w'Imana igihe yaza kw'isi yigize umubiri w'umuntu. Yatanze mu kwumvira itegeko ry'umumarayika kuri Yozefu, umugabo wa Mariya nyina wa Yesu:

Azovyara umwana w'umuhungu, nawe uze umwite Yesu, kuko azokiza abantu biwe ivyaha vyabo. (Matayo 1:21) .

Izina «Yesu» risobanura «Umukiza». Yesu yari afise n'ayandi mazina. Mu bisanzwe yitwa Yesu Kristu, Kristu Yesu, Umwami Yesu, n'Uhoraho. Ivyo na vyo nyene bihurizwa hamwe bikagira izina ry'icubahiro «Umwami Yesu Kristu». «Kristo» bisigura «Uwarobanuwe».

Yesu yigeze kwitwa «Emanuweli», bisobanura «Imana iri kumwe natwe». Yesu yiyise "Umwana w'umuntu" kandi akenshi yitwa "Umwana w'Imana" mu vyanditswe vyo mw'Isezerano Rishasha. Yohani amwita «Jambo» n'«Umwagazi w'intama w'Imana».

Hariho n'ayandi mazina menshi yahawe Yesu, nk'umukate w'ubuzima, "umuco w'isi", n'ibindi. Urutonde rw'ayo mazina n'amazina y'icubahiro rwose rwatanze mu nyigisho y'Ikigo Mpuzamakungu ca Harvestime, "Ingingo z'Impwemu: Igitabo c'Intambara y'Impwemu." Izina rimwe ryose ry'uko Yesu yitiriwe rirahambaye mu gutahura ikibanza afise n'igikorwa ciwe.

Ariko Umwami wacu avugwa cane mw'izina "Yesu" mw'Isezerano Rishasha ryose. Iri zina ni ryo tuvuga muri iki kigabane ku bubasha buri mw'izina. Izina rya Yesu, rimwe na rimwe rifatanijwe n'ayandi mazina yiwe, ni ryo rikoreshwa mu kwerekana ububasha bw'Imana biciye ku bemera mu gitabu c'Ivyakozwe n'Intumwa.

INGENE AMAZINA ABONEKA

Hari uburyo butatu abantu bakomeye baronkeramwo amazina yabo:

KUVUKA:

Hari abantu bavuka bafise izina rikomeye. Bavuka ari umuganwa, umwamikazi canke umwana w'umurongozi w'umuryango akomeye. Bashobora kuvukira mu muryango ufise izina rizwi kubera ubutunzi bwinshi canke ububasha bwa politike. Izina ryabo rikomeye bararagwa biciye ku bavyeyi babo.

KUBW'IVYASHITSWEKO:

Abantu bamwebamwe baragira izina rikomeye kubera ivyo bashitseko. Baca baba abanditsi, abahinga mu vy'ubuhinga, abanyapolitike n'abarongozi bakomeye.

MU GUHABWA:

Abandi bantu bararonka izina rikomeye kubera ari ryo bahawe. Bahabwa izina rikomeye n'uwundi muntu. Nk'akarorero, umugore w'umukene yashobora kuronka izina ry'umunyapolitike w'umutunzi igihe amurongora. Umwami canke umukuru w'umuryango arashobora guha izina ry'icubahiro umuntu umwe mu bantu bo mu bwami bwiwe canke mu muryango wiwe.

INGENE YESU YAVUYE IZINA RYIWE

Yesu yaronse izina ryiwe mu buryo bwose butatu abantu bakomeye baronka amazina yabo kw'isi:

KUVUKA:

Yesu yaronse izina ryiwe mu kuvuka, mu iragi rya Se:

Kera Imana yavuganye na ba sogokuruza incuro nyinshi no mu buryo bwinshi, ikoresheje abavugishwa n'Imana. Muri iyi misi y'iherezo, yaratuvugishije biciye ku Mwana wiwe, uwo yashinze kuba umuragwa w'ibintu vyose, uwo yakoresheje no kurema isi; We, kuko ari umuco w'ubuninahazwa bwiwe, n'ishusho y'akaranga kiwe, kandi ashigikira vyose ijambo ry'ububasha bwiwe, amaze gutwoza ivyaha vyacu we nyene, yicara iburyo bw'Umukuru w'Ishengero ryo mw'ijuru; Kubera ko yahindutse mwiza cane kuruta abamarayika, nk'uko yaronse izina ryiza kurusha bo. (Abaheburayo 1:1-4).

Yesu yarazwe izina rihambaye kuruta ikindi kiremwa cose co mw'ijuru n'isi. Izina ryiwe riruta umwami uwo ari we wese, umukuru w'igihugu canke indongozi y'umuryango uwo ari we wese. Iraruta izina ry'umumarayika uwo ari we wese wo mw'Ijuru.

KUBWO IVYO GASHIKAKO:

Yesu na we nyene yaronse izina ryiwe kubera ivyo yashitseko kuko yatsinze ububasha bwose bw'umwansi:

Kandi amaze gusahura abakuru n'ububasha, abigaragaza ku mugaragaro, abanesha muri co. (Ab'i Kolosayi 2:15).

MU GUTANGA:

Yesu na we nyene yararonse izina ryiwe mu kurimwiha:

Ni co catumye Imana imushira hejuru cane, ikamuha izina risumba ayandi mazina yose. Kugira ngo amavi yose azopfukame kw'izina rya Yesu, ayo mw'ijuru n'ayo kw'isi n'ayo mu kuzimu kw'isi; Kandi ururimi rwose rwature ko Yesu Kristu ari Umukama, kugira ngo Imana Data ihimbazwe. (Ab'i Filipi 2:9-11).

IZINA RIKOMEYE .

Izina rya Yesu ni ryo zina rikomeye kuruta ayandi yose. Ni hejuru y'ayandi mazina yose:

Ni co catumye Imana imushira hejuru cane, ikamuha izina risumba ayandi mazina yose. . . (Ab'i Filipi 2:9).

. . . Asumba kure abatware bwose n'ububasha bwose n'ubushobozi bwose n'ububasha bwose, n'izina ryose ryavuzwe, atari muri iyi si gusa, ariko no mu bizoza. (Abanyefeso 1:21).

UBUSHOBOZI BURI MW'IZINA

Yezu yasize abayoboke biwe ubutumwa bukomeye bwo gushikira isi ubutumwa bwiza. Yabasigiye kandi ububasha budasanzwe bwo kubashoboza gushitsa ubutumwa. Yabahaye ububasha bwo gukoresha izina ryiwe bwite:

Yesu arabegera, ababwira ati: «Nahawe ububasha bwose mw'ijuru no kw'isi. Nuko ni mugende muhindure amahanga yose abigishwa, mubabatize mw'izina rya Data n'irya Mwana n'irya Mpwemu Yera; Mubigishe kwitondera ivyo nabageze vyose, kandi ndi kumwe namwe ubutakibavirira gushika ku muhero w'isi.(Matayo 28:18-20).

Iyo umuntu yise uwundi izina ryiwe bwite, vyasobanura ko abo babiri baba bafatanye mu bumwe bwa hafi. Akarorero ni igihe Imana yaha izina ryayo Isirayeli:

Uhoraho azobagira igihugu ciwe cera, nk'uko yabigize ndakurahiye, ni wazigama amabwirizwa y'Umukama Imana yawe, ukagenda mu nzira ziwe. Maze amahanga yose yo kw'isi azobona yuko witirirwa izina ry'Umukama; kandi bazogutinya. (Gusubira mu vyagezwe 28:9-10).

Kutumwa canke kuvuga mw'izina ry'umuntu ni ukugira ububasha bwiwe:

Ni co gituma Uhoraho avuze ku bagabo b'i Anatoti barondera ubuzima bwawe, ati Ntuhaneze mw'izina ry'Umukama, kugira ngo ntuzokwicwa n'amaboko yacu; Ni co gituma Umwami Nyeningabo agize ati: «Ngiye kubahana. . . (Yeremiya 11:21-22).

Ababisha barondera kwica Yeremiya kuko yavugaga ubuhanuzi mw'izina ry'Uhoraho kandi bari bazi ko ubuhanuzi bwiwe bufise ububasha bw'Imana inyuma yabwo.

Kimwe mu bifunguruzo bikomeye vy'ububasha bwo mu mpwemu ni izina rya Yesu. Kenshi turananirwa mu busuku kubera ko twisungaga ubushobozi bwacu bwite bwo gukiza umuntu. Si izina ryacu, ikibanza cacu canke ubukuru dufise ari vyo bitwara ububasha. Ububasha bwacu buri mw'izina rya Yesu.

Kuririmba gusa iryo zina incuro nyinshi birashobora kuba ikintu gitoyi cane atari umugenzo. Bica bihinduka ugusubiramwo ata co bimaze nk'uko Abafarizayo n'abanditsi bo mu bihe vya Bibiliya babigira. Izina rya Yesu si amajambo y'ubupfumu. Utegerezwa kugira ukwizera mw'izina. Abigishwa barashimitse kuri ivyo inyuma y'ugukira gukomeye kwanditswe mu Vyakozwe n'intumwa 3. Petero yavuze ati:

. . . Kandi izina ryiwe biciye mu kwizera izina ryiwe ryatumye uyu muntu akomezwa. (Ivyakozwe n'intumwa 3:16)

Twaririmvye izina rya Yesu nk'umugenzo, ariko ukwizera kwacu mw'izina kwabaye guke. None ivyo vyokosorwa gute? Ni gute twashobora kurenga gusubiramwo izina rya Yezu gusa tukaja kwizera izina rituma umuntu agira ububasha? Bibiliya ivuga iti:

Ukwemera rero kuzanwa no kwumva, no kwumva kuzanwa n'Ijambo ry'Imana. (Abaroma 10:17).

Ukwizera kwawe mw'izina rya Yesu gushobora kwongerwa mu kwumva ico Ijambo ry'Imana rivuga kw'iryo zina. Biciye mw'Ijambo urashobora gutahura ububasha buri inyuma y'iryo zina n'ingingo ngenderwako zo muri Bibiliya zijanye n'ugukoresha neza izina ryiwe.

MW'IZINA RYA YESU

Izina rya Yesu ni ryo rikoreshwa. . .

KU BUKIZA:

Inguvu ziruta izindi zose mw'izina rya Yesu ni ububasha bwo gukiza icaha. Izina ryiwe ni ryo gusa agakiza kaza:

Azovyara umwana w'umuhungu, nawe uze umwite Yesu, kuko azokiza abantu biwe ivyaha vyabo. . . (Matayo 1:21) .

Kandi nta wundi agakiza kabonerwamwo, kuko ata rindi zina muni y'ijuru ryahawe abantu dukwiye gukirizwamwo.» (Ivyakozwe n'intumwa 4:12)

Uwumwizera ntacirwa urubanza; ariko uwutavyemera aba amaze gucirwa urubanza, kuko atizeye izina ry'Umwana w'ikinege w'Imana. (Yohani 3:18) .

Nta bundi buryo ushobora kubabarirwa ivyaha vyawe---biciye mw'izina rya Yesu gusa. Ntushobora gushika ku Mana kiretse biciye kuri Yesu:

Yesu aramwishura ati: «Ni jewe nzira, ukuri n'ubuzima; nta wushika kuri Data ataciye kuri jewe. (Yohani 14:6)

Mu gihe co gushikiriza Inkuru Nziza birahambaye gushimika ku vy'uko agakiza kaza gusa mw'izina rya Yesu. Kwatura izina rya Yesu ni ngirakamaro ku gakiza:

Kuko ni waturisha umunwa yuko Yesu ari Umwami, ukizera mu mutima yuko Imana yamuzuye imukuye mu bapfuye, uzokizwa. Kuko umutima ari wo umuntu yizeresha, akaronka ukugororoka; kandi n'akanwa kwatura ni kwo gukorwa kugira ngo umuntu aronke agakiza. (Abaroma 10:9-10).

Ububasha bwo kuba umwana w'Imana buva mw'izina rya Yesu:

Ariko abamwakiriye bose (Yesu), ni bo yabahaye ububasha bwo kuba abana b'Imana, ni ukuvuga abemera izina ryiwe. (Yohani 1:12)

UKWEZWA:

Si uko gusa wozwa icaha no gutsindanishirizwa mw'izina rya Yesu, kandi warahazagiwe. Ukwezwa kuza biciye ku bubasha bw'Imana bubandanya gukorera muri wewe inyuma y'agakiza kugira ngo ushobore kubaho ubuzima bweranda. Mu I Korinto 6 Paulo avuga ibibi vy'icaha. Aravuga ati. . .

Kandi bamwe muri mwebwe bari uko bari: ariko mwarogejwe, mweje, mutsindanishirizwa mw'izina ry'Umukama Yezu no muri Mutima w'Imana yacu. (I Ab'i Korinto 6:11)

Mbere, abo Bakorinto babayeho muri iyo migenzo y'icaha. None rero bari gushobora kubaho ubuzima bweranda biciye mu kwezwa kwaje mw'izina rya Yesu.

MU GUSENGA:

Gushika ubu nta co mwasavye mw'izina ryanje; musabe muzoronka, kugira ngo umunezero wanyu wuzure. (Yohani 16:24)

"Gushika ubu" bisigura "gushika ubu." Gushika aho Yesu avuga ayo majambo, abayoboke biwe ntaco bari basavye mw'izina ryiwe. Muri ico gihe niho yashinga ubucuti bushasha na bo. Yababwiye gusaba Imana ibintu mw'izina ryayo:

. . . Ni ukuri, ni ukuri ndabibabwiye: Ico muzosaba Data cose mw'izina ryanje, azokibaha. (Yohani 16:23) .

Mbega umuhango ukomeye! Ivyo dusaba vyose Mw'izina ryiwe, tuzobironka.

Ariko uwo muhango utegerezwa gufatwa hamwe n'izindi ngingo ngenderwako z'amasengesho zigishwa muri Bibiliya. Ntidushobora kwigera twitandukanya n'umurongo umwe ku cyumviro kinaka tutarimbuye ivyo vyose vyigishwa kuri icyo cyumviro mw'Ijambo ry'Imana. Bibiliya yigisha ko udashobora kubaza ubwikunzi:

Murasaba ntimuronke, kuko musaba nabi, kugira ngo mubishire mu vyipfuzo vyanyu. (Yakobo 4:3).

Utegerezwa kandi kuba uriko urabaho ugororotse imbere y'Imana. Niwacumura, utegerezwa kwatura no gusenga usaba imbabazi:

Mwaturanire ivyaha vyanyu kandi musengeranire, kugira ngo mukire indwara. Isengesho ry'umugororotsi rigira akamaro kanini.(Yakobo 5:16)

Ntushobora kubandanya uba mu caha ngo wiyumvire ko gusa usaba mw'izina rya Yesu uzoronka ivyo usaba. Amasengesho y'abagabo n'abagore b'intungane ni yo afasha Imana:

Ni mwaguma muri jewe, amajambo yanje akaguma muri mwebwe, muzosabe ivyo mushaka vyose, bizobabera. (Yohani 15:7)

Ivyo bisigura ko icyo ugumye muri Kristo ushobora gusaba kandi bizokorwa. Nimba uriko uragenda wumvira Ijambo ry'Imana, rero urashobora gusaba mw'izina rya Yesu.

Gusenga mw'izina rya Yesu na vyo nyene bishingiye ku bugombe bw'Imana. Yezu yasenze ati:

Data, n'ubishaka, n'unkureko iki gikombe, ariko ntibibe nk'uko jewe ngomba, ahubwo ni nk'uko wewe ngomba. (Luka 22:42) .

Mu ntege nke z'umubiri w'umuntu, Yesu ntiyashaka kubabara. Yashaka ko igikombe c'umubabaro gikurwaho, ariko yashira ubugombe bwiwe mu bugombe bw'Imana.

Mu bintu bimwebimwe bisobanuwe neza mu Vyanditswe, turazi ubugombe bw'Imana n'ingene twosenga neza na neza. Mu bindi bintu turashobora guserura ubushake bwacu, nk'uko Yesu yabigenjeje, hanyuma tugashira ubushake bwacu ku bushake bwiwe--vyose mw'izina rya Yesu.

Ivyo umuntu asaba mw'izina rya Yesu bishingiye ku bugombe bw'Imana y'agaciro. Turasaba twisunze ivyiyumviro vy'abantu kandi ntidushobora kwama dutahura imigambi y'Imana isumba izindi:

Kuko ivyiyumviro vyanje atari vyo vyiyumviro vyanyu, kand'inzira zanyu atari zo nzira zanje, ni k'Umukama agize. Nk'uko ijuru rirengeye isi, ni ko inzira zanje zisumba inzira zanyu, n'ivyiyumviro vyanje birengeye ivyiyumviro vyanyu. (Yesaya 55:8-9).

Ntuzokwama umenya ubugombe bw'Imana n'ingene nyavyo wosenga. Iyo utazi neza ubugombe bw'Imana, ni igihe ciza co gusenga mu rurimi rwa Mpwemu Yera. Mpwemu Yera aradusabira nk'uko Imana igomba:

Ni ko na Mpwemu afasha intege nke zacu, kuko tutazi ivyo dukwiye gusenga; ariko Mpwemu ubwiwe aradusengera mu guniha kutavugwa. Kandi Isesa imitima irazi ico Mpwemu yiyumvira, kuko Mpwemu asengera abera nk'uko Imana igomba. (Abaroma 8:26-27).

Bamwe bazokwemeranya n'iyi nyigisho yo muri Bibiliya. Bazovuga ngo ushobora gusaba ikintu cose mw'izina rya Yesu kizokorwa. Iyo usenga n'ubwibone utashize ivyo usaba mu bugombe bw'Imana, yoshobora kwishura ivyo usaba, ariko bishobora kutaba ari vyiza kuri wewe. Ivyo yabikoreye ihanga rya Isirayeli:

Na we arabaha ivyo basavye; ariko yohereza ubugoyagoye mu mutima wabo. (Zaburi 106:15).

Utegerezwa kandi gutahura ko iyo usavye ikintu mw'izina ry'uwundi muntu ko ubushake bwiwe bwinjira muri iyo nkuru. Nta n'umwe, biciye mu gusenga mw'izina rya Yezu, ashobora gusunikira uwundi muntu ikintu uwo muntu adashaka. Imana ntikura umuntu umwidegemvyo wo kwihitiramwo. Ubushake bw'uwundi muntu n'ukutemera kwiwe birashobora kugira ico bikoze ku gusenga umusabira.

Muri Yohana 17 Yesu asenga isengesho rikomeye ryerekeye abagabo Imana yamuhaye ngo babe abigishwa. Abo bagabo bose bararonse inyigisho imwe. Babona ivyo bitangaro nyene. Bararonse ijambo ry'Imana rimwe. Ariko rero, umwe muri bo yarazimiye. Yuda yari agifise ubugombe bwiwe bwite, kandi naho yari yumvise n'ivyo yabonye vyose, yaranse Ijambo ry'Imana mu kutizera.

Yesu yavuze ku bubasha bwo kwemeranya n'abandi mu gusenga mw'izina ryiwe:

Kandi ndababwira yuko babiri muri mwebwe ni baturizira hamwe kw'isi ku kintu cose basaba, kizogikorwa na Data wo mw'ijuru. Kuko aho babiri canke batatu bakoraniye mw'izina ryanje, nanje mba ndi hagati yabo. (Matayo 18:19-20).

Nk'igice c'isengesho, ugukenguruka gukwiye gutangwa mw'izina rya Yesu:

Murame mukengurukira vyose Imana Data kw'izina ry'Umukama wacu Yesu Kristu. (Abanyefeso 5:20).

Ukwiye kandi gukengurukira izina rya Yesu:

Nuko rero nimuze dushikanire Imana ikimazi c'ishimwe ubudasiba, kugira ngo ni, ivyamwa vy'iminwa yacu dushimira izina ryiwe. (Abaheburayo 13:15).

Uzomenya vyinshi ku bijanye n'ububasha bw'amasengesho mu kigabane gikurikira.

MU BICE VYOSE VY'UBUKUNGUZI:

Izina rya Yesu rizokoreshe mu bijanye n'ubusuku bwose:

Yesu arabegera, ababwira ati: «Nahawe ububasha bwose mw'ijuru no kw'isi.

Nuko ni mugende muhindure amahanga yose abigishwa, mubabatize mw'izina rya Data n'irya Mwana n'irya Mpwemu yera; Mubigishe kwitondera ivyo nabageze vyose, kandi ndi kumwe namwe ubutakibavirira gushika ku muhero w'isi. (Matayo 28:18-20).

Kandi ivyo bimenyetso bizokurikira abemera; mw'izina ryanje bazosenda abadayimoni; bazovuga mu ndimi nshasha; Bazofata inzoka; kandi ni banywa ikintu na kimwe cica, nta co kizobagirira nabi; bazorambika ibiganza ku barwaye, bakire. (Mariko 16:17-18).

Dushingiye kuri iyo mirongo, ubusuku bukurikira buzokorwa mw'izina rya Yesu:

Ibimenyetso N'Ibitangaza:

Ibimenyetso vyose bikomeye n'ibitangaza vyose bizokorwa mw'izina rya Yesu. Abigishwa barasenga bati:

. . . Mwami, raba ingeso zabo, kandi uhe abasavyi bawe kuvuga Ijambo ryawe n'ubushizi bw'amanga bwose. Mu kurambura ukuboko kwawe kugira ngo ukize; kandi ngo ibimenyetso n'ibitangaza bikorwe mw'izina ry'Umusavyi wawe mweranda Yesu. (Ivyak. 4:29-30)

Kwamamaza No Kwigisha:

Yesu yavuze ko ububasha bwose n'ubukuru bwose vyamuhawe kandi biciye muri ubwo bubasha yashinze kwamamaza no kwigisha Inkuru Nziza mw'izina ryiwe:

Nuko ni mugende muhindure amahanga yose abigishwa, mubabatize mw'izina rya Data n'irya Mwana n'irya Mpwemu yera; Mubigishe kwitondera ivyo nabageze vyose. . . (Matayo 28:19-20).

. . . Uko ni ko vyanditswe, ngo ni ko Kristu yari akwiriye kubabara, akazuka mu bapfuye ku musi ugira gatatu. Kandi yuko ukwihana no kubabarirwa kw'ivyaha bikwiye kwamamazwa mw'izina ryiwe mu mahanga yose, biherereye i Yeruzalemu. (Luka 24:46-47).

Kubera ko bemera ububasha buri mw'izina rya Yezu, abansi b'ubutumwa bwiza baragabishije abigishwa ko. . .

. . . nta n'umwe basubira kubwira muri iryo zina. Baraheza barabahamagara, barabihanikiriza ngo ntibabe bacigisha canke ngo bigishe mw'izina rya Yesu. (Ivyakozwe n'intumwa 4:17-18).

Ariko Petero yishura ati:

. . . Ntidushobora kutavuga ivyo twabonye n'ivyo twumvise. (Ivyakozwe n'intumwa 4:20)

Abigishwa barashingira intahe ububasha bw'Imana. Ivyo bari babonye kandi bumvise mw'izina rya Yesu vyari inguvu zikomeye zituma bashitsa ubusuku bwabo.

Ntubwirizwa kwigisha mw'izina rya Yesu gusa, ubwirizwa kwigisha ivyerekeye iryo zina:

Ariko aho bemeye Filipino yigisha Inkuru Nziza y'Ubwami bw'Imana n'izina rya Yesu Kristo, abagabo n'abagore babatizwa. (Ivyakozwe n'intumwa 8:12)

Ibatisimu:

Abashasha bahindutse bategerezwa kubatizwa mu mazi mw'izina rya Data n'irya Mwana Yezu n'irya Mpwemu Yera:

Nuko ni mugende muhindure amahanga yose abigishwa, mubabatize mw'izina rya Data n'iry'Umwana n'irya Mpwemu yera. . . (Matayo 28:19).

Aho bavyumviye, babatizwa mw'izina ry'Umwami Yesu. (Ivyakozwe n'intumwa 19:5)

Kubera iryo zina, abemera baronka ingabire ya Mpwemu Yera:

Petero arabishura ati: «Nimwihane, umuntu wese muri mwebwe abatizwe mw'izina rya Yesu Kristu, kugira ngo ababwirwe ivyaha vyawe, kandi muzoronka ingabire (ibatisimu) ya Mpwemu Yera. (Ivyakozwe n'intumwa 2:38)

KWIRUKANA ABADAYIWINI:

Abadayimoni canke abadayimoni ni abamarayika ba satani. Bari abamarayika b'Imana bifatanije na Satani mu kugarariza Imana. Ubu bari mu ngabo za Shetani zikora kw'isi mu buryo bwinshi bubu.

Amadayimoni arashobora kwinjira mu batizera maze akabafata vy'ukuri. Ububasha bw'amadayimoni burashobora guhahaza abemera, ariko ntibubafise. Ububasha bwabo bwa satani buzomeneka mw'izina rya Yesu:

Kandi ivyo bimenyetso bizokurikira abemera; mw'izina ryanje ni bo bazosenda abadayimoni. . (Mariko 16:17)

Igihe Paulo yari ahanganye n'umugore yiziziwe n'idayimoni, abwira impwemu ati:

. . . Ndagutegetse mw'izina rya Yesu Kristu ngo muvemwo. Na we aca arasohoka muri ako kanya nyene. (Ivyakozwe n'intumwa 16:18)

Inyigisho zitomoye ku madayimoni n'ingene bozana ugucungurwa ku bari muni y'ububasha bwayo n'ububasha bwayo zitangwa mu nyigisho y'Ikigo Mpuzamakungu ca Harvestime, "Ingingo z'Impwemu: Igitabo c'Intambara y'Impwemu."

GUKORERA MURI MPWEMU YERA:

Mpwemu Yera yatanzwe mw'izina rya Yesu:

Ariko Umufasha, Mpwemu yera, uwo Data azorungika mw'izina ryanje, ni We azobigisha vyose, azobibutsa ivyo nababwiye vyose. (Yohani 14:26) .

Kuvuga indimi nshasha biciye muri Mpwemu Yera bikoresha nk'akarorero k'ibikorwa vyawe bitandukanye muri uyu murongo:

Kandi ivyo bimenyetso bizokurikira abemera; mw'izina ryanje. . . bazovuga indimi nshasha. . . (Mariko 16:17)

Ingabire zose z'ububasha za Mpwemu Yera zitegerezwa gukorera mw'izina rya Yesu. Ingabire yo kuvuga indimi zitamenyekana ni imwe muri izo ngabire nyinshi z'impwemu. Aha rikoresha nk'igiserukira ubusuku bwose bwa Mpwemu Yera kuko ari ryo rya mbere ryashikiwe igihe Mpwemu Yera yatanze.

GUKIRA:

Izina rya Yesu ni ryo rizokoresha mu gukiza abarwaye:

Kandi ivyo bimenyetso bizokurikira abemera; mw'izina ryanje. . . bazorambika ibiganza ku barwaye, bakire. (Mariko 16:17-18).

Hari uwurwaye muri mwebwe? ahamagare abakuru b'ishengero; kandi bamusabire, bamusige amavuta mw'izina ry'Umwami. . .(Yakobo 5:14).

Igihe Yesu yapfa ku musaraba, ntiyababajwe n'icaha cawe gusa ariko biciye mu mibabaro yiwe n'urupfu rwiwe, yararonse ugukira kwawe:

Ariko yakomerekejwe kubera ibicumuro vyacu, yamenekejwe kubera ibicumuro vyacu: igihano c'amahoro yacu cari kuri we; kandi n'inkovu ziwe ni zo dukiza. (Yesaya 53:5).

Kwari ukugira ngo ijambo ry'Umuhanuzi Izaya ritahe, ngo: «Ni We yikoreye indwara zacu, yikorera indwara zacu.» (Matayo 8:17).

We ubwiwe yikoreye ivyaha vyacu mu mubiri wiwe bwite, abambwa ku giti, kugira ngo dupfuye ku vyaha, tubeho mu kugororoka. (I Petero 2:24)

Ni kuki vyoroshe cane kwemera agakiza k'icaha mw'izina ryiwe, ariko bikatugora kwemera kugira ngo dukizwe mw'izina ryiwe?

Igihe Abigishwa bahura n'umuntu w'ikimuga ku rembo ry'urusengero, Petero ati:

. . . Ifeza n'inzahabu nta vyo mfise; ariko ico mfise ndakiguha: mw'izina rya Yezu Kristu w'i Nazareti haguruka ugende. (Ivyakozwe n'intumwa 3:6)

Petero yari azi ububasha buri mw'izina rya Yesu. Yari azi ko hariho ugukira muri iryo zina. Yari azi ko afise ububasha bwo gukoresha iryo zina--"Nk'uko mfise!" Ububasha buri inyuma y'iryo zina yari yarabushikirijwe na Yesu.

Amahera ni ngirakamaro mu gikorwa c'ubusuku, ariko kubura amahera ntibishobora guhagarika ubusuku nyakuri bw'ububasha bw'Imana. Petero na Yohani ntibari bafise ifeza canke inzahabu, yamara barabandanije gukorera mu bubasha mw'izina rya Yesu.

Abo bagabo ntibari bafise ingengo y'imari yo kwamamaza ubusuku bwabo mu gisagara ca Yeruzalemu. Ariko igisagara cose kiramenya biciye ku kwerekanwa kw'ububasha bw'Imana. Ushobora kubisoma mu Vyakozwe n'intumwa 3 na 4.

Mu busuku bwinshi bwo muri iki gihe, ugukorana amahera ni kwo gushirwako umutima cane kuruta ububasha bw'izina rya Yesu. Akamaro k'amahera mu busuku kararemezwa, ariko ikintu gikwiye gushimikwako cane ni ukugaragaza ububasha bw'Imana. Ububasha buva mw'izina rya Yesu ntibugira ico bukoze ku kubaho canke ukutabaho kw'amahera.

KU BIJANYE N'UBUKIRINZI:

Kandi ivyo bimenyetso bizokurikira abemera; mw'izina ryanje. . . bazofata inzoka; kandi ni banywa ikintu na kimwe cica, nta co kizobagirira nabi. (Mariko 16:17-18).

Intumwa Paulo yarariwe n'inzoka y'ubumara kandi ntiyamubabaje. Ushobora kubisoma mu Vyakozwe n'intumwa 28.

MURI VYOSE:

Bibiliya ivuga ko ivyo ukora vyose ubikore mw'izina rya Yesu:

Ivyo muvuga canke mu bikorwa vyose, mubikore mw'izina ry'Umukama . Yesu, ashimira Imana na Se biciye kuri we. (Ab'i Kolosayi 3:17).

Iyo ukora vyose mw'izina rya Yesu, n'igikorwa coroshe co gukorera gihinduka ikintu gikomeye co mu vy'impwemu. Ushobora gukubura hasi mw'ishengero mw'izina rya Yesu. Ushobora gutegurira umuryango wawe ivyokurya mw'izina rya Yesu. Ivyo ukora ntaco bimaze nk'ingene ubikora: Mbega bikorerwa mw'izina rya Yesu?

KUBABAZWA KUBW'IZINA .

Nimba barampamye, namwe bazobahama. . . ivyo vyose bazobibagirira babahora amazina yanje, kuko batazi uwantumye. (Yohani 15:20-21) .

Igihe Abigishwa bababara kubera Inkuru Nziza:

. . . bava imbere y'inama nkuru, banezerewe ko baharuwe ko bakwiriye guterwa isoni bazira izina ryiwe. Imisi yose mu rusengero no mu ngo, ntibasiba kwigisha no kumenyesha ubutumwa bwiza bwa Yesu Kristu. (Ivyakozwe n'intumwa 5:41-42).

Abigishwa bari abantu bahevye ubuzima bwabo kubera izina ry'Umukama:

Twaciye duhuza inama gutoranya abagabo tubarungikira, bari kumwe n'abakundwa bacu Barinaba na Pawulo. Abagabo bahevye ubuzima bwabo kubera izina ry'Umukama wacu Yesu Kristu. (Ivyakozwe n'intumwa 15:25-26).

Naho Yesu yasezeranye uburinzi igihe yari mu busuku, ntivyasobanura ko abo bigishwa batababaye. Petero, Paulo na Silasi bose bari mw'ibohero. Abo bigishwa baraterwa amabuye, barakubitwa, kandi Paulo yigeze gusigara nk'uwapfuye n'abansi b'ubutumwa bwiza. Igihe ubusuku bwabo bwari burangiye, benshi mu bigishwa barapfuye nk'abamaratiri kubera Inkuru Nziza. Uwo Petero nyene yarokowe mw'ibohero, mu nyuma yarapfuye kubera Inkuru Nziza.

Abaheburayo 11 havuga inkuru z'abagabo n'abagore bakomeye bakijijwe biciye mu kwizera. Ariko kandi, irandika inkuru z'abapfuye mu kwizera kubera Inkuru Nziza igihe ubusuku bwabo bwari bwarangiye. Petero aratubwira ati:

Ni mwatukwa muhorwa izina rya Kristu, murahiriwe; kuko impwemu y'ubuninahazwa n'iy'Imana iruhukiye kuri mwebwe: ku ruhande rwabo aravugwa nabi, ariko ku ruhande rwanyu araninahazwa. (I Petero 4:14)

Uzomenya vyinshi ku bubasha bw'ugusangira imibabaro yiwe mu kigabane ca cumi n'indwi.

KUGANZA MW'IZINA

Ku bw'izina rya Yesu, uba umunyamuryango w'Ubwami bw'Imana:

mushimire Data wa twese yababereye gusangira iragi ry'aberanda mu muco; Ni We yadukijije ububasha bw'umwiza, atwimurira mu bwami bw'Umwana wiwe akunda cane. (Ab'i Kolosayi 1:12-13).

Nk'igice c'ubwami bwa Yesu, uronka iragi ry'ububasha bwo kuganza mu buzima:

Kuko nimba urupfu rwaganza n'igicumuro c'umuntu umwe; cane cane abaronka ubuntu bwinshi n'ingabire y'ukugororoka bazoganza mu bugingo biciye kuri umwe, Yezu Kristu. (Abaroma 5:17).

Uzoganza mu buzima mw'izina rya Yesu. Uzoganza ibintu bibi vyo mu buzima mw'izina rya Yesu. Uzoganza inguvu zose zikomeye z'umwansi mw'izina rya Yesu!

ISOKO RYO GUHEREZAKO

Igitabu ca nyuma Bibiliya ivuga ku bijanye n'izina rya Yezu kiri mu gitabu c'Ivyahishuwe. Bivuga umusi abemera bazoba bari imbere y'Umukiza wabo mw'Ijuru n'isi nshasha:

Nta muvumo uzosubira kubaho, ariko intebe y'Imana n'iy'Umwagazi w'intama izoba muri uwo murwa; kandi abasavyi biwe bazomukorera; Kandi bazobona mu maso hiwe; kandi izina ryiwe rizoba mu ruhanga rwabo. (Ivyahishuwe 22:3-4).

-Iryo zina twararikunda cane. . .

-Iryo zina twakoresheje mu bubasha bwo gukorera kandi ni ryo twasenzemwo. . .

-Iryo zina twatwaye mu buzima. . . .

-IZINA RYA YESU . . . Izoba igice c'akaranga kacu ibihe bidahera.

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Imirongo y'Ingenzi mu mutwe.

---

2. Nusigure akamaro k'amazina mu bihe vya Bibiliya.

---

3. Ni nde yategetse Yozefu kwita Yesu?

---

4. Izina rihambaye kuruta ayandi yose mw'ijuru no mw'ijuru ni irihe?

---

5. Yesu yaronse gute izina ryiwe?

_____

6. Ushobora gute gutsimbataza ukwizera kwawe mw'izina rya Yesu no mu bubasha bwaryo?

_____

7. Soma aya majambo akurikira wuzuze urudome rwabuze kugira ngo wuzuze amajambo.

a. Izina rya Yesu ni ngombwa kugira ngo umuntu abe _____.

b. Iyo dusenga h _____ ku ndwara, bikwiye kuba mu .

izina rya Yezu.

c. S _____ biva mw'izina rya Yesu.

d. Tubwirizwa p _____ na t _____ mw'izina rya Yesu.

e. Kwirukana d _____ ni ivyo gukorwa mw'izina rya Yesu.

f. Tubwirizwa b _____ mw'izina rya Data, Umwana n'Umweranda .

Impwemu.

8. Andika UKURI canke IKINYOMA ku gicapo kiri imbere y'ijambo ryose.

a. _____ Tubwirizwa gushima muri vyose izina rya Yesu.

b. _____ Mpwemu Yera yatanzwe mw'izina rya Yesu.

c. _____ Ukurindwa mw'izina rya Yesu bisigura ko tutazokwigera tubabara.

ku bwa We.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

Urutonde rukurikira rurimwo Ivyanditswe vyerekeye izina rya Yezu mw'Isezerano Rishasha. Bandanya wiga ububasha mw'izina rya Yesu ukoresheje uru rutonde.

Matayo: 1:21; 1:23; 1:24,25; 10:22; 12:18,21; 18:5; 18:19,20; 19:29; 28:19

Mariko: 9:38-41; 16:17-18

Luka: 10:17; 24:46-47

Yohani: 1:12; 2:23; 3:18; 14:13-14; 14:26; 15:16; 15:20-21; 16:23,24,26; 20:31

Ivyakozwe n'intumwa: 2:21; 2:38; 3:6; 3:16; 4:7,8,10,12,17,18; 4:29-30; 5:28,40-42; 8:12; 9:14-16; 9:21,27,29; 10:43; 10:48; 15:25-26; 16:18; 19:5.

Abaroma: 1:5; 10:13

I Abakorinto: 1:2; 1:10; 6:11

Abanyefeso: 5:20

Abafilipi: 2:9-11

Ab'i Kolosayi: 3:17

II Abatesalonika: 1:12

II Timoteyo: 2:19

Abaheburayo: 1:4; 6:10; 13:15

Yakobo: 5:14

I Petero: 4:14.

I Yohani: 2:12; 3:23; 5:13

Ivyahishuwe: 19:12,13,16; 22:3-4.

IGICE CA CUMI NA GATATU

INGINGO Y'INDWI Y'UBUSHOBOZI: UBUSHOBOZI BW'AMASENGESHO*

INTUMBERO:

- Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.
- Usigure ingene gusenga no kwisonzeshya birekura ububasha bw'Imana.
- Sigura isengesho.
- Kumenya ingero zitandukanye z'amasengesho.
- Kumenya ubwoko butandukanye bw'amasengesho.
- Kumenya intambanyi zo gusenga.
- Sigura ukwisonzeshya.
- Menya ubwoko bubiri bwo kwisonzeshya.
- Sigura intumbero yo kwisonzeshya.

UMURONGO W'INGENZI:

Isengesho ry'ingirakamaro, ry'umugororotsi rifise akamaro kanini. (Yakobo 5:16b).

INTANGAMARARA

Uko wize ivyerekeye ububasha buri mw'izina rya Yesu wize ko abemera bashobora gukoresha izina ryiwe mw'isengesho kugira ngo basabe Data. Iki cigwa kiratohoza ububasha bw'amasengesho mw'izina rya Yesu. Iratanga kandi umugenzo ujanye n'ukwisonzeshya. Gusenga no kwisonzeshya ni ingingo ngenderwako zikomeye zirekura ububasha bw'Imana mu buzima bw'abizera.

INSOBANURO Y'AMASENGESHO

Gusenga ni ugusangira n'Imana. Bifata uburyo butandukanye, ariko mu bisanzwe bishika iyo umuntu avugana n'Imana, Imana na yo ikavugana n'umuntu. Isengesho ridondorwa ngo:

---

* Ibintu bimwebimwe biri muri iki cigwa bisubiramwo igice kivuga ku gusenga no kwisonzeshaho mu gitabu "Ingingo z'Impwemu: Igitabo c'Intambara y'Impwemu." Ivyo bikorwa si ibirwanisho vy'intambara gusa, ni ingingo ngenderwako z'ububasha. Kubera icyo mwo, hari ibintu bimwebimwe bisubirwamwo mu gihe hari n'ibintu bishasha bishikirizwa.

Kumbaza izina ry'Uhoraho: Itanguriro 12:8.

Kurira Imana: Zaburi 27:7; 34:6.

Kwegera Imana: Zaburi 73:28; Abaheburayo 10:22

Turavye hejuru: Zaburi 5:3.

Gushira hejuru umutima: Zaburi 25:1.

Gushira hejuru umutima: Gucura intimba 3:41

Gusuka umutima: Zaburi 62:8.

Gusuka ubugingo: I Samweli 1:15.

Kurira mw'ijuru: II Ngoma 32:20

Gutakamba Uhoraho: Kuvayo 32:11.

Kurondera Imana: Yobu 8:5.

Kurondera mu maso h'Uhoraho: Zaburi 27:8.

Gusenga: Yobu 8:5; Yereimiya 36:7.

UBUZIMA BW'AMASENGESHO BWA YESU .

Isengesho ryari igikoresho gikomeye mu buzima bw'Umukama Yesu:

YESU YASHIRA AMASENGESHO IKINTU CA MBERE:

Yasenga igihe cose ku murango canke mw'ijoro: Luka 6:12-13.

Isengesho ryari rifata imbere y'ukurya: Yohana 4:31-32

Isengesho ryaje imbere y'ubudandaji: Yohana 4:31-32

ISENGESHO RIHEREKEJE IKINTU COSE GIHAMBAYE:

Mu kubatizwa kwiwe: Luka 3:21-22.

Mu rugendo rwa mbere rw'ubusuku: Mariko 1:35; Luka 5:16

Imbere y'uguhitamwo kw'abigishwa: Luka 6:12-13.

Imbere n'inyuma y'ukugaburira abo bantu 5.000: Matayo 14:19,23; Mariko 6:41,46; Yohani 6:11,14-15.

Mu gihe co kugaburira abantu 4.000: Matayo 15:36; Mariko 8:6,7.

Imbere y'ukwatura kwa Petero: Luka 9:18.

Imbere y'uguhinduka: Luka 9:28,29.

Mu kugaruka kwa mirongo irindwi: Matayo 11:25; Luka 10:21

Ku mva ya Lazaro: Yohana 11:41-42

Ku muhezagiro w'abana: Matayo 19:13

Igihe Abagiriki bamwebamwe baza: Yohana 12:27-28.

Imbere y'umubabaro wiwe mwinshi cane: Matayo 26:26-27; Mariko 14:22-23; Luka 22:17-19

Ku bwa Petero: Luka 22:32

Kubera ugutanga Mpwemu Yera: Yohana 14:16.

Mu nzira ija i Emawusi: Luka 24:30-31.

Imbere y'uko aduga mw'ijuru: Luka 24:50-53.

Ku bayoboke biwe: Yohana 17

INGERO Z'AMASENGESHO

Paulo ahamagarira abemera gusenga imisi yose "n'amasengesho yose" (Abanyefeso 6:18). Iyindi mpinduro ya Bibiliya isoma ngo "gusenga n'ubwoko bwose bw'amasengesho" (Impinduro ya Goodspeed). Ivyo vyerekeye ingero n'ubwoko butandukanye bw'amasengesho.

Hariho ingero zitatu z'uburemere mu gusenga: Gusaba, kurondera no gukomanga:

Musabe, muzohabwa; murondere, muzoronka; mudongore, muzokugururirwa; Kuko uwusaba wese ahabwa; uwurondera araronka, uwudodora arakingurirwa. (Matayo 7:7-8).

Gusaba ni urugero rwa mbere rw'isengesho. Ni ugushikiriza gusa Imana ikintu usavuye maze ugaca uronka inyishu ubwo nyene. Kugira ngo umuntu aronke, ivyangombwa ni ugusaba:

. . . ntimufise, kuko mutasaba. (Yakobo 4:2).

Turafise ikirwanisho gikomeye co mu vy'impwemu c'isengesho, yamara benshi ntibarikoresha. Ntibasaba, kandi kubera ivyo, ntibaronka.

Gushaka ni urugero rwimbitse rw'isengesho. Uwo niwo murongo w'amasengesho aho inyishu zitaboneka ubwo nyene nk'uko biri ku rugero rwo gusaba. Abo 120 bakoraniye mu cumba co hejuru aho babandaniye gusenga ni akarorero ko kurondera. Abo bagabo n'abagore barondeye gushitswa kw'isezerano rya Mpwemu Yera, babandanya kurondera gushika inyishu iza (Ivyakozwe n'intumwa I-2).

Gukomanga ni urugero rwimbitse kuruta. Ni isengesho rigumaho iyo inyishu zimara igihe kirekire zizozza. Bigereranywa n'umugani Yezu yavuze muri Luka 11:5-10. Urugero rwo gukomanga ni rwo rugero rukomeye cane rw'isengesho ry'intambara yo mu mpwemu. Birerekanwa n'ugushikama kwa DaniyeliYabandaniye gukomanga naho ataco yabonye kigaragara (Daniyeli 10).

UBWOKO BW'AMASENGESHO

Hari ubwoko butandukanye bw'amasengesho yerekanwa mw'isengesho ry'akarorero ryatanzwe n'Umukama (Matayo 6:9-13). Ubwoko bw'amasengesho burimwo:

1. GUSENGA NO GUHIMBAZA:

Ushika mu maso y'Imana mu gusenga no gushemeza:

Mwinjire mu marembo yiwe mushima, no mu birimba vyawe muhimbaza; mumukengurukire, muhezagire Izina ryawe. (Zaburi 100:4).

Gusenga ni ugutanga icubahiro no kwihebera. Gushemeza ni ugukenguruka kandi ni ugukenguruka atari ku vyo Imana yakoze gusa ariko no ku co ari co. Muze musenge Imana mu kuri no mu mpwemu :

Ariko igihe kigiye kuza, kandi n'ubu kirageze, aho abasenga b'ukuri bazosenga Data mu kuri no muri Mpwemu, kuko Data arondera abamusenga gutyo. Imana ni Mpwemu, abayisenga bakwiriye kuyisenga mu mpwemu no mu kuri. (Yohani 4:23-24).

Guhimbaza no gusenga bishobora kuba kumwe na:

Kuririmba: Zaburi 9:2,11; 40:3; Mariko 14:26

Ishemezo ryumvikana: Zaburi 103:14.

Gusemerera: Zaburi 47:10.

Gushira hejuru ibiganza: Zaburi 63:4; 134:2; I Timoteyo 2:8.

Gukoma amashi: Zaburi 47:10.

Ivyuma vy'umuziki: Zaburi 150:3-5.

Guhagarara: II Ngoma 20:19

Gupfukama: Zaburi 95:6.

Gutamba: Zaburi 149:3.

Gupfukama: Zaburi 95:6.

Kuryama: Zaburi 149:5.

2. UKWIYEMEZA:

Iryo ni isengesho ry'ugushira ubuzima bwawe n'ubugombe bwawe ku Mana. Harimwo amasengesho y'ukwiyegurira Imana.

3. IKIGANIRO:

Amasengesho yo gusaba ni ugusaba. Ivyo usaba bitegerezwa gukorwa bishingiye ku bugombe bw'Imana nk'uko bigaragara mw'Ijambo ryayo ryanditse. Ivyifuzo bishobora kuba ku rwego rwo gusaba, kurondera canke gukomanga. Gusenga ni irindi jambo ry'ubwo bwoko bw'amasengesho. Ijambo gutakamba risigura «gusaba Imana canke kuyitakambira cane kubera ikintu ukeneye».

4. KWATURIRA NO KWIHANA:

Isengesho ryo kwatura ni ukwihana no gusaba imbabazi z'icaha:

Ni twatura ivyaha vyacu, ni iyo kwizigirwa kandi ni intungane, kugira ngo iduharire ivyaha vyacu, yongere itwoze ukugabitanya kwose. (I Yohana 1:9)

5. GUSEBA:

Gusenga ni ugusengera abandi. Umuvugizi ni uwufata ikibanza c'uwundi canke akaburanira uwundi.

Bibiliya yandika ko igihe kimwe Imana yaravye kw'isi, ibona ko ata n'umwe ariho:

Yabonye ko ata muntu ariho, atangazwa n'uko ata n'umwe amufasha, ni co gituma ukuboko kwiwe kwamuzaniye agakiza, n'ubugororotsi bwiwe, bukamushigikira. (Yesaya 59:16).

Imana ibonye ko ata muvugizi ariho yaratanga ivyo yari akeneye. Yarungitse Yesu:

Kuko Imana ari imwe, n'umuhuza hagati y'Imana n'abantu akaba umwe, ni Kristu Yezu. (I Timoteyo 2:5)

. . . Kristu ni we yapfuye, kandi ni we yazutse, ari iburyo bw'Imana, ni we adusengera. (Abaroma 8:34).

Ni co gituma ashobora no gukiza burundu abaza ku Imana biciye kuri we, kuko yama ari muzima kugira ngo abasabire. (Abaheburayo 7:25).

Bana banje, ivyo ndabandikiye kugira ngo ntimucumure. Kandi nihagira umuntu akora icaha, dufise uwudufasha kuri Data wa twese, ni Yezu Kristu umugororotsi. (I Yohana 2:1)

Umuvugizi mu rubanza rw'ubutungane ni umufasha canke umujanama mu vy'amategeko aburanira uwundi. Gusenga mu ntambara yo mu mpwemu ni ugusenga Imana mu izina ry'uwundi muntu. Rimwe na rimwe iyo nzira yo gusenga ikorwa n'ugutahura. Usenga mu rurimi rwawe kavukire:

Imbere ya vyose, ndahanura yuko abantu bose bokwiringa, gusenga, gutakamba no gukengurukira Imana. Ku bw'abami, n'abafise ubukuru bose. . . (1 Timoteyo 2:1-2)

Mu bindi bihe, ugusenga gukorwa na Mpwemu Yera. Bishobora kuba ari ukuniha biva ku muzigo uremereye wo mu vy'impwemu. Bishobora kuba biri mu rurimi rutazwi. Bishobora kuba ugusabira uwundi canke Mpwemu Yera akusabira. Iyo ivyo bishitse, Mpwemu Yera aravuga biciye muri wewe usenga Imana ataco yishisha kandi nk'uko Imana igomba. Ntimutahura ubwo bwoko bw'ugusenga:

Ni ko na Mpwemu afasha intege nke zacu; kuko tutazi ico dukwiye gusenga nk'uko bikwiriye; ariko Mpwemu ubwiye aradusengera mu guniha kutavugwa. (Abaroma 8:26).

ISENGESHO RY'AKARORERO

Mu gihe c'ubusuku bwa Yesu bwo kw'isi, abigishwa biwe rimwe baraje kuri we bamusaba ikintu gishimishije:

. . . umwe mu bigishwa biwe aramubwira ati: «Mwami, twigishe gusenga.» . (Luka 11:1) .

Abigishwa ntibabajije ingene bobwiriza canke ngo bakore ibitangaro. Ntibarondeye ivyigwa vyerekeye ingene bogiranira ubucuti buramba. Ntibabajije ku bijanye n'ibitangaro vyo gukiza umuntu ku mubiri. Barasavye ko bobigishwa ingene basenga. Ni igiki catumye haba ico cipfuzo? Ni ingaruka ziboneka z'amasengesho mu buzima n'ubusuku bwa Yesu. Abigishwa bari barabonye ingaruka zikomeye z'iyi nzira yo mu vy'impwemu mu bikorwa.

Soma isengesho ry'akarorero riri ku rupapuro rukurikira maze wihweze ubwoko butandukanye bw'amasengesho twavuganye:

Data wa twese uri mw'ijuru, izina ryawe ryubahwe.

Guhimbaza no gusenga

Ubwami bwawe buze. Iryo ugomba bi be mw'isi nk'uko buba mw'ijuru. Umwiyemezo

imisi yose uduhe ivyo kurya vyayo.

Igisabo

Uduharire imyenda yacu, nkuko natwe tuharira abaducumuyeho. Kwatura, gusenga

Kandi ntudujane mubitwosha nabi, ariko udukize wa mubi.

Igisabo

Kuko ubwami n'ubushobozi n'icubahiro ari ivyawe mu myaka yose. Guhimbaza no gusenga

(Matayo 6:9-13)

INGENE WOSENGA .

Nurondere muri Bibiliya yawe kimwekimwe cose muri ibi bitabu bikurikira. Ibi Vyanditswe birakwigisha ingene wosenga:

- Isengesho ry'Imana: Zaburi 5:2.
- Gusubiramwo ubusa birabujijwe, ariko gusubiramwo n'umwete ntibibujijwe: Matayo 6:7; Daniyeli 6:10; Luka 11:5-13; 18:1-8.
- Ucumura mu kwirengagiza gusengera abandi: I Samweli 12:23.
- Senga mu gutahura (mu rurimi ruzwi): Abanyefeso 6:18.
- Musenge muri Mpwemu: Abaroma 8:26; Yuda 20
- Gusenga nkuko Imana igomba: I Yohana 5:14-15.
- Gusenga mwinyegeje: Matayo 6:6.
- Ubwiza aho gushimikwako ubwinshi. Gusenga ntikuroranyirwa kubera vyinshi .
kuvuga: Matayo 6:7.
- Gusenga ubudasiba: Luka 21:36; Abanyefeso 6:18
- Gusenga ubudasiba: Abaroma 12:12
- Musenge ubudasiba: I Ab'i Tesalonike 5:17.
- Senga Data mw'izina rya Yesu: Yohana 15:16.
- N'umutima wo kuba maso: I Petero 4:7.
- Dukurikije akarorero k'isengesho ry'akarorero: Matayo 6:9-13
- Gusengana umutima wo kubabarira: Mariko 11:25.
- Gusenga wicishije bugufi: Matayo 6:7.
- Rimwe na rimwe gusenga uherekeze n'ukwisonzesha: Matayo 17:21
- Senga cane: Yakobo 5:16; Ab'i Kolosayi 4:12
- Gusenga wiyobokeye Imana: Luka 22:42
- Koresha ubuhinga bwo kuboha no gufungura mu gusenga: Matayo 16:19

IVYO UKWIYE GUSENGA .

- Amahoro y'i Yeruzalemu: Zaburi 122:6.
- Abakozi bo mw'iyimbura: Matayo 9:38

- Kugira ngo ntimuje mu kigeragezo: Luka 22:40-46
- Ababagirira nabi (abansi banyu): Luka 6:28
- Aberanda bose: Abefeso 6:18.
- Abarwayi: Yakobo 5:14.
- Umwe ku wundi (kwikorera imitwari): Yakobo 5:16
- Ku bantu bose, abami n'abafise ububasha: I Timoteyo 2:1-4.
- Kuvyo dukeneye buri musu: Matayo 6:11
- Ku bw'ubwenge: Yakobo 1:5.
- Kugira ngo umuntu akire: Yakobo 5:14-15.
- Kugira ngo tubabarirwe: Matayo 6:12.
- Kugira ngo ubugombe bw'Imana n'Ubwami bwayo bishinge intahe: Matayo 6:10.
- Kugira ngo umuntu aruhuke mu mibabaro: Yakobo 5:13

SENGA AMASEZERANO .

Murasaba ntimuronke, kuko musaba nabi, kugira ngo mubishire mu vyipfuzo vyanyu. (Yakobo 4:3).

Imana yishura amasengesho nk'uko yasezeranye. Iyo udasaba ushingiyeye kuri ayo masezerano, isengesho ryawe ntirishurwa. Bisa n'ingene sebibondo agirira abana biwe. Nta muvuyeyi yiyemeza guha abana biwe batoyi ikintu cose bashakaga canke basaba. Aratomora neza yuko azokora ibintu bimwebimwe, ibindi ntazobikora. Muri icyo mipaka sebibondo arishura icyo umwana wiwe amusaba.

Ku Mana ni uko bimeze. Amasezerano yiwe ni yo shingiro ribereye ry'isengesho. Mwigira icyo Imana yasezeranye kandi musenge wisunze amasezerano y'Imana. Uburyo bumwe bwiza bwo kubigira ni uguca muri Bibiliya maze ugashira ikimenyetso ku masezerano yose. Koresha Bibiliya yawe igihe usenga kandi amasengesho yawe uyashingira kuri ayo masezerano.

INTAMBAMBI ZO GUSENGA

Ehe icyo bintu bimwebimwe bizobuza amasengesho yawe:

- Icaha c'ubwoko bwose: Yesaya 59:1-2; Zaburi 66:18; Yesaya 1:15; Imigani 28:9.
- Ibigirwamana mu mutima: Ezekiyeli 14:1-3:

- Impwemu itababarira: Mariko 11:25; Matayo 5:23
- Ubwikunzi, intumbero mbi: Imigani 21:13; Yakobo 4:3.
- Ububasha bushonje, amasengesho y'ubuhendanyi: Yakobo 4:2-3.
- Gufata nabi uwo mwubakanye: I Petero 3:7.
- Ukwigira umugororotsi: Luka 18:10-14.
- Ukutizera: Yakobo 1:6-7:
- Kutaguma muri Kristo n'ijambo ryiwe: Yohana 15:7:
- Kubura impuhwe: Imigani 21:13
- Uburyarya, ubwibone, ugusubiramwo ataco bimaze: Matayo 6:5; Yobu 35:12-13
- Kudasaba nk'uko Imana igomba: Yakobo 4:3.
- Kudasaba mw'izina rya Yesu: Yohana 16:24.
- Intambanyi z'amadayimoni za Shetani: Daniyeli 10:10-13; Abanyefeso 6:1.
- Kutabanza kurondera Ubwami: Ni iyo ubanza kurondera Ubwami bw'Imana ko usezeraniwe ibindi: Matayo 6:33
- Imana ifise umugambi wo hejuru mu kwanka ivyo usaba: II Ab'i Korinto 12:8-9.
- Iyo utazi gusenga nkuko bikwiriye, ugusenga kurazima. Ibi ni kuki bihambaye kureka Mpwemu Yera akagusenga: Abaroma 8:26

IGIHE CO KUDASENGA .

Ni ngombwa kwiga ingene tworindira mw'isengesho ubuyobozi n'ubuyobozi bw'Umwami imbere y'uko ukora. Ariko birahambaye cane kumenya igihe co kudasenga. Iyo Imana iguhamagara kugira ngo ukore, utegerezwa gukora--ntubandanye gusenga.

Nk'akarorero, ku mazi arura ya Mara igihe Musa yatakambira Uhoraho, Imana yamweretse neza neza ico yokora kugira ngo ayo mazi aryoshe. Nta co vyari bikenewe ko umuntu arushirizaho kurindira Umukama mw'isengesho. Musa yategerezwa gukurikiza ivyo Imana yari yamuhishuriye. Ni ko vyagendeye Yosua igihe yasenga ku bijanye n'ugutsindwa guteye ubwoba kwa Isirayeli i Ayi. Imana yarahishuye ko hariho icaha mu bantu b'Abisirayeli. Mu vy'ukuri, yabibwiye Yosua. . .

Haguruke; ni kuki uryamyeye gutyo mu maso hawe?» Isirayeli yaracumuye. . .

Haguruke, mweze abantu. (Yosuwa 7: ibice vyo muri 10,11, na 13)

Si co gihe co gusenga. Igihe cari kigeze co gukurikiza ubuyobozi bwatanzwe mw'isengesho. Abantu bamwebamwe barakoresha isengesho nk'urwitwazo rwo kwirinda kwivanga no gukora ivyo Imana yababwiye. Abandi babandanya gusenga kandi Imana yamaze kwishura ariko ntibashimye inyishu. Subiramwo inkuru ya Balamu iri mu Guharura 22. Zirikana cane cane imirongo ya 18-19. Balamu nta burenganzira yari afise bwo kuja ku Mana n'ico kibazo nyene kuko Imana yari yaramubujije neza ko ataco akora (raba umurongo wa 12).

GUFATANYA GUSENGA N'UKISONZESHA .

Isengesho rirushiriza kugira ububasha iyo rifatanijwe n'ukwisonzesha. Kwisonzesha, mu nsobanuro yoroshe cane, ni ukugenda ata co ufungura.

UBWOKO BWO KWISONZESHA:

Dushingiye kuri Bibiliya hari ubwoko bubiri bw'ukwisonzesha. Ukwisonzesha kwose ni igihe utarya canke ngo unywe na gato. Akarorero k'ivyo kari mu Vyakozwe n'intumwa 9:9. Igihe co kwisonzesha igice ni igihe ivyo kurya bibujijwe. Akarorero k'ivyo kari muri Daniyeli 10:3.

UKISONZESHA KW'ABARI MURI ISHOBOKA N'IBIRIMWO:

Kwisonzesha ni ikintu c'umuntu ku giti ciwe n'Imana. Ni ivyo gukorwa mu mwiherero ntivyishimire:

Kandi iyo mwisonzesha, ntimukabe abajiriwe mu maso nk'indyarya kuko bahindura mu maso habo kugira ngo abantu babone ko bisonzesha. Ni ukuri ndababgire, bararonse ingero zabo. Ariko weho iyo wisonzesha; usige amavuta mu mutwe, woze mu maso; Kugira ngo ntuboneke abantu ngo bisonzeshe, ariko bibe kuri So ari mu mpisho, na So abona mu mpisho, azoguhemba ku mugaragaro. (Matayo 6:16-18).

Abarongozi bashobora guhamagara ukwisonzesha kwa bose bagasaba ubumwe bw'ishengero bwose kwisonzesha:

Nimuvugirize inzamba i Siyoni, mweze ukwisonzesha, muhamagare ikoraniro ry'agahebuzo. (Yoweli 2:15).

INTUMBERO ZO KWISONZESHA:

Hariho intumbero zitomoye zo mu vy'impwemu zituma umuntu yisonzesha. Ni ngombwa ko ivyo tubitahura, kuko iyo twisonzesheje kubera imvo zitari zo ntibizogira ico bimaze. Iga kimwe cose muri ibi bikurikira ku bijanye n'intumbero zo kwisonzesha. Birahishura ububasha bukomeye bwo kwisonzesha mu ntambara y'impwemu. Ukwisonzesha:

-Kwicisha bugufi: Zaburi 35:13; 69: 10

-Kwihana icaha: Yoweli 2:12.

-Kugira ngo bimenyekane: Daniyeli 9:2; 3:21-22.

-Kubohora iminyororo y'ububisha, guterura imitwaro iremereye, kurekura abahahazwa, no guca

ubuja bwose: Yesaya 58:6.

-Kugaburira abakene, mu mubiri no mu mpwemu: Yesaya 58:7.

-Kugira ngo Imana yumve: II Samweli 12:16,22; Yona 3:5, 10 .

Kwisonzesha ntibihindura Imana. Biraguhindura. Imana igiranira ubucuti nawe ishingiyeye ku bucuti ufitaniye nayo. Iyo uhindutse, niho uburyo Imana igufata bugira ico bukoze. Ntimwisonzesha ngo muhindure Imana, kuko Imana ntihinduka. Ariko kwisonzesha birahindura ingene agufata. Soma igitabu ca Yona kugira ngo ubone akarorero.

UBUREMBURE BW'UKWISONZESHA:

Igihe uzomara wisonzesha kivana n'ico Imana ivuga mu mpwemu yawe. Ashobora kugushikana mu kwisonzesha igihe gito canke kirekire. Nimwibuke inkuru ya Esawu na Yakobo? Yakobo mu ntango yariko aritegurira imfungurwa ariko ariheba kugira ngo aronke uburenganzira bwo kuba imfura. Ese ukuntu Esawu yari kumererwa neza iyo yisonzesha iyo mfungurwa imwe gusa!

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Ni ingingo ngenderwako zibiri izihe zirekura ububasha bw’Imana mu buzima bw’abizera?

_____kandi_____

3. Ni izihe ntambwe zitatu z’amasengesho zivugwa muri iki cigwa?

_____

4. Tanga urutonde rw’ubwoko bw’amasengesho yerekanwa mw’isengesho ry’akarorero.

_____

_____

5. Tanga urutonde rw’intambamyi zimwe zimwe zituma umuntu adasenga zivugwa muri iki kigabane.

_____

6. Sigura isengesho.

_____

7. Sigura ukwisonzesha.

_____

8. Ni ubuhe bwoko bubiri bw’ukwisonzesha?

_____kandi_____

9. Nuvuge mu ncamake intumbero z’ukwisonzesha.

_____

(Inyishu z’ibibazo ziboneka ku nsozero y’igice ca nyuma c’iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Inyishu z’amasengesho ziratangwa:

-Ubwo nyene rimwe na rimwe Yesaya 65:24; Daniyeli 9:21-23.

-Biracererwa rimwe na rimwe Luka 18:7.

-Rimwe na rimwe, bitandukanye n’ivyipfuzo vyacu II Ab’i Korinto 12:8-9.

-Ibirenze ivyo twari twiteze Yeremiya 33:3; Abanyefeso 3:20

Ibuka: Isengesho rya Yesu mw'itongo ntiryahinduye ubugombe bw'Imana, ariko ubugombe bw'Imana bwagaragaye biciye muri ryo (Abaheburayo 5:7-9). Amasengesho yacu ntasubirwamwo, kubera gusa atasubizwa nk'uko twipfuzwa. Ivyo tubona ko ari amasengesho atagira inyishu akenshi birafise intumbero isumba iyo.

2. Iyo dusenga twisunze akarorero k'Isengesho ry'Umukama biremesha inyifato ibereye:

Iyo dusenga...	Tuba turiko turagaragaza...
Data wa twese wo mw'ijuru	Inyifato nk'iy'umwana
Izina ryawe ryubahwe	Inyifato y'icubahiro
Ubwami bwawe buze	Inyifato yo kwitega
Ubugombe bwawe bukorwe kw'isi nk'uko bukorwa mw'ijuru	Inyifato yo kugamburuka
Uduhe uyu musu umukate wacu wa misi yose	Inyifato yo kwizigira
Utubabarire imyenda yacu	Inyifato yo kwihana .
Uko tubabarira abadufitiye umwenda	Inyifato yo kubabarira .
Ntudukane mu bigeragezo ahubwo udukize ikibi	Inyifato y'intsinzi
Ubwami n'ububasha n'ubuninahazwa ni ivyawe ibihe vyose	Inyifato yo gusenga

3. Soma Yakobo 5:17-18. Iri ni isengesho ry'akarorero ry'ububasha n'ukwizera kuko:

-Rishingiye kw'isezerano ry'Imana ridahinduka: I Abami 18:18.

-Ryaranguye ivyangombwa vy'isezerano: I Abami 18:2.

-Yarakomeje naho hari amakuru mabi: I Abami 18:43

4. Niwige ingero zikurikira z'amasengesho akomeye yanditswe muri Bibiliya:

Itanguriro:

Amateka y'amasengesho atangura: 4:26

Isengesho n'ugutera imbere mu vy'impwemu: 5:21-24.

Isengesho n'igicaniro: 12-13.

Isengesho ry'umuragwa: 15

Isengesho, ururimi rw'ugutaka: 16

Isengesho n'uguhishurirwa: 17

Isengesho ry'igisagara c'ikibi: 18-19.

Isengesho ry'inyuma y'igihe: 20

Isengesho ryo kwumvira: 22

Isengesho ry'umugeni: 24

Isengesho ry'umugore w'ingumba: 25:19-23.

Isengesho rihindura ibintu: 26

Isengesho nk'indagano: 28

Isengesho ryerekeye umuvukanyi yagirizwa nabi: 32

Isengesho, umuriro uhishijwe: 39-41; 45:5-8; 50:20,24

Isengesho ryo guhezagira imiryango: 48-49

Kuvayo:

Isengesho riserurwa nk'ugucumukura: 1-2.

Isengesho nk'ikiyago: 3-4.

Isengesho nk'ukwidodomba: 5-7.

Isengesho ry'ubumwe n'ububasha bwose: 8-10

Isengesho nk'ugushemeza: 15

Isengesho riri mu kaga: 17

Isengesho ry'abakene: 22:22-24.

Isengesho ryo gutevya urubanza rukwiye: 32

Isengesho rya mbere Musa yasabiye Isirayeli: 32:9-14.

Isengesho rya kabiri rya Musa: 32, 30-34.

Isengesho rya gatatu rya Musa: 33, 12-23.

Isengesho n'uguhinduka: 34

Guharura:

Isengesho nk'umuhezagiro: 6:24-27.

Isengesho ryo kuzigama no kurindwa: 10:35-36

Isengesho ryo gukuraho urubanza: 11:1-2.

Isengesho ry'umutima wihebuye: 11:10-35.

Isengesho ry'umuntu w'umugwaneza: 12

Isengesho ryo gushigikira icubahiro c'Imana: 14

Isengesho ryo gusaba ko Imana igira ico ikoze ku bugarariji: 16

Isengesho ryo gukira urupfu: 21

Isengesho n'ubuhanuzi: 23-24.

Isengesho ryo gusaba umurongozi mushasha: 27

Gusubira mu vyagezwe:

Isengesho ry'igikorwa c'agateka: 3:23-29

Isengesho ry'uwuri hafi: 4:7.

Isengesho ry'uguhagarara kw'urubanza: 9:20,26-29.

Gusenga nk'umuhezagiro: 21:6-9.

Isengesho nk'ugukenguruka: 26

Isengesho nk'indirimbo: 32-33.

Yosuwa:

Isengesho nk'ikibazo: 5:13-15.

Isengesho Imana ntiyishura: 7

Isengesho ryirengagijwe rikagira ingaruka mbi cane: 9:14

Isengesho ryavuyemwo igitangaza: 10

Abacamanza:

Isengesho ryo gusaba ubuyobozi: 1

Gusenga mu gihe c'intambara: 4-5.

Isengesho ryo gusaba ibimenyetso: 6

Isengesho mu vyago: 10:10-16.

Isengesho nk'igiciro: 11:30-40

Isengesho ry'umwana ataravuka: 13

Gusenga mu maso y'urupfu: 16:28-31.

Isengesho ryishuwe ataco rihinduye: 20:23-28.

Isengesho ry'umuryango wazimiye: 21:2-3.

1 Samweli:

Isengesho ritagira amajambo: 1.

Isengesho, ry'ubuhanuzi mu kubona ibintu: 2:1-10.

Gusenga mu rusengero: 3

Isengesho ry'ingorane z'igihugu: 7

Isengesho ry'umwami: 8

Isengesho nk'ugutsindagira: 12

Isengesho ry'umwami ababaye: 14

Isengesho ry'umutima ubabaye: 15:11.

Isengesho nk'ijwi ritoyi ry'agahomerabunwa: 16:1-12.

Isengesho nk'ibanga ry'ubutwari: 17

Isengesho nk'ikibazo: 23

Isengesho ry'ibipfamatwi: 28:7.

Isengesho ryo gusubizaho ivyo banyaze mu ntambara: 30

II Samweli:

Isengesho ku bijanye n'ugutungu: 2:1.

Gusenga ibimenyetso vy'intsinzi: 5:19-25.

Isengesho ryo gusaba umuhezagiro ku nzu no ku bwami: 7:18-29.

Isengesho ry'umwana arwaye: 12

Gusenga nk'ukwigira: 5:7-9.

Isengesho ryo gutahura umubabaro: 21:1-12.

Isengesho nk'izaburi: 22

Isengesho nk'ukwatura ubwibone: 24:10-17.

I Abami:

Isengesho ry'umutima w'ubwenge: 3

Isengesho ryo kwitanga: 8:12-61

Isengesho ry'ukuboko kwumye: 13:6.

Isengesho ry'ijuru ryugarijwe: 17

Isengesho ryo kuzura umuhungu yapfuye: 17:20-24.

Isengesho ryo gusaba icubahiro c'lmana: 18:16-41

Gusenga no gushikama: 18:45

Isengesho ry'urupfu: 19

II Abami:

Isengesho ry'umwana yapfuye: 4:32-37.

Isengesho ry'iyerekwa: 6:13-17.

Isengesho ryo gukizwa abansi b'abanyaruyeri: 19

Isengesho ryo kuramba: 20:1-11

I Ngoma:

Isengesho ryo gusaba uguterimbere mu vy'impwemu: 4:9-10.

Isengesho nk'ukwizigira: 5:20

Isengesho ry'ubwoba: 13:12.

Isengesho ryo gushinga isezerano: 17:16-27.

Isengesho ryishuwe n'umuriro: 21

Isengesho nk'umurinzi: 23:30

Gusenga no gutanga: 29:10-19.

II Ngoma:

Isengesho mu kaga k'igihugu: 14:11

Isengesho n'ivugurura: 15

Isengesho n'ugusaba amateka: 20:3-13

Isengesho ryo kwihana: 33:13

Ezira:

Isengesho ryo gukenguruka: 7:27-28.

Gusenga no kwisonzeshya: 8:21-23.

Gusenga no kwatura: 9:5-10:4.

Nehemiya:

Isengesho ryavutse n'umubabaro: 1:4-11

Isengesho mu mfuruka ipfutse: 2:4.

Isengesho ryo gukizwa umugayo: 4:1-6.

Isengesho ritsinda ishavu: 4:7-9.

Isengesho n'ugusubiza: 5

Isengesho ryo kurwanya ubuhinga: 6:9-14

Isengesho n'Ijambo: 8:1-13

Isengesho n'ineza y'Imana: 9

Isengesho ryo kwibuka: 13:14,22,29,31.

Yobu:

Isengesho ryo kwiheba: 1:20-22.

Isengesho ryo gusaba ikigongwe: 6:8-9; 7:17-21

Isengesho ryo gutsindanishirizwa: 9

Isengesho ryo kurwanya akarenganyo: 10

Isengesho ryo gusaba umuco ku bijanye n'ukudapfa: 14:13-22.

Isengesho n'inyungu: 21:14-34.

Isengesho n'imvo: 23

Isengesho ryishuwe n'igihuhusi: 38

Isengesho nk'ukwatura: 40:3-5; 42:1-6.

Isengesho nk'ugusenga: 42:7-10.

Zaburi:

Isengesho ryavutse ku bugarariji: 3

Isengesho ry'ubweranda: 4.

Isengesho nk'ijoro ry'igitondo: 5

Isengesho ryo gusaba igikorwa c'Imana: 7

Isengesho ryo gushemeza igikorwa c'Imana: 8

Isengesho ryo kuzigama hano n'inyuma: 16

Isengesho ry umusaraba: 22

Isengesho ryo kwitwararika umwungere: 23

Isengesho ryo kugaragaza ubuninahazwa bw'Imana: 24

Isengesho nk'uguduga ku Mana: 25
Isengesho ry'umutima wizera: 27
Isengesho nk'igishushanyo ca Kristo: 31
Isengesho ry'umutima w'umubabaro: 32
Isengesho ryo gukingira abansi: 35
Isengesho ryo gushemeza ubuntu bw'urukundo: 36
Isengesho ry'umugenzi: 39, 90, 91
Isengesho n'ugushirwa mu ngiro kwaryo: 40
Isengesho ry'umubabaro mwinshi: 41
Isengesho nk'umuryango w'icizigiro: 42-43.
Isengesho ryo gusaba imfashanyo y'Imana: 44
Isengesho ryo gusaba ubuhungiro: 46
Isengesho ry'umutima wamenetse: 51
Gusenga ibihe vyose: 55
Isengesho ry'umubabaro: 57
Isengesho ryo kwizigira: 71
Isengesho ry'Imana ubwayo: 73

Isengesho nk'ugushemeza ubukuru bw'Imana: 96
Isengesho ryo guhunga ibigeragezo: 102-103, 105
Isengesho ryo kwibuka: 106
Isengesho ry'abari mu kaga ku kiyaga: 107
Isengesho n'ugufatanya n'Ivyanditswe: 19, 119
Isengesho ryo gusesangura umutima: 139

Imigani:

Ico gitabu cibanda ku gusenga nk'umuhora w'ubwenge Imana yahawe.

Umusiguzi:

Ico gitabu kivuga ibijanye n'ugusenga mu bijanye n'ugupfa.

Indirimbo ya Salomo:

Amabanga y'amasengesho: Igitabo cose.

Yesaya:

Isengesho Imana ntiyumva: 1:15; 16:12

Isengesho n'ugusukurwa: 6.

Isengesho ryo gusaba ikimenyetso: 7:11

Isengesho ryo gushirwa hejuru: 12

Isengesho ryo gushemeza intsinzi: 25

Isengesho ryo gusaba amahoro: 26

Isengesho n'ukwizigira: 41

Isengesho n'imyimenyerezo: 55

Isengesho ridakundwa na benshi: 59

Isengesho ryo kwerekana ububasha bw'Imana: 63-64

Yeremiya:

Isengesho nk'ukwatura ukudashobora: 1.

Isengesho nk'ikigandaro c'ugusubira inyuma: 2-3.

Isengesho nk'ukwidodomba: 4:10-31

Isengesho ryo kuboroga kubera ubugarariji: 5

Isengesho riri mw'ibohero: 6

Isengesho ribujijwe: 7:16.

Isengesho ryo gusaba ubutungane: 10:23-25.

Isengesho ry'ukuzazanirwa: 12, 1-4.
Isengesho ryo gukira icaha n'amapfa: 14:7-22.
Isengesho ry'uguhora kw'Imana: 15:15-21
Isengesho ryo gutera urujijo abansi: 16:19-21; 17:13-18
Isengesho ryo gukuraho impanuro mbi: 18:18-23.
Isengesho ry'umutima wihebuye: 20:7-13.
Isengesho ryo gukenguruka ineza y'Imana: 32:16-25.

Isengesho ry'amasigarira y'abizera: 42

Gucurintimba:

Isengesho ry'umubabaro: 1:20-22.
Isengesho ry'ikigongwe: 2:19-22.
Isengesho nk'ukwidodomba: 3
Isengesho ry'abahahazwa: 5

Ezekiyeli:

Isengesho nk'ukwiyamiriza: 4:14
Isengesho ryo kuzigama ibisigarira: 9:8-11
Ingoro y'amasengesho: 11:13-16.

Daniyeli:

Isengesho ryo gusobanura: 2:17-18.
Isengesho ry'ukurwanya itegeko: 6:10-15.
Isengesho ryo kwatura: 9
Isengesho n'ingaruka zaryo zo mu vy'impwemu: 10
Isengesho ryerekeye ubugufi bw'ubuzima: 12:8-13.

Hoseya:

Imana irasaba ihanga ryasubiye inyuma gusenga isengesho ryo kwihana.

Yoweli:

Isengesho ry'ivyihutirwa: 1:19-20.

Gusenga no kurira: 2:17

Amosi:

Isengesho ryo kuruhuka no kubabarirwa: 7:1-9.

Yona:

Isengesho ry'abapagani b'abasare: 1:14-16.

Isengesho rivuye mu muriro udahera: 2

Isengesho ry'igisagara cihanye: 3

Isengesho ry'umuhanuzi ababaye: 4

Mika:

Isengesho ni ukurindira Umukama ngo Ijambo ryiwe rishike.

Habakuki:

Isengesho ry'ukwidodomba no gutsindagira: 1:1-4,12-17.

Isengesho ryo kwizera: 3

Malaki:

Isengesho - Imyiyerekano ya mbere: 1:2.

Isengesho - Imyiyerekano ya kabiri: 1:6.

Isengesho - Ukwiyamiriza gatatu: 1:7,13

Isengesho - Imyiyerekano ya kane: 2:17

Isengesho - Imyiyerekano ya gatanu: 3:17

Isengesho - Imyiyerekano ya gatandatu: 3:8.

Matayo:

Isengesho n'uko bikenewe kubabarira: 5:22-26; 6:12,14-15.

Gusenga n'uburyarya: 6:5-7.

Isengesho nk'uko ryigishijwe na Kristo: 6:8-13.

Isengesho nk'uko ryasobanuwe na Kristo: 7:7-11.

Isengesho ry'umunyamibembe: 8:1-4.

Isengesho ry'umutware w'abasirikare ijana: 8:5-13.

Isengesho riri mu kaga: 8:23-27.

Isengesho ry'abasazi: 8:28-34

Isengesho rya Yayiro: 9:18-19.

Isengesho ry'umugore arwaye: 9:20-22.

Isengesho ry'impumyi zibiri: 9:27-31.

Isengesho ry'abakozi: 9:37-39.

Isengesho ry'ugukengurukira Imana kwa Kristu: 11, 25-27.

Isengesho ryo ku musozi: 14:23

Isengesho rya Petero ari mu kaga: 14:28-30.

Isengesho ry'umugore w'Umusiriya-Fenisiya: 15:21-28.

Isengesho ry'umwana w'umusazi: 17:14-21

Gusenga mu bumwe: 18, 19-20.

Gusenga mu mugani: 18, 23-25.

Isengesho ryo gusaba ikibanza c'agaciro: 20:20-28

Isengesho ryo gukiza ubuhumyi: 20:29-34.

Isengesho ry'ukwizera: 21, 18-22.

Isengesho ryo kwigira: 23:14,25.

Isengesho ryo kubazwa: 25:20,22,24

Isengesho ry'uwuhevye: 26:26,36-46

Isengesho ryo ku Kalvari: 27:46,50

Mariko:

Isengesho ry'umudayimoni: 1,23-28,32-34.

Ivviyumviro vya Kristo vyo gusenga: 1:35; 6:41,46

Isengesho ry'ibipfamatwi n'ibiragi: 7:31-37.

Gusenga no kwisonzeshya: 2:18; 9:29

Isengesho ry'umutware akiri muto: 10:17-22.

Luka:

Isengesho rya Zakariya: 1:8,13,67-80.

Isengesho nk'ugusenga: 1:46-55.

Gusenga nk'ugusenga: 2,10-20,25-38

Isengesho ku rugi rw'umurimo: 3:21-22.

Isengesho nk'uguhunga gukundwa: 5:16

Isengesho n'abacumi na babiri: 6,12-13,20,28.

Isengesho n'uguhinduka: 9:28-29.

Isengesho ryo mu migani: 11:5-13.

Isengesho ry'ikinyavyazi: 15,11-24,29-30.

Isengesho rivuye mu muriro udahera: 16:22-31

Isengesho ry'abanyamibembe cumi: 17:12-19.

Isengesho ryo mu migani: 18:1-8.

Isengesho ry'Umufarisayo n'umutozakori: 18:9-14.

Isengesho ryo kuzigama Petero: 22:31-31.

Isengesho ry'umubabaro: 22:39-46.

Isengesho n'Umukama yazutse: 24:30,50-53

Yohana:

Gusenga gusaba impwemu: 4:9,15,19,28; 7:37-39; 14:16

Isengesho ry'umuntu w'icubahiro: 4:46-54.

Isengesho ry'umukate w'ubuzima: 6:34

Isengesho ryo kwemezwa: 11:40-42

Isengesho rifise imice ibiri: 12:27-28.

Isengesho nk'agateka: 14:13-15; 15:16; 16:23-26

Isengesho ry'amasengesho yose: 17

Ivyakozwe nintumwa:

Isengesho ryo mu cumba co hejuru: 1, 13-14.

Isengesho ryo gusaba uwuzomusubirira: 1:15-26.

Isengesho n'ugusenga: 2:42-47.

Isengesho nk'ukwizigira: 3:10.

Isengesho ryo gushingira intahe ubushizi bw'amanga: 4:23-31

Isengesho n'ubusuku bw'ijambo: 6:4-7.

Isengesho ry'umumaratiri wa mbere: 7:55-60.

Isengesho ry'Abasamariya n'umupfumu: 8:9-25.

Isengesho ry'uwahindutse: 9:5-6,11.

Isengesho rya Doruka: 9:36-43

Isengesho rya Koruneliyo: 10, 2-4,9,31

Isengesho rya Petero ari mw'ibohero: 12,5,12-17.

Isengesho ryo kwimikwa: 13,2-3,43.

Gusenga hamwe n'ukwisonzeshya: 13, 2-3; 14:15,23,26

Isengesho ryo ku nkombe y'uruzi: 16:13,16.

Isengesho mu nzu y'imbohe: 16:25,34.

Isengesho ryo kwiyemeza: 20:36

Isengesho mu bwato bwamenetse: 27:33,35.

Isengesho ry'abarwaye umuriro: 28:8,15,28.

Abaroma:

Isengesho ry'urugendo rwiza: 1:8-15.

Isengesho rihumekewe na Mpwemu: 8:15,23,26-27.

Isengesho ry'Abisirayeli: 10:1; 11:26

Isengesho nk'igikorwa gikomeza: 12:12.

Isengesho ryo gusaba ivyiyumviro bimwe: 15,5-6,30-33.

Isengesho ryo gusaba Satani gutsindwa: 16:20,24-27.

II Abakorinto:

Isengesho nk'umuhezagiro: 1:2-4.

Isengesho ryo gukuraho ihwa: 12:7-10.

Abanyefeso:

Isengesho n'ikibanza c'umwizera: 1:1-11.

Isengesho ryo gutahura n'ububasha: 1:15-20.

Isengesho nk'uburyo bwo gushika ku Mana: 2:18; 3:12

Isengesho ryo kwuzura mu mutima: 3:13-21

Isengesho n'umuziki wo mu mutima: 5:19-20.

Isengesho nk'ububiko bw'umurwanyisi: 6:18-19

Abafilipi:

Gusenga nk'ugusaba umunezero: 1:2-7.

Gusenga n'amahoro yo mu mutima: 4:6-7,19-23.

Abakolosayi:

Isengesho nk'uguhimbaza ubudahemuka: 1:1-8.

Isengesho ryo gusaba umuhezagiro w'incuro indwi: 1:9-14.

Ugusangira amasengesho: 4,2-4,12,17.

I Abatesalonike:

Isengesho ryo kwibuka: 1, 1-3.

Isengesho ryo gusubira kugendera: 3:9-13

Gusenga, ugushemeza, n'ugutungana: 5:17-18,23-24,28.

II Ab'i Tesalonike:

Isengesho ryo kuba umuntu akwiriye guhamagarwa: 1:3,11-12.

Gusenga gusaba ihumure n'ugushikama: 2:13,16-17.

Gusenga Ijambo no kurindwa: 3:1-5.

II Timoteyo:

Isengesho ry'ubusuku bwa Timoteyo: 1:2-7.

Isengesho ry'inzu ya Onesiforo: 1:6-18.

Isengesho ry'abagenzi b'ibinyoma: 4:14-18

Abaheburayo:

Isengesho nk'ugushemeza ivyaremwe: 1:10-12.

Isengesho ryo gusaba imbabazi n'ubutoni: 4:16.

Isengesho n'ubusuku bwa Kristo: 5:7-8; 7:24-25

Isengesho ry'uko ubugombe bw'Imana buranguka: 12:9,12,15.

Isengesho ryo gusaba gutungana: 13:20-21.

Yakobo:

Isengesho ryo gusaba ubwenge: 1:5-8,17.

Isengesho ribura intumbero: 4:2-3.

Isengesho ritsinda: 5:13-18.

I Petero:

Isengesho ryo gukenguruka intoranwa: 1, 3-4.

Gusenga umuntu yubatse: 3:7-12

Isengesho-ry'ugucungera: 4:7.

Isengesho ryo gusaba ugushikama kwa gikirisu: 5:10-11

II Petero:

Igisabisho co kugwiza ubuntu n'amahoro: 1:2.

III Yohani:

Isengesho ry'inyuma ry'izina: 1-4,12.

Yuda:

Gusenga muri Mpwemu: 20

Ivyahishuwe yohana:

Gusenga nk'ugushemeza Umwagazi w'intama kugira ngo acungurwe: 5:9.

Isengesho nk'imibavu y'inzahabu: 5:8; 8:3.

Isengesho ry'umushitsi yapfuye: 6:10.

Isengesho ry'abanyamahanga: 7:9-12.

Isengesho ry'abakurambere: 11, 15-19.

Isengesho rya Musa: 15, 3-4.

Isengesho ry'aberanda baninahajwe: 19, 1-10.

Amasengesho arangiza Bibiliya: 22:17,20.

IGICE CA CUMI NA KANE

INGINGO YA MUNANI Y'UBUSHOBOZI: UBUSHOBOZI BW'IJAMBO

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

-Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

-Kumenya inkomoko y'Ijambo ry'ububasha.

-Gusobanura Amajambo y'Imana "rhema" na "logos".

-Sigura ingene Yezu yahanganye n'ingorane ya Shetani akoresheje Ijambo ry'ububasha.

-Sigura inshingano ufise kw'Ijambo ry'Imana rifise ububasha.

-Guca mu ncamake intumbero zikomeye z'Ijambo ry'Imana.

-Sigura igituma amajambo yawe bwite ari ngirakamaro mu bijanye n'ububasha bw'impwemu.

UMURONGO W'INGENZI:

Kuko Ijambo ry'Imana rifise ubuzima, rifise ububasha, rikarya kuruta inkota y'ubugi bubiri, rikanyengetera gushika aho umutima n'impwemu bihanira imbibe, gushika aho ingingo zitandukanira n'imisokoro; (Abaheburayo 4:12).

INTANGAMARARA

Bibiliya Yera ni Ijambo ryanditse ry’Imana imwe rudende y’ukuri kandi nzima. Hari ububasha budasanzwe muri aya majambo y’Imana:

Kuko Ijambo ry’Imana rifise ubuzima, rifise ububasha, rikarya kuruta inkota y’ubugi bubiri, rikanyengetera gushika aho umutima n’impwemu bihanira imbibe, gushika aho ingingo zitandukanira n’imisokoro; (Abaheburayo 4:12).

Ukwo ni ko ijambo ryanje rizogenda riva mu kanwa kanje: ntirizongarukira ubusa, arikw rizorangura ico nshaka, kandi rizororanirwa mu co naritumye. (Yesaya 55:11).

Ntuzokwigera uronka ububasha bwuzuye bw’Imana utaramenya ububasha bw’ijambo ryayo.

ISOKO RY’IJAMBO .

Imana ni yo soko y’ububasha n’ijambo ryayo ryanditse. Ivyo bituma Ijambo ry’Imana rigira ububasha:

Uhoraho yatanze Ijambo: umugwi w’abarimenyeshesheje wari munini. (Zaburi 68:11).

Ni co gituma rero dukengurukira Imana ubudasiba, kuko igihe mwakiriye ijambo ry’Imana mwatwumvise, ntimwarikiriye nk’ijambo ry’abantu, ariko nk’uko riri mu vy’ukuri, ni ryo Jambo ry’Imana, rikorera no muri mwebwe abemera. (I Ab’i Tesalonike 2:13)

Imana mu vy’ukuri yaremye isi mw’ijambo ryayo:

Kubera ukwizera dutahura yuko isi yaremwe n’Ijambo ry’Imana, ku buryo ibiboneka bitaremwe n’ibiboneka. (Abaheburayo 11:3).

Imana yaremye ijuru ikoresheje ijambo ryayo:

Ijambo ry’Uhoraho ni ryo ryaresheje ijuru. . .(Zaburi 33:6)

Imana ikomeza gushigikira isi n’ibintu vyose uko biri kubw’ububasha bw’ijambo ryayo:

Uwo, kuko ari umuco w’ubuninahazwa bwiwe, n’ishusho y’akaranga kiwe, kandi ashigikira vyose mw’Ijambo ry’ububasha bwiwe, amaze gutwoza ivyaha vyacu we nyene, aca yicara iburyo bw’Umukuru w’Ishengero ryo mw’ijuru. (Abaheburayo 1:3).

"REMA" NA "LOGOSI"

Hariho amajambo abiri atandukanye y'ikigiriki akoreshwa muri Bibiliya yerekeye Ijambo ry'Imana. Rimwe muri ayo majambo y'ikigiriki ni "logos" kandi ryerekeza ku majambo yose y'Imana. Ni uguhishurirwa gushitse kw'ivyo Imana yavuze.

Ijambo rya kabiri, «rhema», ryerekeza ku jambo ry'Imana ryihariye ryerekeye ikintu kidasanzwe. Ihishurirwa ryose ry'Ijambo ry'Imana ryitwa "logos" rirakomeye, ariko iyo Imana ivuze ijambo "rhema" rivuye mw'Ijambo ryayo ryanditswe, rirakomeye cane. Iyo Imana ivyura ijambo "rhema", umurongo wasomye kenshi imbere y'aho, uca ugira insobanuro nshasha bukwi na bukwi. Urashobora kubona ingene bihuye n'ikintu kinaka uriko urashikirwa. Ijambo "rhema" riguha inyishu, ihishurirwa, canke ihumure rikenewe muri ico gihe.

IKIGERAGEZO CA YESU .

Ububasha bw'Imana bwashikirijwe Yesu Kristu ariko ubwo bubasha butegerezwa kugeragezwa kuko inkomezi zirushirizaho iyo umuntu ari mu ngorane. Uguhangana gukomeye hagati y'ububasha bwa Yesu n'ububasha bwa Shetani kwabaye mu ntango z'igikorwa ca Kristo co kw'isi. Imbere yo gukomeza iki cigwa, soma ivyerekeye iyo nkuru muri Matayo 4:1-11; Mariko 1:12-13; na Luka 4:1-13 .

Ubwa mbere, Shetani yaragerageje gutuma Yesu ahindura amabuye umukate. Ububasha bwa Yesu bwari buzohindura amazi umuvinyu vuba cane, nta gukeka ko bwari gushobora guhindura amabuye umukate. Ariko kubigira muri iki gihe vyari kuba ari ugukora ataco ukora ku Mana no gukoresha ububasha bwayo ku bw'inyungu z'umuntu ku giti ciwe.

Igikurikira, Shetani yagerageje gutuma Yesu yijugunya hasi avuye hejuru y'urusengeru kugira yerekane ububasha bwiwe. Yarakoresheje nabi Ivyanditswe kugira ngo amwemeze ko ata co bitwaye kubigira.

Mu ncuro ya gatatu, Shetani yaragerageje Yesu akoresheje ububasha bwo mw'isi. Satani yavuze ko azoheba ubwami bwose bwo kw'isi iyo Yesu amusenga.

Muri izo ntambara z'ububasha, Yesu yarahuye n'ingorane akoresheje Ijambo ry'Imana. Yesu yarasubiyemwo Ivyanditswe vyerekeye ivyo bintu vyari vyifashe ubwo nyene. Yakoresheje Ijambo ry'Imana "rhema".

GUKORESHA IJAMBO RY'UBUSHOBOZI.

Ntibihagije kumenya gusa ko hariho ububasha mw'Ijambo ry'Imana. Kugira ngo ribe ngirakamaro, iryo Jambo ritegerezwa gushirwa mu ngiro nk'uko Yesu yabigize. Yesu yatomoye neza ko amajambo yavuze atari ayiwe. Yari Amajambo y'Imana (Yohana 3:34; 14:10,24; 17:8,14)

Yesu yavuze Ijambo ry'Imana n'ububasha:

Batangazwa n'inyigisho ziwe, kuko ijambo ryiwe ryari rifise ububasha. (Luka 4:32) .

Bose baratangara, barabazanya bati: «Mbega iri jambo ni irihe?» Kuko ateguka impwemu zihumanye ububasha n'ubushobozi, zigasohoka. (Luka 4:36).

Yesu yabwiye Ijambo umuntu yanyunyutse ukuboko arakira (Mariko 3:1-5). Yabwiye Ijambo umunyamibembe aca arakira (Matayo 8:2-3). Aravuga ati. . .

- "haguruka" ku murwayi ku kidengeri (Yohana 5:8)

- "kubona" ku mpumyi (Luka 7:21)

- "musohoke" ku madayimoni (Matayo 9:32-33)

- "kumviriza" abatumva (Mariko 7:32-35)

- "usohoke" uve mu bapfuye (Yohana 11:44)

Yesu yari azi ko hariho ububasha mw'Ijambo ry'Imana, ariko kandi yari azi ko abantu bategerezwa kwumva no kwishura iryo Jambo kugira ngo ribe ngirakamaro. Amajambo ya Yesu, yari Amajambo y'Imana, yari afise ububasha ku buryo yakorera kure. Ntiyari ngombwa mbere ko Yesu aba ari ho hantu ingorane yariko iraba. Umugabo umwe yari afise umusuku arwaye ati.

Mwamia, sinkwiriye ko winjira iwanje, ariko vuga ijambo gusa, umusavyi wanje azokira.

Yesu abwira intwazangabo ati: «Genda; kandi nk'uko wizeye, ni ko bikubere.» Umusuku wiwe arakira muri iyo saha nyene. (Matayo 8:8,13)

Uwo mugabo yarizera ububasha bw'Ijambo ry'Imana. Yari azi ko rikomeye cane ku buryo ritagira ico rihinduye ku gihe, ku kibanza canke ku yindi mipaka yose umuntu afise. Ariko kugira ngo ribe ngirakamaro mu buzima bwiwe bwite no mu mibereho yiwe bwite, yategerezwa kurivuga. Ategerezwa gushira mu ngiro Ijambo ry'Imana kugira ngo aronke inyungu y'ububasha bwaryo.

Ishengero rya mbere ryakoresha amajambo y'Imana y'ububasha. Paulo yavuze ati:

Kandi imvugo yanje n'inyigisho zanje ntivyari mu majambo anyosha y'ubwenge bw'abantu, ariko vyarimwo ukwigaragaza kw'Umwuka n'ubushobozi. kugira ngo ukwemera kwanyu kutashingiye ku bwenge bw'abantu, ahubwo ku bubasha bw'Imana. (I Ab'i Korinto 2:4,5)

Ariko nzoza i wanyu vuba, Umwami ni yabigomba, sinza kumenya amajambo y'abo bivyimvya, ariko nzomenya ubushobozi bwabo. (I Ab'i Korinto 4:19)

UBUSHOBOZI BW'IJAMBO .

Imana ni yo bubasha buri inyuma y'Ijambo ryayo:

Ukwo ni ko ijambo ryanje rizogenda riva mu kanwa kanje: ntirizongarukira ubusa, arikw rizorangura ico nshaka, kandi rizororanirwa mu co naritumye. (Yesaya 55:11).

. . .Nzokwihutisha ijambo ryanje kugira ngo ndarishitse. (Yeremiya 1:12).

Ijambo ry'Imana ritanga ububasha bwinshi mu vy'impwemu:

Kuko Ijambo ry'Imana rifise ubuzima, rifise ububasha, rikarya kuruta inkota y'ubugi bubiri, rikanyengetera gushika aho umutima n'impwemu bihanira imbibe, gushika aho ingingo zitandukanira n'imisokoro; (Abaheburayo 4:12).

Imana yubaha Ijambo ryayo kuruta izina ryayo:

Nzopfukamira ingoro yawe nyeranda, nshimagize izina ryawe kubw'imbabazi zawe n'ukuri kwawe, kuko washize hejuru izina ryawe ryose ijambo ryawe. (Zaburi 138:2).

Ni imigambi ikomeye iyihe irangurwa n'Ijambo ry'Imana? Niwige imirongo ikurikira. Ijambo ry'Imana:

-Ni ngirakamaro mu kwigisha, mu guhana, mu gukosora no mu kwigisha: I Timoteyo 3:16-17.

-Bizana ukwemera ubutumwa bw'Injili: Ivyakozwe n'intumwa 4:4.

-Bureza: Yohana 15:3; Abanyefeso 5:26

-Buzana ubugingo budashira, nitwavyumva tukavyemera: Yohana 5:24.

-Ni ryo shingiro ry'urubanza rw'ibihe bidahera: Yohana 12:48

-Bukoreshwa mu kwirukana impwemu zihumanye: Matayo 8:16; Luka 4:36

-Bukurikirwa n'ibimenyetso vy'igitangaza kandi yemeza abantu ukuri kw'Ubutumwa Bwiza:
Mariko 16:20

-Butanga icizigiro c'agakiza: I Yohana 1:2-6.

-Buzana ubumenyi bwo kuvuka ubwa kabiri: I Petero 1:23; Zaburi 119:41

-Bushingira intahe ukuri kw'Injili: I Yohana 5:7.

-Bweza uwizera: I Timoteyo 4:5.

- Butanga icizigiro: Zaburi 130:5; 119:49,81
- Buzana gukira: Zaburi 107:20
- Budukingira inzira y'umuranduzi: Zaburi 17:4.
- Ni impwemu n'ubuzima: Yohana 6:63
- Buzana umunezero n'uguhimbarwa: Yeremiya 15:16.
- Bwongera ukwizera: Abaroma 10:17
- Bumpumurizo: I Ab'i Tesalonike 4:18, Zaburi 119:50,52.
- Buzana indya zo mu mpwemu: I Timoteyo 4:6.
- Buzana isengesho ryishuwe: Yohana 15:7.
- Ni urufunguzo rwo kuroranirwa: Yosua 1:8.
- Umuhezagiro, nitwawumva tukawukurikiza: Luka 11:28.
- Buzana imihezagiro iyo igumyeho ikavuma iyo itagumyeho: Gusubira mu vyagezwe 28
- Ni intwaro mu gihe c'ikigeragezo: Matayo 4
- Buhindura ubugingo: Zaburi 19:7.
- Agira ubwenge abasanzwe: Zaburi 19:7.
- Amurikira: Zaburi 19:8.
- Igabisha: Zaburi 19:11
- Bizana impembo nini iyo bigumye: Zaburi 19:11
- Yemerera kwinjira mw'Ijuru: Ivyahishuriwe Yohana 22:14

- Azana umugisha wo kugendera mu bugororotsi: Zaburi 119:1-3.
- Ituma tugira ubwenge kurusha abansi bacu, abigisha, n'aba kera: Zaburi 119:98-104.
- Ivyura: Zaburi 119:25
- Birakomeza: Zaburi 119:28
- Ni ishingiro ry'imbabazi ziwe: Zaburi 119:58.
- Bizana umunezero: Zaburi 119:92
- Itanga ugutahura kworoshe: Zaburi 119:130,104,169

-Arakiza: Zaburi 119:170

INSHINGANO Y'IJAMBO .

Kuko Ijambo ry'Imana rikomeye cane, abemera bafise ibanga ryo kurimenyesha isi yose. Ishengero rya mbere ryariyemeje iyo nshingano ku bw'Ijambo ry'Imana. Baja hose bayamamaza (Ivyakozwe n'intumwa 8:4; 12:24; 13:49). Basavye Imana ubushizi bw'amanga bwo kuvuga Ijambo ryayo (Ivyakozwe n'intumwa 4:29,31). Ijambo ry'Imana ryaragwiriye kw'isi yose kubera ubudahemuka bwabo (Ivyak. 6:7; 19:20).

Imana yemeza Ijambo ryayo n'ibimenyetso bikurikira. Umuntu ntashobora kurindira ko ibimenyetso bibanza Ijambo. Ufise inshingano yo gukwiragiza iri Jambo rifise ububasha kw'isi yose. Menya ivyerekeye ibanga ufise mu kwiga Ivyanditswe bikurikira:

-Imana igushiramwo ijambo ryayo kugira ngo ushobore kuribwira abandi: Gusubira mu vyagezwe 18:18-19; Yesaya 51:16; Yeremiya 1:9; 3:12; 5:14; 26:12; Ezekiyeli 2:7-8.

-Nimba wigishijwe mw'ijambo ry'Imana, rero ufise ibanga ryo kwigisha abandi: Ab'i Galatiya 6:6.

-Mubwirizwa kwamamaza Ijambo kw'isi yose: Luka 24:47; Mariko 16:15; II Timoteyo 4:2.

-Ntuzovuge amajambo yawe, ahubwo uvuge amajambo yiwe: Yesaya 58:13.

-Ntimuze mugire isoni z'Ijambo: Mariko 8:38.

-Muzovyigisha abana banyu: Gusubira mu vyagezwe 6:6-9.

AMAJAMBO YAWE UBWAWE

Ivyanditswe Vyera bifise ububasha bw'Imana kuko ari Amajambo y'Imana y'ukuri kandi nzima. Ariko n'amajambo yawe ubwawe arafise ububasha, cane cane iyo uvuga Ijambo ry'Imana. Ushobora gutsinda Shetani biciye mu majambo:

Na bo bamunesheje amaraso y'Umwagazi w'intama n'ijambo ryo gushingira intahe; kandi ntibakunda ubuzima bwabo gushika no mu rupfu. (Ivyahishuwe 12:11)

Kwatura n'akanwa kawe ni kimwe mu bigize agakiza:

Ariko rivuga iki? Iryo jambo riri hafi yawe, riri mu kanwa kawe no mu mutima wawe. Kuko niwaturisha umunwa yuko Yesu ari Umwami, ukizera mu mutima yuko Imana yamuzuye imukuye mu bapfuye, uzokizwa. Kuko umutima ari wo umuntu yizeresha, akaronka ukugororoka; kandi akanwa ni ko yatuza umuntu, akaronka agakiza. (Abaroma 10:8-10).

Ururimi rwawe rufise ububasha bwo kuzana urupfu canke ubuzima bwo mu mpwemu uko ukorera abandi:

Urupfu n'ubugingo biri mu bubasha bw'ururimi. . .(Imigani 18:21)

Ushobora kwiteza umutego n'amajambo yawe bwite. Ushobora kwishira mu ngorane kubera ivyo uvuga:

Ufatwa n'umutego w'amajambo y'akanwa kawe; wafashwe n'amajambo y'akanwa kawe. (Imigani 6:2).

Amajambo yawe arashobora kukubuza kwemera ububasha bw'Imana:

Abavuze ngo: «Ururimi rwacu ni rwo tuzotsinda; iminwa yacu ni iyacu: ni nde atuganza? (Zaburi 12:4).

Shetani ikoresha ivyo uvuga kugira ngo ivyure uguseniyuka mu mpwemu yawe. Igipfunsi ni urufunguruzo ashobora gucamwo:

Ururimi rwiza ni igiti c'ubugingo, ariko ururimi rugoramywe rwo ruvunagura impwemu. (Imigani 15:4).

Ivyo uvuga biragira ico bikoze ku mutima wawe:

Akanwa k'ikijuju ni ko kamuhonya, iminwa yiwe ni yo mutego w'ubugingo bwiwe. (Imigani 18:7).

Uwuzigama akanwa kiwe n'ururimi rwiwe, azigama ubugingo bwiwe amagorwa. (Imigani 21:23).

Amajambo yawe aragira ico akoze ku mubiri wawe wose:

Ururimi na rwo ni umuriro, ni isi y'ibibi; ni ko n'ururimi ruri mu ngingo zacu, ruhumanya umubiri wose, rugaturira inzira y'ubuzima; kandi ryaraturawe umuriro w'ikuzimu. (Yakobo 3:6).

Amajambo yawe aragira ico akoze ku buzima bwawe bwose:

Uwugumya akanwa kiwe aba azigama ubuzima bwiwe; ariko uwusambura iminwa yiwe azohona. (Imigani 13:3).

Abizera babuza ububasha bw'Imana gutemba mu buzima bwabo biciye mu majambo yabo bwite. Bavuga ivy'ukwipfuzwa, ibigirwamana n'amajambo y'ubupfu. Baharira ku mabwirizwa y'abantu ahindura abantu ukuri kw'Injili. Bavuga amajambo mabi ku bandi, bidodomba, bidoga, birarata, babesha. Bavuga amajambo atera amacakubiri, amajambo y'umuvumo n'umururazi.

Hanyuma bakibaza igituma ata bubasha bafise.

Ibuka: Ugutemba kw'ububasha bw'Imana mu buzima bwawe ntigukorwa gusa n'ububasha bw'Ijambo ryayo, gukorwa n'ububasha bw'amajambo yawe.

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Ni nde isoko y'Ijambo ry'ububasha ?

---

3. Ijambo ry'Imana "rhema" ni irihe?

---

4. Ijambo ry'Imana "logos" ni irihe?

---

5. Yezu yatsinze gute ingorane za Shetani?

---

6. Nuvuge mu ncamake ivyo wize muri iki cigwa ku bijanye n'inshingano ufise ku bijanye n'Ijambo ry'Imana rifise ububasha.

---

7. Nuvuge mu ncamake ivyo wize muri iki cigwa ku bijanye n'imigambi ikomeye y'Ijambo ry'Imana.

---

8. Mbega ayo majambo ni ukuri canke ni ikinyoma? « Amajambo yawe bwite ntaco akora ku bubasha bw'impwemu ».

Iryo jambo ni iri:

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Soma Itanguriro igice ca I. Raba ububasha bwo kurema buri mw'Ijambo ry'Imana. Shira umurongo ku gukoresha kwose kw'ijambo "kandi Imana yaravuze."
2. Iga vyinshi ku bubasha bw'ururimi rwawe bwite mu nyigisho y'Ikigo Mpuzamakungu ca Harvestime, "Ingingo z'Impwemu: Igitabo c'Intambara y'Impwemu." Ingamba zo kugenzura ururimi rwawe ziratangwa muri iki cigwa.
3. Yesu mu vy'ukuri yitwa Ijambo ry'Imana mu buryo bw'umuntu. Soma Yohani I.
4. Inkuru ya mbere y'uko amajambo y'Imana yanditswe n'umuntu tuyisanga muri Kuvayo 20:1-17.
5. Hariho imice ibiri ikomeye mw'Ijambo ry'Imana: Amata y'Ijambo n'inyama y'Ijambo. Amata y'Ijambo ni ukuri kw'ishimikiro gutahurwa bitagoranye. Inyama y'ijambo ni inyigisho zikomeye cane zo mw'Ijambo ry'Imana zizana ugukura mu vy'impwemu. Soma ivyerekeye ayo macakubiri mu Baheburayo 5:13-14 no muri 1 Petero 2:2.

IGICE CA CUMI NA GATANU

INGINGO YA CENDA Y'UBUSHOBOZI: UBUSHOBOZI BW'UBUTEGETSI

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.
- Sigura igituma utegerezwa kuba uri muni y'ubukuru kugira ngo ukoreshe ubukuru.
- Sigura ingene Yezu yari umuntu w'ububasha ari muni y'ububasha.
- Kumenya imibumbe y'ubukuru Imana yashinze mw'ishengero.
- Kumenya imibumbe y'ubukuru Imana yashinze mu rugo.

- Gusigura imiterere y'ubukuru Imana yashizeho mu migenderanire y'akazi.
- Tanga igitabu gisobanura isano riri hagati y'abizera n'ubutegetsi bwa Leta.

UMURONGO W'INGENZI:

Umuntu wese n'agamburukire abamuganza. Kuko ata butegetsi butavuye ku Mana, ubutegetsi buriho n'Imana bwabushinze. (Abaroma 13:1).

INTANGAMARARA

Kuva isi iremwa, Imana yarakoze kugira ngo ikureho urutonde mu muvurungano. Uburyo bumwe yabikoze ni ugushinga imibumbe y'ubukuru mu bijanye n'ubuzima bwose. Ubukuru buhambaye kandi bwo hejuru ni Imana ubwayo, Umwana Yesu Kristu na Mpwemu Yera.

Imana kandi yarashizeho imibumbe y'ubukuru igira ico ikoze ku buzima bwawe. Abo bakuru barahambaye nimba wipfuzaga ububasha bwo mu vy'impwemu. Iyo utari muni y'ubukuru neza rero ntushobora gukoresha ubukuru.

UMUNTU ARI MUSI Y'UBUTEGETSI .

Umusi umwe i Kaperinawumu, Yesu yarahuye n'intwazangabo imwe bishimishije. Ntitwahawe izina ry'uwo murongozi. Tubwirwa gusa ko yari umukuru w'ingabo kandi yari afise umusuku yari arwaye cane. Soma inkuru y'umukuru w'ingabo muri Matayo 8:5-13 na Luka 7:1-10 imbere y'uko ukomeza iki cigwa.

Umukuru w'abasirikare yari umuntu yari muni y'ububasha bw'i Roma. Yari afise kandi ubukuru, kuko yari umukuru w'ingabo z'abantu 100. Kubera ivyo yaciye atahura ubwo nyene ubucuti bw'impwemu Yesu yakorana na Se. Vyari bisa n'ubucuti yari afise bwite nk'umukuru w'ingabo n'umukuru wiwe.

Yesu yari umuntu afise ubukuru. Yarakoze afise ubukuru. Yarahirira ivyaha, akiza abarwayi, yirukana amadayimoni, akora n'ibitangaro. Ariko kandi, Yesu yari muni y'ububasha. Yari muni y'ububasha bwa Se:

Yesu rero arababwira ati: «Ni ukuri, ni ukuri ndabibabwiye: ntaco Umwana ashobora gukora ubwiwe, atari ivyo abona Se akora;(Yohani 5:19)

Kuko nk'uko Data afise ubuzima muri We nyene; ni ko yahaye Umwana kugira ubuzima muri we; Kandi yamuhaye ububasha bwo guca imanza, kuko ari Umwana w'umuntu. (Yohani 5:26-27).

Kuko ntamanutse mvuye mw'ijuru kugira ngo nkore ivyo nshaka, ahubwo no gukora ivyo uwantumye agomba. (Yohani 6:38)

. . . Ivyo nigisha si ivyanje, n'ivy'uwandungitse. (Yohani 7:16)

Kandi uwantumye ari kumwe nanje; Data ntiyansize jenyene; kuko na ntaryo nkora ibiyihimbara. (Yohani 8:29)

Uwo mukuru w'ingabo yari yemeye ububasha bw'uwo mubumbe w'ubukuru kandi, kubera uwo murongo, yari azi ko atari ngombwa ko Yesu aza i muhira iwe gukiza umusuku wiwe. Yari azi ko Yesu afise ububasha buhagije bwo kuvuga ijambo gusa maze gukora kuzoza. Yesu yarakengurukiye uwo mukuru w'ingabo kubera ukwizera kwiwe gukomeye, yongera arakiza umusuku wiwe.

Aho ubukuru bugaragara hose, haba uruhererekane (urutonde rwiza) rw'amabwirizwa. Ni co gituma abanditsi n'Abafarisayo babaza Yesu bati: «Ivyo ubikora ku bubasha ki?» (Matayo 21:23). Igihe cose abantu babonye ubuzima buzuye ububasha n'ubukuru, barondera kumenya isoko.

YESU ARI MU BUTEGETSU

Imana yarondeye umuntu azosohoka afise ubukuru bwayo:

Numva kandi ijwi ry'Umukama riti: «Nzotuma nde, ni nde azotugendera?». . . (Yesaya 6:8).

Imana yahaye urugero rw'ububasha bwayo abagabo n'abagore mu bihe vy'Isezerano rya Kera, ariko uguhishurirwa kwuzuye kw'ububasha n'ububasha bwayo vyaje biciye kuri Yesu Kristo. Yesu yari azi ko afise ubu bubasha:

Yesu arabegera, ababwira ati: «Nahawe ububasha bwose mw'ijuru no kw'isi. (Matayo 28:18).

Yesu yerekanye ko afise ububasha:

Ariko kugira ngo mumenye yuko Umwana w'umuntu afise ububasha kw'isi bwo kubabarira ivyaha, abwira uwo kimuga ati: «Va hasi, ufate igitanda cawe, wisubire i muhira.» (Matayo 9:6).

Yesu yaronse ububasha bwiwe buva ku Mana kandi nabwo yatsinze ububasha bwose bw'umwansi.

Yesu niwe mutwe w'ubukuru bwose n'ububasha bwose (Ab'i Kolosayi 2:10) kuko. . .

. . . amaze gusambura ubukuru n'ububasha, abigaragaza ku mugaragaro, abanesha muri co. (Ab'i Kolosayi 2:15).

Yesu ari muni y'ububasha bw'Imana kandi afise ububasha ku bundi bubasha bwose n'ubukuru bwose. Nk'uko mwamaze kwiga, Yezu yaraguhaye ububasha:

Kuko Umwana w'umuntu ameze nk'umuntu aja mu rugendo rwa kure, yavuye mu nzu yiwe, agaha ububasha abasuku biwe, umwe wese akamuha igikorwa ciwe, agategeka umurinzi w'irembo kuba maso. (Mariko 13:34)

Uza muni y'ububasha bwa Yezu kandi, mu kubigira, uba uri muni y'ububasha bwa Data. Abizera ni abantu bafise ubukuru bwo mu mpwemu bari muni y'ubukuru.

UBUTEGETSI BUSHIGWAHO N'IMANA .

Mwaramaze kumenya ko Imana ari yo soko y'ububasha:

Kuko muri We ari ho vyose vyaremewe, ibiri mw'ijuru n'ibiri kw'isi, ibiboneka n'ibitaboneka, ari intebe z'ubwami, ari ubutware, ari ubutware, ari ububasha: vyose vyaremewe nawe, kandi vyaremewe kubwawe. (Ab'i Kolosayi 1:16).

Imana kandi ni yo bubasha buri inyuma y'imibumbe yose y'ubutegetsi yashinze mw'isi:

Umuntu wese n'agamburukire abamuganza. Kuko ata butegetsi butavuye ku Mana, ubutegetsi buriho n'Imana bwabushinze. (Abaroma 13:1).

Uretse ubukuru buhambaye bw'Imana, abemera bari muni y'izindi nzira z'ubukuru yashinze. Muri ivyo harimwo abakuru bo mu rugo, mw'ishengero, ku kazi no muri Leta.

Ivy'umuntu wese vyawe biratandukanye n'ivy'abandi. Hari abagore batagira umugabo. Hari abantu badakora kandi nta shebuja canke umukoresha bafise. Ntibagira uruhara muri izo nzira z'ubutegetsi. Ariko ni ngombwa kumenya imibumbe ifise isano nawe kuko Imana ni yo yayishinze. Utegerezwa kuba uri muni y'ubukuru yashinze kugira ngo ukore mu bukuru. Ububasha bubereye buma bushikirizwa umuntu kanaka.

Iyo uri muni y'ubukuru, uba ufise isoko ibereye aho ubukuru bwawe bwite buva. Nk'akarorero, umugore mu rugo ubukuru bwiwe abukura ku mugabo. Abadiyakoni n'abakurambere bo mw'ishengero ubukuru bwabo babukura ku bagabo Imana ishira mu burongozi bw'impwemu kuri bo. Umukozi arafise imipaka y'ububasha yashizweho n'umukoresha wiwe. Ariko iyo minyororo yose y'amabwirizwa ijana amaherezo ku Mana, ari yo soko y'ububasha bwose.

Intwano zose zishinzwe n'Imana. Iyo dukurikiranye abakuru gushika aho bavuye, twama duheza tukaja ku Mana. Kubera ivyo, kugarariza ubukuru birabuza ugutemba kw'ububasha bw'Imana mu buzima bwawe. Iyo ugararije abafise ububasha uba ugararije Imana mu vy'ukuri:

Umuntu wese n'agamburukire abamuganza. Kuko ata bubasha buhari ariko .

y'Imana; ububasha buriho bushizweho n'Imana. Nuko uwurwanya ubutegetsu aba arwanya icagezwe n'Imana, kandi abarwanya bazokwicira urubanza. (Abaroma 13:1-2).

Kugira ngo ube umuntu afise ubukuru, utegerezwa kuba muni y'ububasha bw'Imana n'ubw'abo Imana yagushizeho. Iyo ni bimwe mu bibanza vy'ubukuru vyashinzwe n'Imana:

ABATEGEKA MU RUGO:

Inzego za mbere nyene z'ubukuru zashinzwe n'Imana ni urugo (Itanguriro 1-3). Ng'iyi imibumbe y'Imana ku rugo:

Abagabo:

Bibiliya yigisha yuko umugabo ari we akwiye kuba umutwe w'urugo. Ubukuru bw'umugabo mu rugo bukwiye gushingira ku rukundo:

Kuko umugabo ari umutwe w'umugore, nk'uko Kristu ari umutwe w'ishengero; kandi ni We Mukiza w'umubiri. Namwe bagabo, nimukunde abagore banyu, nk'uko Kristu yakunze Ekleziya, akayigura. (Abanyefeso 5:23,25)

Abagore:

Umugore ategerezwa kuba muni y'ububasha bw'urukundo bw'umugabo wiwe:

Bagore, mugandukire abagabo banyu, nk'uko mugandukira Umwami wacu. (Abanyefeso 5:22).

Abavyeyi:

Umugore n'umugabo bose hamwe, ni bo bazoba bafise ububasha ku bana; Bana, ni mwumvire abavyeyi banyu mu Mukama; kuko ivyo ari vyo bibereye. Wubahe so na nyoko; (ni ryo tegeko rya mbere ririmwo isezzerano;) Kugira ngo uzobone neza, urambe mu isi. (Abanyefeso 6:1-3).

Ariko abavyeyi baragabishijwe:

Namwe ba se, ntimurakaze abana banyu; mugabo mubarere mubahanura, mubahanura nk'uko Umukama ashaka. (Abanyefeso 6:4).

Ubukuru bwose burajana n'inshingano. Abavyeyi bategerezwa gukoresha ubukuru bw'Imana babigiranye urukundo. Abagabo bategerezwa gukoresha uburongozi bumeze nk'ubwa Kristo ku Ishengero. Ntibakwiye kuba abakuru n'ububisha kandi basabe umugore n'abana kubakorera nk'abaja. Bategerezwa gufatanya n'umuryango wabo nk'uko Yesu abigirana n'Ishengero.

Abagabo bakwiye kwumviriza abagore babo, kuko ari ingabirano iva ku Mana kandi ari "umufasha." None umugore yofasha gute umugabo atigera amwumviriza kandi akarengagiza icyumviro ciwe? Hariho amakuru yo muri Bibiliya aho Imana yabwiye abagabo ngo bumvirize abagore babo (Aburahamu) n'aho Imana yabanje kuvugana n'umugore imbere yo kuvugana n'umugabo (Manowa). Ni co gituma bihambaye ko umugabo n'umugore bishurana neza. Birashimishije kubona ko imwe mu mpamvu zatumye Imana ihamagarira Aburahamu inshingano ikomeye y'ubusuku ari uko urugo rwiwe rwari mu rutonde rwiza.

Inzego z'ubutegetsi zose zitegerezwa kuba zitunganye kandi zifise urukundo. Ikibabaje ni uko mu mibumbe yose, ubukuru bwakoreshejwe nabi kandi abantu ntibama bakora mu buryo buranga urukundo n'ubutungane. Ubukuru Imana yashizeho mu rugo buragira ico bukoze cane ku busuku. Iyo urugo rutari mu rutonde rero umuntu ntashobora gukoresha uburongozi bukwiye mu busuku ariko ni inshingano ikomeye kuruta. Ni co gituma Imana yashinze urugo rutunganijwe neza nk'igisabwa ku burongozi muri Ishengero:

Umusenyeri rero ategerezwa kuba. . . akwiye kuganza neza urugo rwiwe, akagira abana biwe kumwumvira n'icubahiro cose; (Umuntu atazi kuganza abo mu rugo rwiwe, azobungabunga ate ishengero ry'Imana?) (I Timoteyo 3:2,4-5)

. . . umugabo w'umugore umwe, afise abana b'abizigirwa, batagirizwa canke bagira imigumuko canke abagarariji. (Tito 1:6).

Bibiliya iravuga kandi ivy'uko amasengesho ahagarikwa iyo habaye ukutumvikana hagati y'umugabo n'umugore.

ABATEGETSI MW'ISHENGERO:

Iyo tuvuga imiterere y'ubutegetsi mw'ishengero, ntituvuga imirwi y'abantu. Ntituriko turavuga amashengero n'ingene atunganya, akoresha canke atora abarongozi. Turiko tuvuga imiterere ya Bibiliya y'ishengero yashinzwe n'Imana.

Umutwe w'Ishengero ni Yesu Kristu kandi abemera ni bo. . .

. . . **umubiri wa Kristu, n'ingingo zawo cane cane. (I Ab'i Korinto 12:27)**

Imana ishira mw'Ishengero ingabire zidasanzwe z'uburongozi:

Kandi yatanze bamwe, intumwa; abandi abahanuzi, abandi abavugabutumwa; na bamwe, abapasitori n'abigisha. (Abanyefeso 4:11).

Izo ngabire z'uburongozi zishirwa mw'Ishengeron'Imana. Iyo ubaye umunyamuryango w'ishengero ryo mu karere, niho rero uba uri muni y'ububasha bw'abantu bashizweho n'Imana ngo babe abarongozi muri ubwo bumwe bwihariye. Abo barongozi badasanzwe bafashwa mw'ishengero ryo mu karere n'abakurambere n'/canke abadiyakoni bazokora bayobowe na bo. Ushobora gusoma ivyerekeye ibikorwa n'ubushobozi bw'abo bagabo muri I Timoteyo 3 na Tito I.

Imana kandi iha uwizera wese yuzuye impwemu ingabire z'impwemu. Izo ngabire zitegerezwa gukorera mw'ishengero ziri muni y'ububasha bw'uburongozi ku ntumbero zo kwubaka no gukora igikorwa c'ubusuku. Ushobora gusoma ivyerekeye ingabire mu bice bikurikira: Abaroma 12:1-8; I Ab'i Korinto 12:1-31; Abanyefeso 4:1-16; I Petero 4:7-11. Ushobora kwiga izo ngabire zidasanzwe mu buryo burambuye mu nyigisho y'Ishirahamwe Mpuzamakungu ry'Ivyamwa, "Ubusuku bwa Mpwemu Yera."

Ishengero ni umubiri w'impwemu wa Yezu Kristu. Buri munyamuryango w'Ishengero afise inshingano itandukanye, nk'uko nyene ari ibihimba vy'umubiri w'umuntu. Igice kimwekimwe cose kija muni y'uburongozi bw'Umutwe w'Ishengero, Yesu Kristu.

Mu mubiri w'umuntu, igihimba kimwekimwe cose kiraronka ubuyobozi buva ku mutwe. Ni no mu mubiri w'impwemu w'Ishengero. Nta bumwe bushobora kubaho mu mubiri ata bubasha bw'umutwe, Yesu Kristu.

Ingingo z'umubiri zitegerezwa kuyobokerana, nk'uko ziyobokerana mu mubiri w'umubiri. Nk'akarorero, ku bijanye no gusoma mu mubiri kavukire, ijisho rifata ubukuru. Ku bijanye no kugenda, ibirenge ni vyo bifata ubukuru. Ingingo z'umubiri w'impwemu zitegerezwa kuyobokeranya mu buryo busa n'ubwo kugira ngo zishobore gukora neza mu busuku.

ABATEGEKA KU KAZI:

Bibiliya ishira urutonde rw'ubukuru ku bakora haba nk'abakozi canke nk'abakoresha. Umukoresha ni uwuri shebujya, umukuru canke uwujewe abakozi. Umukozi ni umukozi akorehwa kandi afise inshingano yo gukora akazi kanaka.

Bibiliya yigisha ngo:

Bashumba, mugamburukire ba shobuja bo kw'isi, mutinya kandi muhinda umushyitsi, mutagira umutima utaryarya nk'uko mugamburukira Kristu. Ntimukore mu maso, nk'abanezereza abantu; ariko mukore ivyo Imana igomba bivuye ku mutima nk'abashumba ba Kristo. Mukorere n'umutima mwiza nk'abakorera Umwami, ntimube nk'abakorera abantu.

Mumenye yuko iciza umuntu wese akora azokigororwa n'Umukama, yaba umushumba canke uwidegemvya. (Abanyefeso 6:5-8).

Igikorwa c'umusuku canke c'umukozi gikwiye gukorwa nk'igikorera Uhoraho kuko Imana ariyo soko y'ubushobozi bwose. Amabwirizwa arahabwa kandi aba shebuja canke abakoresha. Intunganyo y'uwufise ubukuru ari muni y'ubukuru irasubira kugaragara neza muri iki gice:

Namwe ba shebuja, mubagire mutyo nyene, mureke kubatera ubwoba, kuko muzi yuko Shebuja na we ari mw'ijuru, kandi ata nkunzi agira. (Abanyefeso 6:9).

Abakoresha bategerezwa gufata neza abakozi babo, nk'uko nyene bafatwa neza n'Imana bakuramwo ububasha bwabo.

ABATEGEKA MURI LETA:

Dushingiye kuri Matayo 20:25-28 ububasha bw'isi si ubw'Ubwami bw'Imana. Ariko naho turi abemera kandi turi mu Bwami bw'Imana, muri iki gihe turacari mw'isi. Umwe wese muri twebwe aba mu gisagara canke mu gisagara kiri mu ntara nini, intara, intara n'igihugu. Umwe wese muri twebwe aba muni y'ubutegetsi bw'intara n'ubw'igihugu kandi hari amategeko n'abarongozi ba leta bafise ububasha kuri twebwe.

Wararize mbere yuko Bibiliya yigisha ko Imana ari yo soko y'ububasha bwose. Abaroma 13 harasigura ingene ivyo bifitaniye isano n'abakuru ba leta. Raba iki kigabane muri Bibiliya yawe.

Umurongo wa 1 wigisha ko Imana ariyo soko y'ububasha bwose kandi ugomba kugamburuka ubwo bubasha.

Umurongo wa 2 werekana ko iyo ugararije izo nguvu, mu vy'ukuri uba uriko uragarariza Imana.

Umurongo wa 3-4 usigura ko abarongozi ba leta ari ubwoba kuri wewe iyo gusa utabagamburukiye. Mu vy'ukuri bagereranywa n'abasuku b'Imana.

Imana izana abarongozi ba leta ku butegetsi kandi ishobora kubakura ku ngoma uko ishaka:

Kandi ni we ahindura ibihe n'ibihe, ni we akuraho abami, ni we yimika abami, ni we abaha ubwenge abanyabwenge, abaha ubwenge ubwenge. (Daniyeli 2:21).

. . . kugira ngo abazima bamenye yuko Musumbavyose ari we aganza ubwami bw'abantu, kandi ko abuha uwo ashaka, kandi ko ari we ashira hejuru y'abantu batobato kuruta abandi bose. (Daniyeli 4:17).

Daniyeli avuga inkuru y'Umwami yitwa Nebukadinezari atamenye isoko y'ububasha bwiwe bwo kw'isi gushika Imana imwigisha:

Ariko amaze kwishira hejuru, umutima wiwe ukomantazwa n'ubwibone, akurwa ku ntebe y'ubwami, bamumwaka ubuninahazwa bwiwe. . . gushika aho amenya ko Imana isumba vyose iganza ubwami bw'abantu, kandi ko ibugena uwo ishaka wese. (Daniyeli 5:20-21).

Imana irungikira umwami Amasiya umuhanuzi ngo amuhanure igihe yagira umugambi wo kuja mu ntambara; Ariko umuntu w'Imana aza aramubwira ati «Mwami, ntureka kujana n'ingabo z'Abisirayeli! kuko Umukama atari kumwe na Israyeli.» . .

Ariko niwaba ushaka kugenda, ubikore, ukomeze urugamba, Imana izogutsinda imbere y'umwansi, kuko Imana ifise ububasha bwo gutabara no guseniyura.

(II Ngoma 25:7-8)

Iyo mirongo yerekana neza yuko Imana ari yo ishiraho uburongozi bwa leta. Arakora no mu ntambara zo mw'isi, akavyura umwe, akatera hasi uwundi. Ikibabaje ni uko nk'uko rimwe na rimwe inzego z'ubutegetsu zikoreshwa nabi mu rugo no mw'ishengero, ni ko zikoreshwa nabi no muri leta. Indongozi mbi kandi z'inkazi zarafashe ubutegetsu mu bihugu vyinshi. Banka kwemera ko Imana ari yo soko y'ububasha kandi bagatera imibabaro abemera. Iyo intwari canke amabwirizwa ayo ari yo yose avuguruza ivyo vyigishwa mw'Ijambo ry'Imana, rero ubwirizwa kwumvira Imana aho kwumvira umuntu. Igihe abigishwa babwirwa ko badashobora kwamamaza mw'izina rya Yesu. . .

Petero n'izindi ntumwa barabishura bati: «Tubwirizwa kugamburukira Imana kuruta abantu. (Ivyakozwe n'intumwa 5:29)

Baratahuye ko ico gisabisho cari giteye kubiri n'itegeko rya Yesu ryababwirwa kwamamaza Inkuru Nziza kw'isi yose. Mu bindi bice ubwirizwa... . .

. . . mugamburuke, atari kubera ishavu gusa, ariko kandi kubera ijwi ryo mu mutima.

Ni co gituma mutanga n'ikori; kuko ari abakozi b'Imana bama bajejwe ivyo nyene.

Nimuhe bose ivyo bakwiye; ikori uwo rikwiye guhabwa ikori; umugenzo ku wo umugenzo; ubwoba ku wo ubwoba; icubahiro uwo icubahiro.(Abaroma 13:5-7).

Kubera amabanga akomeye bafise be n'ubushobozi bwo gukoresha nabi ububasha bwabo, mubwirizwa gusenga muti:

Kubg'abami n'abakuru bose; kugira ngo tuzobeho mu mahoro, mu bubaha Imana bwose no mu kuri kwose. (I Timoteyo 2:2)

UBUSHOBOZI BWOSE BUBA UBWOBAZI BW'IMANA

Imana ni yo soko y'ubushobozi bwose mw'isi y'akameremere no mu vy'impwemu. Ububasha bwose buva kuri We. Yarahaye ubwo bubasha bwo gushinga imiterere mu rugo, mw'ishengero, mw'isoko, mu kibano no mu gihugu. Ariko hazoza igihe muri kazoza aho ububasha bwose bwahawe buzosubira kuba ububasha bwiwe:

Hanyuma hazoshika iherezo, aho we (Yesu) azoba ashikirije Ubwami Imana, ari yo Se, aho azoba amaze gukuraho ubutegetsi bwose n'ububasha bwose n'ububasha bwose. (I Ab'i Korinto 15:24)

Kandi vyose nivyamara kumuyobokera (Yesu), niho Umwana ubwiwe azoyobokera Uwo (Imana) yamushize vyose muni yayo, kugira ngo Imana ibe vyose muri bose. (I Ab'i Korinto 15:28)

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Ni kubera iki utegerezwa kuba uri muni y'ubukuru kugira ngo ukoreshe ubukuru?

---

3. Sigura ingene Yezu yari umuntu afise ubukuru ari muni y'ubukuru.

---

4. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'imibumbe y'ubukuru Imana yashizeho muri Ekleziya.

---

5. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'imibumbe y'ubukuru Imana yashizeho mu rugo.

---

6. Sigura imiterere y'ubukuru Imana yashizeho mu migenderanire y'akazi.

---

7. Tanga igitabu co muri Bibiliya gisobanura isano riri hagati y'abizera n'abategetsi ba Leta.

---

8. Iyo ugararije abakuru bawe, mu vy'ukuri uba ugararije nde?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Iga Ivyakozwe n'intumwa 6:1-6 kugira ngo ubone akarorero k'ubukuru bukora mw'ishirahamwe ry'ishengero. Nuvuge mu ncamake ivyo wize ku bijanye n'ubukuru muri iki gisomwa.

---

2. Mu Bafilipi 4:2 Paulo yasavye ko habaho amahoro hagati ya Evodiya na Sintike. Ntitubwirwa kamere y'urwo rugamba, ariko igihe cose habaye ingorane nk'iyu umuntu aba ataba ari mu kuyoboka neza ubukuru.

3. Soma I Samweli 13. Muri iyi nkuru, Umwami Sauli yatwaye ubukuru butabereye nk'umwami. Yaratanga ibimazi vyari bikwiye gutangwa n'umuhanuzi w'Imana gusa.

Soma I Samweli 15. Aha, Umwami Sawuli yaragararije amabwirizwa y'Imana mu gukiza iminyago imwe mu ntambara yagiranye n'Abamaleki.

None ubugararije bw'Umwami Sauli bwavuyemwo iki? (Raba I Samweli 13:13-14 na 14).
15:26).

---

4. Soma Yohani 19:10-11. Pilato yiyumvira ko afise ububasha kuri Yesu. Ivyo vyoba vyari ukuri?

---

5. Nuvuge mu ncamake amabwirizwa yahawe abagabo n'abagore mu 1 Ab'i Korinto 7.

---

6. Soma mu Vyakozwe n'intumwa 23 ingene Paulo yayobotse ubukuru igihe yamenya ko uwo yariko aravugana ari umuherezi mukuru w'Imana. None yavyakiriye gute?

IGICE CA CUMI NA GATANDATU

INGINGO Y'ICUMI Y'UBUSHOBOZI: UBUSHOBOZI BW'IZUKA RYIWE .

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

-Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

-Sigura izuka.

-Usigure akamaro k'izuka rya Yesu.

-Guca irya n'ino ibikorwa vy'ubu vy'ububasha bw'izuka mu buzima bw'umwizera.

-Kumenya isoko y'ububasha bwo kuzuka.

UMURONGO W'INGENZI:

Kugira ngo ndamumenye, n'ubushobozi bw'izuka ryiwe, nsangire na we imibabaro, nsubirwemwo n'urupfu rwiwe. (Ab'i Filipi 3:10).

INTANGAMARARA

Paulo yavuze ko ububasha bwo mu vy'impwemu buboneka mu buryo bubiri biciye kuri Yesu:

Kugira ngo ndamumenye, n'ubushobozi bw'izuka ryiwe, nsangire na we imibabaro, nsubirwemwo n'urupfu rwiwe. (Ab'i Filipi 3:10).

Iki gice kivuga cane ku bubasha bw'izuka bwa Yesu Kristu buba mu bemera. Ikigabane gikurikira kivuga ku bubasha bw'ugusangira imibabaro yiwe. Nta cigwa na kimwe Shetani yanka kuruta izuka rya Yesu, kuko kigaragaza ukuntu adashobora gutsinda umugambi w'Imana kuruta ibindi vyose vyabaye vyanditswe muri Bibiliya.

INSOBANURO Y'IZUKA .

Insobanuro y'ijambo « izuka » ni ukuzuka canke ukuzuka mu bapfuye agasubira kubaho.

IZUKA RYA YESU KRISTO .

Inyuma y'urupfu rwiwe kubera ivyaha vy'abantu bose, Yesu yarazuwe n'Imana mu bapfuye:

. . . Mwishe wa nyen'ubuzima, ariko Imana yaramuzuye mu bapfuye; ivyo ni twebwe turi ivyabona vyavyo. (Ivyakozwe n'intumwa 3:15)

Mwahambanywe na We mw'ibatisimu, ni yo mwazuranye na We, kubw'ukwizera ububasha bw'Imana yamuzuye mu bapfuye. (Ab'i Kolosayi 2:12).

Ni mwe mwemera Imana yamuzuye mu bapfuye, ikamuha ubuninahazwa; kugira ngo ukwemera kwanyu n'ivyizigiro vyanyu bibe mu Mana. (I Petero 1:21)

Ushobora gusoma inkuru y'izuka rya Yesu muri Matayo 28, Mariko 16, Luka 24, na Yohana 20.

AKAMARO K'IZUKA RYA YESU .

Izuka rya Yesu ni ukuri gukomeye kuko ari ryo shingiro ry'ukwizera kwacu:

Ariko niba ata kuzuka kw'abapfuye kuriho, Kristu rero ntiyazutse; Kandi nimba Kristo atazutse, ubutumwa bwacu ni ubusa, ukwizera kwanyu na kwo ni ubusa. (I Ab'i Korinto 15:13-14)

Kwizera izuka rya Yesu ni ngombwa kugira umuntu aronke agakiza:

Kuko ni waturisha umunwa yuko Yezu ari Umwami, ukizera mu mutima yuko Imana yamuzuye imukuye mu bapfuye, uzokizwa. (Abaroma 10:9).

Izuka rya Yesu ryemeza ko abemera ari abagororotsi:

Uwo (Yesu) yatanzwe kubera ibicumuro vyacu, akazuka kugira ngo tugororoke. (Abaroma 4:25).

Izuka bisigura ko urupfu rwatsinzwe:

Nuko rero, kuko abana basangiye inyama n'amaraso, na we nyene yasangiye inyama n'amaraso; kugira ngo urupfu rwiwe rucishe uwufise ububasha bw'urupfu, ari we Mubesheranyi. . . (Abaheburayo 2:14).

Izuka rya Yesu ryemeje ko ari we asumba ibiremwa vyose:

Murazi n'ubukuru bw'ubushobozi bwayo kuri twebwe abemera, nk'uko ubushobozi bwayo buhambaye bukora; Ivyo yabikoresheje muri Kristu, aho yamuzura mu bapfuye, akamushira iburyo bwiwe bwite ahantu ho mw'ijuru. Asumba kure abatware bose n'ububasha bwose n'ububasha bwose n'inganji zose, n'izina ryose ryavuzwe, atari muri iyi si gusa, ariko no mu bizoza. Yamushize musu y'ibirenge vyawe vyose, imuha ishengero kuba umutwe wa vyose. (Abanyefeso 1:19-22).

Izuka ryemeza ko Yesu yari Umwana w'Imana:

Kandi mu buryo bwa Mpwemu Yera yerekanye ko ari Umwana w'Imana n'ubushobozi, kuzuka mu bapfuye. (Abaroma 1:4).

IZUKA RIZOZA .

Bibiliya iravuga ibijanye n'igihe muri kazoza aho iyi si nk'uko tuyizi izokurwaho. Ico gihe hazoba izuka ry'abapfuye bose. Abapfuye ari abemera bazozukira mu buzima budahera. Abapfuye ari abatembera bazozuka, bacirwe urubanza, baciriwe igihano c'ibihe bidahera.

Ushobora gusoma ivyerekeye izuka rizoza muri I Ab'i Korinto 6:14; 15:1-58; I Ab'i Tesalonike 4:13-18; Yohana 5:28-29; II Ab'i Korinto 4:14; na Ivyahishuwe 20:4-6 . Ushobora kwiga izuka ryo muri kazoza mu buryo burambuye mu nyigisho y'Ishure Mpuzamakungu rya Harvestime "Imishinge y'Ukwemera."

UBUSHOBOZI BW'UBU BW'IZUKA .

Ni ukuri ko umusi umwe tuzobona izuka mu bapfuye, ariko ububasha bw'izuka ntibugenewe kazoza gusa. Ububasha bwayo burashobora kuboneka ubu n'abizera. Izuka ni ryo shingiro ry'ububasha bw'impwemu ubu kuko riguha:

ICIZERE GISHASHA:

Ni mu bubasha bw'izuka ufise icizigiro. Ubuzima bwawe ntibuzohera n'imva. Ufise ubuzima budahera:

Hahezagirwe Imana Se w'Umukama wacu Yesu Kristu, yatuvyariye ubwa kabiri ku bw'imbabazi zayo nyinshi, kugira ngo tugire ivyizigiro bizima kuzuka rya Yesu Kristu ava mu bapfuye. (I Petero 1:3)

Icizigiro ni inguvu ikomeye cane. Iyo abantu batagira icizigiro, baracika intege kandi bakaruha. Ububasha ry'izuka rituma icizigiro kiguma kizima.

UBUZIMA BUSHASHA:

Iyo wemeye Yesu nk'Umukiza, uba uzutse uva mu rupfu rw'impwemu rw'icaha ukaja mu buzima bw'impwemu:

Na mwebwe, kuba mwapfuye mu vyaha vyanyu. . . Yarazuye kumwe na we, abababariye ivyaha vyanyu vyose. (Ab'i Kolosayi 2:13).

Izuka ryo mu mpwemu rituma umuntu apfa ku caha. Biciye mu bubasha bw'izuka ushobora kubaho ubuzima bushasha. Ntimubaho nk'uko mwahora. Wapfuye ku bibi vy'isi kandi uri muzima muri Yesu.

Ntushobora kubaho ubu buzima bushasha mu kwiteza imbere. Ntushobora kubibaho mu bubasha bwawe bwite. Mubibaho biciye ku bubasha bw'izuka:

Namwe nimwiyumvire ko mwapfuye ku gicumuro, ariko ko mwapfuye ku Mana muri Kristu Yesu. Nuko rero icaha ntikiganze mu mibiri yanyu izopfa, ngo mugamburukire ivyipfuzo vyayo. Kandi ntimugahe icaha ingingo zanyu ngo zibe ibirwanisho vy'ukugabitanya, ariko mwihe Imana nk'abazutse bavuye mu bapfuye, n'ingingo zanyu muzihe Imana ngo zibe ibirwanisho vyo kugororoka. Kuko icaha kitazobaganza. . . (Abaroma 6:11-14).

Intambara uhura nazo ziri hagati y'urupfu rwo mu mpwemu n'ubuzima bukora muri wewe. Ububasha bw'izuka butsinda itegeko ry'icaha n'urupfu bukagukura mu buja bw'impwemu. Yesu yavuze ati:

Igisuma ntigiza atari kwiba, kwica no kwonona; Nanje naje kugira ngo zironke ubugingo, kandi ngo zironke cane. (Yohani 10:10)

Si ubuzima budahera muri kazoza gusa, ariko ubuzima bwinshi muri iki gihe ni ubwawe kubera ububasha bw'izuka.

UMWAMI MUSHASHA:

Izuka ry'impwemu rituma Yesu aba shebuja w'ubuzima bwawe. Aho kubaho ku bwawe, ubaho kugira ngo umukorere:

Kandi ko yapfiriye bose kugira ngo abazima ntibasubire kubaho ku bwabo, ahubwo babeho ku bw'uwabapfiriye akazuka. (II Ab'i Korinto 5:15)

Ububasha buva mu gutahura ikibanza ufise kubera izuka. Uri umukozi w'Imana nzima. Ntukiri umushumba wa Shetani.

INTUMBERO NSHASHA Y'UBUZIMA:

Intumbero nshasha y'ubuzima iva ku kuzuka mu vy'impwemu. Aho kwitwararika ivy'isi vy'igihe gito, nk'inyungu z'umubiri, ugushaka ubukuru, n'ibindi, ivyiyumviro vyawe vyibanda ku bintu vy'ibihe bidahera:

Ko mwazukanye na Kristu rero, nimurondere ivyo mw'ijuru, aho Kristu avyagiye iburyo bw'Imana. Mushire imitima ku biri hejuru, ntimuyishire ku biri kw'isi. Kuko mwapfuye, kandi ubugingo bwanyu burahishijwe hamwe na Kristu mu Mana. (Ab'i Kolosayi 3:1-3).

Ivy'umubiri vyo mw'isi ntibikigenzura umwizera yaronse ububasha bwo kuzuka. Ivyabaye mw'isi ntibikimunesha. Kubona ububasha bw'izuka bimuha ukuntu abona ibintu mu buryo bushasha be n'intumbero.

IKINTU GISHASHA:

Ariko nimba Mpwemu w'uwazuye Yesu mu bapfuye aba muri mwebwe, uwazuye Kristu mu bapfuye azobesha ubuzima imibiri yanyu ipfa ku bwa Mpwemu wiwe aba muri mwebwe. (Abaroma 8:11).

Ijambo «guteri imbere» risobanura gutuma umuntu agira ubuzima no kwihanganira ubuzima. Imana yaramaze kugukiza icaha:

Namwe yarabazuye mwari mwapfuye mu bicumuro no mu vyaha. (Abanyefeso 2:1).

Ariko kandi arashaka gusubiza ubuzima umubiri wawe upfa. Imana ishaka kwihanganira umubiri wawe upfa ububasha bwo kuzuka:

Ariko dufise ubwo butunzi mu nzavya z'ibumba, ng'ubushobozi buhebuje bube ubw'Imana, butavuye kuri twebwe. (II Ab'i Korinto 4:7)

Niwaba wakiriye Yesu nk'Umukiza kandi wuzuye Mpwemu Yera, rero ubwo bubasha nyene bwazuye Yesu mu bapfuye buba muri wewe. Uwo muvumba w'ubuzima urashobora kugutera vuba ubu n'ububasha bw'izuka.

ISOKO RY'UBUSHOBOZI BW'IZUKA .

Inkomoko y'ubu bubasha bw'izuka mu buzima bw'uwizera ni Yesu. Yavuze ati:

. . . Jewe ndi izuka n'ubuzima: uwunyizera naho yoba yarapfuye, azoba muzima. (Yohana 11:25)

Nk'uko ubuzima bw'umubiri buri mu maraso, ni ko n'ubuzima bw'impwemu buboneka mu maraso ya Yesu. Nkuko amaraso kavukire atemba mu mitsi yawe, ubuzima bw'izuka butemba mu mpwemu yawe. Mbega uriko uragenda mu bubasha bw'izuka ryiwe ubu. Mu buzima bwawe bwa misi yose bwa gikirisu? Mu busuku bwawe? Tap muri iyo nzira y'ubuzima uno musi!

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Sigura "izuka."

---

3. Nuvuge mu ncamake akamaro k'izuka rya Yesu mu bapfuye.

---

4. Mbega iyo mvugo ni ukuri canke ni ikinyoma? "Ububasha bw'izuka bushobora gushikirwa n'uwizera gusa muri kazoza niyazuka mu bapfuye." Iryo jambo ni _____.

5. Nuvuge mu ncamake intumbero ziriho ubu z'ububasha bw'izuka mu buzima bw'uwizera.

---

6. Ni nde isoko y'ububasha bw'izuka mu buzima bw'umwizera ?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Yesu ntiyigeze aja mu maziko. . . Yaritavye amazuka. . .

-Umwana w'umugore w'i Nayini: Luka 7, 11-17.

-Umukobwa wa Yariyo: Mariko 5:35-43.

-Lazaro: Yohana 11:1-46

-Ivyiwe: Matayo 28, Mariko 16, Luka 24, Yohana 20

2. Kwamamaza izuka ni igice gihambaye c'ubutumwa bwiza. Raba Ivyakozwe n'intumwa 4:2; 17:18,32; I Ab'i Korinto 15:1-8,14,19-22.

3. Aburahamu yabayeho imyaka myinshi imbere y'izuka rya Yesu Kristo, yamara yarabonye ububasha bwo kuzuka. Ivyo ubisome mu Baroma 4:16-24.

4. Elisa yari afise ububasha ku buryo umuntu yapfuye yaterewe mu mva yiwe haciye imyaka myinshi apfuye, yazutse! Yari afise ububasha mu magufa yiwe kurusha benshi muri twebwe mu buzima bwacu (II Abami 13:20-21).

IGICE C'CUMI N'INDWI

INGINGO YA CUMI NA RIMWE Y'UBUSHOBOZI: UBUSHOBOZI BW'IMIBABARO .

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.
- Kumenya inkomoko y'imibabaro.
- Nimushire ku rutonde uburyo butanu imibabaro izamwo.
- Guca irya n'ino intumbero z'imibabaro mu buzima bw'umwizera.

UMURONGO W'INGENZI:

Kuko naho yabambwe kubera intege nke, ari muzima kubera ububasha bw'Imana. Kuko natwe turi abagoyagoya muri we, ariko tuzobana na we kubw'ububasha bw'Imana ku bwanyu. (II Ab'i Korinto 13:4)

INTANGAMARARA

Ikigabane ca nyuma caratanguye kuganira ku ngingo ngenderwako zibiri z'ububasha ziri mu Bafilipi 3:10:

Kugira ngo ndamumenye, n'ububasha bw'izuka ryiwe, n'ugusangira n'imibabaro yiwe, nsubirwemwo n'urupfu rwiwe. (Ab'i Filipi 3:10).

Igice ca cumi na gatandatu cari kijanye n'ububasha bw'izuka mu buzima bw'umwizera. Iki gice kivuga cane ku bubasha bw'ugusangira mu mibabaro. Paulo yavuze ku vyerekeye Yesu ati:

Kuko naho yabambwe kubera intege nke, ari muzima kubera ububasha bw'Imana. Kuko natwe turi abagoyagoya muri we, ariko tuzobana na we kubw'ububasha bw'Imana ku bwanyu. (II Ab'i Korinto 13:4)

Turabona imibabaro biciye ku vyiyumviro vy'abantu. Ku rugero rwose rw'ivyiyumviro vy'abantu umusaraba wa Yesu wari ubusa bw'ubuzima buhambaye kandi bw'icubahiro. Ariko mu vyiyumviro vy'Imana ni co cari ikimenyetso gikomeye c'ububasha bwayo. Vyavuyemwo agakiza k'umuntu.

Paulo yaratahura iyo ngingo ngenderwako ihambaye yerekeye ububasha bwo mu vy'impwemu. Ububasha bw'Imana bwihishije mu bugoyagoye. Ni co gituma yashobora kuvuga ati:

. . . Ni co gituma nzorushiriza kwirata intege nke zanje, kugira ngo ububasha bwa Kristu bube kuri jewe. Ni co gituma kubwa Kristu nezererwa intege nke, n'ugutukwa, n'amarushwa, n'uguhamwa n'amarushwa; (II Ab'i Korinto 12:9-10)

Ntitwigerera tubona ububasha mu bugoyagoye canke mu kunanirwa. Ivyo ni inyifato itangaje ku bantu umusaraba ari wo mutima wabo w'ukwizera. Yesu yarabonye izuka amaze kubabara. Ububasha bwo kuzuka buza biciye mu gusangira n'imibabaro yiwe.

Ububasha nyakuri bwo mu vy'impwemu ntibugaragazwa iyo ata mibabaro, ingorane n'amagorwa bihari, ahubwo bugaragazwa hagati muri vyo. Ububasha buhindura ico isi yita ikigeragezo kikaba akaryo ko kwerekana ububasha bw'Imana.

ISOKO Y'IMIBABARO.

Imana si yo yaremye imibabaro. Mu ntango ryinjiye mw'isi biciye ku caha c'umuntu cavyurwa na Shetani (Itanguriro 3). Igihe umuntu yemera ikigeragezo ca Satani agacumura, amagorwa yinjira mw'isi. Icaha, icatumye haba imibabaro yose, gishobora gushikirizwa uwacitanguje, ari we Shetani. Naho hariho imvo zitandukanye zituma imibabaro yinjira mu buzima bwawe, imibabaro yose ishobora gusubira muri iyo soko y'intango.

Igishimishije, mu buzima bw'uwizera, Imana ishobora gufata imibabaro, iyo satani agamije kuba ikibi, ikayihindura ineza kugira ngo ishitse imigambi yayo. Mu vy'ukuri bishobora kuba akaryo k'ububasha bw'Imana bwo kwerekanwa mu buzima bwawe.

IMPAMVU ZITUMA ABABARO.

Bibiliya irafise vyinshi ivuga ku bijanye n'imibabaro, ingorane be n'imibabaro. Mu guca irya n'ino inyigisho yayo, turabona uburyo butanu umubabaro ushobora kwinjira mu buzima bw'umwizera. Imibabaro yose uzohura nayo mu buzima izoza biciye muri imwe muri izi nzira:

IBINDI BIGUKIKIJE:

Imibabaro n'ibintu bigoye vyo mu buzima vyoshobora kuza biciye ku bandi bakukikuje.

Yosefu ni akarorero k'ubwo bwoko bw'imibabaro. Nta kosa ryiwe bwite yari afise, Yosefu yaragurishijwe mu Misiri na bene wabo, arafungwa bitari vyo n'umugore wa Potifari, kandi abo yafashije mw'ibohero baramwibagirwa. Ariko rero, wumvirize inyishu yiwe. Yosefu ati:

None rero ntimubabare, ntimwirakarire ko mwangurishije hano; kuko Imana yantumye imbere yanyu ngo nkize ubuzima. . . none rero si mwebwe mwandungitse ngaha, ahubwo ni Imana. (Itanguriro 45:5,8)

IMIBABARO MU BUZIMA:

Uburyo bwa kabiri imibabaro ikuzako ni mu bihe vy'ubuzima. Ivyo birerekanwa n'ivyashikiye Nawomi vyanditswe mu gitabu ca Rusi co muri Bibiliya. Yari afise intuntu nyinshi kubera urupfu rw'umugabo wiwe n'abahungu biwe.

Gushika Yesu agarutse kandi umwansi wa nyuma w'urupfu aneshejwe, urupfu ni igice c'ubuzima. Urupfu rwinjiye biciye mu caha c'intango c'umuntu kandi ni ikintu gisanzwe twese tuzohura naco, kuko «umuntu yagenewe gupfa rimwe» (Abaheburayo 9:27).

Igihe Nawomi yashikirwa n'ivyo bihe bigoye vy'ubuzima, yaravuze ati: «Ntimusubire kumwita Nawomi (bisobanura umuhezagiro), ahubwo mwite Mara.» Izina Mara risobanura "umururumba."

IGIKORWA CAWE:

Imvo ya gatatu y'imibabaro ni kubera igikorwa ukorera Uhoraho.

Isezerano Rishasha rivuga ivy'ukubabazwa kubera izina ryiwe (Ivyakozwe n'intumwa 9:16), kubera Kristo, (Abafilipi 1:29) kubera Ubwami bw'Imana (II Abatesalonike 1:5), kubera Inkuru Nziza (II Timoteyo 1:11-12), kubera ubutungane (I Petero 1:7:2; kubera (I Petero 3:14), nk'umukristo (I Petero 4:15-16), kandi nk'uko Imana igomba (I Petero 4:19).

Intumwa Paulo ni akarorero k'imibabaro iva ku busuku. Abantu bamwebamwe babona ko ugucumukura ari ikimenyetso c'ukunanirwa canke ukubura ukwizera. Nimba ivyo ari ukuri, rero Intumwa Paulo nta kwizera yari afise kandi ni we yananiwe cane muri kahise k'ishengero.

Paulo yavuze ko igihe yari muri Aziya yajanjaguwe cane ku buryo yihebuye ubuzima ubwabwo (II Ab'i Korinto 1:8). Atanga ishusho itandukanye n'iy'umuvugabutumwa w'umunezero ata kindi asezeranira abemera atari amahoro n'uguterimbere.

Igihe Paulo yahamagarwa ubwa mbere n'Imana ngo akore ubusuku yabwiwe ibintu bikomeye azobabazwa kubera Uhoraho (Ivyakozwe n'intumwa 9:16). Inyishu Paulo yatanze ku mibabaro yari iyo kwihanganira "ugutakaza vyose kugira ngo aronke bimwe ku bwa Kristo." Yandikiye abemera ati «Mwebwe ntimwahawe kwizera gusa, ariko no kubabara kubera we» (Abafilipi 1:29).

Paulo si we wenyene yashikiye n'imibabaro kubera ubusuku. Ishengero ryose ryarababaye mu bihe vy'Isezerano Rishasha (Ivyakozwe n'intumwa 8). Abaheburayo ikigabane ca 11 kivuga

inkuru zimwe zimwe z'uruhamo rw'ububisha bihanganiye. Bose muri abo bagabo n'abagore b'abizera bakijijwe n'ububasha bw'Imana. Umunyoro inzugi zirakingurwa barasohoka. Baciriwe urubanza rwo gupfa mu binogo vy'umuriro ariko barasohoka ata co babakozeko n'imbeya.

Ariko bamwe muri abo bemera, bitwa kandi abagabo n'abagore b'abizera, ntibaronse mwene ukwo gucungurwa. Bafunzwe, barababazwa, barababazwa, mbere barapfa kubera ubuhamya bwabo bw'Injili (Abaheburayo 11:36-40) . Twibanda ku kwizera kuzima ariko Imana nayo irahishura ububasha bwayo mu kwizera gupfa. Ukwo ni ukwizera guhagaze mu bihe bibi, atari mu bihe vyiza gusa aho ugucungurwa gukomeye kugaragara.

UMUGAMBI WA SATANI:

Imibabaro irashobora kandi kwinjira mu buzima bwawe bivuye ku gikorwa ca Shetani kitaziguye.

Ivyo birabonekera mu nkuru ya Yobu. Iki gitabu kirarwana n'ikibazo kigira kiti: «Kubera iki abagorotsi bababara? » Intahe Imana yashingira Yobu yari umuntu agorotse (Yobu 1-2). Yobu ntiyashikiwe n'amagorwa kubera yari yacumuye, nk'uko abagenzi biwe bavyivugira. Bemera ko Yobu yihana, ivyiwe vyohinduka.

Abo bagenzi baragerageje gukora igikorwa co gukoresha kw'isi yose gishingiye ku bumenyi bw'umuntu ku giti ciwe. Vyoba bisa n'ukuvuga ngo kubera ko Imana yakuye Petero mw'ibohero izogukorera gutyo nyene. Ivyo si ukuri. Benshi barapfuye mu nzu y'imbohe naho bari bafise ukwizera gukomeye n'ubuzima butagira icaha.

Tubwirizwa kwiyubara igihe turiko turaraba imibabaro y'abandi kugira ngo ntitubagire icaha, ukutizera canke ukutemera. Bibiliya yigisha vy'ukuri ko umuntu w'umunyavyaha yimbura umwimbu urura kubera kubiba mu kubora kw'umubiri (Abagalatiya 6:8). Ariko kubiba no kwimbura ntibishobora gukoreshwa mu gusigura imibabaro y'abantu ataco bazira.

Yobu ntiyababaye kubera ikintu na kimwe yari yakoze. Yobu yari umuntu w'umugorotsi. Ivyo vyari intahe Imana yashingira Yobu, Yobu yishingira intahe, n'izina ryiwe imbere y'abantu. Inyuma y'ivyo mw'isi y'impwemu ni co catumye Yobu ababara vy'ukuri. Hariho intambara yo mu vy'impwemu yariko iraba ku bijanye n'umutima, ubwenge n'ubudahemuka bwa Yobu.

Hari intambara iriko iraba mw'isi y'impwemu kuri wewe. Iyo ntambara igaragara mu bihe bigoye ushikirwamwo mw'isi kavukire.

Ukuri guhambaye kugaragara mu mibabaro ya Yobu ni uko ata kintu na kimwe gishobora kwinjira mu buzima bw'uwizera ata bumenyi bw'Imana. Imana si yo iteza imibabaro yawe. Iterwa na Shetani, ariko aho igarukira ni Imana. Ububasha bw'Imana burarengeye ubwa satani, kandi uzokwibonera intsinzi niwabandanya kuyizigira.

ICAHA CAWE UBWAWE:

Inzira ya gatanu imibabaro yinjira mu buzima bwawe ni kubera icaha cawe bwite.

Yona ni akarorero k'ukubabazwa nk'ukwo. Mu kutumvira Imana, Yona yaciye afata inzira iteye kubiri n'iyo avuye i Nineve aho yari yategetswe kuja kwamamaza ukwihana. Yashikiwe n'igihuhusi giteye ubwoba mu kiyaga, arangiza mu nda y'urufi runini kubera icaha ciwe bwite (Yona 1-2).

Ingorane zikwiye kwama zifatwa nk'umuhamagaro wo kwiyumvira inzira zawe no gusuzuma umutima wawe imbere y'Imana. Ushobora kuba uriko urababazwa n'icaha cawe bwite. Bibiliya ihishura ko Imana ihana ababaho mu kutumvira Ijambo ryayo. Guhana bisigura guhana, guhana no gukosora:

Ariko nta gihano kiboneka nk'ikinezereje, ariko kirababaza, ariko nyuma y'aho kizana imbuto z'amahoro zo kugororoka ku bamenyerejwe na co. (Abaheburayo 12:11).

Imana ikoresha imibabaro kugira ikukosore kandi igusubize mu bugombe bwayo ku buzima bwawe:

Imbere y'uko mbabazwa narazimiye; ariko ubu narazigamye Ijambo ryawe...

Ni vyiza kuri jewe ko nababajwe; kugira ngo nige ivyagezwe vyawe...

Ndazi, Mukama, ko imanza zawe zigororotse, kandi ko WEWE, mu budahemuka, ... (Zaburi 119:67,71,75).

IMYIFATIRE IKWIRIYE KU BIJANYE N'IMIBARO.

Ingorane si ikimenyetso c'uko umuntu ari umunyavyaha. Bibiliya itangaza iti: «Imibabaro y'umugororotsi ni myinshi» (Zaburi 34:19).

Iyo ubabara ataco wakoze kandi atari kubera icaha cawe bwite, ukwiye kuguma ufise inyifato ibereye ku bijanye n'imibabaro. Ikigeragezo nyaco c'ubuzima bwawe bwo mu vy'impwemu ni ingene wishura ku musi w'amagorwa:

Ni wacika intege ku musi w'amagorwa, inkomezi zawe ziba nke. (Imigani 24:10).

Bibiliya iradondora inyifato ukwiye kugira icyo ubabara nk'umwizera mu bugombe bw'Imana.

Ntimukwiye kugira isoni:

Nihagira uwubabazwa kubera umukristo, ntamaramare, ahubwo aninahaze Imana kubera iryo zina. . . (I Petero 4:16)

Ukwiye gushira umutima wawe (imibabaro yawe) ku Mana, uzi ko ikora vyose ku neza yawe:

Nuko rero abababazwa nk'uko Imana igomba, ni bashire imbere bakamuzigama ubugingo bwabo mu gukora neza nk'uko babikorera Umuremyi w'umwizigirwa. (I Petero 4:19)

Ukwiye kunezerwa iyo ubabara nk'uko Imana igomba:

Nuko bava imbere y'inama nkuru, banezerewe yuko Imana yaharuye ko bakwiriye guteterwa bazira izina rya Yesu. (Ivyakozwe n'intumwa 5:41)

Paulo avuga ko ukwiye kuba:

Munezerwe mu cizigiro; kwihangana mu mibabaro; gukomeza gusenga. (Abaroma 12:12).

. . . iyo tututswe, turahezagira; iyo dutotezwa, turavyihanganira. . . (I Ab'i Korinto 4:12)

. . . muri vyose twiyerekana ko turi abasavyi b'Imana, mu kwihangana kwinshi, mu marushwa, mu ngorane no mu marushwa. . . (II Ab'i Korinto 6:4)

Nuko ntugire isoni zo gushingira intahe Umwami wacu, canke jewe imbohe yiwe; ahubwo urafatanije nawe amagorwa y'ubutumwa bwiza, nk'uko ubushobozi bw'Imana buri. (II Timoteyo 1:8)

Kugira ngo ntihagire uwunyiganyizwa n'ayo marushwa, kuko ubwanyu muzi yuko ari yo yatugenewe. (I Ab'i Tesalonike 3:3)

Ariko weho, urabe maso muri vyose, wihanganire amagorwa, ukore umurimo w'Ubutumwa bwiza, ushitse umurimo wawe mu buryo bushitse. (II Timoteyo 4:5)

Ntukwiye kuvyiyumvira bitangaje iyo ushikiwe n'imibabaro:

Bakundwa, ikigeragezo c'umurimo kiriko kirabagerageza, ntimukitangaze, nk'aho ari ikintu kidasanzwe musangira na Kristu imibabaro; kugira ngo aho ubuninahazwa bwiwe buzohishurwa, muzonezerwa n'akanyamuneza kenshi. (I Petero 4:12-13)

Paulo araca irya n'ino inyifato ibereye ku bijanye n'imibabaro igihe asigura. . .

. . . n'aho umuntu wacu wo hanze agenda arasenyuka, umuntu wacu w'imbere ahinduka musha uko bukeye. Kuko amagorwa yacu yoroshe kandi y'akanya gato, aturonsa ubuninahazwa bw'ibihe bidashira. Mu gihe twebwe tutaraba ku biboneka, ahubwo turaba ku bitaboneka, kuko ibiboneka ari ivy'igihe gito; ariko ibitaboneka ni ivy'ibihe bidahera. . . (II Ab'i Korinto 4:16-18)

Paulo abona ko imibabaro ari nk'umusuku. Yavuze ko biradufasha.

INKOMEZI BICIYE MU MIBARO

Niwibuke yuko Imana atari yo ituma abantu bashikirwa n'imibabaro. Imibabaro iri mw'isi kubera icaha. Ariko Imana ikoresha imibabaro nk'akaryo ko kwerekana ububasha bwayo. Arayikoresha. . .

GUHINDURA IBIBI BIBE IVYZA:

Imana ifata ivyo vyari vyagenewe kuba bibi ikabihindura ivyiza. Arayicungura kugira ngo ashitse imigambi yiwe. Yosefu abwira bene wabo bari bamugurishije mu buja ati:

None rero ntimubabare, ntimwirakarire ko mwangurishije hano; kuko Imana yantumye imbere yanyu ngo nkize ubuzima. None rero, si mwebwe mwandungitse ngaha, ni Imana. . . (Itanguriro 45:5,8)

Shetani yatumye benewabo bazanira Yosefu amagorwa, ariko Imana irayacungura ngo abe ivyiza. Naho ibintu vyari bimeze nabi, Imana yariko irakora inyuma y'ivyo bintu. Shetani yatumye abantu batanga Yesu ngo bamwice, ariko Imana irabicungura ngo bibe vyiza. Urupfu rwiwe rwatumye aronka agakiza n'ubuzima bwo kuzuka.

Imana yerekana ububasha bwayo iyo ifata imibabaro yawe ikayikoresha mu gushitsa imigambi yayo. Nta mpanuka canke ibintu bishika mu buzima bw'abizera kuko Imana:

. . . akora vyose akurikije inama y'ubugombe bwiwe bwite. (Abanyefeso 1:11).

GUHINDURA GUTSINDWA MU NTSINZI:

Imana ihindura ivyo gutakaza mu buryo busanzwe bikaba inyungu zo mu vy'impwemu. Paulo yanditse ku bijanye n'ivyo yatakaje mw'isi kavukire ati:

Ariko ivyo vyari inyungu kuri jewe, ndavyiyumvira nk'uruhombo kubwa Kristu. Ego cane, kandi vyose ndabiraba nk'ibihombo ku bw'agaciro k'ukumenya Kristu Yesu Umwami wanje, kuko nahombye vyose ku bwawe, nkabifata nk'umwanda, kugira ngo nshobore kuronka Kristu. (Ab'i Filipi 3:7-8).

GUHINDURA INTEGE NKE INKOMEZI:

Ivyo Paulo yari abizi. . .

. . . intege nke z'Imana zirusha abantu inkomezi. (I Ab'i Korinto 1:25)

Imana yabibwiye Paulo. . .

. . . Ubuntu bwanje buraguhagije; kuko inkomezi zanje zishikira mu ntege nke. (II Ab'i Korinto 12:9)

Ivyo ni vyo vyatumye Paulo avuga ngo. . .

. . . Ni co gituma nzorushiriza kwirata intege nke zanje, kugira ngo ububasha bwa Kristu bube kuri jewe. Ni co gituma kubwa Kristu nezererwa intege nke, n'ugutukwa, n'amarushwa, n'uguhamwa n'amarushwa; (II Ab'i Korinto 12:9-10)

Intege nke zanyu z'umuntu zitanga akaryo ko kwerekana ububasha bw'Imana.

KUGERAZA UKWIZERA KWAVE:

Ivyo mw'isi y'impwemu vyose bishingiye ku kwizera. Ni co gituma inkomezi z'ukwizera kwanyu zigomba kugeragezwa:

kugira ngo ikigeragezo c'ukwizera kwanyu kibe igiciro kuruta inzahabu ibora, n'aho yogeragezwa n'umuriro, kiboneke ishimwe n'icubahiro n'ubuninahazwa, aho Yesu Kristu azoserukira. (I Petero 1:7)

Ni ikigeragezo c'ukwizera iyo usenga nk'uko Yesu yabigenjeje, ngo Imana ireke igikombe c'umururumba kigende, kandi n'ubu nyene ntikice. Ahubwo ugoberwa no kunywa cane imibabaro yayo. Ukwizera kuzomenya ko amasengesho yacu atagira inyishu kubera gusa atayishuwe mu buryo twipfuza.

KUGIRANGO BIGUHEREZE GUHOZA ABANDI:

Hahezagirwe Imana Se w'Umwami wacu Yezu Kristu, yo Muvyeyi w'imbabazi, Imana nyen'uruhoza rwose; Ni yo iduhumuriza mu marushwa yacu yose, kugira ngo natwe dushobore guhumuriza abari mu makuba yose, ihumure twahawe n'Imana. (II Ab'i Korinto 1:3-4)

Iyo usangije abandi ihumure ry’Imana wewe. . .

. . . muduze amaboko arengeye, n’amavi agoyagoya; Kandi mutegurire ibirenge vyanyu inzira zigorotse, kugira ngo ibicumbagira ntibive mu nzira; ariko ahubwo n’ikize. (Abaheburayo 12:12-13).

KUGIRA KUKWIGISHA KUTIZIZERE:

Paulo yavuze ku ntumbero y’imibabaro yiwe muri Aziya:

. . . Muri Aziya twari twarengewe n’inkomezi, ku buryo twihebuye mbere n’ubuzima; Ariko twaciriwe urubanza rwo gupfa muri twebwe, kugira ngo ntitwizigire ubwacu, ahubwo twizigire Imana izura abapfuye. (II Ab’i Korinto 1:8-9)

Ivyo uzoza ubimenye. . .

. . . dufise ubwo butunzi mu nzavya z’ivu, ng’ubushobozi buhebuje bube ubw’Imana, butavuye kuri twebwe. (II Ab’i Korinto 4:7)

KUGIRANGO UGIRE INGESO NZIZA ZO MU MPWEMU:

Twirata mu mibabaro, kuko tuzi yuko imibabaro itera ukwihangana, kandi ukwihangana gutuma umuntu agira icizigiro, (bigatuma urukundo rw’Imana ruseseka mu mitima yacu). (Abaroma 5:3-4).

. . . ni mwamara kubabazwa umwanya mutoyi, azobatunganya, abakomeze, abakomeze, abashikamye. (I Petero 5:10)

Izo kamere ziguhuza n’ishusho ya Yesu, ariyo gahunda y’Imana kuri wewe (Abaroma 8:28-29; Abaheburayo 2:10,1).

KUGIRANGO TUGARAGAZE IBIKORWA VY’IMANA:

Abigishwa babonye umugabo yari yavutse ari impumyi, baramubajije uwo yamuteye. Coba cari icaha c’abavyeyi biwe canke c’uwo mugabo ubwiwe? Yesu yishura ati:

Nta n’umwe yacumuye canke abavyeyi biwe; ariko ngo ibikorwa vy’Imana bigaragare muri We. (Yohani 9:3)

KUGIRANGO UGARAGAZE UBUSHOBOZI BW'IMANA:

Araheza ambwira ati: «Ubuntu bwanje buraguhagije; kuko inkomezi zanje zishikira mu ntege nke. Ni co gituma nzorushiriza kwirata intege nke zanje, kugira ngo ububasha bwa Kristu bube kuri jewe. (II Ab'i Korinto 12:9)

KUGIRANGO MUKUREHO IVYO BITASHIMISHIJE:

Imibabaro ituma ivyo vyose bidashikamye bihungabana mu buzima bwawe. Uhagarika kwizigira abantu, porogarama canke ibintu vy'umubiri kuko ivyo vyose bikubura mu gihe ukeneye. Imana iravyemera...

. . . gukuraho ibinyiganyiga nk'ivyaremwe, kugira ngo ibidashobora kunyiganyizwa bigumeho. (Abaheburayo 12:27).

Mu gihe c'ibihuhusi vy'ubuzima, ikintu cose kirasenyuka kitari cubatswe ku Mana no kw'Ijambo ryayo (Zaburi 11:89 na Matayo 7:24-27).

KUGIRANGO UHINDURE IVYO WISHIMIYE:

Iyo ushikiwe n'imibabaro kenshi wibanda ku mpamvu n'ingaruka. Urahangayikishijwe n'icatumye ivyo bintu bigoye bishika be n'ingaruka mbi cane biriko biragira mu buzima bwawe. Imana ishaka guhindura ivyiyumviro vyawe, ukava ku kurwanya gutahura ivy'igihe gito, ukaja ku kwemera ivyiza vy'ibihe bidahera:

Kuko amagorwa yacu yoroshe kandi y'akanya gato, aturonsa ubuninahazwa bw'ibihe bidahera. Mu gihe twebwe tutaraba ibiboneka, ahubwo turaba ibitaboneka; kuko ibiboneka ari ivy'igihe gito; ariko ibitaboneka ni ivy'ibihe bidahera. (II Ab'i Korinto 4:17-18)

Bakundwa, ikigeragezo c'umuriro kiriko kirabagerageza, ntikutangaze nk'aho mwabaye ikintu kidasanzwe. Ariko munezerwe kuko musangira na Kristu amagorwa yayo; kugira ngo aho ubuninahazwa bwiwe buzohishurwa, namwe munezerwe n'akanyamuneza kenshi. (I Petero 4:12-13)

Nitwababazwa, tuzoganzana na We. . . (II Timoteyo 2:12) .

KUGIRANGO UHINDURE AKAMERERE KAWA KA KERA:

Imana yavuze ku bijanye n'ihanga rya Mowabu iti:

Mowabu yari afise amahoro kuva mu buto bwayo, kandi yari atuye ku nkombe zayo, ntiyava mu gikombe kija mu kindi, kandi ntiyigeze aja mu bunyagano; ni co gituma uburyohe bwiwe bwagumye muri we, n'akamoto kiwe kadahinduka. (Yeremiya 48:11).

Kubera ko Mowabu atari yarashikiwe n'ugusuka n'ugutera umuvinyu bitera ingorane nk'ivyo vyari bikenewe kugira ngo umuntu akore umuvinyu mwiza, iryo hanga ntiryahindutse. Mowabu yari yidegemvya kandi ituye mu butunzi kandi kubera ivyo ntiyateye imbere kandi ntiyakuze neza mu vy'impwemu. Nta mpinduka rero yabayeho. "Impumuro yiwe bwite" yagumye muri we.

Imibabaro iragukurako kamere ya kera y'ukwibona. Uko uvyurwa, ugahagarika umutima, ukasukwa, ni ko umunuko wawe wo mu mpwemu uhinduka ukava ku mubiri ukaja ku mutima.

KUGIRANGO BIGUTEGURIRE GUKORESHWA N'IMANA:

Wasavye gukoreshwa n'Imana. Ushaka kurushiriza kumera nka Yesu kandi warasenga ngo ube igikoresho catoranijwe ngo akoreshe. Inyishu y'isengesho ryawe ishobora kuza biciye mu mibabaro:

Ehe ndakuvugutiye, ariko si n'ifeza; Nkugeragereje mu ruganda gwo kubabazwa (Yesaya 48:10).

Ni mu mibabaro ushobora kurenga umuhamagaro nk'umwana w'Imana kugira ngo ube uwutoranijwe n'Imana. Umubabaro ukurikije ubugombe bw'Imana uragutyorora kugira ngo ukoreshe nk'uko ivyuma bityororwa mw'itanure mw'isi kavukire.

KUGIRANGO GUTEGURE GUGANZA NA KRISTO:

Nitwababara, tuzokwimana na we. . . (II Timoteyo 2:12) .

KUGIRA NGO BIBAHE IMIGISHA YO MUVY'IMPWEMU:

Yesu yavuze ati:

Hahiriwe abatotezwa bahorwa ukugororoka; kuko Ubwami bwo mw'ijuru ari ubwabo. Muzoba muhiriwe aho bazobatuka bakabahama bakababeshereza ibibi vyose babampōra. Muranezerwa, muhimbarwe cane, kuko impera yanyu ari nini mw'ijuru; (Matayo 5:10-12).

KUGIRA NGO BIKWIGISHE KWUMVURA:

Naho yari Umwana, yize kwumvira kubera ivyo yababaye. . . (Abaheburayo 5:8).

KUGERAGEZA IJAMBO RY'IMANA RIRI MURI WEWE:

Amajambo y'Umukama ni amajambo meza: ameze nk'ifeza yageragejwe mw'itanure ry'ubutaka, ikayegurwa incuro indwi. (Zaburi 12:6).

KUGIRANGO NGUCISHE BUGUFI:

Ni we yabacishije muri bwa bugaragwa bunini kandi buteye ubwoba, bwarimwo inzoka zisa n'inzoka zisa n'inzoka, hakaba n'akagabane katagira amazi; ni we yagukuye amazi mu rutare rw'isare; Ni We yakugaburiye manu mu bugaragwa, iyo ba sogokuruza bawe batamenye, kugira ngo agucishe bugufi, akugerageze, kugira ngo akugirire neza mu mpera zawe. . . (Gusubira mu vyagezwe 8:15-16).

KUGIRANGO BIBAGURE MU MPWEMU:

Ivyo bisigura ko ukura mu vy'impwemu:

Waraguye igihe nari mu ngorane. (Zaburi 4:1 Bibiliya y'Ivyanditswe)

KUGIRANGO BIGUFASHE KUMENYA IMANA NEZA:

Umenya Imana mu buryo bw'inkoramutima kuruta biciye ku mibabaro. Yobu, uwababaye cane, yarize uku kuri, aca avuga ati. . .

Narumvise ivyawe n'amatwi, ariko noneho ijisho ryanje rirakubonye. Ni co gituma niyanka, nkihana mu mukungugu no mu minyota. (Yobu 42:5-6).

Bamwe muri twebwe tuzi Imana mu buryo bubiri gusa. Iyo turiko turaronka imihezagiro y'ubuzima, Imana kenshi iba ari ikintu c'agaciro aho kuba ikintu gikenewe. Ariko iyo ufise ivyo ukeneye vy'ukuri, Imana iba ikintu gikenewe.

Yobu yararushirije kumenya Imana biciye ku mibabaro. Imbere y'uko Yobu ababara, yari azi Imana biciye mu vy'Imana. Inyuma y'aho, yaramumenye biciye ku vyo yacyiyemwo. Ni co gituma Paulo yavuze ati:

Kugira ngo ndamumenye, n'ububasha bw'izuka ryiwe, nsangire n'imibabaro yiwe, nsubirwemwo n'urupfu rwiwe. (Ab'i Filipi 3:10).

Ushobora gusa kumenya Imana mu bubasha bw'izuka biciye mu gusangira n'imibabaro.

Mu bihe vyose vy'amagorwa Yobu yarimwo, yarabajije Imana ku bijanye n'icamuteye imibabaro. Gushidikanya ku Mana si bibi. Yesu yari azi ko intumbero yaje mw'isi ari iyo gupfa kubera ivyaha vy'abantu bose. Yamara mw'isaha yiwe y'umubabaro yarasemereye ati: «Mana yanje, Mana yanje, wampebesheje iki?»

Ivyo bikurikira ibibazo ni vyo bihambaye. Amajambo y'Umukama yakurikiyeho yari aya: "Mu maboko yawe ndashize impwemu yanje." Naho hari ibibazo, inyishu ya Yobu yari. . .

Naho yonyica, nzomwizigira. . . (Yobu 13:15).

Kuko nzi yuko Umucunguzi wanje ari muzima, kandi ko azohagarara kw'isi ku musi w'iherezo; Kandi naho inyuma y'urukoba rwanje inzoka zizosambura uyu mubiri, nzobona Imana mu mubiri wanje. (Yobu 19:25-26).

Ivyo bibazo vyose bimaze kurangira, ugushimika kugomba guhinduka kuva kuri "nje" gushika kuri "Wewe." Utegerezwa gushira imibabaro yawe, hamwe n'ibibazo vyayo vyose bitagira inyishu, mu minwe y'Imana.

Izigire UHORAHO n'umutima wawe wose; kandi ntiwishingikirize ubwenge bwawe bwite. (Imigani 3:5).

Imana ishobora guhishura zimwe mu ntumbero ziri mu mibabaro yawe, ariko birashoboka ko utazokwigera ubitahura neza:

Ni ubwiza bw'Imana guhisha ikintu. . . (Imigani 25:2).

Ivy'ibanga ni ivy'Umwami Imana yacu; ariko ivyo vyahishuriwe ni ivyacu. . . (Gusubira mu vyagezwe 29:29).

Hariho ibintu bimwe bimwe vy'ibanga vy'Umukama gusa. Nk'uko Yobu, ushobora kutazokwigera utahura intumbero zose z'imibabaro yawe:

Ko Umwami ari we ayobora intambuko zacu, ni kuki twogerageza gutahura ibiba vyose mu nzira? (Imigani 20:24 Bibiliya Nzima)

Igihe Imana yaheza ikavugana na Yobu, yakoresheje ingero zitari nke zivuye mu kamere Yobu atashobora gusigura. Imana yashimikiye ko nimba Yobu adashobora gutahura ivyo yabona mw'isi y'ibinyabuzima, ata gukeka ko atashobora gutahura ivyo atashobora kubona mw'isi y'impwemu.

Igihe Yobu ahangana n'Imana, ntaco bimaze ko ataronka inyishu y'ibibazo vyawe ku bijanye n'imibabaro. Ari imbere y'Imana ata guca ku ruhande, kandi ivyo bintu bimushikiye ntibisiga ikibanza c'ikindi kintu. Ntagigenzurwa kandi ngo ababazwe n'ivyiyumviro vy'abantu. Ibibazo ntabisubirira inyishu, ahubwo abisubirira ukwizera.

Iyo umenye Imana neza cane biciye mu mibabaro, ubona uko uri vy'ukuri. Ntugimenya Imana mu buryo bwa kabiri. Ukwo guhura n'Imana amaso mu yandi gukora ivyo impaka n'ibiganiro bidashobora gukora.

Igihe Yobu yahagarara imbere y'Imana, nta n'inyishu nshasha yari afise. Nta kintu gishasha yahawe ku bijanye n'imibabaro yiwe. Ariko yasubirije ibibazo ukwizera. Yobu yarabaye imbere y'Imana ata guca ku ruhande, kandi ivyo bintu vyamushikiye ntibisigarana ikibanza c'ibibazo canke amakenga.

NTURI WENYENE

Iyo ubabara nk'uko Imana igomba, ukwiye kubona ko utari wenyene. Abandi bizera benshi bariko barashikirwa n'intambara nk'izo:

. . . kuko muzi yuko bene wanyu bari mw'isi bose bashikira amagorwa nk'ayo nyene. (I Petero 5:9)

Ibihuhusi vy'ubuzima ntibishobora gukurwaho kandi ntibishobora gucungerwa, nk'uko vyerekanywe n'umugani w'inzu zibiri uri muri Matayo 7:24-27. Ibihuhusi bizoza ku bubatse ubuzima bwabo kw'Ijambo ry'Imana hamwe n'abatarubakiye. Umushinge w'ubuzima bw'umuntu ni wo uzogena iherezo ry'igihuhusi.

Imibabaro ni iyo kwitega nk'igice c'ubugombe bw'Imana:

Kandi abagomba kubaho bubaha Imana bose muri Kristo Yesu bazohamwa. (II Timoteyo 3:12).

Kuko mwahawe ku bwa Kristo, atari ukumwizera gusa, ariko no kubabara kubwawe. (Ab'i Filipi 1:29).

. . . kugira ngo mubone ko mukwiye Ubwami bw'Imana, aribwo mubabarirwa. . . (II Ab'i Tesalonike 1:5)

Kuko igihe twari kumwe namwe, twababwiye imbere y'igihe yuko dukwiye mubabare amagorwa; nk'uko vyabaye kandi mubizi. (I Abatesalonika 3:4)

Ni ho bazobatanga ngo mugirizwe nabi, bazobica, kandi muzokwankwa n'amahanga yose, abahora izina ryanje. (Matayo 24:9).

. . . bazobafata, babahame, babashengeze mu masinagogi, babashire mu mabohero, babashengeze imbere y'abami n'abatware babahora amazina yanje. (Luka 21:12).

Mwibuke ijambo nababwiye nti: Umusuku ntaruta shebuja. Namba barampamywe, namwe bazobahama. . . (Yohani 15:20)

None ivyo ntibisigura ko wibabaza wizera ko vyoba bihimbara Imana. Imana ntiyigera inezerwa iyo abantu bababaye. Kwibabaza n'intumbero (igikorwa citwa ascetisme) ni icaha.

Abantu benshi ivyo babigira kugira ngo bagerageze kumara uburake bw'Imana canke biboneke imbere y'abantu nk'abera canke b'abanyadini. Ariko Imana ihozwa gusa n'amaraso ya Yezu Kristu. Ariko rero, Imana irafata akaga k'imibabaro iyo ikoze ku buzima bwawe, ikabucungura kugira ngo bube bwiza.

Igice c'umugambi wo gukurikirana mu gushinga amashengero ya mbere cari ico kwigisha abemera ko bazoshikirwa n'imibabaro. Ivyo birabuze mu mashengero menshi muri iki gihe:

. . . Baragaruka. . . bararemesha imitima y'abigishwa, barabanura ngo bagume mu kwemera, bababwira bati: «Tuzoca mu marushwa menshi ngo twinjire mu Bwami bw'Imana.» (Ivyakozwe n'intumwa 14:22)

Umuhamagaru wa Yezu ku bayoboke ni uwo kwihakana no kubabara:

Kandi uwutikorera umusaraba wiwe ngo ankurikire, ntaba ankwiyeye. (Matayo 10:38).

Yesu rero abwira abigishwa biwe ati: «Uwushaka kungendanira niyihebe, yikorere umusaraba wiwe, ankurikire. (Matayo 16:24).

. . . Uwushaka kunkurikira niyihebe, yikorere umusaraba wiwe, ankurikire. (Mariko 8:34) .

. . . ng'uze, wikorere umusalaba, unkurikire. (Mariko 10:21)

Uwushaka kunkurikira niyihebe, yikorere umusaraba wiwe imisi yose, ankurikire. (Luka 9:23)

Kandi uwutikorera umusaraba wiwe ngo ankurikire, ntabwo kuba umwigishwa wanje. (Luka 14:27).

Yesu yahamagariye abemera ubuzima bwo kwihakana, bwo kubabara no mu musaraba kubera ubushobozi bukomeye bwo gusangira n'imibabaro yiwe.

Ububasha bw'izuka n'ububasha bw'imibabaro yiwe ni nk'inguvu nziza n'imbi z'umuyagankuba zikoreshwa mu mibano ya none. Bisaba ivyiza n'ibibi kugira ngo umuntu areme ububasha.

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Ni nde soko y'icaha cose n'imibabaro yose?

---

3. Ni gute imibabaro iza mu buzima bwacu? Nimushire ku rutonde uburyo butanu bwavuzwe muri iki kigabane.

---

4. Nuvuge mu ncamake intumbero zikomeye ziranguka mu buzima bw'umwizera biciye mu mibabaro.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Ni mu mice iyihe mu buzima bwawe uriko urashikirwa n'imibabaro?

---

2. Uwo mubabaro winjiye gute mu buzima bwawe?

___Abandi bari hafi yawe

___ Biciye mu bihe vy'ubuzima

___ Kubera icaha cawe bwite .

___ Kubera ubusuku bwawe

___ Ibikorwa vya Shetani bitaziguye

3. Mwama muvyifatamwo gute muri iyo mibabaro?

Kugira ngo Imana yerekane ububasha bwayo biciye mu mibabaro, utegerezwa kwishura neza mu gihe uriko urayishikirwa. Ntimukwiye kwidodomba no kwidodomba. Ivyo ni vyo Isirayeli yavyifashemwo ku mibabaro. Baciye bidodombera Musa (Kuvayo 15:24). Ariko ukwidodomba kwose mu vy'ukuri ni ukurwanya Imana n'umugambi wayo wo kukuhuza n'ishusho ya Kristo. Ibintu vyose birakorana kugira bihuze n'ishusho yiwe. Iyo widodomba ku mibabaro, uba uriko uridodomba ku bijanye n'iyi nzira. Raba Abaroma 8:28-29.

Igihe uriko urashikirwa n'imibabaro, ntureka ngo ukugire agatima k'umururumba. Umubabaro ni inyishu mbi ku mibabaro. Ni inyifato y'urwanko, yo gutera iteka, yo kwidodomba, yo kwihora. Iyo wemeye umururazi uragutera ingorane ukaguhumanya (Abaheburayo 12:16), ukakubuza kwumva Imana (Kuvayo 6:9), ukarema impwemu yo kwihora (I Samweli 30:6), ukagutera intuntu n'ugucika intege (Amaganya 3:18- 20), kandi ukagutera ubumara mu vy'impwemu (A:2).

4. Wovyifashemwo gute mu buryo bushingiye ku Vyanditswe kuruta mu bihe vyawe bigoye?

IGICE CA CUMI N'UMUNANI

INGENE WOMENYA UBUSHOBOZI BW'IMANA .

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.
- Sigura ingene wokwiyumvamwo ububasha bw'Imana mu buzima bwawe no mu busuku bwawe.
- Kumenya intumbero y'Ishengero nk'uko ifitaniye isano n'ububasha bw'impwemu.
- Sigura ingene ububasha bw'impwemu bwongerekana.
- Ubone ububasha bw'impwemu mu buzima bwawe bwite no mu busuku bwawe.

UMURONGO W'INGENZI:

Baragenda bamamaza hose, Uhoraho akorana na bo, aremesha Ijambo ryiwe n'ibimenyetso bikurikira. (Mariko 16:20)

INTANGAMARARA

Mwarize ingingo ngenderwako nyinshi z'ububasha bwo mu vy'impwemu muri iri shure. Muri iki gice, izo ingingo ngenderwako ziravuzwe mu ncamake kandi n'ingingo ngenderwako za nyuma ziratangwa kugira ngo ushobore kwibonera ukwihangana kw'ububasha bwo mu vy'impwemu wize.

KWAKIRA UBUSHOBOZI BW'IMPWEMU .

Ububasha bwo mu vy'impwemu si ikintu ukora biciye ku nyiyumvo. Ntimubuyara mwize Ivyanditswe. Mbere no kumenya ingingo ngenderwako zo muri Bibiliya zijanye n'ububasha ntibizotuma umuntu aronka ububasha bwo mu vy'impwemu.

Ububasha bwo mu vy'impwemu buva aho buva. Yezu agereranywa n'umuzabibu. Muri ishami ry'impwemu. Ntushobora kuvyara ububasha muri wewe nyene. Ni we nzira y'ubuzima ububasha buvamwo. Reka gusa ububasha bwiwe bugende muri wewe:

Jewe ndi umuzabibu, namwe muri amashami: uwuguma muri jewe, nanje nkaguma muri we, ni we yama cane, kuko ataco mubasha gukora mutamfise. (Yohana 15:5)

Akira ingingo ngenderwako zo muri Bibiliya zo kwibonera ukwihanganira ububasha:

1. KWISONZESHA NO GUSENGA:

Ingo imbere y'Imana wicishe bugufi biciye mu kwisonzeshwa no gusenga. Imana yasezeranye kwumva iyo tuje imbere yayo muri iyi nyifato:

Abantu banje bitirirwa izina ryanje ni bicisha bugufi bagasenga barondera mu nyonga hanje, bagahindukira bakareka ingeso zabo mbi; niho nzovyumva ndi mw'Ijuru. . . (II Ngoma 7:14)

Ntukurikirane ububasha ubwabwo. Biciye mu gusenga no kwisonzeshwa witegure nk'umuhora ububasha bw'Imana bushobora gucamwo.

2. MWAKIRE IGABIRE YA MPWEMU YERA:

Ariko muzoronka ububasha, Mpwemu Yera ni yamara kubazako.» (Ivyakozwe n'intumwa 1:8)

3. KWIZERA:

Kubera ukwizera, wemere umuhango wiwe w'ububasha:

Raba ndabahaye ububasha. . . hejuru y'ububasha bwose bw'umwansi. . . (Luka 10:19).

Ukwemera ni kwo kwizigira ivyo twizigiye, no gushingira intahe ibitaboneka. (Abaheburayo 11:1).

Wemeye agakiza mu kwizera. None wemere ububasha bw'Imana mu kwizera. Ni kuki vyoroshe cane kwemera agakiza biciye mu kwizera kandi bikaba bigoye cane kwizigira Imana kubera ibitangaza vyerekana ububasha bwayo nk'ugukiza no kwirukana amadayimoni?

4. GUSHIRA MU NGIRO INGINGO NGENDERWAKO Z'UBUSHOBOZI ZO MU BIBILIYA:

Mu kwizera, tangura gukurikiza ingingo ngenderwako z'ububasha zo muri Bibiliya wize muri iri shure.

Ivyo birimwo:

Ububasha bw'ubutumwa bwiza: Ubuzima bwawe butegerezwa kubanza guhinduka biciye ku bubasha bw'ubutumwa bwiza. Ukwihana ni ryo shingiro ry'ububasha nyakuri bwo mu mpwemu.

Ububasha bwa Mpwemu Yera: Uronka ububasha Mpwemu Yera amaze kukuzako.

Ububasha bw'urukundo: Ingabirano iyo ari yo yose yo mu vy'impwemu, ukugaragara kwose kw'ububasha nta co bimaze ataco rifise.

Ugusigurwa kw'ububasha: Ni ugusigurwa kuzoca ingögo. Ntushobora kubikora mu nkomezi zawe n'ububasha bwawe bwite.

Ububasha, ukwizera n'ibikorwa: Ivyo ntibitandukanye. Bitegerezwa gukorana mu buzima bwawe no mu busuku bwawe.

Izina rya Yesu: Uza mu bubasha bwiwe. Ni ububasha buva mw'izina ryiwe.

Ububasha bw'amasengesho: Gusenga no kwisonzeshya bivamwo ububasha bw'impwemu.

Ububasha bw'Ijambo: Vuga amajambo yiwe, ntuvuge ayawe. Ijambo ryiwe ntirizogaruka ari ubusa. Rizoshitsa intumbero ryarungitsweko.

Ububasha bw'ubukuru: Guma muni y'ubukuru kugira ngo ushobore gukora mu bukuru.

Ububasha bw'izuka ryiwe: Uvyiyumvire ubu mu mubiri wawe upfa.

Ububasha bw'imibabaro: Ufise ububasha mu ngorane nk'uko ufise ku ngorane. Gukosorwa cane bituma umuntu agira ububasha bwinshi. Guhindura ibigeragezo bibe uturyo two kwerekana ububasha bw'Imana.

UBUSHOBOZI BW'ISHIRAHAMWE

Ububasha bw'impwemu butegerezwa gushikirwa n'abizera ku giti cabo ariko si ubwo gukora butagiramwo Umubiri wa Kristo. Ni umugambi w'Imana ko Ishengero ribona ububasha bw'impwemu mu muryango. Ishengero ni ryo rizoba ari ryo nzira nyamukuru yo kwerekana ububasha bwiwe.

Umusi umwe, Yesu yinjira mu gisengero c'i Yerusalemu, asanga abatware bagurisha inka n'intama n'inuma. Mu vy'ukuri bari baragize ubudandaji buteye imbere kubera abantu bari bakeneye ibikoko vyo gutanga. Bariko bakoresha ishengero nk'aho ry'ivyo bicuruzwa.

Yesu aca akora akaboko gatoyi k'imigozi, aca yirukana abo bantu mu rusengero. Yarasuka ayo mahera, atembagaza ameza. Aravuga ati. . .

. . . Handitswe ngo Ingoro yanje izokwitwa ingoro yo gusengeramwo, ariko mwebwe mwayihinduye isenga ry'abambuzi. (Luka 19:46) .

Mu bihe vyinshi muri iki gihe Ishengero yacitse ikibanza c'imibano, ikibanza co kwiruhukiramwo no gusangiriramwo. Yacitse ikibanza co gutanga ibifungurwa no kwisamaza.

Bimwe muri ivyo bikorwa bishobora kuba bifise ikibanza cavyo, ariko si vyo vy'ukuri Imana ifitiye Ishengero. Ishengero rirashobora mbere kuba ikibanza c'amasengesho n'inyigisho ya Bibiliya kandi igaca ibura umugambi w'Imana iyo ivyo umuntu akeneye biguma bitashitse hanze y'umuryango wayo nyene. Urusengero Yesu yahumanuye rwari rwacitse ikibanza c'ubudandaji n'ivy'ubudandaji. Ariko Yesu yarasiguye intumbero nyayo y'Ishengero mu mugani uri muri Luka 14:16-24. Muri uwo mugani, nyen'urugo yabwiye abasuku biwe ati:

. . . Sohoka vuba uje mu mayira no mu mayira y'igisagara, uzane hano aboro n'ibirema n'ibirema n'impumyi. . . . Nimugende mu mabarabara manini manini no mu nzitiro, mubahate ngo binjire, kugira ngo inzu yanje yuzure. (Luka 14:21,23)

Ishengero rigomba kwuzura abantu benshi bafise ivyipfuzo vy'abantu bikomeye. Abemera bategerezwa kuja mu nzego zose z'ikibano bakabahatira kwinjira, Ishengero rigomba kubamwo abemera bafise ububasha bw'impwemu. Ivyo bituma haba ikibanza aho Imana ishobora kwiyerekana. Abacumbagira bazokira, impumyi zibone, ibipfamatwi vyumve, ububasha bw'ubutumwa bwiza buzohindura ubuzima.

Nimwibuke umucumbagira yari yicaye ku rembo ry'urusengero i Yeruzalemu (Ivyakozwe n'intumwa 3)? Imbere mu rusengero hariko harabera ibikorwa vy'idini. Hariho imigirwa myiza, amasengesho yerekana, indirimbo ziryoshe--ariko ata n'umwe abibona kandi n'ivyo yari akeneye bitabonetse, hanze y'umuryango gusa hari yicaye uwo mukene w'ikimuga. Amaherezo abantu babiri, abemera Imana bari bararonse ukwihangana kw'ububasha bw'impwemu, baraciye mu nzira yiwe. Petero aramubwira ati: «Ndabe, ivyo mfise ndabiguha.» Ubwo nyene, ibirenge vyawe n'amaguru yiwe birakomera, arakira n'ububasha bw'Imana. Isi ikeneye iriko iraturaba. Abantu bariko barababazwa bariko barahindikiza amaso yabo ku Ishengero rya Yesu Kristu. Tubwirizwa kugira ico dutanga.

ITEGKO RY'IKORESHA NO KWONGERA.

Hariho ingingo ngenderwako yo muri Bibiliya yitwa "Itegeko Ry'Ikoreshwa N'Ukwongerekana" rigira ico rihinduye ku bubasha bw'impwemu. Ububasha bwawe bwo mu vy'impwemu buzokwongerekana mu gushira mu ngiro neza iyo ngingo ngenderwako. Soma umugani Yesu yavuze muri Luka 19:12-26. Abasuku bakoresha kandi bongerako amahera bahawe, bararonka

vyinshi. Uwo ataco yakoze n'ayo mahera yarayatakaje. "Itegeko ryo Gukoresha No Kwongerekana" ni ryo nyene: Koresha ivyo wahawe, bizokwongereza. Ubwirizwa kuyikoresha canke ukayitakaza. Imana iguha ububasha bw'impwemu kugira ngo ukore, atari ku ngoma (Matayo 20:25-28). Niwakoresha neza ububasha bw'impwemu, ubwo butemba bw'ububasha bw'Imana buzokwiyongera muri wewe. Uzobona mbere n'ibimenyetso bikomeye vy'ububasha bwiwe mu buzima bwawe no mu busuku bwawe. Niwaba utayikoresheje, uzoyitakaza:

Kuko ndabibabwiye: uwufise wese bazokwongerwa, ariko uwudafise bazomwaka n'ivyo afise.» (Luka 19:26) .

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Nuvuge mu ncamake amabwirizwa yatanze muri iki cigwa yerekeye ingene umuntu yokwiyumvamwo ububasha bw'Imana.

---

3. Intumbero y'Ishengero ni iyihe mu bijanye n'ububasha bw'impwemu?

---

4. Ububasha bwo mu vy'impwemu bwongerekana gute?

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

Ububasha bw'Imana buboneka mu bimenyetso, mu bitangaza no mu bitangaza. Niwige iyi mirongo:

Kuvayo 15:11

Guharūra 14:22

Gusubira mu vyagezwe 6:22; 7:19; 11:3; 29:3; 34:11

Yosuwa 3:5.

Nehemiya 9:10

Zaburi 77:11,14; 78:11,43; 88:10,12; 89:5; 96:3; 105:27; 136:4.

Yeremiya 32:20.

Daniyeli 4:2-3.

Yoweli 2:30

Mariko 16:17

Yohana 2,11,23; 3:2; 6:2,26; 7:31; 9:16; 11:47; 12:37; 20:30

Ivyakozwe n'intumwa 2:22,43; 4:30; 5:12; 6:8; 8:6,13; 14:3; 15:12; 19:11

Abaroma 15:19

I Ab'i Korinto 12:10,28,29.

Ab'i Galatiya 3:5 .

Abaheburayo 2:4.

IGICE C'ICUMI C'ICENDA

AMASHANYARAZI ARABUZA

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.
- Kumenya impamvu zo mu Vyanditswe zituma amashanyarazi abura.
- Tanga ivyanditswe vyemeza ubusegaba bw'Imana mu bihe umuntu ntishobora kuronka inyishu.

UMURONGO W'INGENZI:

Kandi ntiyakoreyeyo ibikorwa vyinshi vy'ububasha kubera ukutemera kwabo. (Matayo 13:58).

INTANGAMARARA

Mu isi kavukire, umuntu yizigira amasoko y'ububasha kavukire kugira ngo atere imbere. Ububasha busanzwe bushobora kuba bworoshe nk'umuriro batekerako ifunguro rya nijoro. Iyo ata muriro uriho, ugutera imbere ku bijanye n'ifunguro kurahagarara. Inguvu z'ibidukikije zirashobora kandi kuba zikomeye nk'amashanyarazi akomoka mu bisagara n'ibigo bikomeye vy'amashanyarazi. Iyo ivyo bihingwa bipfuye, ububasha bitanga burabura. Igisagara cose kizoshikirwa n'umuriro. Iyo hariho ukubura kw'amashanyarazi mw'isi kavukire, iterambere rirahagarara.

Ni ko biri no mw'isi y'impwemu. Iyo habaye ukubura ububasha, iterambere ryo mu vy'impwemu rihagarara. Ubuzima ntibuhinduka biciye ku bubasha bw'Injili. Abarwayi ntibakira. Amadayimoni ntiyirukanwa.

Hariho imvo zituma amashanyarazi abura mw'isi kavukire. Bishobora kuba imvo yoroshe, nk'umuriro ugurumana, canke imvo igoye, nk'igikoresho c'ubuhinga kivunitse. Iyo izo mpamvu zituma umuntu adashobora gukora neza zimenyekanye kandi zigakosorwa, ni ho ububasha busubira gutera.

Hariho kandi imvo zituma ububasha bubura mw'isi y'impwemu. Iyo ivyo bimenyekanye kandi bikakosorwa, uruja n'uruza rw'ububasha bwo mu vy'impwemu rurasubira gutangura.

ESE IZINA RYAWA RYOBA RIZWI MU KUZIMU?

Imwe mu ngero zikomeye cane z'ukubura ububasha bwo mu vy'impwemu iri mu Vyakozwe n'intumwa 19:13-16. Soma ibi

inkuru y'abahungu b'umukuru w'abaherezi bagerageje kwirukana impwemu mbi mu muntu barananirwa. Iyo mpwemu irasemerera. . .

. . . Yesu turamuzi, na Paulo turamuzi; ariko mweho muri ba nde? (Ivyakozwe n'intumwa 19:15)

Nuko wa mugabo yiziziwe n'impwemu mbi asimbukira kuri abo basore, abashishimura ivyambarwa, arabakomeretsa. Barahunga, bambaye ubusa kandi bakomerekejwe, bava imbere y'uwo muntu yiziziwe na dayimoni. Iyo dayimoni yari izi izina rya Paulo. Iyo dayimoni yari izi izina rya Yesu. Ariko amazina y'abo basore ntiyari azwi kuko babuze ububasha nyakuri bwo mu vy'impwemu mu buzima bwabo.

Ni wababarirwa ivyaha vyawe, izina ryawe rizwi ni Ijuru. Vyanditswe mu gitabo c'ubuzima c'Umwagazi w'intama kivugwa mu Vyahishuriwe Yohana 21:27. Ariko izina ryawe ryoba rizwi muri Gehinomu? Woba ufise ububasha bw'Imana butemba mu buzima bwawe buhagije ku buryo ububasha bw'amadayimoni bwemera ubukuru bwawe mw'izina rya Yesu?

Abo bagabo bakoresheje izina rya Yesu mu kugerageza kwirukana uwo mudayimoni, ariko ntivyakunda. Izina rya Yesu si ikintu c'amageza. Utegerezwa kuba ufise ububasha buri inyuma yavyo. Utegerezwa kwemera no kugira ubukuru bw'iryo zina.

Mu isaha y'amagorwa uzohura n'ugutsindwa iyo izina ryawe ritamenyekanye muri Gehinomu. Abo bagabo ntibashobora gutsinda Shetani bishingiye ku vyashikiye Paulo kandi na wewe nyene ntushobora kubitsinda. Iyo ufise ububasha bw'Imana bugaragaye mu buzima bwawe bwite niho ushobora gutsinda satani. Niwaba utagira ububasha ku buryo izina ryawe ritamenyekana muri Gehinomu, uzohunga ukomeretse kandi uri gusa imbere y'umwansi.

UKUBURA KW'UBUBASHA

Dore imvo zimwe zimwe zituma ububasha bwo mu vy'impwemu bubura:

ICAHA:

Icaha gitandukanya umuntu n'Imana. Iyo utandukanye n'Imana, ububasha bwayo ntibushobora kukucamwo.

Soma Abaroma 7 aho Intumwa Paulo adondora urugamba rwiwe n'ubuja bw'icaha. Soma ivyerekeye ukubohoka kwiwe mu Baroma 8. Nk'umwizera, Paulo yari afise intambara n'icaha nk'izo wewe ugira, ariko yarize gutsinda itegeko ry'icaha ryakora mu mubiri wiwe. Kubera ivyo, ubuzima bwiwe bwari bufunguriye uruja n'uruza rw'ububasha bw'Imana.

Igihe umugabo w'umunyavyaha yitwa Simoni yatanga amahera kugira ngo aronke ububasha bwo mu vy'impwemu, Petero yarishuye ati:

Nta n'umugabane canke umugabane ufise muri ivyo, kuko umutima wawe udagororotse imbere y'Imana.

Niwihane rero ureke ubwo ubi bwawe, usenge Imana, nimba bishoboka ko yobiharirwa uwo mugambi wo mu mutima wawe.

Kuko mbona ko uri mu nda y'umururazi, kandi uri mu munyororo w'ibigabitanyo. (Ivyakozwe n'intumwa 8:21-23).

Kwihana icaha no kubabarirwa biciye mu maraso ya Yezu Kristu ni bwo buryo bwonyene bwo gukuraho ikinogo c'ukwo gutandukana. Icaha gitandukanya ububasha bw'Imana. Igihe Yesu azogaruka kandi. . .

Mu muriro ururumba azohōra abatazi Imana, ntibumvire Inkuru Nziza y'Umukama wacu Yezu Kristu. (II Ab'i Tesalonike 1:8)

Abari mu caha bazobigira. . .

. . . muhanwe n'ugutikizwa kw'ibihe bidashira, muve imbere y'Umukama, muve mu buninahazwa bw'ububasha bwiwe. (II Ab'i Tesalonike 1:9)

Mu mpera, icaha kizotuma umuntu atandukana n'ububasha bw'Imana ibihe bidahera.

UBUJA:

Ubuja bw'impwemu burashobora kubuza ububasha bw'Imana gutemba mu buzima bwawe. Ubuja ubwabwo si icaha. Ni ibintu canke ingeso zigucika zihambaye cane ku buryo ushirwa muni y'ububasha bwazo. Paulo yanditse ati:

Vyose ndavyemererwa, ariko si vyose bigira ikimazi, vyose ndavyemererwa, ariko sinzoganzwa n'ikintu na kimwe.(I Ab'i Korinto 6:12)

Ikintu cose mu buzima bwawe kirya ivyiyumviro vyawe n'inyungu zawe ni ubuja. Uzanywe muni y'ububasha bwayo.

Bishobora kuba ari ivyo kwisamaza canke akamenyero. Bishobora kuba ari inyifato z'isoni n'ubwoba zigubuza gukora mu kwizera no mu bubasha. Mwene ubwo buja buvamwo ukubura ububasha kuko ushirwa muni y'ububasha bwabo aho kugenzurwa na Mpwemu Yera.

GUHONYANGA INGINGO Z'UBUSHOBOZI:

Mwarize ingingo ngenderwako nyinshi zo muri Bibiliya zijanye n'ububasha muri Iki cigwa. Kurenga kuri izo ngingo ngenderwako bituma ububasha bubura. Guma usuzuma ubuzima bwawe n'igikorwa bwawe mu bijanye n'izo ngingo ngenderwako, cane cane iyo ushikiwe n'ugucika intege kw'amashanyarazi.

GUTEGEKA AHO GUKORA:

Iyo ububasha bw'impwemu bukoreshajwe mu gutwara aho gukorera, ububasha burabura. Wamenye muri Matayo 20:25-28 ko ububasha bw'Imana butameze nk'ubw'isi. Iciumviro c'isi c'ububasha ni ugutwara abandi no kubagenzura.

Kuva mu bwana, turarwanira ububasha bwo mw'isi. Turagerageza gucungera no gukoresha nabi abavyeyi bacu. Turarondera ububasha mu kibano, ku bidukikije, mbere tukagerageza kumenya imbere y'igihe no kugenzura inguvu z'ibidukikije. Ububasha bwo mw'isi burashobora kuba imana itugenzura.

Intunganyo y'ububasha bwa Bibiliya isaba gukorera no gushitsa ivyo umuntu akeneye biciye mu kugaragaza ububasha bw'Imana. Paulo yandikiye abemera b'i Korinto kuri iyo nkuru. NK'Intumwa ikomeye ya Ekleziya, Paulo yari afise ububasha kuri uwo mugwi w'abizera. Ariko ntiyakoresheje nabi ubwo bubasha. Yarababwiye ati:

Ubwo abandi bafise ubwo burenganzira kuri mwebwe, twebwe ntiturusha? Ariko ntitwakoresha ubwo bushobozi, ahubwo twihanganiye vyose, kugira ngo ntituzobuze ubutumwa bwiza bwa Kristu. (I Ab'i Korinto 9:12)

Paulo ntiyakoresheje nabi ikibanza yari afise mu vy'impwemu. Ntiyaganje Abanyakorinto, ahubwo yarabakoreye:

Si uko tutabifise, ariko ni ukugira ngo tubabere icitegererezo ngo mutwigane. (II Ab'i Tesalonike 3:9)

INYUNGU Y'UMUNTU:

Paulo kandi yarandikiye Abakorinto ku bijanye n'ububasha bwo kuronka inyungu z'umuntu ku giti ciwe. Yavuze ati:

Mbega ko twabivye muri mwebwe ivy'impwemu, none ni ikintu gihambaye nitwabambura ivy'umubiri? (I Ab'i Korinto 9:11)

Paulo yari yarakoze cane mu Bakorinto yongerera arabiba imbuto yo mu vy'impwemu. Yari afise uburenganzira bwo kubaronsa "ibintu vy'umubiri" vyabo mu bijanye n'infashanyo y'amahera. Ariko ntiyakoresheje nabi ubwo bubasha. Yari guhitamwo kubabara aho gukoresha nabi ububasha bw'impwemu no kubuza igikorwa c'Imana (I Ab'i Korinto 9:12).

Yesu yarageragejwe na Shetani ngo akoreshe ububasha bwiwe kugira ngo yironkere inyungu yiwe bwite. Shetani yamugerageje ngo ahindure amabuye umukate kandi ngo yerekane ububasha bwiwe ku bantu mu gusimbuka avuye hejuru y'urusengeru. Yesu aravyanka.

Igihe Yesu yariko arababazwa cane ku musaraba kubera ivyaha vy'abantu bose, yari gushobora guhamagara abamarayika ibihumbi cumi ngo baze kumukiza (Matayo 26:53). Yaranse ukwo kwerekana ububasha kugira ngo ashitse imigambi y'Imana isumba izindi.

IVYO KWIGIRA:

Mwarize mbere muri iyi nyigisho icaha c'umubiri citwa "kwigana" ari co kintu c'ishari kigaragazwa mu kwigana abandi (Abagalatiya 5:20). Ico cari ikibazo catumye ububasha bubura mw'ishengeru rya mbere. Mu Vyakozwe n'intumwa 19:13 havuga abavyifashemwo "ku bwabo" kugerageza kwirukana amadayimoni bigana ubusuku bwa Paulo. Iyo ugerageje kwigana ubusuku bw'abandi, urashobora gushikirwa n'ugucika intege gukomeye kw'ububasha nk'uko vyagendeye abo bagabo.

IMVO ZIBI:

Ntushike ku cyumviro c'uko kubera ko ububasha bwo mu vy'impwemu rimwe na rimwe bukoreshwa nabi ari ububi. Ububasha bwo mu mpwemu buva ku Mana ni bwiza, ariko burashobora gukoreshwa nabi no gukoreshwa ku mpamvu mbi n'intumbero mbi.

Icaha c'intango ca Shetani cavuye ku mvo mbi yari afise yo kurondera ubukuru. Ni ko biri no ku caha ca mbere umuntu yakoze mu gihe yariko ararondera ububasha buzanana n'ubumenyi.

Yakobo na Yohani barigeze gushaka guhamagara umuriro uva mw'ijuru ngo utyore abarwanya Yesu. Ese ukuntu ivyo vyari kuba ari ikimenyetso c'ububasha gitangaje! Ariko intumbero yabo yari mbi. Intumbero yabo yari iyo kwihora abo bansi. Mwene ukwo kwerekana kwari kuba ari ugukoresha nabi ububasha bwo mu vy'impwemu. Yesu ababwira ati:

. . . Ntimuzi impwemu yanyu iyo ari yo.

Kuko Umwana w'umuntu atazanywe no guhonya ubuzima bw'abantu, ariko yaje no kubakiza.» (Luka 9:55-56).

Imvo zitari zo zituma umuntu ashimika cane ku bubasha. Yezu yaburiye abigishwa biwe ati:

Ehe ndabahaye ububasha bwo gukandagira inzoka na sikorupiyo no gutsinda ububasha bwose bw'umwansi; Ariko ntimunezerwe n'uko abadayimoni babumvira; nyabuna muhimbarwe kuko amazina yanyu yanditswe mw'ijuru. (Luka 10:19-20).

UKUTEMERA:

Kumbure imvo ikomeye cane ituma ububasha bwo mu vy'impwemu bubura ni ukutemera. Ukutizera

vyaragize ico bikoze mbere no ku busuku bwa Yesu:

Kandi ntiyakoreyeyo ibikorwa vyinshi vy'ububasha kubera ukutemera kwabo. (Matayo 13:58).

Kwerekana ububasha bw'Imana birashobora gushikirwa n'ukutemera kw'abo ukorera. Bishobora kandi gushikirwa n'ukutemera kwawe bwite (Matayo 17:14-21).

GUSHINGA URUBIBE GW'IMANA:

Nta n'aho ububasha bw'Imana bugarukira, ariko turashobora gushinga aho bushobora gukorera muri twebwe no muri twebwe. Paulo yerekanye ko Imana ishobora gukora hejuru y'ivyo dusaba vyose canke twiyumvira vyose, nk'uko ububasha bukora muri twebwe buri:

Ariko rero, ishobora gukora ibirenze ivyo dusaba vyose canke ivyo twiyumvira vyose, nk'uko ubushobozi bwayo bukorerwa muri twebwe buri. (Abanyefeso 3:20).

Imana rimwe na rimwe ntikora ivyo dusaba canke twiyumvira (much less abundantly above it) kuko tutemera ko ububasha bwayo bukora muri twebwe.

IGIHE ATA BITANGAZA.

Iyo umwizera ashikiwe n'ukubura ububasha bwo mu vy'impwemu, buri kimwe mu bintu bivugwa gikwiye gusuzumwa n'isengesho. Iyo havumbuwe ukurenga ku mategeko, ivyo bikwiye gukosorwa kugira ngo ububasha bw'Imana busubire gutemba ataco bubujijwe.

Ariko none ivyo bice vyose vyokorwa, hakaba ata gitangaro kibaho? Ni igiki gituma umuntu umwe akizwa mu kwishura isengesho ryacu uwundi ntakizwe? Ehe ingero z'ukuri zo mu buzima.

-Umugabo n'umugore b'abakristo bari bafise abana babiri batoyi, umuhungu n'umukobwa. Bompzi bari barwaye cane. Ivyo vyose vyasenzwe n'abavyeyi be n'umugwi umwe w'abakirisu bizera. Umwe yarakize kandi ni umusuku w'Injili uno musi. Uwundi ntiyakize. Yaramaze imyaka myinshi ataco akora, hanyuma amaherezo arapfa.

-Umusuku azwi kw'isi yose akoreshwa n'Imana mu gukiza abantu bikomeye yigeze kuvuga ko 10% gusa vy'abo yasenga ari bo bakize.

-Uwo Petero nyene yasenzwe n'abizera avuye mw'ibohero, yaje kwicwa kubera Inkuru Nziza. Ni kuki ubwo bubasha nyene bwahora bufungura inzugi z'ibohero butamukijije muri urwo rupfu ruteye ubwoba?

-Mu gihe ca Eliya hari abanyamibembe benshi muri Isirayeli, ariko umwe gusa niwe yakijijwe n'Imana (Luka 4:27).

Nta n'inyishu dufise z'ibibazo nk'ivyo. Iyo tugira inyishu zose, iyo tugira ubumenyi bwose, rero twoba turi nk'Imana.

Tubwirizwa kwama twemera ubusegaba bw'Imana mu bijanye n'ububasha bw'impwemu. Dukora mu bubasha bwahawe. Ni ububasha bukora neza. Ni ububasha bugira inguvu. Ariko rirashikirizwa uwundi, ni ukuvuga ko riri muni y'ububasha bw'uwundi.

Ku bibazo tudashobora kuronka inyishu, ivyo Bibiliya iravyerekana. . .

Ivy'ibanga ni ivy'Umukama Imana yacu; ariko ivyo vyahishuriwe ni ivyacu n'abana bacu imyaka yose, kugira ngo dushitse amajambo yose y'iri tegeko. (Gusubira mu vyagezwe 29:29).

Hari aho Imana ihishura igituma ata gitangaro kiriho. Mu bindi bihe, ntituzoshobora kuronka inyishu. Hariho ivy'akabanga bizwi n'Imana yonyene. Dukora mu karere k'ivyahishuriwe, si ubumenyi buhambaye. Ariko ivyo ntibibuze ukwerekana ububasha bw'Imana mu buzima bwawe. Genda mu vyo vyahishuriwe. Ibibazo bitagira inyishu, ivy'ibanga, mubireke ubusegaba bw'Imana.

Ububasha bw'Imana bubonekera mu rupfu cokimwe n'ubuzima. Bigaragara mu bimenyekana n'ibitahurwa nk'uko nyene bigaragara mu bitamenyekana. Bigaragara mu bugoyagoye nk'uko nyene bigaragara mu nkomezi.

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Tanga ivyanditswe vyemeza ubusegaba bw'Imana mu bihe umuntu adashobora kuronka inyishu.

---

3. Nuvuge mu ncamake ivyo wize muri iki kigabane ku bijanye n'impamvu zituma ububasha bwo mu vy'impwemu bubura.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Soma inkuru ya Dawidi na Batisheba mu gitabu ca II Samweli ikigabane ca 11. Dawidi yakoresheje nabi ububasha yahawe n'Imana nk'umwami kugira ngo asambane, atware umugore w'uwundi mugabo, maze yicisha umugabo wiwe. Raba ingene umuhanuzi w'Imana ashimika ku gukoresha nabi ububasha mu guhana biri muri II Samweli 12:1-14.

2. Umuhanuzi wo mwisezerano rya Kera yitwa Balamu nawe yarakoresheje nabi ububasha bw'impwemu Imana yamuhaye. Soma inkuru yiwe mu Guharura 22-24.

3. Ivyakozwe n'intumwa 8:9-11 birerekana akamaro ko kumenya ububasha nyakuri bw'Imana kugira ngo ntuzimizwe n'abakoresha nabi ububasha bw'impwemu.

4. Soma inkuru ya Yowasi mu 2 Abami 13:18-19. Uhoraho n'umuhanuzi baravunitse umutima kuko Yowasi atakoresheje ububasha bwose Imana yamuhaye. Yaronse vy'ukuri ku Mana, ariko ivyo yizera gusa. Ntiyaronse ivyo Imana yashaka gutanga vyose kubera yishizeho imipaka yiwe bwite y'ubumuntu.

UMUGAMBI WA MIRONGO IBIRI

GUHANGANA N'ABAVUGANZA

INTUMBERO:

Uhejeje iki gice uzoshobora:

- Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.
- Kumenya isoko y'ingorane zose zitera ububasha n'ubukuru bw'impwemu.
- Kumenya impamvu zituma ubukuru bw'impwemu bushikirizwa.
- Gutanga urutonde rw'ingingo ngenderwako zo guhangana n'abarwanya.

UMURONGO W'INGENZI:

**Abami b'isi bariretse, abatware bagira inama yo kurwanya Umukama n'uwo yasize amavuta. .
. (Zaburi 2:2)**

INTANGAMARARA

Ububasha n'ubukuru bwa Yesu vyarashikirijwe kenshi mu gihe c'ubusuku bwiwe bwo kw'isi. Yesu amaze kubatizwa mu mazi, ububasha bwa Mpwemu Yera bukaza kuri we, ububasha bwiwe bwarashikirijwe na Shetani mu rutonde rw'ibigeragezo bitatu (Matayo 4:1-11).

Shetani yagerageje Yesu ngo akoreshe ububasha bwiwe ku nyungu yiwe bwite mu guhindura amabuye umukate. Yagerageje Yesu ngo yerekane ububasha bwiwe mu gusimbuka avuye hejuru cane y'urusengero. Shetani yamuhaye ubwami bwose bwo kw'isi iyo Yesu wenyene azomusenga.

Ubukuru bwa Yesu na bwo nyene bwarashikirijwe n'indongozi z'idini zo muri ico gihe. Baciye batera umugere inyigisho yiwe, uburyo bwo kuyishikiriza, n'ukwerekana ububasha bw'Imana mu buzima bwiwe no mu busuku bwiwe.

INYUMA Y'INGORANE

Mu kigabane ca gatatu c'iri shure mwarize ivyerekeye "Ikinyoma gitera ingorane." Imisi yose wibuke yuko Shetani ari inyuma y'inguvu zose zirwanya ububasha nyakuri bwo mu vy'impwemu.

Kurwanya ububasha bw'impwemu kumwe kumwe kuza biciye ku mice y'ubuzima. "Ivy'isi" birashobora kuba vyinshi kandi vyinshi. Satani niwe ari inyuma y'ibintu vyose bibuza ugutemba kw'ububasha bw'Imana mu buzima bwawe.

Akenshi ukurwanywa kuza biciye ku bandi bantu bakukikuje, ariko utegerezwa kwama wibuka ko atari abantu ubwabo bariko barakurwanya. Bariko bareka ivyiyumviro vyabo be n'ingeso zabo bikayoshwa na Shetani. Shetani mu vy'ukuri ni inguvu zirwanya ububasha bwawe n'ubukuru bwawe bwo mu vy'impwemu.

IMPAMVU ZITUMA INGORANE

Hariho imvo zatumye ubukuru bwa Yezu bushikirizwa. Ni zo mpamvu nyene zizotuma Shetani arwanya ububasha bwawe bwo mu vy'impwemu:

UKUTEMERA:

Soma inkuru y'ukuzuka kw'umukobwa wa Yariyo mu bapfuye muri Luka 8:49-56. Yesu yakoze igitangaza gikomeye, ariko imbere y'uko abigira yari afise ingorane isa n'ingorane zimwe zimwe nawe uzohura na zo.

Igihe Yesu yinjira mu nzu ya Yariyo yahuye n'ukutemera. Igihe cose wizigiye Imana ku kwerekanwa kw'ububasha bwayo, abantu batizera bazokubwira igituma bidashobora kubaho, igituma bidakwiye kuba, n'igituma atari ubugombe bw'Imana ko bishika.

IVYIYUMVIRO VY'ABANTU BESHI:

Ntukore ikosa ryo kwiyumvira ko kuko uri mu nzira nyamukuru y'ubushobozi bw'Imana uzokundwa na bese. Ivyiyumviro vy'abantu benshi vyararwanya ubukuru bwa Yesu. Soma inkuru iri muri Mariko 5:5-15. Yesu yakoze igitangaza gikomeye, ariko ivyiyumviro vya benshi vyari bimurwanya:

Nuko batangura kumusaba ngo ave mu ntara zabo. (Mariko 5:17)

Ikindi gihe, abantu baratwenga Yezu (Mariko 5:40). Utegerezwa kuba witeguye, nimba bikenewe, guhagarara wenyene. Si bese bazokwakira neza ubusuku bwawe. Bivuga ko mu misi ya nyuma abantu bazokwirundanira abigisha "bafise amatwi aryarya." Ibikorwa vy'ubusuku vy'abantu benshi bizoba ari ivyo kuvuga ivyo abantu bashaka kwumva aho kuvuga ubutumwa Imana ishaka gutanga.

IMIGENZO:

Abanditsi n'Abafarisayo bararwanya ubukuru bwa Yesu kubera butajanye n'imigenzo yabo y'idini. Yesu kenshi yaravugaga ngo «Mwarumvise», kandi yoba yerekeza ku mugenzi w'abarongozi b'idini. Hanyuma akavugaga ati «Ariko ndabibabwiye», maze akajya gusangira ukuri gukomeye kuva .

Mana. Yesu yarashikiwe n'ukurwanywa kubera ko inyigisho yiwe yerekeye ububasha n'ubukuru itahuye n'imigenzo yashizweho n'abantu.

Ukwerekana ububasha bw'Imana bishobora kutaremerwa n'imigenzo y'umuco wawe canke y'idini urimwo. Nimba ivyo ari ukuri, rero uzohura n'ukurwanywa kubera imvo nyene Yezu yashikiwe.

IBIMENYETSO:

Ubukuru bwa Yesu bwararwanywa kubera ko atari umurongozi w'idini yemewe. Ntiyari afise ivyemezo vy'umwanditsi canke Umufarizayo. Baciye bashidikanya ku bubasha bwiwe kuko yari umuhungu w'umubaji wo mu gisagara c'abakene c'i Nazareti:

Uyu si umwana wa wa mubaji ? None nyina wiwe ntiyitwa Mariya? Kandi bene wabo ni Yakobo na Yosefu na Simoni na Yuda?

Bashiki biwe bese ntibari kumwe natwe? None ivyo vyose uwubikuye hehe?» (Matayo 13:55-56).

Mbere n'umwe mu bagabo yari agiye kuba Umwigishwa yarabajije ati:

. . . Mbega hari iciza cova i Nazareti?. . . (Yohani 1:46)

Abantu barabaza bati:

. . . None ububasha ki bugutuma ukora ivyo? Ni nde yaguhaye ubwo bubasha?» (Matayo 21:23).

Ububasha bwawe n'ubukuru bwawe bishobora gushikirizwa n'abo bumva ko utari mu muryango, mu muryango canke mu rwego rw'imibano bikwiye. Ushobora gushirwako urugamba kubera ko udafise amashure yisumbuye y'ivya Bibiliya canke ngo ufise ivyemezo vy'idini kanaka.

Ni ngombwa cane gufata icemezo c'ububasha bw'impwemu kuruta ivy'idini iryo ari ryo ryose ry'umuntu. Igihambaye cane ni ukuba umugabo canke umugore yemewe n'Imana (Ivyakozwe n'intumwa 2:22).

INYIGISHO:

Yesu yararwanijwe kubera inyigisho yiwe:

Bose barajorerwa, barabazanya bati: «Ibi ni ibiki? None iyo ni inyigisho nshasha iyihe? Kuko ateguka n'impwemu zihumanye ububasha, na zo zikamwumvira. (Mariko 1:27)

Ububasha Yesu yerekanye ntibwahuye n'inyigisho zari zifise indongozi z'idini z'ico gihe. Inyigisho ziwe ntizari zihuye n'ivyiyumviro be n'imyizere bari barateguye maze bakayita inyigisho.

UBURYO BWO KWIGISHA :

Hari abarwanya uburyo Yesu yigisha. Yarigisha afise ubukuru, atari mu buryo buteye isoni nk'uko Abanditsi babikoresha. Hari abazorwanya uburyo uzoshikiriza. Bazovuga ngo urafise inyiyumvo nyinshi cane canke wigisha ufise ubukuru bwinshi cane.

Uko Yesu yashikirijwe vyari vyoroshe, yamara vyari bifise ububasha. Bamwe bazoguhanura kwamamaza ubutumwa bwimbitse, bw'ivy'Imana ata n'iyerekanwa ryinshi n'inyiyumvo nyinshi. Ariko wibuke ivyo Paulo yavuze :

Kandi imvugo yanje n'inyigisho zanje ntivyari mu majambo anyosha y'ubwenge bw'abantu, ariko vyarimwo ukwigaragaza kw'Umwuka n'ubushobozi. kugira ngo ukwemera kwanyu kutashingiye ku bwenge bw'abantu, ahubwo ku bubasha bw'Imana. (I Ab'i Korinto 2:4-5)

IKOSA RY'IMPWEMU :

Ukwerekana ububasha birarwanywa n'abari mu mazimiro yo mu vy'impwemu :

Yesu arabishura ati : « Mwarazimiye, kuko mutazi ivyanditswe canke ubushobozi bw'Imana. (Matayo 22 :29).

Ushobora gushikirizwa n'abariko baba mu buzimire bw'impwemu kuko bahakana ububasha bw'Imana.

GUKORESHA NABI :

Ushobora guterwa urugamba n'abakugerageza gukoresha nabi ububasha bw'impwemu. Shetani yaraburanishije Yesu muri ivyo. Yagerageje Yesu kugira ngo akoreshe ububasha bwiwe ku nyungu yiwe bwite no kugira ngo yerekane ikibanza afise.

Shetani azobagerageza muri ubwo buryo na bwo nyene. Azokugerageza gukoresha ubukuru ufise kugira uronke ikibanza c'icubahiro. Azotanga ivyiyumviro vy'ingene ububasha bushobora gukoreshwa ku bw'inyungu z'umuntu ku giti ciwe. Ivyo ni bimwe mu bibazo bikomeye uzohura navyo.

UBUZIMA BWAVE BURAGENDA:

Uzohura n'ukurwanywa igihe uzobaho ubuzima bw'ukwizera n'ububasha. Abagenda mu kwizera ni umujinya ku bagenda mu kubona kw'ibisanzwe.

Sitefano yari umuntu w'ukwizera n'ububasha (Ivyakozwe n'intumwa 6:8). Ubuzima bwiwe n'ubuhama bwiwe vyarakaje cane abarongozi b'idini bo muri ico gihe ku buryo «bacitse ku mutima» (Ivyakozwe n'intumwa 7:54) bamutera amabuye gushika apfuye.

GUHANGANA N'INGORANE

Uko uzogenda urenga urugero rw'umuhezagiro wo mu vy'impwemu ukaja mu karere k'ububasha n'ubukuru, na wewe uzoshikirwa n'ingorane. Ivyo ni vyo wokora iyo Shetani arwanya ubukuru bwawe:

MENYA ISOKO:

Niwibuke ko ingorane zose zitera ububasha nyakuri bwo mu vy'impwemu ziva kuri Shetani. Si ibintu canke abantu ari bo batera ingorane. Utegerezwa kumenya isoko nyakuri y'ukurwanywa kugira ngo ushobore kuvyifatamwo neza:

Kuko tunigana atari ab'inyama n'amaraso, ariko tunigana n'abakuru n'abafise ububasha n'abaganza iyi si y'umwiza n'impwemu mbi zo mw'ijuru. (Abanyefeso 6:12).

NTUMARE UMWANYA MU GUHARIRA:

Kuko urugamba rwawe atari urw'inyama n'amaraso, ntutaze umwanya mu guharira canke mu guharira n'umuntu. Shetani ntashikirwa n'ibintu bishingiye ku vyiyumviro, ubwenge canke impaka z'ivy'idini.

Yesu ntiyamaze umwanya mu gutongana canke mu guharira ku bijanye n'ubukuru bwiwe bwo mu vy'impwemu. Yabajije ibibazo bikeyi vyibanda ku mibereho yo mu vy'impwemu y'abamurwanya, hanyuma avuga ati. . .

. . . Nanje sindababwira ububasha mfise bwo gukora ivyo. (Matayo 21:27).

MUHANGANE N'ABABGWANYA:

Ntimuhunge imbere y'abarwanya. Ntimuhagarike ugutemba kw'ububasha bw'Imana bwo guhimbara abantu. Uhangane n'ukurwanywa mu bubasha bw'Imana.

Igihe Yesu yinjira mu nzu ya Yariyo kugira ngo arere umukobwa wiwe yarahanganye n'inguvu z'ukutemera. Ntiyaretse ivyo bimuhagarika. Ntiyahunze iyo nzu kubera ubwoba canke ngo yatsinzwe. Yarahanganye n'ukurwanywa maze ashitsa intumbero yari yaje.

FATA UBUTUNGANE:

Niwibuke ububasha waghawe na Yesu. Aravuga ati: «Naguhaye ububasha ku bubasha bwose bw'umwansi. »

Yarabiguhaye, ariko ubwirizwa kubikoresha. Igihe uhanganye n'ingorane ya Shetani, nufate ububasha bwo mu vy'impwemu kuri iyo ngorane. Fata ubukuru mw'izina rya Yesu. Fata ubukuru wisunze Ijambo ry'Imana. Shira mu ngiro ingingo ngenderwako z'ububasha wize muri iri shure.

Wahawe ububasha ku bubasha BWOSE bw'umwansi. Nesha ibintu bibi

Inguvu z'ukutemera ! Fata ikibanza cawe kibereye c'ubukuru mu Mana.

UMWIMENYEREZO

1. Wandike Umurongo w'Ingenzi ukoresheje mu mutwe.

---

2. Ni nde ari isôko ry'ukurwanywa kwose kw'ububasha nyakuri bwo mu vy'impwemu?

---

3. Nuvuge mu ncamake ivyo wize muri iki cigwa ku bijanye n'impamvu ububasha n'ubukuru bitera ingorane.

---

4. Tanga urutonde rw'ingingo ngenderwako zitanzwe muri iki kigabane zo guhangana n'ukurwanywa n'ububasha bw'impwemu.

(Inyishu z'ibibazo ziboneka ku nsozero y'igice ca nyuma c'iki gitabu.)

KU BIBAZO VYO KWIGIRA

1. Gutera impaka abarobanuwe n'ububasha bw'Imana ntivyatanguye kuri Yesu. Dawidi yarabivuze muri Zaburi 2. Nuvuge mu ncamake ivyo iyi Zaburi yigisha ku bijanye n'ico kibazo:

---

2. Soma Isezerano rya Kera maze umenye ingorane abagabo n'abagore bihanganiye ububasha bw'Imana bahura na zo. Raba uburyo bahuye n'ukurwanywa kwa Shetani be n'ingene

5. Insobanuro ya Bibiliya y'ijambo "ububasha" ni ububasha bw'impwemu, ubushobozi, inguvu n'inkomezi. Ni ubutegetsi burengeye ubw'abantu buvamwo ibikorwa bikomeye n'ibitangaro. Insobanuro ya Bibiliya y'ijambo "ubukuru" irafitaniye isano cane n'ijambo "ububasha" kandi irafise insobanuro isa n'iyi. Rivuga ububasha butegekanijwe n'amategeko kandi bubereye bwo gukora mu izina ry'uwundi. Gufata ubukuru ni igikorwa co kwerekana ububasha.

6. Amasoko y'ububasha bw'impwemu bwo muri Bibiliya ni Imana Data, Imana Umwana Yesu Kristu na Mpwemu Yera. Isoko y'ububasha bubi bwo mu mpwemu ni Shetani.

7. Umuhango n'ugutunga umuhango.

8. Utegerezwa guhitamwo gutunga umuhango; Utegerezwa gutahura ingingo ngenderwako; Utegerezwa gukurikiza ingingo ngenderwako.

9. Ukwihana.

IGICE CA KABIRI:

1. Imana yaravuze rimwe; ivyo naravyumvise incuro zibiri; ubwo bubasha ni ubw'Imana. (Zaburi 62:11).

2. Inkomoko y'ikintu ni intango yaco canke inkomoko yaco.

3. Imana y'ukuri kandi nzima yahishuwe muri Bibiliya Yera.

4. Imana yerekana ububasha bwayo kw'isi mu buryo bukurikira:

Kamere	Yesu Kristu
Urubanza	Mpwemu Yera .
Gucungura	Ibimenyetso bidasanzwe
Ijambo ryiwe ryanditse	Abemera .

5. Ikinyoma. Imana ni yo soko y'ububasha n'ububasha buhambaye kuruta ubundi, ariko kandi yarashizeho ubundi bubasha.

6. Abanyefeso 1:9-10 na 3:11.

IGICE CA GATATU:

I. Kandi nta gitangaje; kuko Shetani ubwiye yihindura umumarayika w'umuco. Ntibitangaje rero nimba abasuku biwe na bo nyene bihindura nk'abasuku b'ubugororotsi; (II Ab'i Korinto 11:14-15)

2. Igihe Paulo avuga «ububisha bwo mu mpwemu mu bibanza vyo hejuru», aba yerekeza ku mpwemu mbi zarinjiye mu madini yo mw'isi. Bigana ububasha nyakuri bw'Imana.
3. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca gatatu.
4. Gereranya incamake yawe n'ingene ingamba zatanzwe mu kigabane ca gatatu.

IGICE CA KANE:

1. Yesu arabegera arababwira ati Nahawe ububasha bwose mw'ijuru no mw'isi. (Matayo 28:18).
2. Yesu ntafise aho agarukira. Afise ububasha bwose mw'ijuru no kw'isi. Matayo 28:18
3. Imana Data.
4. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca kane.

IGICE CA GATANU:

1. Dore ndabahaye ububasha bwo gukandagira inzoka na sikorupiyo, no gutsinda ububasha bwose bw'umwansi; kandi nta kintu na kimwe kizobagirira nabi. (Luka 10:19).
2. Ububasha bw'impwemu bw'umwizera bushikirizwa na Yesu.
3. Iyo umuntu yahawe inshingano yo gukora ikintu, ategerezwa kandi guhabwa ububasha bwo kugikora.
4. Gushikira isi yose Inkuru Nziza.
5. Ijambo ry'ikigiriki "dunamis" ryerekeza ku bubasha buvukana. Ijambo "exousia" risobanura ububasha canke ubukuru bwahawe.
6. Iryo jambo ni ikinyoma.

IGICE CA GATANDATU:

1. Nuko baragenda, bamamaza hose, Umwami Yesu akorana na bo, aremeza Ijambo ryiwe n'ibimenyetso bikurikira. (Mariko 16:20)
2. Ububasha bukoreshwa mw'isi ku ntumbero z'ubwikunzi. Ububasha bw'impwemu buzokoreshe mu vy'impwemu no mu guteza imbere Ubwami bw'Imana.

3. Matayo 20:25-27.

4. Wari gushobora kwandika ku ntumbero iyo ari yo yose y'ububasha ivugwa muri iki kigabane.

IGICE C'INDWI:

1. Kuko ntaterwa isoni n'Ubutumwa bwiza bwa Kristo; kuko ari ububasha bw'Imana bwo gukiza umuntu wese yizera; ubwa mbere ku Muyuda, hanyuma ku Mugiriki. (Abaroma 1:16).

2. Ijambo Ubutumwa bwiza mu vy'ukuri risobanura «inkuru nziza». Iyo tuvuze Inkuru Nziza mu buryo bwa Bibiliya yerekeza ku butumwa bwiza bw'Ubwami bw'Imana n'ubw'agakiza biciye muri Yesu Kristu.

3. I Abakorinto 15:3-4. Ibintu nyamukuru vyo mu Nkuru Nziza vyibanda ku buzima n'igikorwa ca Yesu. Birimwo urupfu rwiwe kubera ivyaha vyabantu bose, uguhambwa kwiwe, n'ukuzuka kwiwe mu bapfuye nk'uko inkuru yanditswe mw'ijambo ry'Imana ibivuga.

4. Raba Abaroma 1:16-19.

-Ni uguhishurira umuntu ububasha bw'Imana.

-Rizanira abantu bose agakiza, bataravye ubwoko, ibara ry'urukoba, canke ukwemera.

-Rihishura ivyo abantu bashobora kumenya ku Mana.

-Rihishura urubanza n'ishavu ry'Imana ku caha.

-Bihishura ukugororoka kw'Imana.

-Rerekana ingene umuntu ashobora gutsindanishirizwa n'ukwizera.

-Ni ryo shingiro ry'ukwemera tubayeho.

5. Gereranya incamake yawe ku bubasha buri mu maraso n'ikiganiro kiri mu kigabane c'indwi.

6. Ukwizera.

7. Wemere ko wacumuye: Abaroma 3:23

Wemere ko Yesu yapfiriye ivyaha vyawe: Yohana 3:16-17.

Kwatura ivyaha vyawe imbere y'Imana kandi uyisabe iguharire: I Yohana 1:8-9.

Iyumvire ubuzima buhindutse: II Ab'i Korinto 5:17

8. Ikinyoma. Yesu yatanze ubuzima bwiwe ku musaraba ku bushake.

IGICE C'UMUNANI:

1. Dore ndabarungikiye ivyo Data yasezeranye, ariko mweho mugume mu mudugudu w'i Yerusalemu kugeza aho mumwambikishijwe ububasha buva mw'ijuru. (Luka 24:49) .
2. Ivyakozwe n'intumwa 1:8. Ububasha buza Mpwemu Yera amaze kutuzako.
3. Kugira ngo babe ivyabona vy'Umwami Yesu Kristo. Raba Ivyakozwe n'intumwa 1:8.
4. Abagalatiya 5:22-23.
5. Niwihane ubatizwe
Ni wizere ko ari wewe
Bipfuze
Umenye ko ari ingabirano
Niwihebe Imana
Gusaba amasengesho y'abandi bizera .
6. Gereranya urutonde rwawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca munani.

IGICE C'ICENDA:

1. None rero hagumyeho ukwizera, n'ivyizigiro, n'urukundo, ivyo uko ari bitatu; ariko ikiruta vyose ni urukundo. (I Ab'i Korinto 13:13)
2. Urukundo ni inyiyumvo y'urukundo rwinshi, y'ukwitwararika n'ukwitwararika itera imbere mu buzima bwacu nk'imbutu ya Mpwemu Yera.
3. Itegeko rya mbere rihambaye ni ugukunda Imana. Ica kabiri ni urukundo rw'abandi. Mariko 12:30-31
4. Kubera urukundo dukundana. Yohani 13:35
5. Urukundo.
6. Urukundo.

7. Ni co kimwe n'urukundo.

IGICE C'ICUMI:

1. Ariko amavuta mwahawe na we aguma muri mwebwe, kandi ntimugomba ko umuntu abigisha, ariko nk'uko ayo mavuta abigisha vyose, kandi ari ukuri, atari ikinyoma, kandi nk'uko yabigishije, muzagume muri we. (1 Yohana 2:27)
2. Ugusigurwa kwera mw'Isezerano rya Kera kwakoreshwa mu gushira ku ruhande abantu n'ibintu mu kwegurira Imana.
3. Gusigurwa kwera kwakoreshwa mu gusigurwa abahanuzi, abami, abaherezi, ibicaniro, ihema n'ibikoresho vyaryo.
4. Uwarobanuwe.
5. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi.
6. Kubera ko Imana idarobanuzi abantu bose kugira ngo bakore igikorwa kimwe. Gutsindwa n'uguvurungana bivako iyo ugerageje kwigana ubusuku Imana itagurobanuye.
7. Gereranya inyishu yawe n'ingingo ngenderwako zitanzwe mu kigabane ca cumi.
8. Imana.

IGICE CA CUMI NA KIMWE:

1. Sitefano yuzuye ukwemera n'ubushobozi, akora ibitangaza n'ibitangaza bikomeye mu bantu. (Iyakoze n'intumwa 6:8)
2. Ukwizera bisigura kwizera no kugira icizigiro c'ikintu. Kwemera bisigura kwizigira. Amajambo kwizera, kwizera no kwizigira Ivyanditswe asobanura kimwe. Ukwizera kuratanga icizigiro c'uko ibintu vyasezeranywe bazoranguka be n'uko ibintu bitaboneka ari ivy'ukuri. Raba Abaheburayo 11:1.
3. Yesu yavuze ku bantu batakoreshye ukwizera kwabo nk'abatagira ukwizera (Matayo 17:17). Yavuze n'abafise ukwizera guke (Matayo 6:30; 8:26; 14:31; Luka 12:28) be n'abafise ukwizera gukomeye (Matayo 8:10; 15:28; Luka 7:9).
4. Ukwemera gukiza, ukwizera kweza, ukwikingira, ingabire y'ukwizera, ivyamwa vy'ukwizera.

5. Mu kwumva Ijambo ry'Imana.
6. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi n'umwe.

IGICE CA CUMI NA KABIRI:

1. Ni co gituma Imana yamushize hejuru cane, ikamuha izina rirengeye izina ryose, kugira ngo kw'izina rya Yesu ivi ryose ripfukame, ivyo mw'ijuru n'ivyo kw'isi n'ivyo muni y'isi. Kandi ururimi rwose rwature ko Yesu Kristo ari Umukama, kugira ngo Imana Data ihimbazwe. (Ab'i Filipi 2:9-11).
2. Amazina yo mu bihe vya Bibiliya yari afise insobanuro ikomeye cane. Izina umuntu yahabwa kenshi ryagenwa n'ibintu bimwebimwe vyabaye igihe yavuka (Itanguriro 19:22). Rimwe na rimwe iryo zina ryaserura icizigiro canke ubuhanuzi (Yesaya 8:1-4; Hoseya 1:4). Amazina nka Aburamu, Sarayi, Yakobo, Petero na Paulo yarahinduwe kubera amaherezo yabo mu mugambi w'Imana.
3. Umumarayika yatumwe n'Imana.
4. Yesu.
5. Yesu yaronse izina ryiwe mu buryo butatu abantu bakomeye bo kw'isi baronka amazina yabo: Mu kuvuka, mu vyo bashitseko, no mu gutanga.
6. Biciye mu kwumva Ijambo ry'Imana. Abaroma 10:17
7. a. Agakiza d. Kwamamaza, kwigisha
b. Gukiza e. Abadayimoni
c. Ukwezwa f. Kubatiza
8. a. Ni ukuri b. Ni ukuri c. Ibitari vyo

IGICE CA CUMI NA GATATU:

1. Isengesho ry'umugorotsi rifise akamaro kandi ry'umwete rifise akamaro kanini. (Yakobo 5:16b) .
2. Gusenga no kwisonzeshana.
3. Gusaba, kurondera, gukomanga.

4. Gusenga no gushemeza, kwiyezeza, gusaba, kwatura, gusenga.
  5. Raba urutonde ruri mu kigabane ca cumi na gatatu.
  6. Gusenga ni ugusangira n'Imana. Bifata uburyo butandukanye, ariko mu bisanzwe bishika iyo umuntu avugana n'Imana, Imana na yo ikavugana n'umuntu.
  7. Kwisonzeshya, mu nsobanuro yoroshe cane, ni ukugenda ata co urya.
  8. Dushingiye kuri Bibiliya hari ubwoko bubiri bw'ukwisonzeshya. Ukwisonzeshya kwose ni iyo umuntu atarya canke ngo anywe na gato. Akarorero k'ivyo kari mu Vyakozwe n'intumwa 9:9. Igihe co kwisonzeshya igice ni igihe ivyo kurya bibujijwe. Akarorero k'ivyo kari muri Daniyeli 10:3.
  9. Kwicisha bugufi .
- Kwihana icaha .
- Kubera ihishurirwa
- Kugira ngo ubohore iminyororo y'ububisha, uterure imitwari iremereye, ubohore abahazwa, kandi uce ubuja bwose .
- Kugira ngo dushobore kugaburira abakene, mu vy'umubiri no mu mpwemu .
- Kugira ngo Imana yumve .

IGICE CA CUMI NA KANE:

1. Kuko Ijambo ry'Imana rifise ubuzima, rifise ububasha, rikaba rirusha inkota y'ubugi bubiri, rikanyengetera gushika aho ritandukanira ubugingo n'impwemu, gushika aho ingingo zitandukanira n'imisokoro, kandi rigatandukanya ivyiyumviro n'imigambi y'umutima.
(Abaheburayo 4:12).
2. Imana.
3. Ijambo ry'Imana "rhema" ryerekeza ku jambo ry'Imana ryihariye ryerekeye ikintu kinaka.
4. Ijambo ry'Imana "logos" ryerekeza ku majambo yose y'Imana. Ni uguhishurirwa gushitse kw'ivyo Imana yavuze.
5. Yabasanganije n'Ijambo ry'ububasha, Ijambo ry'Imana. Yakoresheje Ijambo ry'Imana "rhema".
6. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi na kane.

7. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi na kane.
8. Ikinyoma.

IGICE CA CUMI NA GATANU:

1. Umuntu wese agamburukire abamukurura. Kuko ata butegetsi butavuye ku Mana, ubutegetsi buriho n'Imana bwabushinze. (Abaroma 13:1).
2. Utegerezwa gukura ubukuru bwawe ku muntu yemewe.
3. Yesu yari muni y'ububasha bw'Imana. Iryo ni ryo soko ry'ubukuru yakoresha. Kubera ivyo, yari afise ububasha ku ndwara, ku madayimoni, ku caha no ku bintu vy'akameremere.
4. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi na gatanu.
5. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi na gatanu.
6. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi na gatanu.
7. Abaroma 13:1-7.
8. Imana.

IGICE CA CUMI NA GATANDATU:

1. Kugira ngo ndamumenye, n'ubushobozi bw'izuka rye, n'ugusangira na we imibabaro, n'ukwishushanya n'urupfu rwiwe. (Ab'i Filipi 3:10).
2. Insobanuro y'ijambo « izuka » ni ukuzuka canke ukuzuka, gutuma umuntu azuka mu bapfuye akagaruka mu buzima.
3. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi na gatandatu.
4. Ikinyoma.
5. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi na gatandatu.
6. Yesu. Yohani 11:25

IGICE C'CUMI KIRINDWI:

1. Kuko naho yabambwe kubera intege nke, ari muzima kubera ububasha bw'Imana. Kuko natwe turi abagoyagoya muri we, ariko tuzobana na we kubw'ububasha bw'Imana ku bwanyu. (II Ab'i Korinto 13:4)
2. Shetani.
3. Imibabaro iza mu buzima bwacu biciye ku bandi, ku mibereho yo mu buzima, ku busuku, ku caha, no ku bitero bitaziguye vya Shetani.
4. Gereranya incamake yawe y'intumbero z'imibabaro n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi n'indwi.

IGICE C'CUMI N'UMUNANI:

1. Nuko baragenda, bamamaza hose, Umwami Yesu akorana na bo, aremeza Ijambo ryiwe n'ibimenyetso bikurikira. (Mariko 16:20)
2. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi n'umunani.
3. Ekleziya ni yo ikwiye kuba ikibanza co kwerekana ububasha bw'Imana.
4. Utegerezwa kuyikoresha kugira ngo uyigwize. Raba umugani uri muri Luka 19:12-26.

IGICE C'ICUMI C'ICENDA:

1. Ntiyakoreyeyo ibitangaza vyinshi kubera ukutizera kwabo. (Matayo 13:58).
2. Gusubira mu vyagezwe 29:29.
3. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca cumi n'icenda.

UMUGAMBI WA MIRONGO IBIRI :

1. Abami bo mw'isi barihaye, n'abatware baragira inama yo kurwanya Uhoraho n'uwo yasize... (Zaburi 2:2)
2. Shetani.
3. Gereranya incamake yawe n'ikiganiro kiri mu kigabane ca mirongo ibiri.
4. Raba amabwirizwa ari mu kigabane ca mirongo ibiri.